

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Logica - Cod. Rastatt 21

[S.l.], 1629

Commentarij In Organum Aristotelicum Sive Examen Quaestionum
logicalium Porphyrii et Aristotelis [...] in Academia Lepoldiana Molshemii.
Annis 1629

[urn:nbn:de:bsz:31-284127](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-284127)

1
COMMENTARÿ
IN

ORGANVM

ARISTOTE^{lium}

SIVE

EXAMEN

QVÆSTIONVM
LOGICALIVMPOR²

PHYRRIETARISTOTE
LIS STAGIRITÆ

METHODICEDG

STVM IN ACADEMIA^{EPUS SAST}
MOLSHEMII. ANNIS

1629

COMMENTAR

IN

ORCANNI

ARISTOTE

SIVE

EXAMEN

QUESTIONVM

GENERALIUM

PHYSICARUM

ET STAGIRAE

METHODO

STYMI ACADEMIAE
MOLSHENI ANNO

1638

Im woffelortum christus fuisse.

Sigent flucht cogunt Sigent blut in der Lang
Sigent in der Lieb ammen in der eingang.
Es glang die hals windt am jant
Niget hams dan so allb in der hant

Amoris ualrus uem qui facit sanat
Amans iratus multa men
In eo quod quisq; diligit in
Pone custodiam ori tuo ut

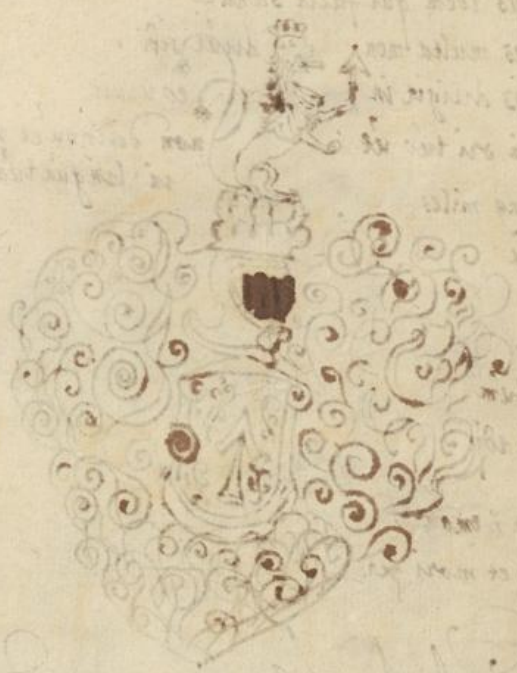
non delinquet in ore tuo
in lingua tua
eo uiuit

• Labora ut boay miles
Facilis iactura
sepulchri
Nil in moralibus
ex di parte beatorum
Non sibi lucet ad
re corinthum
tanti potestere i amo
Vivere crabesco et mori per
timere

Immer in der hant
Nil deceruis quam orieraz nutrimenta in una nasa simul et in
commenione ten pas prolon x agatun
gare

[Faint, mostly illegible handwritten text in a cursive script, likely a historical document or letter.]

PROLEGOMENA
LOGICES

QUESTIO
D
D

1 4

PROLEGOMENA LOGICES

Ut omissis pareatis omnino oibus statim
ad rem ipsam veniamus, prolegomena hæc tribus quæstionibus
absoluemus, quæretur primo De natura logicæ, Secundo quod
eius obiectum, Tertio quid ens rationis.

QVÆSTIO I. De natura Logicæ

Difficultas prima quid sit logica docens, et utens.

Hæc difficultas eo spectat, ut constet quid nominis sit
logica, peperit autem multas disjuncti. in PHILOSOP.
Hæc logica docentis et utentis acceptio:.

Assertio Logica docens est ille ipse habitus,
Doctrinalis, qui præscribit quomodo sit secundum
præcepta logicæ docendum. Utens autem logica
est actuatus, ille discursus taliumque præceptorum usus.
Sicut =

2
 sicut Sutoria docens, est illi habitus qui modo aius subleat
 adhibenda sunt doct. Sutoria docens est non em Exerciium
 solum Preceptum, sicut et quod Logica docens dicitur cum
 rebus concreta, docens autem est materia dicitur, ubi observan
 dum, habitum logica ut abstrahit d docente et utentem, et habitum
 qui ad utrumque actum inclinatur, tam ut doceat, quam ut utatur,
 ac prout doceri docentem, dum docet, utentem dum utitur.

LOGICA

VINDI:
 LOGICA secundum se totam est docens et utens, non autem
 ut (conspiciat) Sed unam partem tantum docens, et unam
 alteram utens, ratio conspicit falsum asserunt, aiunt enim
 tantum esse utentem LOGICA etiam eam partem qua de probabi
 lilibus dicitur, quod non placet, nam sicut precepta logica supra
 (id est quae sunt de probabili) possunt in unum redigi, ita ut illa
 quibus docent, quomodo sit scientificè rationandum, Inis unum proprie
 utitur preceptis logicis, talis actus non est actus LOGICA Sed
 probabile Ergo male dicitur LOGICA utens. Respondetur talis
 actus dupliciter spectatur, primo ut actus dicendum tantum scien
 tificè et sic est logica utens. Secundo ut actus dicendum esse in tali
 materia, et sic est Phylia

iniecio.
 m
 solutio

DIFFERENTIA

Differentia formaliter a aliis e docere quomodo sit saluandum, et saluare, quomodo
 modo dicendum scientificè et dicendum, potest tamen in unum conuicere,
 ut cum quis saluare potest non apud docere alium. Videtur etiam quomodo habitus
 differentes non different habitum nam logica utrumque actum elicit potest
 et quo modo sit rationandum, et ratio emere.

QUANDO ERIT QUAERIT ERGO ALIQUIS
ELICIT ACTUM LOGICAE DOCENTIS
ELICIT ACTUM EST LOGICAE UTENTIS

R. Non: quia docentis actus est praecipua tradere, utentis ex
cis uti: haec autem est vera propro: actu scientifici et artificiosi
discernere, est actus do. utentis.
Contra ergo logica docentis
potest elicere actus do. utentis

R. specificatio² verum est in reduplicati: fallum; id est habiti quod
LOGICAE utentis aut docentis dicitur potest utrumque actum elicere
sed ut do: tantum potest praecipua tradere utentis tan: praecipua

DE LOGICAE

Im

R. diff. officij. Et modo differens docentis et utentis
sicut idem homo potest servare quia pastor est, et unum
quod unum tor. dices unum habitum numero non potest elicere actus spec
distinctos, sed actus do: doc: et utentis. Ergo: sunt specie distincti

R. aliqui negant antea: quod habitus sit causa aliquo mo: a-
qui: propter conjunctionem. cum potentia aqua ad unum: Sed
melig, ergo habitus non potest elicere distinctos specie manifeste
distinctos nego, nam semper habitus; elicet actum bibendi et ad unum
a carnis formaliter distinctos concedo, sed actus docentis et utentis
sunt tan: manifeste distincti, e enim doc: dicitur quod unum abstractum
cum materia aliterum concretum

DE LOGICAE UTENTIS
S. A. N.

Nota. scientia non varie accipitur pro qualicunque cognitione
quae non habet ad unum dubium: sic illi quae unum dicimus
et pro sibi scientis specie laevis, S. A. Sexto ethicorum cap: tertio

Tertio pro cogno: vel causa sui primo posterioru cap. quarto.
 quarto scientia proprie dicta qua est habitus potentia cogno-
 scendi, uery, certy, evidens eterna, discerni et iudicari:
 acquisitio. Et habitus dicitur ut distinguat ab actu, duplex est
 enim habitus habitus, qua e qualitas permanens, intellectum
 perficiens, ut sit prompty, actualis est ipsum exercitium intellectus
 notabilis. Verumtamen excludatur error, certy, ut distinguat ab
 opinione, qua licet veritatem habeant tamen veritas fictitudo
 et distinguitur a fide, qua est obscura. **RERM** eternarum
 qua corruptibilium qua tamen sunt, no potest ex scientia, qua
 naturalis lux no notis. **PRIMO**

 sunt in
 ta.

Logica e nec proprie dicitur **PRIMA** scientia. Nam definitio
 nam posita et omnia vera solatioques dicitur Aug: sancti Thomas dicit
 et Coniunctum probatur primo et est habitus, uery, certy
 evidens, Syllogizans barbara ceterosq; si: certo evidensq; probat.
 concludere e etiam rerum eternarum; rationes omnes concludenti
 perpetuo stabiles sunt. **PRO**: Est: ubi unq; sunt vere demonst.
 ubi est ueritas: n. l. sunt uera demon: ergo: maior manifesta est,
 demonstratio eni est syllogizans faciens uere; minor etiam constat, nam
LOGIC facit uer demonstrati: de materia propria, Si syllogizans
 dicitur sic demonstrat de modo discernendi: in communij, de defini:
 quod perfectam naturam perfectiorem habeat; de uisione quod
 mentem confusione liberet, de fide: quid fide parat de syllogizans demonst.
 quod scientiam, De Dicit: Quod opinione

 definitio
 ten pro
 ta

PROBATA

PROBA: TERTIO

esse scientiam est quod prius quam se speculativa aut practica: ergo ad scientiam ut scientia non requiritur

Et sit ratio sui Ergo

Et si aliqua scientia ratio sui non esset ponetur: et si scientia probatur ut enim actus est quod prius quam rationale, ita de scientiam est quod prius quam se operari: aut practica. **ARTICULUS SEPTIMO** Sciencia ut probata scientia est, ita etiam ab alijs distincta, ratio quia habet distinctas demonstratio: ab alijs scientia: ergo est distincta scientia, et habet distinctas obiecta: sicut enim alia agunt de corpore naturali, de quantitate, ita logica de operationibus mentis. **ARTICULUS OCTAVO** Sciencia non est omnia perfectissima scientia. Ratio scientia nobilitas ex obiecto et magnitudine et certitudine: demonstratio sumitur, seu obiecto superat. Metaphysica: quia agunt de substantijs essentialibus mathematica. Ergo **ARTICULUS DE USU SCIENTIAE** intelligenda a magistro, de docente et intelligenda. **DE USU SCIENTIAE** cum subdistinguitur utens, ut sit sub rationem viget eorum quae docentur tradit non est ab actu: atque scientia, v.g. cum quis facit Syllogismum vel Barbara ille est, non actum quia est scientia actualis, sed quomodo simpliciter appellatur habitus docentis. Docentis autem: necesse est rationem in determinata habitus logica, sicut continentem dicens, sicut in libro aut in parte et continentem.

Scientia est de rebus necessarijs aut quae se ab ipsis habere non possunt. Falsitas non habet nos logica, Ergo, probatur antecedens, sed scientia debet esse certa, sed de rebus perpetuis tantum potest esse certitudo. Nam si res sint mutabiles quae inveniuntur permanentibus scientia efficietur falsa probatur minor logica vocatur in operationem intellectus quae sunt mutabiles. **DE DISTINGUENDA MAIORI** cuius duplex est ratio, sicut res natura sua distincta ut circa et immutabiles de quibus aliquid potest demonstrare et tunc certum manifestum falsa est, nam si de nulla re esset scientia, cum momento sed certum propter immutabiles res ut quamquam res in se mutabiles sunt, dicitur tamen certum.

et necessaria quia illis aliquid exornie potest ab eterno si ne ulla multa
 proprii rerum inter se convenient: aut a convenienti re proprii: rerum difficult
 unde praedictum cum subiecto habet ne cessaria in connexionem et hoc
 uterque aut necessitas ad suam suam sufficit, clariissima est quod
 diximus in scientia naturali, corpora subalternaria in natura sunt talibus
 sunt observanda, de his tam: plurima demonstrantur physici et mathematici
 atque philosophi est omnium figurarum respectu per se, capacissima dicitur
 hoc propositi: aeternae veritatis, si quia si veritas sit aeterna, sed si aeternae
 et longum semper talis aeternae, et quando unquam si aliter se habere non possit,
 eodem modo de rebus logicis ratiocinamus. Res dicitur ponitur aeterna
 non quod in singulari sed in universalis sit aeterna, scilicet quod non
 aeterna in mente Dei, Obiectio 2da Omnis scientia est sine gratia
 lo: non est scientia, ergo non est sine gratia omnis scientia: est notitia: cognitio:
 Ergo debet se contenta se ipsi, ergo non debet ad alium finem referri
M. P. R. probatur logica est instrumentum aeternae scientiarum,
 ergo non est sine gratia. R. nego maiorem esse in: id est aeternae scientiarum
 non Excluditur, quod rationes, veritates recte operandi, si volens, ergo non
 debet Excludi Logica quod operationes veritates recte operandi, per
 inter se habent: DISCERS LE Y SE VE NE

non habet certum obiectum
 Quia negatur per se scientis cum se utantur suis rationibus
 argumentatione. RES IO: ne: aut cadens materia eius est aeterna
 operatio, sicut et scientis. DISCERS LE Y SE VE NE 3a

Nota: scientia practica est notitia, vel habitus, quia non tantum
 cognoscimus re ut siam, sed ut operemur: speculativa vero
 est habitus, vel notitia, quae acquiritur in sola cognitione, seu

diff: p oppositas referent; sed item argumentandi regulas
notitia practica ergo dantur habitus practici
Pro: ante: notitia dirigens, ut regula, non potest esse proprie
speculativa quia n̄ est ratio sumi, sed propter id ad quod di-
git. **ROBATA** Eda: pars hanc cognitionis quod constat
ut ratio talis, vel talis, quod syllogis est ratio, constantem
veris est nihil dicitur de opere faciendo formaliter, ergo
notitia tantum speculativa, et in hac consuetudine
inter auctores, hoc autem disputant, an log: sit ducenda practica
an speculativa. **ASSERTIO TERTIA:**

Probabilis, dicitur et practica, et Phisica et Consequens,
enim: Ratio, principis logica finis, est opy, ergo ipsa practica,
pro: ante: quia tota logica curam exersat, ut docet construe
discendi modis. **RECTE RESPONDETUR:**

Logica explicata tunc Syllogi, cetera ruz operativam intellectus ergo
est speculativa R: nego: consuetudo enim communis est speculativa, et
practica, in eo autem est discrimen, quod speculativa scilicet res tan-
tradat ut sciat, practica ut transeat aliquando in opy
DEUS Logi: no est activa, nego factiva, Ergo n̄ est practica
sicut factiva quod docet facere opy Mechanicam, actum quod
docet aliquid agere. **RESPONDETUR** L: activa, prout ea accipit
activi, non factum pro ea quae ex electione dependent, sed quae
e circa actus emanant. **DEUS** finis lo: proximus e in res
quom: ducuntur un, **ERGO** ipsa non est practica. **RESPONDETUR**
finis enim

Attri: ignorantia Logicæ. Nemo potest perfecte de re scire
 enere, nisi teneat rationes sui, et clare cognoscat se scire
 sed absq; lo: nemo cognoscere potest se scire. Ergo. Majori constat,
 ipsius scire, scire est rem per causam cognoscere. **MS. C. 28** pro
 ad sci: requiruntur principia euidentiâ, scilicet quibus conclusio
 reductio: ad hanc reductio potest haberi sine Logicâ. Ergo **MS:**
 pro quia sola Logica docet quae consequentia necessaria con-
 cludant. **ABS. ER. Jo. Ter.**

Non omnes partes lo: necessariae sunt. Haec necessitate ad eos
 scient: et hoc tenet vera est sententia negantium absoluta ne-
 cessitate. **Ref. 110** illa pars quae lo: syllos demonstrare ostendi-
 ra. At si sit utilis non est tamen simpliciter necessaria
 quae Imperfecti sylmi. sibi probari possunt.

OBGE. C. 28

Multi perfecte scientias sibi uere sine logica, ergo n
 habe: opus logica probatur ante: Hippo: medicinam
 ante inuenta m lo: sibi uere, mo aliqui iuris prud: et **Math:**
Alinam Hy: Dia: quis res constat ex ipso quod ad **Ma: atti:**
 ex **Arist:** certo constat plerumq; Logicam ignorare ac proinde
 in scientiis huiusmodi errare ut ex eorum operibus constat:
 quod ad illos qui neglecta lo: hodie alijs scientijs uicant:
 negandum est illos habere scientiam cum nullam sciant ra-
 tioni, sed tantum credunt suis magistris, ita pueri discunt **Arit:**

Si finis physica est cogitatio: ratio: et si entis illam finis p^a.
est ea: dicitur: gloria et quodquid demum sibi proponit.

NOTA secundo finis alius est proximus, qui scilicet primo
oia acquirit, alias remotus, qui potest error obliuiscitur, si proxi
sient rariu finos sunt cognitio, remoti, unus talis cognitionis
cum hoc dicitur, quod in **ASSERITIO**, proximo ut pri
cipalis: **NOTA**: 3: finis alius **Curus**, alius **Cui**, finis curus, e
us cuius consequenda gratia appellatur, finis cui quod alter
acquirit: **ASSERITIO**: finis cui, res ea cui inuenta loq; e
Homo, quia rationalis e **ASSERITIO** quia, Homo non amplius eget
arte dicitur **ASSERITIO** ita finis curus est huius proximo ut
scilicet: ut motus dicitur **ASSERITIO** ut finis est huius proximo
et dirigere uolent: ita **L**: proximo e dirigere intellectum

ASSERITIO **ASSERITIO**

Finis **L**: qua ex parte practica e remotus, et principalis,
est rectitudo actione mentis Ratio **L**: ex natu: sua tendit
ad eam perficiendam ergo finis est illa rectitudo non em
ideo cupimus uire regulas dicitur dicitur tantum sed ut aliqua
faciamus **ASSERITIO** operationes intellectus sunt naturalia
recta, ergo non est finis Logi: facere directas **ASSERITIO**: ad act: cu
restrictione, operationes in generali abstracta a materia
sunt directae huius operatiues in suppo: simplicis, id e pro: natu
re sua operatiue in communi conuol: operati: in suppo: huius

innotat ars, nisi ad operis effectiōem nec enarrari, idq; p^r
 quamlibet causam tam in terram quam Externā Assuet: Log: non
 est ars, stricto loquendo, quia non versatur circa Materiam ext:
 et agit de rebz quā se non possunt aliter habere. Assuet: scda
 Log: non est habitus ^{principiorum} primorū, negz fides, negz opinio, negz Sapientia
 Sciā quā probabilis primorum principū, illē ē, quō sine diuina
 principij assentiōe, quia principia sunt res manifesta, nec
 probē: egent, Log: en de suo obiecto multa probat PROBAT
 etō Log: est habitus evidens fidei obiecta Ergo PROBAT
 opinio ē incerta, et ē cum famidine Log: ē certa et sine fa
 Ergo nō ē opinio. RASO Sapientia obiectum ē oīū nobilitas
 et ipsa ē habitus, oīū nobilitatis, qualis non ē Log: Ergo (iii)

DE VARIIS SECTIS DE

obiecto Log: (ii)

Difficilis at prima quodnam sit obiectum Logica, NOTA
 materiam subiectum, obiectum, obiectum attributionis, hoc loco
 ē Philosophis pro eodem sumi, subiectum dicitur quod partim quasi
 subiect: sit; et in quo tractando nota versatur: obiectum quod ad
 nomen obiecti, sū obiectum ^{uicis} illud dicitur quod uicis
 obiecti: obiectum attributionis ad quod ord quā in illa scien:
 tractant refertur et ordinem dicit NOTA secundo obiectum
 dicitur in adequatum ⁱⁿ triadog: ut totale, et partiale, adq;

quatum dicit quod negat excedit, negat excedit dicitur scientia,
Ita ut scientia nihil tractet quod non sit eius principium vel
pars, vel pars, si nunc est obiectum arithmetica, nam dicitur
et solus nunc considerat arithmetica, Ita adagratum vel par
tiale, quod est aliqua pars vel species ad aequata, si elementa
et obiectum physici: nam etiam alia considerat, physica part
elem: quod dicitur scientiarum et habituum obiectum in em
Perum dicitur de obiectis potentiarum adagratum vel obiectum
auditis est long, nam est vni et solum solum illa potentia p
it, partiale long acut, Totale obiectum vni, e univale par
tiale color, N O F F 30 Hoc obiectum aliud e materiale, aliud
formale, materiale e res ipsa quam scientia considerat, dicitur
obiectum Q V A B, formale e ratio sub qua scientia considerat,
Subiectum materiale, diciturque obiectum Q V D, v.g. corpus
Hic: est obiectum materiale medicina, nam curia hoc scientia
Hic versatur, formale autem qua sanabile, nam medicina corp
Humana alia ratione non considerat, quam qua sanitatis capax
est, N B: aliquot conditiones necessariae sunt ut aliquid possit
esse obiectum scientiae, ut habeat Iyniza: sine generica, sine
specificam, sine quatenusque aliam, qua una definitione vel descriptio
hinc possit comprehendere, et dicitur ad id omnia qua in illa scientia
tractant referri possunt, quemadmodum in medicina apparet
qua de elementis, herbis, partibus, vna, leuitate, tractat. qua hinc
aliquis obiecto videtur, eae diuersissima, vna, vana quatenus

ad sanitatem referentur, humano corpori conciliandum:
 tertio ut hinc qua de re agit ratio ne eiq ab alijs alijs
 Scientijs distingueri, ASSER. PRIMA obiectum L n
 sunt voces uti gerant complures Graeci cum Nominalibz Atticis
 quid quid in aliqua scientia tractat, pr. aut. id n e eiq subie
 voces tantum tractantur per accidentia in log: quia sunt signa
 rerum et conceptuum, sine quibz alia conceptus in istis explicare
 non potumy, ergo n sunt obiectu adaequatum log: quoniam modo
 arbitrii obiect: n e natura: fabrili: quibz edificat sed hinc qd
 edifi: in logica obiectum n sunt voces quibz conceptus capitur
 sed intentiones quas dirigit. OBIECTO in log: res des:
 dantur per voces, sic n non, verum, syllogi, generi, species, dicitur
 per praedicta sed hoc e tantum vocum Ergo voces sunt obiecti
 de: definiti ab Aristote Syllogi uocalem, non quia cum tradere
 eiq instituta fuit, sed quia ille clarus qui in uoce consistit qd
 ne qui in sola mente, pnde quia sine uocibz loqui non possy
 nec mentem docenti instruere: ASS. Etia res des non sunt obiectu
 materiale Logice docenti, Ratio quia res des non definitur
 diffidentur, demonstrantur, ad ord mem, Item si Log: res des tractat
 nit in praet alijs sci: Dicit Aristoteles sa pe aserit Dialectica ager
 deoibz rebz ut in topicis, et Elenchis de: pr dia: intelligit topi
 etiam Praora topica, quibz de quavis re ducere docetur
 hinc res des ponunt e remota materia dialectica, si quidem

forma syllabica videtur quod, nos autem hinc agimus de
materia propinqua **III**: secunda in operatione intellectus
quod est obiectum Logica Nota primo per operationes intellectus
hic intelligimus actionem elicicam ad intellectum in ordine
ad veritatem, haec dividitur in simplici: rem apprehensionem qua
dicitur prima operatio in compositionem ad unum nomen qua
dicitur secunda, videtur etiam qua dicitur tertia operatio
in intellectu. Simplex apprehensio quae simpliciter rem simplicem
vel componit: per modum unius mente apprehendit, nihil deesse
affirmando, aut negando, ut cum dicitur tantum mente apprehendo
et videtur, compositio est diuina est cum unum de altero pro
dico, affirmando, vel negando, ut cum dicitur hinc est ad hunc
cursum denique, quo per consequens: aliud ex alio colligo, et hinc
est ad hunc ergo videtur Nota etiam tertia non est sine secunda ne
secunda sine prima, licet etiam sine tertia, et ita sine etiam
esse possit: Nota: operationes istas habere duas perfectiores una
est cognoscere obiectum, id est ut nihil eorum quae sunt in obiecto effi-
giant cogniti: alterum ut id eum cognoscas recte ordinare proprie
et verum. Harum perfectiorum causam per hanc deperdit ignorantiam:
falsitas, confusio. Quia cum modum apprehendendi rem generalem
etiam, cum distincte et per quaedam rem cognoscere et definire
docet **TESSM** cum leges rebus conformiter induantur peruenit

bit dumy? secundum or: appere dicit sui: in cognitione¹⁰
 Non id adal geny sibi: Dinde rationale differentiam: et
 in quodam quod contrahit et rationale et contrahens appretat
ASSERTIO id obiect: ad aqua: Log: n est una solum opera
 tio intellecty & g: argumentatio, sed ses tres operationes
 130 id parti quia in Log: etiam se spectata tractantur
 simplices mentis nostra operationes, enunciationes, Dura
 et defini: qua hiet ab Aristle ad argum: referantur. Hacta
 non privata potij Aristle intentio quam earum natura e
 nam n ming id et rta opera: sape usurpatio sape qua
 quia harum opera: principia passio et in Log: expliantur
 ergo obiecti sed obiecti ad aqua conueniunt, quas supra qu
 difficultate procedenti Notabili quarto vel tertio 135: rta
 operatio intellecty qua dirigibilis e, non e obiectum logic
 explicitio operationes mentis nostra sunt natura sua ante useli
 ene intellectio ne regi possint et inuicem, quoniamque et dicitur
 sunt intellecty nostri operatio alius facti facilis, aliena inie
 ctioe quasi manu dicit ne abierit et sic magis enim sape in
 telecty sape ipi prout, et ut dicit praerent magis: e operatio
 si una ratio inuicem alitij potest et directrix eius ergo dicit
 4 uol cum ses intellectioes sint capaces, a haec aptitudo seu
 capacitas seu ut dicitur ponit e obiectum logic

Atque obiectum formale et finis intrinsecus aliter
 Sci: sunt eadem, ut docet Aristoteles
 obiectum formale et finis intrinsecus logica: non sunt operatioes quod dirigibi Ergo
 finis intrinsecus sicut idem aliqua
 Ma dirigibilitas non e obiectum formale, minor probatur, illa
 e finis scientia quem apud in materiam induere conatur
 quem ad modum finis statuaria est forma statua quam arista
 opit artifex, sed logic non conatur in operatioes mentis induere
 aptitudinem dirigibi ponit, sed ipsam directio nem, sicut a statuaria
 non facit aurum ad precipiendam formam sed ipsam formam
 in eo exstruit Atque intellectioes nostra sunt ante conarte
 atque scia: dirigibiles, ergo logica tales n facit, probatur aucti:
 quod nec tempore facitur, nec tempore, cui in medio error
 et scientia et dirigibi potest, tales autem sunt nostra cogita
 honores ergo sunt a natura dirigibiles obiectum adproplogicae sunt
 aliarum operationum directrices seu quatenus sunt intrinseca
 seu exemplaria aliarum dirigendarum, doctoratus simile si
 est recta ars quae doceret formare ut illarum imitatore
 ois alia recte ponat expedite dicit bene, tunc doctoratus
 illig obiectum e linea. Et est directrix aliarum linearum
 ad huius normam ducendarum, ita operatioes intellectus ducunt
 ad huius a logico ut quando illarum ois proprietates investigabi
 cognitionem earum ed dirigant ut illa rectificata, dirigant opera

obiectum
 formale et
 finis intrinsecus
 sicut idem
 aliqua
 finis scientia
 quem apud in
 materiam induere
 conatur
 aptitudinem
 dirigibi ponit
 sed ipsam
 directio nem
 sicut a statuaria
 non facit aurum
 ad precipiendam
 formam sed ipsam
 formam in eo
 exstruit
 Atque intellectioes
 nostra sunt ante
 conarte
 atque scia:
 dirigibiles,
 ergo logica
 tales n facit,
 probatur aucti:
 quod nec tempore
 facitur, nec
 tempore, cui
 in medio error
 et scientia
 et dirigibi
 potest, tales
 autem sunt
 nostra cogita
 honores ergo
 sunt a natura
 dirigibiles
 obiectum adproplogicae
 sunt
 aliarum operationum
 directrices
 seu quatenus
 sunt intrinseca
 seu exemplaria
 aliarum dirigendarum,
 doctoratus simile si
 est recta ars
 quae doceret
 formare ut illarum
 imitatore ois
 alia recte ponat
 expedite dicit
 bene, tunc
 doctoratus illig
 obiectum e
 linea. Et est
 directrix aliarum
 linearum ad huius
 normam ducendarum,
 ita operatioes
 intellectus ducunt
 ad huius a logico
 ut quando illarum
 ois proprietates
 investigabi cognitionem
 earum ed dirigant
 ut illa rectificata,
 dirigant opera

-tunc dicitur, Sic nam statim quaeritur an ergo Logi: faciat
 operatio nes intellectus. Re: op: noua vel considerantur ut sunt Logi: cui
 in hoc individuo, et sic de is non agitur, tales enim sunt ens operatio
 individuum, caducum, quae saepe non sunt recte, cum is quicquid in intellectu
 exercet potest male apprehendere. Fundere, diuerrere, vel conu
 derantur uniuersaliter ad ob: subiecto abstracto, ut videlicet
 illas praestas aliquis intellectus Dei ab aeterno cognoscit
 et directissimas, tales ut sint non facti logica, sed uicissim
 quales sint illae operationes, dicitur, ex natura sua de his potest
 demonstrat, earum qz naturam inquirat suo fine ut illi sic
 demonstrare dirigant operationes alias, uerbi causa dicit
 apprehensio genuina talis est, Ergo sic instituta defitio
habet qz cognitio predicamentorum Compositio uel diuisio
talis est, habet qz cognitio inuerty. uery talis est habetur qz cog
de demonstratione probatur nuni fssertso primo mare
 male obiectum sunt operationes intellectus, formale autem in materia
 sunt quae proponuntur dirigi ut obiectum est, Ergo quae dirigi
 nam sedu nat: suam spectant obiectum logica: et n: possunt formale
 si en pertinent ad ob: obiectum, sed ex materiali et formali
 f:is enim obiectum ad aequatum, tant operationes dirigunt
 confirmatur, hoc obiectum continet ord: quae in log: tractat
 nequiqua

appren
 discurre
 iudicare
 premissa
 sumpta
 intellectus
 term cog
 nis co de
 uis h
 sup n fa
 cog: sed m
 uery qz
 NB:

vincat.

quia docet quod ad illud n^o Ergo est obiectum ad a^{que} in part^{es}
antecedenti probatur, quia non tantum^{us} tri^a sed et r^{ati}o^{ne} tota^s
operatio^{es} ^{complexi} iuncta^s quod probatur quia sola log: in refectione
ab omni materia abstractas, et eorum hoc modo considerata
proprie: et antecedenti probatur **DEUS** corpus humanum
ut sanabile est obiect: medicina, Ergo etiam operatio^{es} ut
ut dirigibiles sunt obiect: log: **DEUS** dirigens antecedens, sana
bile augetur aliquando pro sanitate. **DEUS** et posse recipere pro
sanabilitate si n^o est obiect: medi: **DEUS** pro eo quod est recipere
re sanitatem, si est ergo obiect: similiter dirigibile d^e quod
autem potest dirigibilitatem parare n^o est obiect: log:
dirigibilitatem autem d^e obiectivem respectu alterius
sed quod autem alias dirigat sic est obiectum **DEUS** et
dirigere intellectus est aliquid addere, sed intellectus d^ena
tricus nihil agunt indire^{ct}as Ergo si non sunt appellata
MORALE probatur quod quid agit aliquid, agit aliquo^{rum} gene
rarium, sed intellectus est nullo causam genere agunt Ergo
n^o agunt probatur **MORALE** n^o agunt ut ma: neq; ut for: nec
enim alia aliam recipit, quod est materia, neq; alia infama^s
alia, nec efficienter agunt, quia intellectus **DEUS** vel
dirigit intellectus est factus vel faciendos, si factos, ergo

non faciend, nec faciendas, quia totas itas efficit potentia
 in te uerba. **RESPONDEO** operationes directricis dirigere
 alias operationis in genere causa Exemplari, quod genus
 alij ad efficiendum alij ad formalem referunt, quam re. **Ad**
 claris accipe **EXEMPLUM** hinc uia e for. aliqua quam offe
 miratur, qui fit ex intentione agentis et certum sibi
 non proponens. & c: artifex faciens op. extrinseca
 certa ad imaginem coniecit, et talem effectum producit quod
 e for. concepti, nisi organa vel instrumenta impediant, e
 dem modo in **DEUM** rerum oia Creatorum **IDEA** affirmant
 Theologi simili modo Intellectus nostri actualis forma habent
 et **IDEA**, ad quam diriguntur, quam docet et efficit
LOGICA. Nam ita ordinatis tribus ordinatis terminis
 extre: de minore universaliter affert et med: de **MAIORI**
 Similiter pot. esse diuisi extre: de minori in co. **IDEA** offe
 rari. Haec cog: sui operatio intellectu **IDEA** e oia **IDEA** faci
 endum in barbara uerbo dicitur dirigere quia hanc norma
 oibz accommodat. **RESPONDEO** tertia **IDEA** alij sui. **IDEA**
 et dirigere opera: intellectu Ergo hoc non praestat sola **LOGICA**
 pro: **IDEA** c: sed inueniunt intellectu **IDEA** ceteras diuisi in
 particulari sua materia inueniunt: inueniunt **LOGICAM** Veru
 ex inueniunt tradere modum oibz conue, et generalem.

in parti
 culari
 sua ma
 teria
 logica
 modum
 oibz conue

Quia dicitur
et obicit
unigenitum
natura
et ultimo
concedit
eadem
et ultimo
naturam

generis dicitur ad quod omnia diriguntur in Log: Hoc obicit: Log:
sed ad argu: omnia diriguntur ergo RESPONDEO divina: Affirmem
ad quod quid diriguntur ex natura sua et ultimo concedo, ad
quod omnia diriguntur per auicentem et a ultimo nego, nam
ipsa argumenta ad huc diriguntur ad hunc, scilicet us Log: donec eis
impartitur in forma aliarum argumentationum. /

QUAESTIO TERTIA

De Ente rationis difficultatibus

in quibus sit ens

ARTICULUS PRIMUS

¶ Cum frequentissime unus sit entium rationis in
Log: Et breuiter huius explicandum, quae fere tractan-
tur in Metaphisica, unde Bonetiam in metaph: Soares Thom
2do, quaestione quinquagesima qua: Dubium

quod est obicit
et huc
et ratios
subiectum
non est:

NOTA est ratio, varie accipi, primo qualibet ope
ratio intellectus nostri est ens ratio, quasi dicas ratiois
effectus, 2do species intelligibiles, quae sunt imagines,
rerum intellectuum, vocantur etiam ratiois, quia miris
habent entitatis, quam res quorundam sunt imagines. Pro
dicitur entis ratiois quae non in intellectu nostro
obicitur ut habitus Log: et scien: Quarto dicitur in

ens ratio: quod tantum obiective e¹³ in intellectu,
 nec in aliqua aliam existentiam habet, et de hoc
 ente ratio huius agitur: **NOVA**. 2do ex eorum triplex
 a Philisopho definitur: alij dicunt esse a parte rei id e¹³
 ipsa existere alij e¹³ subiective in intellectu: vel ex effe-
 ctum in barentem animo ut subiecto suo alij e¹³ de
 iectivum id est tantum obijci in intellectu: et ab eo cog-
 nosci et praeterea velle habere naturam naturamque
 hoc proprie e¹³ ens ratio **NOVA** tertio in eo cognitio
 huius quatuor reperiri in cognoscentem 2do actum ip-
 cognoscenti 3o rem cogni: 4. cognitum e¹³.

ASSERTIO PRIMAE.

Cum e¹³ dari entia rationis. **Ref.** multas res long
 ueres videtur concipi pinguique tam: in re nulla sunt, ut
 cecitas ex se et erigz nega: et privationes, causa autem
 faciendorum entia rationis triplex e¹³, id e¹³ quia intellectus
 noster negationes, et privationes, intelligit. **coad.** cum aut
 e¹³ obiectum in ens, commodissime ens ratio intelligit.
 per analogiam ens ^{ab} altera e¹³: imperfectio noij
 videtur qui res oes ut in se sunt, intelligere nequit
 facit aliquas relationes rationis, quae a parte rei non

Existant, Tertia facultas intellectus, qui nec
sunt nec esse possunt, fingere solent, ut spiritus, hircus
ceruus, et caetera. **D G E S**

Non videtur dari etiam rationis, nam Deum esse creatorem
v. g. tan: e denominatio extrinseca, sed denominatio extrinse-
ca n est ens rationis, alioquin Deus diceretur crea: genra
R E S P O N D E O Dupli: dicitur Deus Creator, n quod ipse

Ex quo
scilicet
dicitur
deus
creator
quia
ipse
est
causa
creaturae
et
non
creaturae
causa

ad creaturam referatur, sed quod creatura ad ipsum Deum
intellectus sumpta haec sua nonne, etiam ipsum Deum fingit
ad creaturam referri; et hoc potest ens et relatio ratio
In Deo itaque denominatio termini realis, denominatio
relativi rationis e. **A S S E R T I O**

Ens rationale nihil est, dicitur tamen esse, dari fieri,
causam habere, quae sic intelligenda et explicanda sunt
similitudinarie, id e intelligitur habere esse, ad similitu:
veri ens. Tertio ens rationis cum ente reali nullum habet
conceptum commune, Intellectus n notat nihil potest intelligere
quod commune sit enti, reali, et rationis, sicut concipimus ali-
quid commune, hoc, et ego, scilicet animal: Ratio id id quod est
commune ponitur, vel ex ens reale, et si non convenit enti
rationis, vel omnino nihil est, et si non convenit enti reali
ergo nihil commune utriusque dari potest, et tunc si convenit con-

ceptis dari posset, sequeretur ens rationis aliquid medij esse
inter ens ratio: et purum nil. ad inter equum non datur med.
ergo nec ens ratio: est medium probatur Majori conia axioma
te, sic e. vel a. e. quod falsum est siquid reperitur, quod nec est
nihil, nec ens, probatur eadem minor mediam inter duo est
rea, e. duplex, vel enim e. medium pure negationis, de quo utroq
extre: nega; quale mediam datur inter curvum, et rectum
est n. quaedam res, quae nec curva est, nec recta, ut Angely, ope
inter citus: aliud medium vocatur participationis, quod par
tem capiat ab utroq; extremo, ut fere color, qui ex albo ni
grove contemperatur, ad inter ens ratio, et reale, nullum me
dium dari potest, Probatur Minor, quia de inter ratio: nega;
non potest purum nil si en: hoc negatur ens ratio: habebit qua
nihil, et aliquid ^{reale,} nam illud quod purum ^{onis aliquid.} nihil ^{plus habebit.} excedit, debet ee
reale et sequitur ^{ratio: e.} ens ^{quod e.} ab ^{quod e.} absurdum
neg; etiam potest esse medium participationis neg; fieri,
potest ut ens capiat partem a nihilo nihil en: habet parte
e. aliquid ens ratio: ee aliquo modo ens et non ens sed contra
quod an illud (est aliquo modo ens ut ee plus quam nihil
si ergo n. addit plus quam nihil manet nihil si ergo plus ^{aliquid.} ergo
aliqua entitate plus **ABSURDUM** quarta Divi

Ita necesse deducitur extrinsecus nullam habere evidentiā
sed tantam fieri evidentiā aliquam ^{scilicet: 7°} ^{scilicet: 7°} ^{scilicet: 7°}
+ electy intelligantur. Actus 7° s: habent aliquam evidentiā Ego
ab aliqua causa factam Ergo creatam Ergo non extrinsecus
dicitur enim actus realis terminus est realis

OBJE. Et 7° id

Quod est obiectum in intellectu hoc est ens rationis, est obiectum
in intellectu ergo est quid quid autem est ens est nihil
RESPONDEO nego Maior: ens enim obiectum in intellectu
est inminuens dicitur a verbo est ut est vinculum
et significat existere utitur. Est argumentatio

ENS rationis OBJE. Et 7° id. /
Ergo rationis intelligitur ergo est consequentia
probatum quid quid est terminus rationis realis id est
realis. Horum nihil ens ratio: est terminus actionis
realis ergo est reale. RESPONDEO nego conseq: non si
quid quid intelligitur id est inter intellectu: est et non
entium hoc inter est quod ens per se intelligant si autem
fr evidentiā abstractam quod actum probatione consequentia
naturam est intelligi de termino est ens actus enim
mentis producit in animo qualitatem aliquam quae

= na, p[ro] ratiōe
catur inter et Terminus in long. Hec obij vocant verba
mentis ex ering aut em Terminus non necessario realij
est quia est illud ipsum obiectum quod non est reale

OBIECTIO 3a

Quod est merum non ens de altero ente nunquam po
tes[se] praedici, entia rationis de vero Entib[us] praediciant.
ergo non sunt mera manentia. Affirmo probatur si de vero
ente dicitur non ens, Verum ens est non ens et erunt duo con
tradictoria simul vera. Affirmo probatur quia in his Entib[us]
color est visus, affirmatur ens rationis de vero ente. Respon
dum quod maiorem dupliciter non ens potest praedici de
vero ente primo ut quum ens uel nihil his terminis affirmitur
de ente ut cum dicitur et haec praedictio semper est falsa
2do non ens certum et determinatum dici potest de vero ente
ut cum dicitur aer est tenebror[um] homo est coec[us] Non in
tanti dico aerem et hominem esse non entia sed tantum ali
qua entia h[ab]ere videlicet et videndi facultatem
ab ipsis abesse. Haec autem praedictio in vero vera est quia
de vero ente differat aliquod ens particulare ut dicitur

OBIECTIO 4a

OBSECTIO

Quis ratio rationis ut sit requirit aliquod fundame.
 nre nihil n requirit fundamentum n e Ergo eius rati
 non est nihil **RES.** Eius ratio: requirit fundame qua
 sit aliqua **positiva** Entitas que nitatur tali funda
 mento sed que significat negationem entis in subiecto
 apto ad eam entitatem percipiendam aut respectu ali
 q rationis ut cecitas **est purum non est que capax sit visus**
 non quod cecitas illam capacitatem signifi. sed que signi
 ficat n eand cum discriminatio ad substantiam a qua quod
 tamen discrimen solum sumitur ex modo loquenti non
 ex vera natura nam ad negationem quod attinet n e
 amplius cecitas quam n e visio. Vere e Ergo Messor si dicit
 Eius ratio: requirere fundamentum n quid vere sit
 illo sed quid non intelligitur sine illo et minor nego
 ta est e n aliquod purum nil quod sine aliquo fundam
 intelligi non potest

ASSERTIO PRIMA

Denominatioes que vocantur exprinse sicut et nego
 tiones et privationes ex natura sua non sunt entia u
 tris ut e visum a metum cecum e. Et: nisi cum ad intell
 tanquam vera aliqua forma nisi apprehendantur. Isti ergo
 ita denominatioes uere re by conueniunt ante operam
 intere et **AN** an per reflectione fiat eius ratio

Respondet ens ratio: Logicum id est secunda intentione
vident fieri q: reflectione non autem dia contra alia rati:
quod enim quam fingit Hircus ceruam habent reflectionem ne
necessitatis

Quomodo
distinguantur Entia

Rationis ab alijs
Entia rationis Logica sunt pure Ide intentiones,
alia entia rationis in sunt Ide intentiones, clarijs:
que in rebus considerantur vel illis conueniunt esse pro
pria natura, ut esse animal, esse hominem, vel ex modo concipi
endi in rebus, ut esse genus subiectum, predicatum, etc.
proprio modo considerantur, spectant ad priores intentiones
que Ide modo ad Idas intentiones spectant, suntq: entia gai
dem rationis, sed logica id est qua fiunt cum aliquo funda
mento in re, id eoz proprie n dicuntur pure fictitia sicut
chymera, et similia, que non dicuntur logica sed eoz sine relatio
ad alia finguntur diffi: DSSSEYSSSS

Quod duplicia sunt Entia rationis

Abstratio: triplicia sunt, privatio, relatio, negatio, relatio
rationis, negatio et privatio in hoc differant, quod privatio
si absentia alicuius entitatis in subiecto apto ad eam entitate

Negatio uero e absentia uel remotio entitatis, simp
liciter siue subiectum aptum sit, siue non, relationem
rationis etiam eadem. in tentio uocari solet, uia est quae rebus
condemnitur ex natura sua, sed ut esse alidum, sed p. ope. uia
ut e genus speciem: cum porro duplex sit operatio
notari directa et reflexa id uia uocatur prima intentio
quia notat intellectus suum primo in rem cognoscendam
fertur inde reflectit ad cognoscendam suam in tentiorem
et hanc uocant eam intentionem p. p. p. p.

An solus intellectus fiat

Ens ratiois

Afirmare. Ratio definitur in extraratio ueritas e
totam esse obiectum in intellectu, sed obijciunt etiam uoluntate
notari fertur in bonum eorum: quod uicibi existit nec
haberi alium e qd obiectum. Respondeo si sequitur uia ro
luntatem faceret ens ratiois sed si illud bonum sit ap
prehensum extra ens ratiois bene sequeretur uoluntas per
in illud bonum quod intellectus e fabricatus in intellectu n
autem uoluntas dicitur ueritas n e subiectum quoniam sola
p. plantana fabricari qm similitudinem in membris aurei
Hirio ceruicis sed hac nullam habent existentiam extra inte
lectum. Ergo etiam plantana potest facere extra ratiois
RESPONDEO. Sed hoc ipsum plantana n facit se in genere

17
 nisi interveniente aliquo actu intellectus & prater
 R. P. G. V. M. sentit. Sicut dicitur in 1° 2° 3° 4° 5° 6° 7° 8° 9° 10° 11° 12° 13° 14° 15° 16° 17° 18° 19° 20° 21° 22° 23° 24° 25° 26° 27° 28° 29° 30° 31° 32° 33° 34° 35° 36° 37° 38° 39° 40° 41° 42° 43° 44° 45° 46° 47° 48° 49° 50° 51° 52° 53° 54° 55° 56° 57° 58° 59° 60° 61° 62° 63° 64° 65° 66° 67° 68° 69° 70° 71° 72° 73° 74° 75° 76° 77° 78° 79° 80° 81° 82° 83° 84° 85° 86° 87° 88° 89° 90° 91° 92° 93° 94° 95° 96° 97° 98° 99° 100°
 numero decimo octavo

ASSERPTIO PRIMA
 AN Obiectum Logicum sit compositum
 ex ente reali et ente
 rationis hoc querit

Ratione Obiectivi

Formalis de quo controversia inter Philosophos de qua
 existat merum ens rationis id obiectum formale et id ad
 aquatum obiectum Logice esse compositum ex Enteratione
 et reali pro qua sententia citari solet Danus Thomas
 et ita sentiant Stephanus Solg quam late defendit R. P. G. V. M.
 in premissis, aliorum tamen sententias esse formale
 obiectum esse ens reale defenditur a contrariis et
 Suarez.

ASSERPTIO PRIMA

Logice obiectum ad aquatum non est compositum ex
 ente reali et rationis sed tantum materiale quam formale
 et ens reale. R. P. G. V. M. de ente rationali nova proprietates po
 terit demonstrari de ente Logice demonstratur proprietates
 realis Ergo non est ens rationis. major est manifesta quod n^o re
 ale non est, non potest habere proprietatem realem. Minor pro
 bat de obiecto Logice demonstratur facere scientiam

divinorum operationum intellectus et cetera ad hoc argumen-
tum aliqui dicunt obiectum esse compositum ex ente reali
et rationis partem autem realem in esse operari reale
non vero entem rationis reputant, quia obiectum logicum
quod formale est habet proprietates reales dirigendi sci-
entiam operationum intellectus, Ergo quod formale obiectum
est ens reale.

¶ **Ad 2° Sed 2°.**

Hoc obiectum logicum quod intelligendum aut facien-
dum logicum inclinatur et mentem promptam reddit sed habi-
tus logicus intellectus inclinatur ad intelligendum et faciendum re-
ales operationes, scilicet, Ergo reales operationes
sunt obiectum. **Ad 3° Sed 3°.** Ita dicitur ens rationis ab in-
tellectu in genere, nihilominus logica est scientia Ergo haec
scientia in natura circa entem rationis ex iustis con-
firmationibus scilicet et cetera operationes quae aliis operatio-
nes distinguunt vim illam infallibilem ad intellectum dicitur
non non habet ea eo quod intelligendum est tales, sed propter
vim intelligendum est tales, quia ex natura vim illam habent.
Ergo vim illam non habet ea eo quod intellectus attribuit illis
ens rationis. **Ad 4° Sed 4°.** Aristoteles libro 4° physicorum d. alibi

aut Logicam agere de ente non reali, Ergo agit de ente ra-
 tionis. Et etiam si Logica agatur de ente rationis non
 est satis, ut nota sint obiecta logica, potest enim de his omnibus
 demonstrari proprietates, principia, passionis, si debeant
 esse obiectum Logicae revocantur tamen aliquo modo ad obiectum,
 et tunc quibus commodum tractari non potest, quod illi convenit cum
 scientiis quae multa Entia rationis habent.

QUIERES AD

quam Scientiam Ergo pertinet tractare
 De Ente ratio

Metaphysica, eadem Scientia versatur circa ens et umbras entium,
 licet non versetur metaphysica circa illud ut obiectum, sed ut generans
 obiectum. **OBSTACULO** in relectiones nostra non tradantur a Logica
 ut sunt actiones naturales, sed ut sunt antecedentia, et consequentia,
 maiores et minores. Ergo quae ergo habent ad invicem circa rationis
 confirmantur in relectione nostra has operationes intellectus tantum
 inter se ordinant, ut alia praecedant, alia sequantur, et hoc modo servatur
 Logica tantum quod in se opus rationis. **RESPOSTIO** hic inquit non,
 Logicae duo genera in relectionibus nostris, primum est ipsum factum
 a natura, quae hoc habent ut dirigere et quod est generans, et hoc est aliquid reale
 et totum quod a arte factum, cuius partes eam naturam habent, et si una
 vera sit, altera necessaria alterum esse debet, aliter est id quod ex ha-
 natura resultat. **RESPOSTIO** quodam externa prioritate et posterioritate

quod una alteri proponat vel quod ponat et huius respectus est
 ratio qui quodmodum unum a Logico et primario intenditur si necesse
 est quod in unum ad obiectum primarium. Explicandum OBIECTUM
 Eadem est directio aut potest inferre generalis non est qualitas aut pro-
 prietas inherens intellectibus. Ergo necessarius est ratio ante probat
 quod una proprietas nec est alia ratio nec modus actionis dicitur cum plures
 sint operationes vel unum vel plures inherens, sed verum dicitur pro-
 prietas. Proprietatem hanc ab ipsius intellectibus non distinguunt realiter
 sed a ipsius intellectibus quorum natura et essentia idcirco ad direc-
 tionem, ut vero aliqua proprietas dicitur proprietas dicitur non est necesse unum sub-
 ecto distinguatur realiter, si non verum bonum unum dicitur proprietas
 tes, et tamen ab arte non distinguunt ad confirmatorem. Quod dicitur eam
 vim in eis omnibus operationibus reue ad directionem coordinatis unum.

COROLLARIUM
 Etiam dicitur omnibus facile est cogitare quod ut Logica cum non sit definita
 et habitus definiti debet potestatem. Et igitur Logica dicitur optatum
 intentionem non directivam. habitus igitur Logicae proprie non artem sed
 late loquendo non sapientiam non habitum primarium principiorum
 sed scientiam proprie dicitur practica ad alias scientias perfecte
 dicenda simpliciter necessaria, cuius obiectum non unum uolens, non res
 res, non ens, non una tantum operatio intellectus, nec quod operatio unum
 gibilis, sed res opera: aliam directivam, atque hanc Logica dicitur
 si in naturalem, et artificialem, ueralem et particularem, dicitur
 et ueralem, atque hoc de Propositione.

AVS DEO SVAVITVS VSSVS

ISAIAE PROPHETIA

Secunda generis sectator sub Aureliano Imperatoris: usque ad
 CONSTANTINUM Magnum floruit Christianorum in fensu
 Honorum cum iudicibus Christianis factis ob morem in pios respenderet
 Ecclesia fide Christiana ad Ethnicos transiit, ut testatur Eusebius
 Libro Sexto Historiarum cap. vigesimo quinto, mo contra sanctam
 fidem nostram quindem scripsit volumina, quam obrem ab Hieronimo
 rabibus canis appellatus est, hanc tamen introductioem quam ad in reli-
 genda Aristoteli praedivina Chrysostomus Romano Patrio conrip-
 sit, quia ab Eccl. Christiana (ut ex verbis sancti Hieronimi ad
 Domnionem colligere licet) accepta est ex varijs Aristoteli operibus coar-
 uata, ipsam et nos more recitato explicatam aggredimur

PROEMIIUM

In Proemio quo dicitur agit BOETHIUS primo ostendi neceff:
 Cognitiois quia qd. Vrsatum simulq. s. tam declarat in exteroem. nempe
 ideo se deo scripsit qd. eorum notitia sit ad intelligenda praedivina
 necessaria. De ostendit modum quo de ipis actus est, nempe in animi
 rursus et in Peripateticorum sententiam et Doctrinam sectarum ter
 uari auctorem in recensendis praedivinitibus videmur, nam primo loco
 ponit genus, Differentiam, qd. ex iis tanquam ex partibus essentialibus
 species generat. Deinde ponit speciem quam totum quoddam, dum ex illis re-
 to propriam qd. ex natura speciem anatur. S. Audens et auctorem apponi

ad orationem specierum sacrand. Huius tamen ord. me post in
 latere Dominica causa si sequitur **DEUS** quatuor difficultatibus
 qd se ptermissurum dicitur ponit primo utrum genera et species
 existant in rerum natura, an vero in solis animi conceptibus sicut
 existant an corporalia sint an corporis experientia, an utra separata
 sint a rebus qd sub sensum cadunt an non

QUESTIOES DVOB OBIECTVM

Huius libri
 Quod universale est potius obiectum huius libri quam gradabile illa
 quia universale melius convenit ad conditiones obiecti huius in gradibus
 eius species idem eius passio ostenditur posse scilicet qd unum dicitur
 dat sufficientem unitatem **DEUS** universale non generat unum unum
 Ergo nec ad a quarum huius libri **DEUS** agitur hic de individuo non de
 obiecto speciei sed ut de eo qd de eo opponitur universali relative ex
 cuius cognitione natura universalis erudit manifestior, observandum tamen
 universale rudi modo considerandum esse huius libri **OBIECTVM** nam
 Porphyrius ipse proferitur omnium se quaerit res difficultate

QUESTIO DE UNIVERSALI IN GENERE PRIMA
DE NATURA Universalium
DE UNIVERSALITATE in nomenclatione **DE**

Dividitur universale multivarie ^{no minus} **Primum** aliud ex **plectum**
 qd est propositio vel axioma aliqd generale vel si ab equalibus deas
equalia remanent equalia aliud in plectum qd est una res aliqua im
plex habens ordinem ad plura idqz ulterius vel est universale in causando
cum res una permanens varios et multiplices effectus producit di

De causa veritatis, Sed Veritas vel in representando cum una
imago vel species impressa plura representat Vel in distributione
do ut sunt Universalia signa Omnis Nuly, vel in existendo quale
 nullum omnino reperiri poterit tale posse videtur Plato et
 Averroes tale esse deliraverit. Denique Veritate in essendo, vel produci
 do, qd e natura apta in esse multo, et de his predicari. De his nobis hinc
 mo est

Veritas log
 e aliquo
 causa
 Metaphisica
 quod est
 distribue
 analogo.
 cum ali
 scitria
 aristotelia

DE VERITATE

Quo Fine Veritate ponatur

AGGREG. Veritas sunt quatuor in res rerum aliqua certa
 haberi possent. Ad id qd scitur debet esse tale, ut semper eodem
 se habeat. Si res non nisi in universali eodem modo se habeat, singularia
 non sicut modo sunt, ita paulo post non sunt, vel eodem modo non
 sunt vel possunt non esse. Ita non sunt Veritas ut de rebus potest
 haberi scientiam. **DEUS** si genus sit aliquid Veritate singulare ut
 solitudo sciri non poterit cum non sit Veritas. **RESPONDO** duo di
 gna singularium in corru prohibent, unum qd talem habet natura
 qm multiplicari multiplicari vel non esse, ut **DEUS** e, alterum quod
 habet non nisi unum potest tamen a deo multiplicari vel non
 de priori potest esse scientia quia prorsus mirabile e de poste
 riori non potest esse scientia ut e singulare sed ut videt. **DEUS**
 quia ut e singulare et non habeat se aliter potest tamen se aliter habere
 ut potest sciri qd deo ante erat esse falsa quod pugnat cum ree
 vera scitria

generis
 Veritas
 ut habet
 certa sci
 quod poss

DE VERITATE

Quomodo Definiatur Verale in essendo et graduamento

Definitioes King Verales ^{ad se arriples} primo Periber minias cap Vbi haec uer
 be habet. Duo autem Verale quod de plerq graduari aptum Tex
 to Meta pbyri: textu 8to: sic dicitur Verale qd pluribz aliquid di
 citur, et Textu 4o sic, hoc autem dicitur Verale qd pluribz aptu
 e in esse. Quarto autem Metaphysicorum Textu 14o Verale dicitur
 ponit condiciones prima ut sit unum quidam, videlicet ut una
uocae simplici explicetur, 2da ut de plerq graduari possit, ut in 14o
 dicitur unum, requiruntur omnia complexa principia quae sunt
 enunciationes, 2do aequiuola et anaroga, qd quidem unum non
 habens, non tamen unam definitioem, cum dicitur aptum esse
 sit in multis, uel predicari de multis, intellige primo in esse nec
essentiam accidentalem praedicatorum, sed sufficere aptum uerale in
proseman, ut aliquid sit uerale: 2do requiruntur uia qd graduari
 non possunt de multis, ut singularia Petri n natura e individua et
 tamen non in uno potest n in multis, et proinde nec graduari de mul
 tis. Necesse e enim ut natura qd dicitur uerale sit multiplu
bilis in natura singularis uero inter se distinctas: Et hoc e natura
 quaedam Verale quaepta quam unum quid, quae tamen in singulis tribz
 multiplicatur pro uero homin, hinc recte colligunt Theologi Deu
 n esse uerale in graduando et n a Deo dicitur de tribz personis dicitur,
 non tamen natura diuina in illis tribz personis et multiplicata.

uocae
 ut dicit
 ones
 ut sit
 unum et
 aptum or
 de plerq
 aptu
 si caros

uerale
 vel ei
 pxiu ap
 um

Ubi sunt tres natura ita sunt tres personae sed una eademque
manens subsistit in tribus personis **VERBES** definiatur
Vrale tri^{us} ut e quid absolute an
Especcium Pro responsione

Nola
Nota sunt ead accipiunt pro se quod dicitur ead pro cuius salu^{ros e}
te, pro relatione gurgente. Ita Vrale accipitur pro natura pro ex^{causalita}
titudine, pro relatione, quod dicitur autem idem quam rationem defini^{relatio}
ari Vrale cum dicitur e ad quod aptum e praeduari e pluribus
RESPONDO defini Vrale ut est relatum in dco. quia Vrale
formaliter e relatum, nam si definiatur Vrale formaliter de^{Vrale e}
finitur ut relatum. **DEES** Vrale n^{on} semper aut praeduari^{in rati}
nam relatio n^{on} est nisi ita utriusque **DEES** Vrale non requirit ut^{et relatu}
aut praeduari, sed ut proxime aptum sit praeduari, si autem
aptum non erit nisi collatum cum suis inferioribus. Porro in a
sua definitione Vrale e quod de pluribus aptum est praeduari
ut quod pluribus aptum e inesse multis tantum connotative disting^{indist}
uuntur. Nam quid quid proxime aptum est praeduari e pluribus
aptum etiam e inesse et contra aptitudo n^{on} ad praeduanum et inesse
eadem nom^{ina} nisi sicut sunt aptitudo in intellectu ad dicitur ad acci^{aut e}
ones plures unica e **DEES** praeduari e effectus taen e e ead d^{ca}
praeduari aut e effectus sed proxime aptum e aut praedictur est ipu
quia Vrale neg^o differt ab inesse nisi globaliter quod in eo quod in
e praedictur autem explicito **DEES** Vrale

An detur aliqua res Universalis

Plato videtur aliquam posse re ipsa existentia quae vocat
 Ideas seu rationes Vitales et separatas nam ab omnibus singu-
 laribus has ipsas putabat esse principia unde res nam singu-
 lares promanarunt V. G. nam humanam Vitalem ab omnibus
 separata ab aeterno existere putavit a qua singuli homines
 suas singulas acciperent. et haec quidem an vere Plato genuerit
 hanc in opinionem aristoteles affixerit incertum. non si fieri po-
 tuisse videtur ut Plato tam exercitatus Philosophus haec a vera
 ratio discerneret neque etiam verisimile Aristem hoc favoribus Plat-
 onis videntibus. Platoni imponere ut huiusmodi esse dicitur
 in Argumentum Lib. 2 de Civitate Dei et plures alij sententiam hanc in
 hi interpretant ut dixerit Deum omnium eorum quae facta faciendae
 sua habere Exemplaria in se simili modo quae artifex operans
 nam Iudas adeo comprehendit. quod si haec Plato genuerit mirum est cum
 naturali apice ingenij eo usque pergere ut merito ei non dicitur
 Platonis genuerit videtur

-11
 Plato nam
 human. ab
 omib. hoib.
 separata
 ab aeterno
 existere
 videtur

Nulla pacto vero est sententia Platonis ut eam explicavit Aristes.
 imo repugnat fidei Christianae et naturali rationi. Quod primum
 quod quid reuera existit vel est certo operatio et definitum tempore
 vel est ubique et semper ad Vitale Platonium. Et si proponitur est res
 reuera existens et in certo tempore et spatio vel ubique et semper

Minor. e manifesta nam nunquam esse non e Major
 e aduersariorum et Cochano si uero est in certo loco
 e singulare contra hypothesis Quis quidq. aliqua
 ratio em producitur singulare e magis conuenit uel
 hoc uel illud sed Uraha genera existentia p aliquam
actionem producta sunt Ergo sunt singularia Modo
 eig actio qua aliquis effectus producitur definita cu
 certo loco et tempore Ergo et ipis effecty definitur
 certo loco et tempore Hoc est go Hoc est go Uraha scire
 sum e ab oibz singularibus Ergo de nullo singulari
 potest affirmari sed Uraha de singularibus affirmantur
 Ergo absolutis non sunt scientia Probatu Modo qd si dicit
Hoc est go Hoc est go Hoc est go Hoc est go Hoc est go
 separatum sit a Domulo Hoc est go Hoc est go Hoc est go
 dat ubi Domulo n e ut Hoc est go Hoc est go Hoc est go
 paratum existens Hoc est go Hoc est go Hoc est go

Naturalium sententias cum affirmantur scias n e
rely sed taen Quominibz oim falsa est scientia qua de
anialibz habetur non est de nomine darum rerum sed de ipis
naris ergo naris sunt ueritate non taen indefinite la
Eda Uraha e quod p dicitur de pluribus rebus p sed noina
n predicantur de pluribus rebus nec sunt in pluribus
 Ergo n sunt Uraha. Si n quis uia denunciat Alexander est
Hoc no en Hoc n e uniuersale Falsa n enet Hoc predicatio

Contra No
 male uerale
 e quod pra dicit
 pluribus rebus nris
 n pra dicitur de
 pluribus rebus
 ne sicut in pluribus
 ubi dicitur e sunt
 uerale

OBIECTIO #.

Conueniant Ergo sunt eadem inter se **RESPONDO**
eae eadem inter se quae tenent eadem uniuersae natura
singulari et incommuniabili non autem aliter quae plura
sunt rebus e communiis **QVAERES**

Quomodo uerum sit quod Plato dixit
Essentias rerum esse aeternas

RESPONDEO sunt aeterna quae ad existentiam nego
sunt aeterna quae in ordine ad inextinguibilem qui semper le
uiter potest predicari propositiones aeterna ueritatis
cuius rei fundamentum e in existentia sed conuenientia
ueritatis in subiecto

SI QVAERES Siqz uniuersale in multis ante operante
intellectus

Nota Philoso: qui reales dicuntur dupl. e scilicet alij
n existunt narae gmuas esse ex se se et antequam ab in
tellectu abstrahuntur In narae triplicem qua y statu tribuat
Primus cum narae Choo v. c. atiqz et similia ad singularia
gracia e per differentias indiuiduales Secundus cum
eadem narae solitarie consideratur ut multis generis Tertius
cum narae consideratur ex se se neqz ut est graua ad singu
laria neqz abstracta ab intellectu et hoc statu dicitur aliquom
naram ea Ursalem in hac sententia sunt presertim Scotus
et Fonseca Primus status dicitur Ursalis singularitatis

Secundus Abstractionis Tertius prioritaris Illi
autem volent abstrahere naturam dari ~~virtualem~~ ante operatio

Itaque **ASSERTIO**

Non datur uniuersale ante operatio: intellectus Probat
1o. auctoritate Aristotilis Uniuersale aut nihil est aut potest
ergo ~~virtualem~~ non in illo priori natura sed post abstrac-
tionem intellectus Ratio si unitas genuit natura pro ut ex-
istit non autem impossibile sed unitas possibilis e tam in
diuidualis. Ergo habent indiuidualem me: Probat. unitas
possibilis est qua aut fieri potest sed in indiuiduali actu
fieri potest Ergo in e possibilis

Nota 2da ad intelligendas superiores et inferiores
seruaciones quando supra, difficultate quarta, quoniam e
an detur res uniuersalis sensum fuisse an res aliqua separa-
tim manens Uniuersalis existat quando uero impoherum sapi-
us utemur hoc termino Res uniuersales. nos non loqui de
natura aliqua que separatim manens uniuersalis existat sed
de uniuersalibus materialiter generalis quod ut clariguit.

Res aliqua
separatim
manens non
existit
res
his

Nota 3o Uniuersalia accipi aliquando materialiter id est
pro ipsa natura uniuersalitati abstractis, et si uero uniuersalia
sunt res, et in rebus, hinc ab ipsis non separatim existentes, natura
natura uero e in Romulo et Lemus Aliquando uero accipi formaliter,
id est pro ipsa uniuersalitate a qua nominantur uniuersalia, et si in

Alexander e' d'co. noen' h'co. sed res p' noen' designat'
 negz etiam' ceptu' d'co' p' d'ciatur' de ceptu' d'ciatur'
 nec' h'ec enunciatio est falsa, conu' p' q' ceptu' d'coem
 e' ceptu' qu' ceptu' Alexandrum' vel contra. res ergo
 significata affirmatur' de re p' modum' idem' rati'o
 h'co' 30. h'co' equus et similia' immed'ate non signi-
 ficant' singularia nisi in confu'io quod' d'co' oibz et ceptu'
 r'p'ondet' n' est' singulare aut' singularia Ergo est' ali-
 uerale, r' consequentia' d'co'. Sui uo' h'co' n' r'p'ondent
 aliqua' singularia, determinata quia' n' magis' h'ec quam
 illa' negz una' singularia simul' quia' caret' signo' uniuersali
 Ergo immed'ate illi' r'p'ondet' natura' uerale. Ratio quarta
 Socrates et Plato numero' inter se differunt' et tamen' in aliqua
 ueniunt' quod' e' comu' utriqz' Ergo in aliquo' quod' unum'
 potest' de utroqz' p'ceduari' Ergo in aliquo' uerale d'ciatur'
 res aliqua' uerale. D'co' cum' Nominalibz' uerale
 e' tamen' ceptu' in mente formatu' et e' tamen' ip'a uox' d'co'.
 ad h'eccedens; sed est' ip'a natura' cepta sine' differentia'
 q' h' existit' immed'ate p' indiuidua' D'co' uerale h'ec
 loco nec tempore' definiuntur' Ergo nulla' sunt' d'co' uerale
 loco et tempore' definiuntur' med'ate q' sua' singularia' in-
 quibus' sunt' h'ec n' argumento' p'obatur' uniuersalia' n' poss'
 separati'm' existere q' cumqz' sunt' eadem' uni tertio' sub' iate'
 s'nt' de Socrates et Plato sunt' eadem' uni tertio' uita' h'ant' in qua'

#.
 Obiectio

Sunt in rebus, sed tamen obiectiva in intellectu. Ita postea dicemus
 Versalia materialiiter sumpta esse vel substantias vel accidentia.

ASSERTIO III.

Versale fit sola operative intellectus nostri fundamento tamen
 in ipsis rebus accepto. fundamentum hoc aliud non est praterquam
 ouatio quaedam et in rebus distinctio et convenientia ex quibus in-
 tellectus noster Versaliter fabricat ita hoc tempore melius est
 sentire, quam de mentem accuratè explicat Suarez Thomae
 metaphysico Sectione 3^a Hanc Assertionem ut in exigas ne effluat
 memoria. Universale dicitur et cetera generalia duplex significati-
one, materiale et formale ut iam in notatiōe bis insinuauius,
materiale significat ipsam rem per naturam quae denominatur
Universalis. Formale ipsam universalitatem quae attribuitur rei
per intellectum. Haec universalitas nihil in ipsa re positivum habet
sed intellectus noster eam conigit per modum evidens quae utraque
tas non est et eandem in barere aliter subiecto cui tam revera non indest
 et hoc subiectum vocat ab universalitate universale sicut cetera ab albedi-
 ne alba. Ratio primae sicut Platonice Versale non est negis dem dicitur
 ut autem Postea ante operationem intellectus nec satis nominibus quae
 Ergo per operative sunt res aliqua Versales. Ratio 2^a in Versali dicitur
sunt Unitas et aptitudo essendi in pluribus. haec autem solum quae
 per operative Ergo ipsum Versale tam fit per intellectum. Ita: si huiusmodi
 quae in aliter rei ante operationem intellectus Ergo vel quae uni rei existit

existenti in aliquo individuo vel multis individuis sed necesse
 dicitur. Ergo Probatur in intellectu Universalitas non quoniam
 existenti in uno, quia quod quod in uno est determinatum est ad unum
 et non potest quoniam multis, nec rursus quoniam natura existenti in uno
 ut est in multis quia quod quod est in multis prout est in multis est
 in multis, cum sit in multis per identitatem. Ergo quoniam natura
 est abstracta a multis, sed hac abstractio non potest fieri realiter
 alias esset universale Platonicum Ergo fit talis per quoniam
 ab intellectu factum. Actio Natura natura potest esse extra causas
 nisi in singularibus, ergo natura habere potest naturam
 literam nisi ut est in singularibus, sed universalitas non potest esse
 vere in singularibus. Ergo Universalitas non est aliquid realiter
 natura in actu. Ergo tam. et in per operationem in intellectu.

OBSECTO id,

Si universalia fiunt per intellectum quo modo sunt aeterna
 RESPONDEO universalia formaliter non praeter sunt aeterna quia
 Universalitas non est nisi dum actu ab intellectu cognoscitur sed intellectu
 non semper est in actu consideratio. Ergo nec semper est universalitas
 si vero universalia capiuntur pro fundamentis vel naturaliter, dum in
 quenda est, vel non sumuntur dum existentiam actualem quam habent
 in inferioribus et hoc modo non sunt aeterna, vel dum ex utroque et praedi-
 cata esse naturalia, id est dum convenientiam praedicatorum et quoniam
 ita sunt aeterna quia licet actu non existant tam existentia in actu
 in fatibilis, ab actu et conuenit illi est rationale, sunt ergo aeterna

materialiter Idem essentiam considerata.

25

Dices.

OBJECTIO. Ita si nulum universale positivum in re
 bus Ergo tamen convenit nomini vel est mera fictio intellectus
RESPONDEO non esse meram fictionem est enim in rebus funda-
 mentum, seu quasi una omnium scientiarum origo. Et aliquid
 sit universale. Et do non est fictio cum dicimus in divinitate
 filium procedere per intellectum et non voluntas divina, prop-
 ter naturam tamen concipiendi modum, proportionem et de vera re
 vel falsa

OBJECTIO 2a

Natura non est per se singularis, Ergo est per se univer-
 salis. Hoc videns probatur, quod quid dicitur contrahi per aliud
 et fratri singulari. Unde est per se singularis natura dicitur contra-
 hi per differentias individuantes et singulares proprietates
 et fratri singularis. Ergo per se non e singularis

RESPONDEO

Ne ego. Non ecedens natura enim per se singularis. Unde e qua
 omnis entitas ita contrahitur est. Non potest dividi in plures
 entitates tales qualis aqua est natura, si potest dividi simul una
 esset et multa. Hoc dicitur non potest dividi in plures homines
 qui sunt tales qualis aqua est aqua licet dividatur in plures partes
 aqua non tamen cesset dividi in tota labra quale est in summa

divisum Ergo una quae res in se est indivisa
et incommunicabilis. Et ex se singularis neque refert
quod natura dicatur contrahi per differentias in-
dividuas, hoc enim fit nostro potius intelligen-
endi modo, qui naturam communem concipimus et
in singulis factam singularem non autem et realis
ita contrahi, imo proprietates et differentia illa
qua finguntur contrahere naturam communem
ab ipsa natura produuntur, aut alio modo eam
consequuntur. Et haec singularis natura Ergo
accipit singularitatem Sed potius confert.

an.

OBIECTIO

QVAERITUR

Si natura est per se singularis et factum
est, Ergo nullo modo potest esse generi Universalis

RESPONDEO

RESPONSE

Non potest secundum realitatem fieri Un
iversalis non potest per abstractionem fieri Un
iversalis et intelligi per modum Un
iversalis. Nego. Quomodo enim tenebra nullo modo fieri
possunt entia, sed tamen intelligi possunt per
modum entium, et eadem est ratio relationum
rationis. Q. B. E. C. T. G. 5. Et hoc si species ans est
Petrum et Paulum existere, ergo ante op. meitg est unale proff.
existente Petro et Paulo hoc aptg est ut predicatur de pluribz Ergo est
universalis Q. B. E. neg. ante: existente Petro et Paulo hoc est aptg ut
predicatur de pluribz ergo est unale. Et si in suis existentiis hoc est un. usqz
atqz etiam de utroqz possit predicari non e tam. unale quia n. e. uniguo
Cum vero illisqz apprehendit hunc ut cogne aliquid utroqz erit i. vera
rem aliquam tribuit dum fit Verale Q. B. E. C. T. 5. De qua in hac enunciat
tione Romulz et hoc. predicat Verale de Singulare n. autem Singulare de
Singulare bz atras nura est pbicatio Verale et encl. hac est enunciatio Un
iversalis ab ea Romulz e Romulz: q. e. idemica RESPON dit in hac enunciatio
eandem rem predicari de se ipso hinc n. hoc significatur ut unicez salter
rem tam: e Singulare eandem res e q. Romulz non tam. Hac enunciatio
e idemica q. a. mens notum aliter concepit Romulz alid concepit h. em.

~~Obiectio~~
Obiectio

Actus exendi in pluribus qui est fundamentus
 dicatōis de pluribus non pendet ab operatione
 intellectu sed eam praecedat. Ergo etiam potentia
 seu aptitudo exendi in pluribus et praedicandi de plu-
 ribus non pendet ab operatione intellectus sed eam
 praecedat. proinde: natura humana est actu in
 rebus ante opera intellectus consequentia liquet quod
 aptitudo exendi et praedicandi naturaliter praecedat
 existentiam et praedicatōem si autem natura operatur
 ante operationem intellectus ut in pluribus ergo
 est universalis. R: concedo ante: et con: negotiame
 ultimam conseq: idcirco natura est universalis ab
 hoc non tantum requirit ut sit vel esse possit in pluribus
 sed ut sit in pluribus tanquam unum quod dicitur autem
 esse et aptitudo sunt realiter in pluribus ante
 opera intellectus sed sunt in pluribus ut plura est ante
 per modum unius quod requirit ab universalitate illa
 artem ut sit tantum aptus per operationem intellectus

Obiectio

An natura in singularibus existens sint a parte
 rei uno euentia. Respondetur non nam in re tota existit
 es euentia. Paulus est dicitur a Paulo Dicitur in dicitur

Natura in
 singularibus
 non habet a
 parte rei
 una euentia
 nam in re
 tota existit
 ut euentia Petri
 a Paulo dicitur.

multiplices Petrus tunc una corpora erit una
essentia Ergo nunc etiam erit una essentia dicitur.

Nota Pet. et Paulum non ha- et Paulo nunc in illo Pet. et Paul. in biveris locis
bere unam esse sententiam sed hanc
similem.

nam eadem substantia n. e. in Petro
pondo: duo ergo Petrus et Paulus n. habent una
essentiam sed similem, contra si n. sunt una esse
aut unam essentialiter Ergo sunt multa essentiali-
ter Respondet id similem negat contra: sicut
n. sequitur Angulus e. indivisibilis quantitativus
ergo e. unum quantitativum quia plane n. habet qua-
litate si Le: et Lau: n. sunt unam essentialiter
ergo sunt multa essentialia quia plane n. sunt
natura sed natura habentes contrarias similes verba
men ha. Respondit cum videatur dicitur in hoc sp. et
Le: et Lau: ante opera: intellexit n. habent unam esse
a id eundem utriusque concedit n. habent una id e. similem
nego Ergo habent plures quia similitudine unum essentia
vel quod in idem recidit alij si dicitur ante op. in
distinguit essentialiter id est habent praecise essentia
distinguitur (ha. enim) sed in rigore essentialiter sunt unum
nego, habent similes concedo.

DISTINCTIO
Sexta

De Diff. Cultus Gd.
Quae sit unitas universalis

Nota unitas rei, nihil aliud e, qm privatio rei re-
gatio divisionis unam n dicitur quod e in se indivi-
si, ab alijs autem divisionem, et hae unitas non vario
comitatur ac ens, quidquid e divisionem n habet
quatenus in ea habet unam dicitur licet alia ratioe
possint eo plura generaliter autem unam dicit
De q: in p. secundo p. auctore unam p. auctore
varij modi accipitur in pro eo quod auctore
est unum, ut album, frigidum, significatur n hi sub
est et qualitatem auctore inter se e con-
nexa, Edo cum duo in aliquo tertio conueniant
ut album et dulce in eode rebeuo lactis tertio dicit
ter quoda una p. auctore loco tempore unum dicitur
autem p. se e quod unum habet essentia una specie,
vel genere determinatam ut hoc calor lapis: inter
haec alia naturam compositionem parventur. It. Org.
alia componantur ex alijs diversis eventis partiu
laribz et imperfectis et corpora ex materia et for-
nam dicitur compositio: ex genere et differentia alibi
dicitur Edo unitas alia e individualis sicut memoria
qua una quae res dicitur una numero, determinata
differentijs individualibus, alia dicitur unitas

28
 Tres unitates
 Unitas for-
 malis.
 Unitas uni-
 versalis.
 Unitas indi-
 vidualis.
 Unitas for-
 malis per
 quam una res
 dicitur una
 essentialiter
 Varij modi
 accipitur unum per
 auctore
 Sed e ens per
 auctore quod
 e ex rebus plura
 quae communi
 combinatione
 Unitas alia
 individualis sicut
 memoria
 alia formalis

formalis **¶** quam una quaeque res e una
essentialiter seu unam definitionem habet et hoc
ab individuali tantum ratione dicitur inquit tertio

Asser de num Unitas universalis vocat quae res aliqua
tio pua est una et communis multis de qua hic agimus

¶ Unitas formalis non sufficit res res aliqua dicitur
posita universalis ita plerumq contra horum nam uni-
tas rei universalis n debet convenire singulari
qua singularis e sed Unitas for. convenit rei singu-
la singularis e ergo Major probat quia universa-
le et singulare sunt opposita cum unum hi conuenit
alterum inconi. Unitas for. est in ipis individui
quod probatur unitas formalis sequitur sed ad
communitas e in singularibus ergo et Unitas for.

Hac eni ante ope: intellectu in una specie et gene-
re conueni: id est similia sunt et eandem defini: habet
quamuis proprie genera et speci: ante ope: intel: d
sunt **Ratio secunda:** unitas formalis in uoluntate
individui universalis n potest multiplicari ergo
Universalis n formalis **¶** Proba: Major quia una quaeque
res e in se una unig scilicet essentia

ASSER 30 2da

Unitas universalis e in uoluntate aliter natura et
plures naturae sunt sub eodem nomine et desinit

Habentis tamen aptitudinem ut dividatur. 29
 aial seu natura aialis concepta ut uniuersale
 cum eam abstractio à bruto et hoc est unum quod nō
 diuisum in brutum et hoc in quā sua natura sit
 sub aiali sub eodē nōe nam et brutum et hoc sit
 corp^u sensibi: cum hanc ergo naturam cogitō et ap-
 prehendō tanquam ^{scilicet} hoc et bruto: duo esse indiuidua
 ut aptam tamen ut dividatur possit non ut post diui-
 sionē nōe maneat uniuersalis: sicut nec lignum
 bipalmarum habens aptitudinem ut dividatur possit
 post diuisionem manere in palmarum hinc collige
 Hanc unitatem nō esse ante operati: intelliges
 eas rationis ueris rebus attributum quod supra proba-
 tum est. R. S. 20
 Hac unitas nō ^{habet esse} in ^{re} ^{altera} ^{priori} quam
 fingunt Scoti et uocant unitatem existētiā
 nō naturam nō contractionem ad singularia sed quāsi
 precisam ab illis unitatem habere sibi propriam
 ad inde quoque uniuersale. R. S. 20 quid quid
 non est sine contractione: ab indiuidua non potest habere ^{hanc}
 sed natura neque potest esse sine contractione: ergo neque ^{unitatem}
 habere suam unitatem minor etiam alias est: collige ^{precisionis}
 est uniuersale plōnicum ^{condens} tamen nauiam
 duratio nō non praedēre contractionē sui diuidiua 7

esse tamen ex se priorem illa contractione *ergo*
 duratione. Et sol duratione non fuit prior sua luce
 Et sol non fuit prior sua luce natura tamen
 prior est cum sit causa huius refractionis natura
 refutatur natura ex se est eadem valeret *ergo* singularis
 necessario ex se se esse realiter singularis. Ergo non habet
 aliquam naturam quo sit prior sua singularitate

ergo **RESIST.**

Quid quid non ex contractionem habet illam in
 naturam perfectionis natura in illo statu non est con
 tracta *ergo* Minor probatur natura

in illo priori ex formalis causa individuum
 per individua *RESIST.* nego minore ad proba. nego
 superiora eadem rem esse formales causas inferi
 orum cum revera sint eadem cum inferioribus
 nihil nisi causa sui ipsius licet causa sint forde
 quod novum modum concipiendi ac primum est

RESIST.
 No.

prioritas etiam est a novo intellectu
 De plura quam diximus esse creatura versalis loco differen
 tiae differentiis *RESIST.* esse praevidibile est passio realis
 praevidibile est esse in quam graduari *RESIST.* nego natura negata
 esse praevidibilis esse passio est a ipsa creatura nec
 relationis creatura est ad aliud posse referri huius usque
 modo nostro concipiendi in ad quae supponit creaturam
 rei contraria. non in hoc genere esse alicuius rei contraria

Abse pluri

de rationabilitate qd si tamen p d uarij auipiat
 aut tunc duo esse proprietatem uerbalis loqui nam
 d uarij aut u conueniat induduo a tunc quent illi
 p d uarij de plubz nos aut ex int erigimz p d uarij de
 plubz esse exensiam uerbalis loqui at d uarij uerbalis
 met yni quod en p d uarij de plubz sed remote itaqz
 huc tria bene d uinquenda sunt esse p d uarij e remoti
 qd quent uerbalis met yni p d uarij aut qd e proprius
 uerbalis loqui. Ene p d uarij p d uarij qd e exensia
 uerbalis loqui sonus aut en d o f i n i t i o n e h i c e g e n z d
 qd e de plubz specie d i f f e r i t p d uarij uia K o l l e t z h o r g.
 A f i c e n n a d i l a p a n z q u o s u i d e a p u d L u b i u m h i c

D E S S E U E R A S A

A n g e n z u i q u i d p r a d i c a t u r

A. p d uarij u i q d e s t p r a d i c a r i e n t i a l i t e r u e u q u o p r a d i c a r i
 d i s t a n t i a d g e n e r e q a q u a r i t u r q u i d e r r e r e r e s p o n d e r i n q u i d e n
 p e r g e n z u t u e n i q a r i t u r q u i d h o o d. d a t o g e n e r e a i d e n t i a l i t e r
 h o o d. g e n z u e r e p d i c a t u r i n q u i d n e c e s s a r i o e r e n t i a l i t e r
 a l i t e r h i c e t i n c o m p l e t e r a t i o s u m i t u r e x c o m m o d o l o q
 u e c u m q a r i t u r q u i d h o g e l y r e s p o n d e o q u i r i g s e d q u i d i l a t i
 u e.

O B I E C T I O

H a e p a r t e p o t e p r a d i. d e t o t o e n i g e p a r t i n i q u i d e t
 e n t i a l i t e r g e n z e p a r t e e r g o n o p o t e s t a p d uarij e t c o l l a
 m a r i c o n t r a f a l s u m e r a t i o n o d u a t h o o e p o t h o o e r a l h o o q d
 q u a h o c n o n p a r t e h o i d n o n h o o g e n z a u t e n p a r t e m e t

partem esse inter alia connotam Geny et differenzia
et rationale hoc componere autem aliquod totum

Geny dicitur
liciter spectat
atque ut totum
quoddam dicitur
ut pars.
Et est totum
vnde dicitur quod
terg gponitur
ex genere superioris
constitutiva
Geny vocatur
totum adiale
Geny in crum
dicitur totum
potentiale.

ex esse partem. R. S. Pon: cum sicut Thomae et Sacerdotis
disputatio 15 sextio s. Geny dupliciter spectari potest
vnde totum quoddam dicitur ut pars. ut totum vnde dicitur
vnde quodammodo componitur ex genere superioris
et in hac acceptio: Geny notatur totum adiale autem
Geny gponitur ex corpore et sensibili quod in anima
continentur dicitur totum potentiale respectu speciei
et differentiarum quod subiecto continentur et ad quod contrari
Geny vocatur potest quod circa dicitur totum potentiale idem Geny
etiam pars dicitur dicitur ut cum differenzia gponitur
dicitur totum dicitur integram definitam speciem dicitur ut cum differenzia
potentiale. Continuum ipsam speciem gponit difficultas. Ergo
quod consideratio Geny potest dicitur de inferioribus
nihilominus vnde sententia est Geny potest dicitur ut
totum potentiale gponitur gponitur in subiecto in gponitur
quod dicitur inquam ut totum potentiale ut pars potentiale
vnde cum dicitur hoc est adiale in est huius vnde hoc est corpus
animae sentiens et nunc est potest dicitur sed huius haec res quod est
etiam est adiale R. S. G. est quia nunc potest dicitur aliquod
modo continetur totum quod est in subiecto nunc potest dicitur
graduationem subiecto dicitur nunc est quod est ad arguit
ergo in forma respondet pars vera ut pars est nunc potest dicitur

QVARTVS

31

An unitas formalis conueniat rety ante oper: intellectu
 S: ita quia unitas e indiuisio in exentia sed qualibet res
 ante ope: intell: e indiuisio in exentia Ergo habet illam unitate
 Contra si unitas for: est ante intellectu Ergo non conuenit
 natura conui abstracta S: nego conuq: conuenit em natura
 formari q: ratio: sicut enim natura conui et singularis
 ratio: differunt na eam unitate ratio: distinguntur
 Vide conuenientia quatuor quarta articulo 6o. scilicet ra
 quod ut intelligat supponendum e ex metaphisica in uerbum
 quide e natura conui sola ratio: distingui sed tam en indiuisum
 supra natura conue aliquid reale addit quod e anima huma
 nitat et hoc humanitas differunt ratio: accedente tam: hac
 anima: ad anima: in conui auodit aliquid reale unde Soarez
 disparatioe quinta scilicet 2da uero 8.

DIFFERENTIA

Quid sit aptitudo exendi

Asser: ia aptitudo. na ^{in pluribus} non est affectio aliqua reali aut pro
 prietas qua conueniat natura uniuersali Ratio natura existit semper in
 singulari ea ipse e natura singularis Ergo non habet aptitudinem
 ad rem qua possit ee in multis Asser: 2da aptitudo: ia e e modo
 aliquis realis Ratio modo illo uel exes uniuersalis uel numero multi
 plicabilis si uniuersalis Ergo p: opera: intell: si multiplicabilis
 Ergo en singularis Ergo natura non facit uniuersalem

apud modo nil aliud e¹ quam negatio repugnantia vel e²
 non repugnantia natura per in tenetum abstrusa et nisi in multis
 seu dicatur de multis tanquam una et qd realiter sit aut realiter
 concidat sed quia mens nostra naturam abstrusam inquit
 quasi unam et eandem pmaxime non attribuit fundamentum au
 demerit est in ipso individuis quia in forma ita sunt in ipso
 et circumscripta essentia et secum pati possunt alia individua si
 in his natura aut certe concipi possunt tanquam habentem vel ha
 bere possunt Ad 1° quia natura et vere existit rem unam
 esse in multis seu ut loquuntur habet in consuetudinem et ut in mul
 tis hac autem repugnantia realiter asserri non potest quia ratio
 realiter non potest fieri universalis ergo etiam non potest as
 serri nisi p rationem seu facte Ergo negatio repugnantie
 qua formaliter petit repugnantia si potest esse nisi p rationem

Individua natura sua ante ope: incole: possunt habere plura
 similia Ergo natura ante operatione potest in mai dixidi ergo
 habet aptitudinem ut sit in multis Ad 2° natura in singulas
 non autem una existente qua quam p singula diffindat nec commu
 nicatio natura est deinde ad singula Hec enim tantum fuerit
 propria incole Ad 3°

cum in aptitudo ut aliqua potentia
 quis sit eius actus in existentia
 in pluribus et in tantis in

in
 esse in tantis prius non autem in existentia ante se existente
 Verum e dicitur ad se hanc forma esse ad ergo existentia non est
 actus aptitudinis sed tantis Ad 4° et ad multa universalis non sunt

in inferioribus per ueritatem sed per reformatiorem negat ut
 duo socrates est albus albedo et socrates identificant, sed potius
 sensus est, albedo est forma socratis, et in uis existit, ergo appropi-
 nis atque in existentiis, potius quia ueritas est. et in uniuersale
 sapere non continet natura inferiorum (quod certe in genere in diff
 in proprio in uisibile uerum, est nam genus tantum partem diuisibilem
 et propriam tantum formam, sola species tantum natura) ita
 tamen a philosophis sumitur, ut connotando totum in partem et uis
 predicatio est exercenda in concreto, v.g. Petrus est albus
 id est Petrus idem est quod hoc album, in concreto, nam in abstracto
 falsum est Petrus est albedo

DE ABSTRACTIS

Quomodo fit abstractio uniuersali abstractiois
 et quae operatio intellectus

abstractio
 duplex
 materialis

Nota est abstractio vulgaris modo loquendo est rei permanentis
 a re permanente dimotio, duplex est abstractio realis. et cum efficitur
 alicui herba aut ramus ab arbore alia intentionali, quae fit cum
 separantur a potentia cognoscuntur quae inter se uere connexa sunt
 a hoc fit dupliciter primo cum negamus unum de alio rei color
 est calor dulcis non est album et haec abstractio dicitur negativa
 secunda cum potentia cognoscuntur ex pluribus conueniunt unum appropi-
 praetermissis ceteris ut cum uisus percipit colorem odore sapore
 ceterisque rebus haec dicitur abstractio praesens et positivum
 tribuitur intellectui qui dicitur abstractere cum unum
 aliquid considerat non considerans alij quod rursus fit dupliciter
 primo cum in ueritate uerbi causa considerat eundem uerum de

essentiam

dupliciter

duplex

si perbia ceterisq; virtutib; aut vitij; indrogans rdo
cum in serate considerat et aial non considerat et hinc
si dicitur abstrahere naturam animalis qua ab hac natura
non differunt illi autem concept; uia utri in ad equati
quia licet representans naturam foras totam quid enim
quod e in serate est serates. In repraesentans autem hae p modu
totiq; quia non repraesentans per modu tangitoe aut ratiõe
uel simile quippiam neq; fallitur in tellect; hoc modo ab
strahens uerum enim e uulgatum axioma oide p uerba
φροδος εφροδοτων id est abstrahentium non est mendaciu
quia intellect; cum unum cogitat non cogitatis alij nullo
modo fallitur sicut neq; uis; ea colorem cernit reliquis
qualitatib; neglectis. Nota rdo nihil potest cognosci ab aliqua
potentia nisi potentia aliquo modo fiat praeiens nam quia
seratis ab oculis abest uideri n potest nisi quodam modo sit in
oculo quia autem per substantia suam tam uia uerum corp; e
non potest representari oculo q; specio seu imaginem suam
quam ad oculum ablegat ocul; ergo cum uis; efficit magis
intra ad imaginariẽ qua potentia abstrahere imaginem efficit
qua dicitur phantasma sed quia intellect; e potentia spiritali
phantasma quod materiale e non potest illi inbarere ergo
intellect; agens efficit abstrahere speciem immaterialem quare
potest in intellectu possibili etiam representat de quibus
plura in Libris de anima

NOTA TERTIA

Ut natura aliqua fiat universalis requirit ut natura singula
 nis representetur sensibus et imaginationi per suas similitudines
 inter se autem representantur natura per species intelligibiles
 sine differentijs individuantibus. **Nota** Vrsale est ens rationis ex se
 dicentur relative et ratiois. haec autem requirunt in primis subiectum
 aptum deinde fundamentum tertio subiectum extrema subiectum
 in natura deorsum fundamentum est natura considerata sine individuantibus
 extrema autem sunt universale et particulare inter quae est
 relatio cognitio ut hi accipiuntur duplex est altera absoluta sive
 simpl. quae fertur in naturam cognoscendam sine respectu ad aliam
 altera comparativa quae fertur ad naturam cognoscendam
 non simpliciter sed eam confert cum alijs quae ratio vocatur
 comparativa vel reflexa. Np naturam solitariam consideratam
 sine conditionibus individuantibus dici solet universale metaphisic
 et obiectum scientiarum nam plerumque scientiae naturae hoc modo
 consideratae tractant ut physica corporale consideratum sine
 conditionibus individuantibus. Cum vero natura abstracte existit
 inferioribus spectat dici solet universale logica seu universale actuale.
 Ergo quaeritur sub qua ratione natura vrsalis dicatur

ASSERTIO

Vrsale quod definitur unum aptum in se multis requirit iam abstra
 ctionem quae natura consideratur solitariam; et huius abstractionis cognitio.
 non tamen haec sufficiunt sed opus est praeterea ad cognitioem naturae vrsale
 comparante cum particularibus seu inferioribus. Relatio vrsae relativa

quod requiritur
 in natura
 vrsali
 per abstractioem
 ratio absolute
 est cognitio
 et eius com
 paratio

se mutuo ponunt et tollunt. Ut pater et filius sed uniuersale
 et particulare sunt uere relativa. eodem rationem Ergo se mutuo
 no ponunt et tollunt. Ergo quando unum ex ope uale. resultat re
 latio ueritatis debet etiam resultare relatio particularitatis
 Ergo cum per uelle cum sit ueritas debet quod cognoscitur
 particularitas quemadmodum ad relative huius necessario resultat
 relatio ueritatis ad uera uera tantum solitarii considerata
 et non glata cum uis inferioribus n. ut intellectus apprehendat
 particularia Ergo etiam in uera uis apprensio n. sit uera ueritas
 generis assumptionem probatur quia in natura solitarii
 cognita non representantur intellectus particularia Ergo uere
 relatio representatur apud uera ad particularia Ergo non e ueritas

Obsequio

Natura in se considerata habet uia necessaria ad ueritatem
 ante operationem cum aliis Ergo est ueritas per nominam singu
 li: Ergo n. e ope operationis Probatur forte ad ens quod habet ueritatem
 et aptitudinem extendi in multis per prima et tractationem
 Ergo n. e ope uia operationis operationis. Et confirmari uale
 ad uerale n. e ueritas ut autem producat de pluribus sed satis
 e ut aptum sit de pluribus producat uera uia solitarii sine
 differentis in ueritate considerata quod producat ueritas ueritas
 nil illi uideatur deus RESPONDEO quod ante ad ens

rara n̄ qua denominatur *Verbalis* d̄i p̄li: potest habere veritate
 et aptitudinem *Primo* negativae tantum quia n̄ cogitatur
 ut ē in multis aut multis. Ad hoc unitas et aptitudo non suffi-
 cit ad univale loquū. Licet sufficiat ad univale necessarium et
 remota aptum n̄ tamen constituit univale et rariā aptam *Pro-*
ime. Edo veritas et aptitudo apprehendunt p̄ modū univale po-
 sitū sicut forma in materia. Haec ē n̄ gest sine notitia co-
 parativa data autem veritate et ap. necessario requiritur *Ad*
id aptum predicari quod est in superioribus istud autem *Ad*
 ē ē univale vel predicabile aliud autem predicari sunt
 aliud est ē actū visibile et aliud actū invisibile. Et id quod actū
 coloratum ē actū invisibile. *Res* habet in se actum seu
 veram formā qua potest terminare univale et rariā non videtur
 actū si etiam univale si apta tale ē. Debet habere actū talem
 aptitudinem seu potentiam ut possit predicari data autem
 habere n̄ potest nisi cum multis comparatur et parati n̄ gest
 nisi p̄ intellectū. Ergo ē non gest nisi comparativa notitia

O B J E C T O.

Primo ē in rationis et nominis subiectum n̄ univale in
 illis comparatur et similiter relationes rationis subiectivam
 d̄notant n̄ univale cogitante. Ergo similiter *Verbalis* rariā gest d̄notare
 univalem. Etiam non comparatur cum alijs. *De* hoc rariā n̄ d̄notare
 subiectum vel rariā ante comparativam quae sit p̄ parati nisi tantū nega-
 tive n̄ autem p̄ modum formalem realiter quod requiritur ad

de Veritate apertim

Quæstio 2da

De proprietatibus Veritatis

Difficultas 1a

Quomodo Veritas predicatur

Nota. predicare ut de altero proprie est unum de altero affirmare
negatio eodem modo potest dici quod dividat predicatum a subiecto
et autem predicari proprie Veritatis quomodo autem restrictio
ut predicatio sequenti Assertionem dicitur Assertionem in eadem propria
predicam et alteri in eadem dicitur ut hoc est aial explicito et signi-
ficam vel predicam de subiecto nisi in quod est in eo implicite modo
tamen aliq. ad significam quod predicatum in subiecto licet ea videtur
minime ut cum duo hoc est aial explicito ponuntur hoc aiali tamen
in se habere modum autem in quod cum habet et indico: quod in quo
attribuatur rebus aial quod ea que fuerant in intellectu et tamen in rebus
modo quod fuerant in rebus modo aliquo indeterminato in quod
quod est unum de altero predicari de particulari cum in suis
tantum differant in modo quibus unum ab abstractione particulari
et contrarium per se diff: conuenit recte alteri alteri attribuitur modo.
his quibus differant et exprimit 2do quod in rebus quod predicari cum
rebus de particulari dicitur in hoc de Veritate in particulari de particulari
efficitur et negatione predicatio predicare dicitur et in hoc qui est hoc
negatione predicari unum de unum quodammodo tamen predicatio in dicitur
hoc est hoc unum: VERUM PREDICARI NARRA 2011 R. ABP
RANNO a MODO quod in eadem de quod predicari. Veritas unum

n̄ eē conditioe cū q̄ res p̄dicatur sensus
 ē ar̄t cū uno modo *Veritatis* nec h̄i sed ē cogni-
 tioe n̄re q̄ res n̄ p̄di caret ū. maḡ ē veralem ē cogni-
 tioe requisita ut natura q̄oni p̄dicari non tamen simul
 cum īna conditioe nara p̄dicatur sicut approximatō ignis
 ē cognitio n̄re q̄ lignum n̄ urit ū. q̄a tamen approxima-
 tio simul n̄ urit

36

DE PREDICATIONE

Quoddam ē p̄dicatio *Veritatis*

ASSEN s̄i vidē *Dialecticam* de tri et *Latris* s̄phon:
 quō p̄dicaciones *veritatis* sat *crudo* s̄i *veritas* *divina*
 erunt explicatioe **DE P̄D**: 3a q̄o *exordina* s̄nt p̄di-
 ti in concreto et abstracto. vidē *Rubrum* in tractatu de eadē
 ratiōe et nota alia eū abstracta *metaphysica* alia *physica*
 meta: dicitur q̄a *ultima* abstractioe s̄nt abstracta q̄alia
 s̄nt *formas* *arithmeticae* *corporeitas* et in *individuis* *petri*
has *fortas* q̄a *vocantur* abstracta *in* *antiarum* *physica*
 abstracta *vocantur* *color* *albedo* *in* *forma* *et* *similia*: differēt
 autē *hac* *inter* *se* *id* q̄d *physica* *abstracta* *ut* *color* *abstracti-*
ponit *et* *color* *colore* *rias* *albedo* *albed* *veritas* *et* *et* *metaphysica*
 n̄ *idem* *et* *do* *metaphysica* *abstracta* *et* *reby* *q̄a* *construunt* *et* *h̄i*
airas *abstracte* *Physica* *et* *abstractis* *quibz* *in* *veritas* *et* *albedo* *et* *corpore*
et *in* *veritas* *ut* *maḡ* *in* *veritas* *construunt* *q̄d* *non* *dui* *ponit* *de* *reby*
quas *construunt* *vel* *de* *abstractis* *in* *nam* *h̄o* *falso* *dicitur* *dui* *veritas*
album *falso* *dicitur* *albedo*

abstracta
 physica
 alia
 Metaphysica

ASSEN, 30 id

In *predicatione* *ponit* *et* *in* *concreto* *licet* *fal-*
satis *in* *abstracto* *et* *album* *est* *dulce* *et* *autem* *h̄i*

primo cum generalitatem unius predicamenti quod
de generalitate alterius predicamenti et minus ad
est album e longum. Sed cum connotativum unius predi-
camenti predicatur de alio connotativo eiusdem predi-
camenti cum una differentia vel propria de alio dicitur
ut ratio est connotabile in se est flectibile. Harum
predicationum Veritas pendet ex eo quod connotativum
uno subiecto quoniam **ASDETSW** *Sexta*

Concrete metaphysica et physica de se minus dicitur
res e apta vel n predicatio album e dulce hoc
e ad abstracta de concretis ut hoc e humanitas gen-
te de abstractis ut humanitas e hoc n recte predicatur
quia concretum n dicit tantum naturam sed etiam sup-
ponit et supponit pater naturam includit supponit
bitatem Ergo abstractum habet se ibi p modo p
pari autem n predicatur quodum in recto

ASDETSW *7a*
Abstracta de abstractis in se non forali de se minus
predicari n possunt sed in se non minus connotatio intelligit
de abstractis metaphysicis **ASDETSW** cum dicitur
potestas e habitus nomen illi e eadem natura et in se
quod dicitur potestas Vera e et illi in se non minus
vera quod autem in se non forali falsa potestas quod forali
recte harum abstractorum guderat et praesertim in aliquo
ceteris exclusis connotativum n autem gradus =

individa
sunt q^uia

statua q^uo substantia q^uo substantia non realia
q^uo individua velia o. universalia. Dicuntur eterna q^uo quomodo
intelligendum diximus supra difficultate ad passivum
Oto Universaliter materialiter sumpta eandem causam habent
quam individua q^uo sunt superiora dicuntur tales non
fieri p^o se quia qua natura comes non generant sed qua
res individua p^o universaliter ponuntur diu res materialiter
non formaliter sumpta ipso universaliter formaliter sumpta
cum res vera a vno etiam vnam causam cuius actio ad illa
traditur n^o habent simpli. tunc habere causam dicuntur q^uo
consequantur op. int. sicut reliqua rationis ratio q^uo q^uo
bene explicari negatue si n^o oper. int. a eorum etiam n^o est
universaliter autem sunt Universaliter n^o est in se vel op. int. n^o est

DE GEN. num formatrices RESOLVITIO

ERB.

In Caput de genere
Prima parte explicat tres autem potestates generis id est
nit genus Philosophicum definitionem explicat et probat
cum ergo negz genus negz species dicantur simpliciter sed plura
significationes admittant plura volucunda sunt ut apparet
quod ut GENVS SPECIES

Acceptio prima Genus dicitur multitudo aliqua ha
bens unum respectum ad ^{aliquem} unum vel ut Genus hereticarum
est collectio horum q^uo respectum habent ad Heresim a se
orti. Acceptio secunda Genus dicitur principia ortu cuius
sunt a Patre sic a Patre dicitur de Genus dicitur n^o
quo species collocat ut hoc acceptio ex duabus prioribus est
derivata sicut a matris dicitur ad unum dicitur respectu

Habens ita multa species ad unum Genus et vice versa
 e primum. Accidat ita Genus quodammodo e primum
 omni specierum subre corocatarum quibus naram Generum
 conuincat hae potissima definitio Dupli: get intelligi
 no ut Genus tanquam relativam ad speciem referantur
 do ut Genus relatioem specie terminet cum n Genus spe
 ind relatiua sine Verbo modo concipi possunt et definitio
 utramqz Veram esse interpretet conueniant

DE VERBA LITTE
 capitio definit Genus

Genus qd de plubz specie differentibz in qd e parti
 Hanc defi. ita probat qd conuincit oia qd Genus qd plerum
 et ab oibz qd genant illud ditiungunt antecedens pbat in im
 omni quid Genus ab ind iuduo qd hnd n pdi: du plubz specie d
 ferentibz sed tan: d nary d in quid qd dicitur p prium qd propriis dnt
 vero i quale ab auid entibz coibz et dte: dicit qd hae in, in quatuor
 quale quid ma in quale accidens dte qd dicitur qd
 ora lary apud ipsum dicitorem

DE VARIIS DE

generis Difficultas
 quid Definitum sit

In defi. generis

In or p dicitur hoc tria esse primo naturam qd
 de alio affirmari ut cum dicitur uxor e color telaps
 e canis nara ipse color et canis e qd affirmari de uro
 et telaps rdo est fundamentum ueritatis qd in p dicitur
 reperitur et hae e ueritas p dicitur et subiecti in p rdo

In di p dicitur
 at rdo hie
 p rdo quatuor
 primo e
 natura
 rdo
 fundam. ueritatis
 So forali rdo
 p dicitur

formalis ratio
 apud quosdam
 est duplex
 una scilicet quod
 predicat quod
 nos autem nara
 uocamus.

30 est formalis ratio predicabilis id est aliquid predi-
 catur quia predicabile est ea non uocatur formalis ratio in qua
 uis re qua rem generat in medietate ratio esse quod de ea affirmat
 et color videtur. formalis ratio est quod ueritatis est in ueritate
 ratio cuius predicat est quia predicabile est formalem quod ratio
 oem alij faciunt dupli: unam scilicet & Vnde predicatur
 quia nos autem nara uocamus. Et hoc est ad al nra est alba albe
 drinis et aialis nara predicant ratio uer. S. V. B. & V. A. quod
 cantur est quia sunt predicabiles nara. Nota quando uocamus
 in concreto definitur, ut album coloratum, et cetera. non defi-
 nit nara ut in se speciatum, sed ut in bono illi accidenti vel for-
 es album est corpus diversum uisum, non definit huius quod corpus
 sed tantum definit: respicit se connotat corpus, quod est effectum
 albedine cum ergo G. A. V. S. S. P. E. C. T. I. S. V. A. S. A. L. E. nra uer
 connota nara, scilicet ad ueritatem denotata, seu aggre-
 gata ex ente reali, et rationis, sicut album ex ueritate
 et accidente. Quoties est an huius definitur nara an rila
 intentionis, illis attributa, an ueritatem definitur nara pro uer sub
 stat rila intentionibus.

N.
 Nara non de-
 finit sola, a
 logio sed ut
 simul hoc ad
 unita. Nam
 intentionis

ASSERTIO prima
 Nara generica rila non sumpta huius non definitur a Dorotheo
 R. A. S. O. dicitur de nara rila non sumpta, non logio sed, aliam rila
 entium, regis non Loua natura se cum connotat ut in ueritatem
 iten: sed ut ueritatem rila intentionis. ASSERTIO rila huius definitur ge-
 neri rila de ueritatem definitur ueritatem. In ueritatem est non definitur
 rila intentionis seu ueritatem est ueritatem connotat rila intentionis

id definitur ratioe generis rda intentionis n' quod rati' ut
 Ergo n' definitur Pro: Minori cum' dicitur hoc e' aral, albe
 do e' color, falsum e' rda inten: e' id qd affirmari de hoc ut
 colore e' enim hac enra ratioid e' taen rda intentionis ratis
 foralis p' hanc ratioid DCEB cum' cariano qd definitur e' 1
 debet e' una, sed hac definitioe definitum n' e' unum nisi
 rda intentionis, Ergo hac definitur resp. nego mino. et cum
 sufficiens utis quoniam cu' rda inten: n' i' p' nara, qd ipa
 nara habet se ratioid subiecti et materia' ratioid ratioid
 autem is, et ubi e' hac ratioid e' ritas A DCEB: qd h' d' d' d' i'
 h' ratioid generis ut subiecta cu' rda intentionis, uel usaly
 loquantur nara definitur ut p' ratioid nam ratioid nara
 e' id qd predicatur, intentionis autem A DCEB, nam hac e' foralis
 ratioid ut qua' predicatur. Ratio: nara e' bona d' d' i': qd na
 recipit uti cum' d' d' i': ut e' d' d' i' et d' d' i' differet: explicet
 ratioid e' ratioid foralem et ma: hac autem e' ratioid Ergo
 Minori p' qd naram generis connotat ratioid ipa' male
 ratioid ratioid d' d' i' foralem ratioid explicet et p' d' d' i'
 similis e' ratioid album definitur corpu' d' d' i' ratioid
 Gen' predicatur de multis genibus ut subiecta predicatur
 de corpu' et ratioid Ergo predicatur tantum de speciebus A DCEB
 qd ratioid de speciebus ratioid aut' subiecta DCEB
 etiam predicatur de ratioid ratioid solo nara' d' d' i' ratioid R DCEB
 predicatur d' d' i' ut mediate ex qd tantum sequit' speciebus non e'
 Duorum ratioid ratioid generis DCEB aut' predicatur
 ratioid d' d' i' ratioid resp. n' ut predicatur mediate

Nara definitur
 et dicitur
 p' d' d' i' ratioid
 ut qd,

non e'

forma gra
bens praedi-
cat in qua
le forā
contradictō
in quid

Questio orī forma praedicta in quale genere est tota
respondeo species. Ergo **Q**uestio forma contradictō in
quale forā contradictō in quid **Q**uestio id definitio
praedicat de speciebus sed nota ut substat eadem intentione
nō praedicatur. Ergo si substat eadem intentione nō definitio
Probat. minor cum dicitur hoc est idem ut erat praedi-
do hoc ut substat eadem intentione. Ergo hoc est genus quod est abstrac-
Probo.pondeo nego mi. et sequitur maioris conuenit nō ex dicitur
ratione formalem sub qua aliquis praedictus nō potest praedictus
quod modum cui uideatur color generis formalis uisibilis
cum tamen quia non uideatur

Questio substat eadem intentione sunt nota sed illa sunt
accidentalitā et substantia quibus una definitio non potest
Ergo una nota ut substantia secundis intentionibus non
definitur. **R**espondeo. in generis accidentalibus definitio et
generā attendenda est eadem formam quae potest se unigeni-
tationis esse materialia nō sunt cum eadem ratione sicuti certū
est rationem uniuersalem eandem esse siue materiale ut accidens
nō substantia. **D**icitur eadem a generis definitio ut exenti-
tis. Nota. definitio dicitur potest exenti. Duplex est in quod dicitur
per genus uniuersale nō per genus. **S**ed quod datur per analogum et tales
definitioes quamuis proprie exentiēles nō sunt dicitur tamen
descripi uel exentiēles. **A**sseritur. Haec definitio generis est quod
de pluribus speciebus differentibus praedicta exenti aliter tunc uariis
nomine exenti aliter denotationis loco generis est quod praedicta

in generis ac-
cidentalibus
definitio et ex-
entiēle attendi-
da est

Nota. De plu-
ribus

de toto in recto; pars tamen metaphisica cuius essentia e' e' tota
 per ea ubi hoc conceptu totu' predicari. **DE** Aristoteles po' metaphis. ^{sed etiam}
 Ari gen' signi. gale. ^{quale quid} ergo i' debet simpliciter predicari in quid
 Aristoteles in locuto e' ut **GENUS** dicitur ab individuo quod videtur
 totum predicari in quid et quatu' terminis. **GENUS** enim eodem modo
 predicatur magis tamen imitantur predicatioem auidentium ^{ut dicitur}
 dicitur ostenderet prae: generi. **DE** individui et auidentiu
 dicitur predicari Geny in gale quod **DE** metaphis. cap: 11
 forma predicari in quale Geny autem respu' in inferiora habet per
 modum forma **RE** quia ostini, excedit hi n' minus ad fora spec=
 tar q' **GENUS** Ergo illa quod ^{quid} predicari debet **RE** Geny in quod predi=
 ca signifi. essentiam seu forma n' per modum inherenti aut adiecti
 sed per modum substantie magis nota, tria, requiri ut aliq' predicet
 in quod i' ut quatu' certam et definitam naturam signifi. ut dicitur e' in
 ut aliquo non dicatur parte in quod, in interroganti n' quod in hoc
 in repto respondere e' aliq' aut **RE**. **DE** ut ex vi sua predicari
 certam et definitam speciem natura n' designant hoc n' ad diff: ut spe: per
 3. ut predicari in confusi totam rei naturam explicat ex hi tam patet
 sensu formam e' certam naturam significand' pr' modum substantie
 predicari in quod si vero e' modum inherenti in quale

DIFFERENTIAE
 A n' genus predicet de plibz specie
 Differentiis

DE Differentie specie dicitur dupliciter primo specie ipsa differentie
 ut hoc et huiusmodi sub genere alicuius differentie specie sunt nisi in modum
 sub diversis specie by collocata **DE** a' dicitur e' generi de plibz predicari

Tam de speciebus quae de his quae sub speciebus collocauntur sed de specie
immediate ad aial de hoc et ex toto breviter de quo et ceteris de individuis
autem modo rursus species **DE SPECIE** quid sit generari mediate vel
immediate **DE SS.** Unde generari quoniam subaro mediate cuius rationem
rogari aliam dare non possumus quam definitioem generari et cur facer
tes sit hoc aliam dare non possumus quam definitioem Unde vero dicitur
prodi. mediatum cuius quoniam tunc subiecto aliam rationem assignare
possumus **DE ROGARI** cur socrates sit aial **DE SS.** quia hoc **DE SS.** in hoc
Enunciatio hoc aial **DE AIAL** **GEN.** generari de individuo non
tam en mediate sed prout immediate in interrogari non cur hoc aial sit
aial reddimus definitioem pro causa quia **DE CORP.** sensibile **DE SS.** tunc
in his generari in quibus maxime videtur **DE SS.** immediate generari
intercedere tamen medium **ROGARI** non cur hoc aial **DE AIAL** **GEN.**
hoc ratio est quae naturam individuum ponitur sub aliqua genere quae
non sit positam sub aliqua specie contenta sub genere cum **ERGO** ali
cuius aliquos aial necessario designat individuum de quo generari
aial ac prout species tanquam ratio cuius generari **DE AIAL**
DE SS. rursus plerumque genera non solum de specie sed et genere differ
tibus generari **DE CORP.** de coloribus herbis plantis quae differunt
genera **ERGO** hoc definitioem non completitur nisi genera **DE SS.** quae
sunt generis proprietates **DE SS.** ex arithmetica de topicis colliguntur
quia pro de pluribus speciebus differentibus **DE AIAL** de oibus quae continentur
sub specie generari quod quae aequaliter participare de oibus speciebus
quod tamen contra verum est quae de eodem predicantur cum speciebus

Et si possit esse in pluribus praedictis fortiter de eadem gē
 deratorem quod est superius speciebus veliam una specie est sum
 unam gēny in mediate nona sublatā una specie nō tollitur
 gēny tā sublatō gēre tollit oīs species cū subere multas pēi
 ita conuenire pēi cōy prop. sub uno nōe et de f. nōe vs gēny
 dantur et in rebus compositis saltem melius est quod gēny
 taen

CAVI DE

DE SPECIE in Explicit

Unde conuenit speciem praedictam

Acceptio. species est cuius forma est a quod assignato genere
 p. assignatum pēi vs in rebus tam ante definitionem vel id quod subijct
 Generi. Ita est id de quo gēny p. assignatur quod quod d. unum in rebus gēny p. assignatur
 fuit species est quod est plures nōe hoc p. assignatur quod quod d. unum in rebus gēny p. assignatur
 una solus pēi: gēny et alia pars capi: hoc est in rebus praedictam
 gēra generali in ma supra que vel que in rebus gēny vs et in rebus pēi et in rebus pēi
 rebus pēi. cōy. pēi: quodam rebus pēi quodam rebus pēi quodam rebus pēi quodam rebus pēi
 cōyera ut hoc aqy et vs. quodam duntaxat gēra et pēi. subalterna quod
 duntaxat respectu tam gēra quam pēi et se ponunt notanda autem duntaxat
 tot cum ab inferioribus ad superiora ascendit hoc nō fit plura in unum duntaxat
 es una superioribus ad inferiora descendit hoc nō fit unum in plura duntaxat
 carca pēi capitis agi de individuo qui est correlatiua pēi et relatiua
 et in rebus cognoscunt duntaxat binas definitiones p. assignatur in rebus pēi et quod de re
 solo pēi et vs. duntaxat hi hoc est a quod ex p. assignatur gēny quodam gēny
 in rebus alio est pēi et quod duntaxat p. assignatur in rebus pēi et quod de re

Triplex e
 acceptio
 pēi i
 i est quod
 rebus et ar
 gēny
 Et de quo
 cat.
 d. gēny
 in rebus
 pēi et
 et gēra pēi
 relatiua
 supra quod
 natura est
 vel quod
 in rebus
 gēny et
 et in rebus
 duntaxat

Corp. ex senten: cu ad individua perveniamus mandu e qd ma ma
individua in elege n p simpli sint infinita sed laicua m d d r naly

DE NATURA SPECIEI

Speciei difficultas id
Secundum si specie definitio a Corpore
Designata

N. tres sunt quae quae sunt Corp. in qd vel gerit concreta
id e cui GENUS n e est hanc vocant quasi elementale Id e qd qd
partes hanc qd propria: data dicuntur in utraqz autem in cuius
GENUS n e est prime et quidditative nam GENUS etia e de indivis
et de vni p dicatione sed n pte ad qd de plaly differentibz n e o i qd
q d i ad n e pte differentibz n e o i qd d i ad n e pte differentibz n e o i qd

dupli
relati
enā d
alter
d i n d u a
s p e c i e s
n e o i q d
n e o i q d
n e o i q d
n e o i q d
n e o i q d

Speci: ratione referendo eode n e o i q d n e o i q d
ad qd: cui subijctur argz n e o i q d n e o i q d
ad individua de quibz p d i c a t u r argz n e o i q d n e o i q d
habetur: cui d i c t u m r e s p e c t u m h a b e a n t n e o i q d n e o i q d
nam respectu sup: dicuntur quia resp: n e o i q d n e o i q d
Locus definitio e speciei: n e o i q d n e o i q d
n e o i q d n e o i q d n e o i q d n e o i q d

Corp. n e o i q d n e o i q d
sub i n g i t q d n e o i q d n e o i q d
n e o i q d n e o i q d n e o i q d n e o i q d
q d r e l a t e q d n e o i q d n e o i q d
q d n e o i q d n e o i q d n e o i q d n e o i q d
n e o i q d n e o i q d n e o i q d n e o i q d
n e o i q d n e o i q d n e o i q d n e o i q d
n e o i q d n e o i q d n e o i q d n e o i q d

q d
q d
q d
q d
q d
q d
q d
q d
q d
q d

OBIECTIO

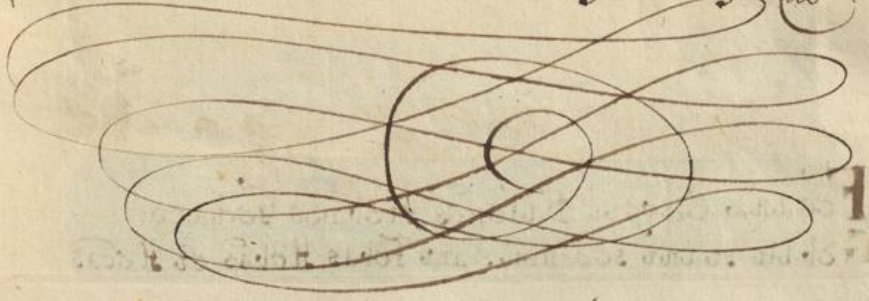
42

Quodam de hoc vel nro puncto dicitur nro tantum differre nro hys
 taen species n en ergo huc definitio n gubrit solis speci: minor pba: quia
 in nro p dicatione potest poni pba: quod amq punctum e' quod reale reduci
 ad aliquod p diti: tang speci: in perfectio am dno per qd aliud definitur
 debet e' notig q id qd deficit p diti: ante definitum e' p spe: Ergo spe: e'
 notior gene Ergo rari non debet definiti q p diti: qd e' ignotig huc
 defi: debere dieri q notig si deficitio fiat p res sibi intrinsicad ut huc
 p aliud rationale cum autem deficitio p respectum ad aliqd extrinsecum
 n opy e' et aliud extrinsecum ut notig deficitio huc tam unum reale
 deficitio p respectum ad aliud sufficere si aliud aliud confare cogitit ut
 cum huc n nracl relatum ut unu p aliud explicat

negat m
 si ut alia
 reale red
 ut si aliq
 tangi non
 definitio
 debet huc
 per notig
 distingui
 si definitio
 fiat p res
 sibi intrin
 secas con
 si per resp
 ctu ad ali
 extrinseci
 nego
 x e' abstru
 tu dari q
 aqua spec
 istima que
 nracl huc
 geny

OBIECTIO 3a

Quaedam species e' qd nrum habet Geny Ergo huc definitio n gub
 oiby spe: n ncedy p diti: rationale nrum habet Geny et si mlti q diti:
 possunt RESPONDEO siue exemplum. Geny sit nre n si aliud em
 n e' dari aliquam speci: n fima qd nrum habet Geny Porq: Definitio nra
 species qd commiter nota qd et gera habent RES: ad aliud rationale habet
 quoniam geny aram sibi c' et commune om nibz animalibz

TOXIS. P. S. N. R. R.
~ M ~

Allvisio In evadens

Fecunda Cageti Dalones Hebare Gedaco:
Gebali stant sed non stant Fobas Hebas et Hocas

De Speciebus

An species Subjektivis sit Realis

ASSER.

Species quam species e magis generit graduari quam suby
 ci qd in individua qd talia maxime subyicitur. Ergo conia qd
 talia maxime graduantur. Ass. rda specia qd specia e realis
 Ergo maxime illi generit aptitudo de plurius pdicandi est
 species. prout nra pta qd geni subyicitur sine spe: suby species tal
 cibilis reduplicative n e realis. RAS. 20. ursale qua tale ap. n bily red
 ten e ei in multis et graduari de multis sed species qd prout e ungal
 gnderantur ut suby cibilis n est apta pdicari de multis. Nota species tal
 n nego speciem suby cibilem specificatiue eo ursalem sed sub ea bily sp
 rdo qd suby citur ut si dicam ignis qd leuis e a calore facti n ausen
 ab igne ut calefaciendi sed tantum nego leuitatem e room ut ipi
 calefacti pari ratio ne speciem esse Reale n negamy ratioe dnti reali
 cui Reale in pttitudinem esse dicimy n qd suby cto geni ad qd pnti
 canit de individuis. RES. spe: suby cibilis pdicari de hac et nra pnti
 suby cibili ergo e uniuersale. RES. pdicatur ut pdicabili n ut uniy
 cibilis. RES. rdo quod qd in nra rdo suby cto geni n e in nra rdo
 sed ursale species immediate suby citur geni. Species suby cibilis est
 reale. RES: speciem esse ursalem sed n sub ea ratioe qd suby citur ut
 si compl ad ma in ferora ppta uero ut in caliditate ponitur. Denim est
 species suby cibilis ut n sub reduplicatiue. Accepta autem ut suby cibilis

species tal
 bily red
 plicatiue
 ungal
 species tal
 bily sp
 ificari
 e ungal
 ob.
 species pra
 de hac esse
 suby cibilis
 uniuersalis
 pdicari
 ut pdicari
 bily gdo.
 ut suby cibilis
 nego
 ob.
 suby cto geni
 uniuersalis
 qua suby cto geni
 uniuersalis

et dicitur ponet ut reale metaphysicum. **DE ES** Porphyrii autem speciem
in finem habere tantum ut autem in finem ad genus suum et ad individua
In autem ut suble propter respectum ad individua erit etiam in reale

Porphyrius ob respectum ad genus dicitur. Porphyrius dicitur unum eundemque esse respectu
non eundemque speciei ad individua quia ex utroque respectu sortitur eandem appella-
tionem ut utroque speciem non tam existimari eandem relationem
quod referunt ad inferiora et referunt ad inferiora quod imponibile rati-
one eundemque relationem ut ut ad diversos terminos formaliter distinctos
ergo sunt diversa harum rationum una generalitas altera materialitas
Ergo sunt diversa et ponuntur a se mutuo reparari

ASSERTIO tatis aut contra

Subijektivitas est proprietas predicabilis. Haec quia inter se aliquo
modo opposita sunt non sunt proprietates hae duo a se mutuo probantur
ponuntur cum aliqua opinione dari possunt species

QVAESTIONES

Cuius generis magis dicitur collectivum quam species una continet
in se plures species dicitur Porphyrius superiora vocat singula et haec
ostendit sunt in individua sub modo magis unitiva in unum individua
superiora omnia in se continent ergo plura continent ex eodem id est tantum
do eis a plura de quibus praedictatur se continere species autem genus
plurimum canis dicitur perfectus et aptus continet in se plura quod genus

§ 5. 4a
An species in uno individuo et genus in una
specie conservari possunt N.

Quia genus et species definita sunt respectum ad plura et quia
species unum tantum sub se habere individua et plura

Species
continet
quod plu-
ra continet
specie quod ge-
nus

45

sol mundus et ex sententia S. Thomae ad species angelorum facit
 an igitur haec vera species sint N. 2do quoniam ei potest vel
 de inferioribus actu existentibus vel potentia ASS: nam quia
 quae species et genera diuidentur in uno inferiori possunt generari
 species ubi: in uno individuo et generari una specie RA 2do nota
 Visalis realiter a differt ab individuo ergo ei potest si uno in
 tantum modo videtur. Ad denotari metaphysice si generetur ab igitur
 generibus modo videtur ut si natura humana qua sola creatur in adamo
 generetur solitarie et ex conuenientia ubi producta essentialia et
 esse aut corpus in uno et carere ASS: Sed: si generetur specie 2do
 Relatio est sine 2do intentionaliter generentur nec generi in una specie
 nec species in uno individuo generari potest. Ratio de relationum bene
 q termino seu relatione plura necessariis requiritur plura ut in relatione
 qe ASS et si: sunt relatione habentia pro correlatiua plura
 Generantur necessario requirunt plura in generibus subiectis. Interimmo
 denotant esse relatione

Nota
 genus po
 esse in un
 specie
 quae in
 individuo
 si generetur
 ab igitur
 xily in in
 da in igitur
 sine in igitur
 nona in igitur
 prout in igitur
 no prout

ASS 2do 3a

Nec species requirit plura individua actu existentia ne
 plura species ut sint uerba logica et relationem habentia RA 2do
 uerba et species sunt uerba logica seffici ut generantur tanquam
 quae apud producta de multis locutione fieri potest una sola specie
 vel individuo existente Ergo potest esse uerba mixta requiritur difficult
 probabit ASS: qe Generantur ut e bonum potentiale necessarii requirit

Species quae
 requirit
 plura in igitur
 actu existentia
 nec generantur

genus ut
totum
essentiale
requirit
esse duos
essentia
si biley
quod
cuius
sunt par
ley actus
sunt in
cuius
i genus
species
an dero
duo
quod
hanc
duo
a
cuius
cuius
ad totu
ni uel
quod
plurim
ad me
sua
nego

minima duas species saltem quilibet generis esse totum
potentia. ex natura rei. Inuisibile quod oppositas esse. ergo habet
essentialem ordinem ad plures species quod sine differentiis generis
ad eam de specie ut totum quoddam potentiale est generis subse
ora inua sentiendi quia sicut generis ad differentia generis
ad plures species que differunt sunt opposita et in una specie impossibiles
si eadem specie quod differunt inuicem ad inuicem oppositas et in uno
eodemque inuicem non possibiles generis

GENUS ET SPECIES
GENUS ET SPECIES. ut sunt partes accidentales non requiruntur in
Seniora Ratio sub hac formalitate si referuntur ad plura ut
parquam ad unam speciem vel individuum cuius sunt partes

Si species et genus ad unum omnem perfectum generis quod habere possunt
speciem quod unum naturam in uno inuicem generis potest generis
in una specie si rem Ratio: quia species in di inuicem suo est essentia
perfectioris essentialis quod duo in di inuicem species duos generis
perfectiorum generis ergo ratio natura genera perfectiora existunt
hinc possunt existere quod semper est deo plures et perfectiores species
creari possunt Ratio: quod perfectiora genera ad inuicem de exordi
ad totum inuicem ut ratio generis et in modo diu possunt
genera ex perfecta quod modi ad quod mensura diu mundi finis
si uero eorum perfectiora simpliciter accipiantur in ordine ad se

+6

gemma Divinae ari semper alia alijs q' fecerunt fieri
passant
ASSERSSO

ASSERSSO a pboenice et similibz corruptibilibz q' naturam
phera simil n' existunt potest abstrahi aliqua natura licet uno temp
n' existant phera tam sunt sibi succedentia quod etiam dei simul
pboenice rivos ex testatur Everig pboenice ait ubi moriendi temp
adventare presentia q' annos quos vivere dicitur quingentos
in agyptem ferri ubi rivos semetipsum vulnerat vellicat exuviz
vulneris sanguine vermiculq' primo mox pulg' sui forma similis priori
qui ubi p'annas ferri ad eptg' g'feri se una cum Parre bcho polin ubi
mori ter pulg' in regnum sibi constitutum Ovidius is metaphores ut
unicam ex q' se ipsam renigret struo n' in palmo vernice indo ex cana
nardo et myrra semper imponit finitq' in odori bz autem indemon
alera nuntiat Sanus Ambrosius cere et Terentianq' cadem avertit
ut et cerybz alijs ut res n' omnino fabulosa ^{debeant} canori Hinc carmen
Ipsa sibi proles nris e' Parca et rug' beru natrix ipsa nri temperatuna
sui ipsa quid em sed n' eadem quia et ipsa nec ipsa est: p'eternam vera mox
tis Docta nra
ASSERSSO

A sole alijsq' indivis corruptibilibz potest abstrahi de visis corrup
tibili bz datur demonstratives ad hoc n' de sing'laribz sed universalibz
tant' rdo n' est recte ut v' reale aut' ut in multo'is sed ut ponit e' in mult
tis vel ut d' abeat naturam cui ex se n' repugnat esse in multo'is et natura
solu et natura ex se tali e' q' ab ys p'ob' abstrahi: quod inrevelit

non ita ut eorum accidentis Et modo tempore et conditionibus
 in diversis locis et in aere et in eis multis ergo quoniam si
 aliqua species sint quae unam tantum habent individuum sub se
 ita tamen ut impossibile sit eisdem speciei plura esse individua
 quod modum existit mare aliqui de corporibus caelestibus et sanctis
 Thomas de Aquino dicit de finibus ultimam speciem quod dicitur
 in speciebus convenire non potest Ratio Universalis et relatio posi-
 tiva ad plura quae in una natura quae est relatio ad plura esse
 non potest cum illa quae recipitur sunt impossibilia Sed Veritas
 non est Veritas quae multiplicat eius naturam multiplicare Ergo in
 ceteris ubi dicitur implicat naturam multiplicari implicat
 esse Veritas

An univ. species oia multitud. sint
 eiusdem

Nota dicitur est sensus huius questionis an in uno individuo non sit
 perfectior quae est in altero hoc sensu vera individua ego sunt perfecta
 sed sola persona quae sunt in sacrosancta trinitate quod est in
 perfectior est in Patre idem est in Filio et Spiritui Sancto. aliter sensus
 an oia individua eiusdem speciei parem habeant perfectiorem esse
 talem nam de accidentali non est difficultas sed est verum naturalia
 sunt ut necesse est ab altero separari nota nos dicitur de perfectior
 substantialem non autem de qualitatibus quae in se et remitti
 sane debet quod sunt

OBSEQUIA

Quid mirum si eadem speciei generem habent per se ut non
 ex natura sua sicut dicitur: Torani qd dicitur: Tori qd quatuor 19 mli: sicut
 ubi hoc quod est: et profecto tractatur sub artura perfectio qd ad indi-
 viduali ergo minimo unum gradu variat - tota essentia est: naturam
 similitudinem corrigere licet ex ipsarum operat: et quid entibus hancur Fronte
 in natura eadem specie nisi ab extrinseco impeditur sensu aequali
 et rara d quibus profleunt sunt aequalis gradat mi nam hirundinis
 videt aranea telos eodem modo gpiunt et eodem modo soci catti manipulat
 3. si perfectio unum eadem est: si diversa Ergo unum essentia est
 diversa perfectio n exigit realiter si idem quod contra qd facta
 esset diversa speciei qd falsu 3. in credibile videtur in tantum reari:
 ingeniorum utronu et ppen non naturalium eandem esse et immutabile
 essentiam anima Respondes totam hanc varietatem n ab inaequali dypsi
 formari sed ab extrinseco quid entibus qd dicitur: et in physica dmonstrat
 variis satis ut qd erare qd modum unum eandem hoo trinis laty aratus
 plauty vobrig cupity vobris a se differit ut qd dicitur: sicut ipsi ex viderat
 sola sanguinis spirituum vitalium imaginatio varietate. Qd dicitur
 ois fra qd induitur in materia qd dispositio materia recipitur
 sed materia dispositio e varia ad recipi qd dicitur: eandem speciei Ergo
 et ipsa forma varia minor qd ad non ad hoo recipitur in corpore
 diversa qd dicitur: sicut dicitur: ois forma recipitur qd dispositio

totali hoo
 varietas
 ab extrinseco
 procedunt

quia videlicet ad nam speciem esse necessariam ad receptionem aere hinc
 alia ad hanc unam rem tamquam necessaria est ut recipiat aere bonum
 gradus habet et locum non de quibus est perfectior et minus perfecta
 quia tam perfectior variatio et multas essentialium aere perfectior non
 alias non differret essentialia aere generis hinc nam de ipso videlicet illorum
 corporum sunt diuersissima **Obiecta Ergo**

Salomon ait se sortitum aere bonum Ergo aliqui dicit non tam
 boni sed magis arguunt unde bona vel minus bona aere hinc vel minus
 librum arbitrium vel differentia temperatura bonitas Ergo dicit
 fuit de corporis praerogativa et perfectam plenam cum a corpore sit
 tantum instrumentum pro eius maiore bonitate perfectioris solent
 anima operantur

Difficultas 6a

quomodo species et plures numero differentibus
 Genus et species in predicamento
 et positive
Obiecta intelligenda sunt haec verba differentibus numero ad
 eam particula solum **Obiecta** ad modo intelligi Ergo species et differentibus
 sola negative different quod est absurdum de Genus et species differ
 nter re positive sed haec differentia exprimitur per negatio: negis igitur
 Genus erit duo et haec etiam quos gradus et de quibus cum id
 Genus n. predicatio de pluribus
 mediantur
 haec
 faciat nisi mediante specie. **Partis de**

INDIVIDUO DIFFERENTIAS

Cuius Individuum est
 Suppono de Individuo agi tanquam de correlatio specie
 de fundamento in predicamento ad quod ordinat **Obiecta** hinc videlicet
 per respectum ad Genus hinc dicitur est id quod subicitur generi ad modum

ad predicatio: e ad quod d' uno solo predicatur et igitur non
 videtur si quod in se est individuum et dicitur ab alijs aut cuius collectio
 propterea nunquam poterit in alio reperiri quales sunt proprie
 tates hae **Forma figura long Tempus cum non saguis**
Patris sunt septem quae non habet Veritas alter

Singularia non possunt definiti **Definitio** dum Aristoteli **Definitio** Singularia definitio
non sunt
ut substantia
sunt in ten
tionibus
 Sglaria et si ad unum se generata definiti non possunt ponunt tamen
 ut substantia ad se in tenentibus **Veritas** nulla videtur tales id e
 vident. **Definitio** **Definitio** dantur ut relatio ad speciem et nihil
 apud obiectum quae intentiones ut veritas de hac vel illa veritate dicitur
 ut etiam de hac et illa rabe videtur dicitur relatio **Veritas**
 An Ergo ut dicitur sit individuum deinde ab intellectu sit individuum
 quod ad unum se rabe non entionaliter non generatur per intellectum
 dicitur Individuum deo in generaliter quod ad Logice facit rabe raturum in
 ratione raturum non dicitur ut g' attribuit intentione indivisi non autem
 raturum sicut quando naturam re praesentatam alicui generantem ab
 g' dicitur raturum et apte inveniunt in g' raturum quid ergo ei attribuit
 raturum raturum

Definitio 90 Definitio

Indivisi alia sunt substantia raturum **Definitio** alia abstrahentia **Definitio**
 De e albedo alia dicitur raturum ex raturum p' raturum **Definitio** alia ex demonstratio
 ut hic raturum alia in quibus g' raturum predicando **Definitio** dicitur raturum raturum alia
 in quale raturum ut hoc raturum alia in quale raturum raturum **Definitio** raturum
 h' alia in quale raturum contingenter alia dicitur raturum raturum raturum **Definitio**
Definitio raturum raturum raturum de multis ut quaedam h' raturum raturum alia

Indi ut
na pra di
de multu
mali h
nata d
in aut
eruto rego

de multis predicatur **RESPON** de multis quidem p^{ria}
ri ad partem latam cum nara gunt grabo ad unu licet in
determinate **RESPON** **RESPON** quod. de multis recte
n dicitur Adam e individuum et Judas **RESPON** in Acti sig
nato. id est **RESPON** vel abstractio qua tenet e id quod dicit
indivis predicari n autem in actu exercito seu quod dicitur
non pro hoc indico tanquam vel alio qd exi sit **RESPON** de materia
ca Petri Pauli **RESPON** si uisus predicatur materia ca vel individuum
Argo individuum predicatur de pluribus **RESPON** nego consequentia
qa illa materia e una contra loq in quo sunt centu anni de qd
predicatur **RESPON** n p^o recte in recto qd necesse est
ad ueram predicative **RESPON** individuum predicat de oibz **RESPON**
eodem tempore in recto **RESPON** **RESPON** in actu sig
nato si u^o quod e^o abstractum e predicat de pluribus Veru e qd si
n e individuum vel individuum **RESPON** in actu exercito
autem predicat de Uno solum id e qd^o individuum significat partem
nara individuum qd nego n uerum e Petri et Pauli sunt de eadem
Ind u^o Pri qd oibz et h^o terminis formaliter de pluribus n^o materi
ali^o unde obserua ex toto ad eam predicantiam n^o ^{benefici}
ca u^o e^o auxilialem nam licet sit Veri forma n^o tam proprie qd
p^o n^o predicatum debet habere aliquo modo qd^o ^{benefici}
n^o fit in u^o e^o

Ab seipso

79

Judicia substantia p[ro]p[ri]a de se gradicari uidentur et uera p[ro]p[ri]o
 in p[ro]p[ri]o ex in qua se habeat p[ro]d[i]c[i] forale et subiectum uelut man
 indium autem accidentis p[ro]p[ri]e de substantia gradicari n[on] tan. uera
 sed et p[ro]p[ri]a gradicatioe ALSO ut se habet album in gumi adae
 in gumi ita de album ad hunc h[ab]et sed hoc est albus est p[ro]d[i]c[i]o
 p[ro]p[ri]a licet d[omi]natiua Ergo etiam hic h[ab]et hoc album erit
 p[ro]p[ri]a et d[omi]natiua ARISTO Plato e[st] indium quodsi gradicari
 p[ro]d[i]c[i]o sit ALSO si auisiana indium d[omi]natiua p[ro]p[ri]a. actio uel ad o
 qu[od] entio naturaliter est quid si uero indium d[omi]natiua auisiana uentio
 naturaliter id est pro se ipsa singulari e[st] essentialis

DE DIFFERENTIA

Qua sunt capi: partes p[ro]p[ri]e enumerat qui n[on] d[omi]natiua
 Differentia p[ro]p[ri]a et d[omi]natiua Definitioes p[ro]p[ri]e Differentia
 Primo Differentia alia est comunis uel scilicet qua una res uel ab
 alia uel a se ipsa differt ut cum ens a se ens alia p[ro]p[ri]a q[ui]a
 res ab altera differt p[ro]p[ri]e in separabili ut aqua uel a se
 alia maxime p[ro]p[ri]a q[ui]a una res ab alia differt p[ro]p[ri]e Differentiam
 specificam uel Differentiarum alia faciunt id est in uel aliquid
 essentialiter ut scilicet Differentia essentialis alia d[omi]natiua tantum uel
 alteratum ut genus et p[ro]p[ri]um alia sunt separabilia ut genus alia
 inseparabilia ut p[ro]p[ri]um et maxime p[ro]p[ri]e in separabili alia fa
 ciunt differre p[ro]p[ri]e ut p[ro]p[ri]e et ille magis minus uel p[ro]p[ri]e
 duntaxat et remi duntaxat alia faciunt differre p[ro]p[ri]e et si uel p[ro]p[ri]e magis

A ming ut maxime propria differentia maxime propria am alia dicitur
sua generis alia generis species in una eademque materia ratione et
generis et diversitas, ratio naturalis quod dicitur animal hoc dicitur autem in glos
sura vel specificata dicitur autem specificata quod nobis ipse
dicitur in uno specie secundum da parte prima differentia est
qua sp. gens necesse est nam hoc rationale dicitur animal hominis
ne differentia essentialis animalis non autem est in hoc actu est in animalium
potentia. Et differentia est id quod de pluribus differentia specie hoc ipse
quale quid ex propria natura ratione recte si non quare quale animal est homo
Ipse rationale subiungit dicitur genus pro portione quodam respondet
natura differentia forma et sicut natura ex ore aut rore lingua ex materia
et figura vel in forma ponitur in hoc ex animalium lingua materia et ex ratio
nali tanquam materia determinante et specificante. 3o differentia est
quod rara aptum est ea quae sub eodem genere sunt. 4o differentia est
qua singula differentia. 5o differentia est id quod res differente essentialiter ut ipsa
sunt in essentia rei etc.

DE DIFFERENTIA

DE DIFFERENTIA
An uera sint quae Porphyrius hoc cap de differentia

Pro observanda haec primum differentia triplex: concipere generatio: physice generat
rat quod in eodem est forma rem ponens physice. Metaphysice quod non generat
ut realis et naturalis forma sed ut conceptus obiectivus quem ex alio gradu
fuit intellectus ut quod conceptus corporeitatis quo hominem ab angelo distinguit loquitur
autem per generationem ab eadem in essentia. 2o differentia est ad unum et definit
differentia porphyrii in errore Platonico locas de angelis quod animalia rationalia

asperit qui alibi reperitur **DIFFERENTIA**
 Quomodo Plato a se quocumque tantum differit
 Id est non differre ergo rationaliter nam ad meritum substantia pluri
 ad eum a tus fortassis potest id est etiam Senex quod habet substan
 tiam **RESPONDEO** mutari deum indices non arum partium ac
 ceptione Veterumque abneimur adque substanti aliter manere tam. eade
 substantia dicitur quia precipua eius pars manet et ita minus im
 fit hac mutatio ut non aduertat atque deo nec dicitur utiagrica y
 quales sunt planta an quibus una cum materia fora evanescit
 et in primis aliquando tota materia mutatur succisione vel gignu
 atque dicitur ee idem ad eum modum quo fluxus dicitur ee idem
 et idem Quare quo modo hoc loco accipiat ut **Differentia RES**
 significat id quod primum ee in pluribus de illis quod dicitur in quale quod
 exenti aliter illud vers est diffin modo significandi videtur ee non ab
 strac: ut veritas et similia accipi tam pro genere seu notariou
 verale et signifi. formaliter quod eadem ut: unitate videlicet capti
 tud. exendi in pluribus materialis aut em apta nata ut substantia int
 quomodo de genere diuini est rationale ergo sensibile corpore et similia
 hi definiuntur ut substantia ratione ratione id ee quod illud quod apparetur
 unum apertum predicari de multis in quale ex trialit **RESPONDEO**
 Diuino sit bona **RESPONDEO** ita quod membra diffidentia dant diuino
 exhaerent et diuini omnia diuinitate comprehendit ee bona Antea:
 prob. quocumque in se differunt vel ex eis vel auidere differunt nec:
 diffinitio propria si auidere vel necessario ee diffinitio vel n' necess
 or ee generis **RESPONDEO** An diuino sit generis in quibus **RESPONDEO**: n' sed ee
 analogum quia facere di. ferre ex naturaliter solam quoniam proximi ne

NOTAE IN COXGESS.?
 Communicatur à propria et propriissima

Propria

RESP. n. licet in rerum sit oia quae differunt propriissima
 etiam propria et gumi differre si rerum naturam spectemus n. tam
 si spectamus raves practicas propriissima subca sibi: hoc qua parit
 differre essentialiter n. sicut differre aliud est ali ter simili: de pro
 pria dicendum disgregari n. sicut est albedo hae eadem est propria
 cygno quia illi necessario aliud est aliter quoniam est generis paly
 centi ga illi quoniam gtingenter. haec partes opposita in unum
 quoniam possunt. RESP. Verum est nam una eademque differt
 sed si unum respectu potest esse propriissima quoniam et gumi

NOTAE IN COXGESS.

Conueniat differtis quoniam entibus species

RESP. n. quoniam in finibus quoniam n. radi: de plubg differtibus
 specie causam eum solum genericam detinuerit multi arbitrat
 quia specificatiua spectantur. Haec res ad differtibus faciunt
 alterarum an vero aliud. RESP. hoc differtibus veriore sententi
 facere aliud et alia atropus n. et Bernites n. tant: alij sunt hoc sed
 et alia et alia et intra nec accidentibus tan. sed enotatibus inter
 se differunt nec id eo necesse est dicere. Na d. in inoe glineri ibi diff.
 indudantes cum via-lantia definita sunt ga possunt esse reales

51.

Dicitur Diff. individualis non generalis hanc dicitur esse non esse
 id est tan. definita sunt quae possunt esse verales Diff. individualis
 et continet hanc dicitur: quia non est generalis cum non deficiat a gradu
 neque etiam est communis cum non sit accidens nam sine hanc ac latius
 quidem potest perfectae recipi id est pro id. quae non accidens inseparabili
 le tertio non est propriissima cum non sit generalis obier uandit
 igitur Diff. individualis est extra generaliam speciei licet sit de generaliam
 dicitur. et in ista arguitur si est de extra individuali ergo Petrus et Sicut diffunt
 generaliter Diff. individualis materiam aliter id est esse: forma: nego id est
 Diff. individualis non significat aliquam formam quae dicitur in
 extrate signi: sed tamen unam hanc unitatem non est aliud id est hanc
 velz Diss. et Scitioe hanc numero 20 et 21. et Rubrum cap. q. de
 Diff. numero 6. 7. et 8. qui appellat Differentiam subtractionem bene
 autem dicitur materialis nam reliqua sunt formalis id est in pra
 forma substantiati id est sed individualis dicitur ab hac endorale id est ea
 ipsa endorale et ab ea tan. rone dicitur in ista non formalis id est ego hanc non
 celat cum dicitur in ista. quae agram aliquam formam subiecto

De Diff. individuali quomodo propria

Nego si videtur hanc Diff. similitudinem esse
 aliunde ubi adueniant si non fuerint ab eadem: sicut in ista id est hanc
 Dupli: est affectio est aliter individuali alia quaequid natura specifica id est et
 sibilem hanc natura dicitur: equinam et hanc necessario in hanc sicut in ista:
 erunt species alia autem non sequuntur naturam sed peculiariter quaequid
 ga etiam inseparabilia variant tam: aliquid complexio variata talia
 sunt hanc

sunt n̄ h̄c p̄a habentibz gplexiōe propria Loro int̄bas et
 Mas spouificas d̄m̄ten ē q̄d h̄c int̄bas faciunt ita non
 oeli n̄ magis minūm̄ clauis sunt n̄mo autem alio magis minūm̄
 visibilis est

DE GENERIBUS ET DIFFERENTIIS

An generis et Diff: realiter distinguantur

Nō quāsi: n̄m̄m̄m̄ de generibz generalibz n̄ de p̄i q̄d conuadunt
 ab entibz rōis n̄et rōndū p̄o p̄o: n̄ n̄i ead̄ ē n̄t rāio h̄z q̄d
 de Diff: et ge: q̄d sunt sub uno indūo vel una specie n̄an n̄ p̄o d̄strāi
 n̄i n̄ rōali et aīc̄i cū v̄m̄m̄m̄ d̄i c̄ad̄ d̄o Loro Nō: h̄c q̄d n̄i d̄ubiz et

g p̄o n̄i q̄d
 n̄i ex q̄d
 et

ali n̄i p̄o n̄t a n̄ Diff: n̄a n̄ rōalis ad rōale p̄o n̄t n̄a r̄quirūn̄
 duo p̄o ut ex rōm̄a ḡp̄o n̄t n̄i rōalis d̄i h̄o ex aīc̄i et corpore p̄o n̄d̄
 r̄o. h̄c ex rōm̄a ḡp̄o n̄t n̄i rōalis rōaliter differant si n̄ rōe rāo: d̄iferent̄
 ḡp̄o n̄t n̄i rāo: d̄i. q̄d cam rōn̄: q̄d p̄o n̄i n̄ uno indūo multitu: f̄rālē
 h̄c n̄ h̄c rōe aīc̄i ab oībz n̄e d̄o n̄s explorā et a Loro d̄o n̄t aīc̄i
 r̄f̄utā n̄o p̄rāl̄ m̄t̄t̄e n̄a n̄ p̄o b̄abilis v̄d̄er̄t alit̄ n̄i r̄p̄o n̄d̄er̄m̄
 h̄c oīa q̄m̄to d̄ist̄n̄t̄o: rāo: ē d̄i p̄o n̄t aīc̄i n̄ ē rōis rāo n̄t aīc̄i
 rōis rōic̄i n̄t̄o d̄ist̄n̄t̄o rāo: n̄t̄a ē cūm̄ uniḡ r̄i q̄d d̄i n̄t̄a n̄ ē p̄o n̄t̄o
 duos ḡp̄o n̄t̄o et app̄o n̄d̄m̄ q̄m̄ d̄ist̄n̄t̄o n̄t̄o d̄ist̄n̄t̄o n̄t̄o q̄m̄ r̄o
 n̄e d̄ist̄n̄t̄o n̄t̄o f̄rālē tam ex r̄e d̄e p̄o et q̄m̄ ex ḡo n̄t̄o
 ip̄a r̄o n̄t̄o n̄a n̄ cūm̄ m̄t̄o n̄t̄o n̄t̄o n̄t̄o d̄i r̄o n̄t̄o d̄i app̄o n̄d̄m̄
 cūm̄ r̄o n̄t̄o n̄t̄o n̄t̄o d̄ist̄n̄t̄o autem rāo: n̄t̄o n̄t̄o cūm̄ ead̄ ḡp̄o n̄t̄o
 aon tam d̄i p̄o n̄t̄o n̄t̄o r̄o n̄t̄o n̄t̄o n̄t̄o n̄t̄o d̄i r̄o n̄t̄o n̄t̄o
 bo p̄rāl̄ d̄ic̄arūm̄ et r̄o n̄t̄o n̄t̄o d̄i r̄o n̄t̄o rāo: n̄t̄o n̄t̄o q̄m̄ ḡp̄o n̄t̄o
 oīa n̄t̄o n̄t̄o p̄rāl̄ n̄t̄o n̄t̄o n̄t̄o d̄i r̄o n̄t̄o n̄t̄o d̄i r̄o n̄t̄o n̄t̄o

triplex e Sententia id Durandiam huius et eorum qui inveniunt
dinem formarum in eodem individuo conuenerit dicitur esse reate
in gen. et diff. et in gen. et speciem

EVADE

Sequentur

Scoti et Scotistarum no. eue reate guardo sed mod. ate. Joh. Terra
riensis et huius. 3. e. d. in uicinis. rais qd. est sanu. Thoma. ca. preoli
Soretoz conuicium carcerum.

ASSEER

In hoc gradu methodos genera species diff. n. c. dicitur generalis
da. u. g. in uicinis ualio ab. de. aut. em. Gen. superiora species
A. Diff. n. d. in uicinis. Realiter. Arg. neg. in. se. nam. qd. uen. cab. e.
un. licet. in. singulari. sunt. eadem. d. in. e. unum. est. et. simplex. prin.
ci. a. quo. gen. A. Diff. sumunt. ergo. ipsa. in. eueni. eadem. quid. de.
eodem. simplici. uel. proprio. utrumq. e. ualio. grad. ical. d. in. uicinis
in. uicinis. et. exten. dicit. e. Leo. qd. de. Petro. dicit. et. hoc. rade. n. in.
ergo. in. se. et. in. uicinis. sunt. eadem. A. r. d. a. d. in. uicinis. in. hoc. qua.
d. n. e. ran. d. in. uicinis. ratioci. nant. uel. ratiocinata. R. qd. d. uerum
fun. in. re. ut. qd. eadem. sunt. d. ueris. qd. p. b. app. end. ant. fun.
aut. hoc. aliud. n. est. qd. d. ueris. propri. rati. d. in. uicinis. qd. cernim.
in. singulari. uicinis. e. in. unum. quod. d. in. uicinis. ali. qd. d. uerum. in. p. b.
quod. in. re. ut. unico. qd. p. n. in. uicinis. e. n. rati. uel. d. ueris. n. in.
Petra. in. uicinis. ut. d. in. uicinis. ratioci. nant. qd. d. ueris. p. b. ut. rati.
n. in. e. Prin. uel. rati. d. in. uicinis. prin. uel. rati. d. in. uicinis. s. in. rati.
q. d. in. uicinis. uel. rati. d. in. uicinis. rati. d. in. uicinis. e. uel. rati. d. in. uicinis.
A. rati. d. in. uicinis. uel. rati. d. in. uicinis. qd. in. uicinis. rati. d. in. uicinis. e. uel. rati. d. in. uicinis.
in. uicinis.

optores ut unico actū rēcty dā: oīa indūō. triberg ut l'erro ē
Sōm roale rēctibitū carpg salū extra qd oīa vna actiōe mēnois
q'cipere cum ā pōimū d'ueros concepty foralē fingimū et unquē
d'ngūlis op: tanquam d'istincta q'cipimū hūc autē vocant q'ceptū
obiectiū d'icant qd unquē nobis representant q'ceptū foralib' d'icā
s'is r'ocōrā tamen eadē sunt n' r'ec d'

OBSECTO.

Quid quid ē extra rāem aliēnis n' ē idē cum illō extra cūy
rāem ē Diff. ē extra rāem G'NERIS ergo n' pot' ēē idē cum
genere Prob. mir: rāle nullo modō p' mēt' ad exgrā rāis erg: hūc
d'iff'entā ē extra exgrā s'ūi generis Pro: āp: si rāle ē de exētia
d'ā h'is ubi cūqz ē arā ubi exet rationale ac p'vidē in brūis cō
exōiale P'EST: d'istinctiōe mirōis d'iff. ē extra rāem generis si G'
d'icipi ad in tota l'ocō rāitātē p' r'ec' egū ēē plūby d'iff. et q'pē
Si autē m' q'parēt' G': et sp. que sūnt in eodē m' d'icē d'icē
d'iff: n' c'arō q'ungit' cum genere h'icōi et h'ic modō d'iff: d'icatur
et extra d'efinūō: generis quā d'iff: p' r'ec' q' d'icā in illō
q'ceptū nō includi G'NERIS nec G'NERIS d'iff'entā d'istinctiōe d'icā
d'ri p' r'ec' d'icā n' includi eodē q'ceptū d'icā d'icā d'icā
ta: si rāle n' ē q' d'icā et irrationale n' ē q' d'icā (p' rāle)
ē idē quod q' rāle q' d'icā n' ē in n'ō t'ertio P'EST: d'icā
neg' cōtr: rāle ā eadē q' d'icā q' rāle cum ad h'ic d'icā rāle
rōi q' d'icā q' rāle ad h'ic d'icā cum d'icā d'icā d'icā d'icā
nā h'ic cōtrā d'icā et d'eterminat G'neris n' d'icā: p' m' r'ec: negz

n' via perfecta Exiōis ē sed re ipsa Ergo maior ē Divisiō
 q' ratiōis Secundo si rationale a exet Divisiōem ab ali
 nec tunc in in eum ab eō d. ad inūm contrariō mā tā ē p
 ratiōem quā sublatā ratiōis ^{disiōis ratiōis} d' in gradū in eō
 videtur vō idem sunt. At Ergo d' se in d' vō d' nō nego cons.
 nam p' ratiōis ratiōem ^{ut excludat} ratiōem ut excludat q' p' ratiōis. #
 ē quid t' ratiōis a ratiōis a ratiōis alij nō p' ratiōem #
 f' d' h' nō am m' nam Pet' & Paul' ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis
 et vō ratiōem in nōr gueniūm d' ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis
 D' ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis
 repūgnat Deo d' nego consq' diff' ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis
 et in p' ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis
 non ē p' ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis
 ergo p' ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis
 nam ut p' ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis
 ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis
 forales p' ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis

An diff' in eandem et remissio p' ratiōis

N: formam aliquam in nōr gueniūm
 arum partium ad nōr gueniūm ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis
 in eodē ferro aliō gradū ut aequat ex tēd' a ratiōis a ratiōis a ratiōis
 cum ad diuersas subeēti parte aut ad plura sub: d' ratiōis a ratiōis
 calor t' ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis a ratiōis

idem in
iduo

pie

edo

tendi

controversia hunc eamq^m calor frigus et sitia intensio
 et remissio em capiunt, ita etiam discretio exenti: intensio
 et remissio ita etiam et item homo ut magis et minus caele
 sensibili corporeus Duplex est sens: ra Negantium in quos
 S. Thomas quoru^m ratio est quid quid gradus et gplet natu^m erg
 quod int^{er} endi et remitti n^{on} potest id est in ca^m pax int^{er} intensio
 et remissio sed differentia id prestant geni^m et spe: qua int^{er} endi
 noⁿ ponunt. Nec remitti nam si caele quod gradus h^{ab}e et in
 ra^m q^{uod} soera: int^{er} endi et remitti potest ponit so: magis et minus
 est hoc q^{uod} impossibile: Aristoteles est meta: tex: io docet erg^o tria g^{ra}du
 in in^{ter} in^{ter} sibi et d^{icit} ef: eue^m utralem si suscipere magis et minus
 sicut ait n^umero sublato aut addito aliquo ex illis ex quibus
 n^umerus g^{ra}du n^{on} est amplius id est n^umerus sed diversus ita n^umeri
 n^umerus d^{icit} Defi: aut euen: non erit ead^{em} est Defi: aut euen: **SECRETUM**
 Sen: affirmativum quorum sensu est Albedo est quali^m t^{em} p^{er} remitti
 po: g^{ra}du^m color est differentia eue^m variis est d^{icit} g^{ra}du
 visus ponam^{us} h^{ab}e proprietas diff^{er}entia est est diff^{er}entia int^{er} endi et
 remitti pot^{est} est prob: (ans. albedo et diff^{er}entia eue^m variis realit^{er} sunt
 una ead^{em} erg^o eue^m variis erg^o si albedo int^{er} enditur etia^m id q^{uod} eam ca
 est idem int^{er} endit^{ur} Erg^o hoc sal^{tem} est seq^uit^{ur} omⁿi^m qualitarum intensio
 et remissio diff^{er}entia ponit int^{er} endi et remitti **ASSER** ra
 Diff^{er}entia in^{ter} speciem aut g^{ra}du qua int^{er} endi aut remissio

74
intentione

et sunt capacia nec inlendi nec remitti ponunt aliis ipsa genera et sp.
 et remissionem potest enter prob. Argumen. supra positus. Auer.
 et da diff. geram et speciem ut entis et remissionis capaciu
 etiam ponunt suscipere magis et minus. **Ad 2o** si albedo in
 magis et minus ergo et id qd albedinem gati sunt et realiter
 eadem e entitas cum albedine de quibus plura in praedicta
 mentio. **Ad 3o** ergo contraria non gati in indivisibili na
 si diff. essentialis potest suscipere magis et minus. Contra ipsa es
 gta. **Ad 4o** negat. ra. conseq. quia vlt. aucto. intelligit de contraria ad
 quate et formalit. sumpta non aut. materialit. et p. entitate. **Ad 5o**
 autem nostra de intentione n. entit. sed entitatis e. in elligda
 areu n. e. Philosophice dicit subiectum magis minusque ex albedi
 n. autem formam in barere in magis minusque e. albedine. rige
 absolute negandum e. nam diff. essentialis formalit. acceptam
 suscipere potest magis et minus quamvis materialit. et ut contra
 significat ad mitti potest. **Ad 6o** si de entit. itelligit. vlt. mentio
 Contra Substan. suscipit magis et minus nam pl. entitatis acqui
 ritur in aucto. **Ad 7o** **Ad 8o** nego conseq. negz n. plures partes sub
 stantia in ead. parte subiecti acquiruntur quod ad intentionem
 e. necessarium. **Ad 9o** **Ad 10o** angeli natura n. suscipit magis et minus etia
 diff. e. perfectior longe in uno qm in alio. **Ad 11o** natura. e. perfectiorem
 extensivam.

DE DIFF. ESSENTIALIS

N. Diff. dicitur: dicitur per se perfectior eo quod elevat se per se
 et per se.

ad gradum aliquo apriori ut ratione & perfectio ariali quia
 addit illi gradum perfectiori em quam continetur actu in gen
 ariali hoc n̄ tan e corpꝝ Sensibile rdo Diff. huius pora perfectio
 genere n̄ quasi excellentiore gradum nisi ad unyat sed qd
 qd ipsum determinat et generat ut irrationale qd aut qd huius
 ad brum non addit ariali gradum aliquem ariali perfectiorem
 dicitur tam: ma Diff. genere perfectiori quia tanq perfectioris nam
 perfectibile Perfectibile. **OBIECTIO**

Differentia multa sunt tan. nega. et privative ut via
 riani: incorporeum Ergo n̄ possunt e perfectiores genere qd
 e ens positivum et multo magis continere ex parte huius
 cum nulla entitas realis negatiobꝝ gatiua sit. nuda ex his
 Diff. sunt nega. sed nobꝝ tan nega. vel privative exponuntur
 inopia no cabiturum quia n̄ propriam differentia qd brum
 gatiua ignorat nec privative irrationali sui h̄i ac vera entia
 exprimimus Sed dicitur Diff. cum sua entitate qua specis minus
 perfectas constituant habent ad unitam perfectio maioris quative
 et ideo optime exprimentur vocabulis privative sui in hoc theol
 simili nobꝝ p̄t. vere ut aut ut cam dicitur in ens ineffabile
 infinitum qui h̄ tan. nara positivam. explicant.

DISPOSITIO

An Diff. actu continetur genere
 Abs in nunc Geny continet actu suas differentias si diffidens vel
 qd idem e nulla Diff. actu continetur in Geny. Sed qd actu gati
 netur in genere hoc de eo probat d ego qd p̄t uat na de quo curat hui

nol dicitur corpus subtrahi: cum dicitur aeru' g'ri neantur in qere
 Sed Diffa autu' g'ri neant in qere ergo pradi cabunt deij sequi
 bz p'radu' uari' g'ny ergo rationale de bruss duet u' rratio
 nalo de hoc cum de u'rogz aial pradi cet 2do imponibile e'
 ut g'ny g'ri neat in se grad' u'oria hoc aut em fuerit in differre
 autu' g'ri neantur in genere exot n' aliquis color autu' et alby
 et niger g'ny n' exet in differre ad d'os s' p'ci es nam si autu'
 g'ri neat rade n' p'one' g'riabi ab u'ia: si autu' g'ri neat albe
 n' p'one' de' ermi narj ad nigred' u'ent Tertio hoc e' d'iscrimini
 in' p'p'ositionem p'p'riam et metaphy: qd' g'p'osio' Physica
 g'rat' ex materia et forma d'ic' u'ndis et d'ic' e' fiat homo ab
 ignis istis par: d'ic' u'ndis compositio' Meta: qid' exat' p'osio' u'ores
 eadem d'ic' u'ndis et inada' q'aris q'cept' u'bz cog'itata nam hos rati
 aial d'ic' u'ndis g'p'osio' sunt et q' n' non in' f'ru'ne licet a' parte
 rei s'io' una res quia q'cept' u'ndis n' g'unt' ad' equat' d'ic' u'ndis
 qd' p'dicatur de re et u'ndis in e' aial p'ducatur de ratioli et contra
 p'ri' u'ndis d'ic' u'ndis. Diff. accepta materialiter u'ia de ea q'ra d'ic' u'ndis
 aial accepta q'ro grad' u' tanu' g'rat' u'nt id e' forat' n' r'oc' p'p'i
 caru' de ea aial explicatur hoc difficultate sequenti in notabili
 secundo d'ic' u'ndis o'is hoc autu' in d'ic' u'ndis aial r'oc'le d' hoc ergo
 nego conseq' mutancu' n' termini d'ic' u'ndis r'oc' neg' u'ndis: nam r'oc' u'ndis
 le p'ra' u'ndis u'ndis forat' u'ndis n' e' hoc d'ic' u'ndis d'ic' u'ndis 7.

In Diffa u'nt aliquo modo

Quorundam de g'ri'is an u'ndis u'ndis de r'oc'le u'ndis: p'
 d'ic' u'ndis ut g'ri'is et u'ndis de o'ibz alij d'ic' u'ndis: an r'oc'le

Inuarum Diffinitione e genera superiori es de inferiori: nō p̄dicantur
 rang genera. **RA** Tō qd per om̄es ad exant iam ab om̄ibz q̄ran
 ab ea nichilum nō p̄dicat. De ea ut Geny Diffra n̄ per om̄es
 hoc modo ad inferiori q̄ n̄ certibile nichilum n̄ q̄ p̄tū ratiōibz
 ergo his nichilum n̄ in hoc exgrā h̄ ter hoc autem ē ab om̄ibz
 segle maioris probat q̄ n̄ ex mel nichilum n̄ in hoc ratiōe alicū
 n̄ curō exgrā nichilum n̄ in corō coram nichilum n̄ in sup̄ratio
 nalis ergo his nichilum n̄. **NOTA** da Diffa sepe accipi mat
 ori aliter prout oia nichilum n̄ gera et species est 2do formalit
 sed tan in ḡn̄o prout Diffa ē h̄lḡ gradū contrahens et disting
 a gradū ḡn̄o et in hoc ḡn̄o negatū ratiōe nichilum n̄ alicū
 sensible nam De ḡn̄o Diffra e q̄ eadem i ratiōe 3o de ḡn̄o ḡn̄o
 ḡn̄o: et Diffa n̄ n̄ Diffa ḡn̄o ḡn̄o et Diffa ergo Diffa n̄ ē ḡn̄o
 prob̄t̄ m̄ ois Diffa ē simplicis simplex q̄ n̄ ḡn̄o ḡn̄o et Diffa

ADVERSUS

Quale sit hac p̄dicatio: ratiōe ē sensible ratiōe n̄
 n̄ n̄ n̄ n̄ ad aliud p̄dicabile d̄ni ponem q̄ ad Geny d̄n̄
 eē p̄dicatio: q̄ n̄ p̄dicatio nō qd̄ n̄ accid̄ntales sed n̄ p̄dicatio
 p̄dicatio tales quales s̄nt ḡn̄o et species n̄ n̄ ratiōe. Respond̄t̄
 licatio n̄ d̄n̄: id̄ laterales. Diffa n̄ ad laty ponim̄ in p̄dicatio: n̄
 atq̄ ita n̄ h̄lḡ p̄dicabile ē in ep̄a hac ratiōe ratiōe
 bus p̄dicatio: eē falsas formam̄: uos mater: d̄n̄ n̄ n̄ n̄
 h̄lḡ difficultatis n̄ n̄. **NOTA** da an n̄ mater: n̄ p̄dicatio: n̄
 ḡn̄o et sola forma differentia **RESPON** DEO

alij

id est se speculata necessarium habi videtur in claudis ad suam
proprium rationem **D E F I N I T I O**

Quid proprium et an reale

San pro utate reru ut indubie supponim ex actioe i curu
speciei pro facile colligitur quod danda hnt quodam facultates
liby Ma exercentur V in magnetis attrahendi ferum in rema
Arti faul: riuendi sanguinem **A B S T R** proprium e id qd pro: de plu
necessario et accidens aliter tang ex nata dmanans qd definitio que
nis ut subtrae rda ni: **A B S T R** rda: proprium e pro: vari reale qua
cong in rduca sua respicit n autem ut ad speciem referi ratio pro
Vale ut sit referenti ad particularia id e ad id qd minglate
patet ut species qd rci procal cum pro: n patet ming late ergo rda
Vale qd aptu e ut pluribz anit **A** propri: qd eng participat nra
Qualis dicit respectum rda: ad plura ad qd ut respicit pro: n accepte
n respicit plura sed unam nuro specie qria sub ea ratioe e unius
tantum. Speciei proprietate nec queno ubi alieni **A B S T R** id pro: n
n efficit qdam reale ut sumitur in abstracto sed ut in concreto **A B S T R**
poriori qd in abstracto nuptum pertinet ad primum vel rda reale
visibilitas respicitur hnt ut rily rihilitatis e species necdem
apta e ut in abstracto de reb: praedictur. Ratio porioris n n rihibile
Vo: in concreto per mod: totiy appren datur abstrahitury e particularis
concretis rda in intell ctu apprenu erit indifferens et apte ut de quibus
particulari reb i pro dia ponit hnt qd et primo proprium habere rda
totiy qd ut in concreto reminer sicut ut **A B S T R** rda qd pro: n n n n per

de actioe
nigis speciei
ei qd prop.
Proprium
pro: de plur
n necessario
accidens
Proprium
ad rda reale
ut onis rda
Duo nra rda
non actio
cong ad qd
referit.
Proprium
specie qdam
reale
abstrahit
in concreto

lenitas em de ybg dicitur nuptu n in gerero e idem cu nisi non
eoi fora auctent ali sed rae nppoiij

DESS... TERTIA.

Quale proprium et qd sit eius qualitas
Principi proprium qd q hinc ab essentia rei formalit n suscipit magis

Proprium qd
fuit ab exple
rei sui malit
non suscipit
magis
et
ning
7.
qd quod uni
proprium i
guenit alter
aliis denne
pro
Finit pro
operatio
essentie

et minus quod autem aliter magis no cant aut disciplina ad pauorij
vident id n ex parte proprietate sed instrumentore est
qd uni e propriu: qd modo n potest auid: sibi prad. respect. alterius
Rat: n qd uni e propriu potest Etiam quoniam dicitur qd dicitur a pro
no potest cum no subiecto recipi pro cari
Rat: op: operatio perfectio rog. ead ut n subman. creatu n ipsa meti
atq n operat sed p qualitates et facultates nfraditonta pte poten
tissimip: hinc ornatur perficitur qz notando an ead em ha potentia nni
nais n non noma d miquantur a subiectis et quid qualiter nnt
Disputatio in 184...

DE ACCESSU

Hic capi: no definit auid. do dicitur dicitur no hoc e acci
dentu aliud separabile at dormire aliud insepa: nigru a coruo
Definitio auidens qd potest abere atqz ad esse ninc subiectu corrupti
da Definitio qd eadem nce n non nce potest qd negz e gengenoz
species negz dif: negz propri: semper ante nra habi ato notandu auid
nec et proprie defini q ordi: ad sua subiecta n ad sua nferiora
no nqute respectu nnt gera vel species no color respect. nqredim.
e geng respectu qualitatisspecies respect. corporis cui auidit e acci
dens unot hac conficitur definitio accidentis ut verale e auidens

Complex
Def. Accidens
Definitio ptinge
neralis: ead qd
uide nnt et no
nra potest qd
qd negz genga
que: negz dif:
propri: semper
dicitur in sub

Considerata utrum fluat ex rei essentia an vero extrinseci
 duceat sed tunc neg: conseq nam cum Porphyrog sit nigrum
 a coruo cogitatio tantu separari hoc ipso tractat reali ubi co
 uenientia qd dicit ei talem qd a parte rei semper existat itam
 si ut si eam d e coruo negemus alium cum contrariis qd recipit
 adeo exa corui aliquis repugnans admittamus

Nota me
 negari posse
 uideri non
 rupta corui
 essentia

Quo do erg: proprium ab acci: insep: differt

PROLOG: proprii: nec factio, accidens g'ing enter; p'duat ut
 rdo prop: a modo ut causa ada: proficit; accidens inseparabili
 ut causa inada qua: 3o proprii: inmediate speciei: modate videtur
 guentia accid: g'ratio modo QVIL: 3o an accid: insep: parabili ut ni
 gredo a corpore sint d'io insep: parabili et qomodo hoc magis ratio d sub
 ceto separari potuerit quam proprium PROLOG: etia coruos albos qd ay
 tam: qe ex his alibz nigra sunt nunquam albecunt De h'is qe qe
 Alberty cap rdo d e acci: scribit sub celo frigid' amittere nigredi
 n' credo non muta n' experientia p'robat qd si nigredo differatur
 d coruo negand' um est hoc arduu retinere apertud: narate et pro
 pennoe d' nigri: sicut h'oc ad visibili: h'is io ornaturis e nigredo
 ab h'is ariferri n' potest nisi mut' ad q'pl exose et p'rimis qualitatibz
 n' effi d'entibz qd n' eo ayz mut' intus et albe: p'rosecant tam
 repugnabunt nigred: et corug alby n' habebit maiore apertud: ad
 nigred' n': qd ayz q'ayz aut' fiat in hoc mut' ayz molocetia
 perma nat semper naratis propter no ad subtili' ac em n' eo per
 manet.

Propri: ab acci
 separabili d'io
 ita
 qd proprium
 unio fund
 g'ingens q
 atur
 Sicut
 qd propri: d'io
 ut causa ad ay
 proficit d'io
 ut causa in ad
 q'ayz

D. S. S. C. V. L. T. S. S. S. S. S.

An ora aeri: sine subiecti corrup: ad e et ab e

Ratio d'abitandi e qua multa aeri: sunt qd sine subiecti corp
 ponunt ad e et febris moribz exuritur et ipsa subiecti corrup: pro e
 aeri ens. Antequam probat: qd haec praedi: sunt accidentales huius mori
 hoc fecit. S' exuritur ergo praedicata sunt accidentia et nihil huius
 mortis. S' exuritur ergo praedicata sunt accidentia et nihil huius

accidentia
 ne possunt
 fieri corrupti
 quae dispo
 nuntur
 in fieri
 quando iam
 est
 in
 eo e quando
 iam facti
 et
 materia
 mam esse in
 tribilem a
 ota recum
 ex ego subie
 ctis aliud
 nis cui quidam
 ni in hanc
 e 94 de eo non
 un. Aliud deo
 actionis de quibz
 ratur accident

accid. quae disponunt ad corrup: certu e vere ab e et ad e posse in corp
 S' exuritur ergo praedicata sunt accidentia et nihil huius
 e corrupti huius mori: e exuritur e duplici accipiend: qd p' p'ua
 reita ut fieri de actuali immutatioe q' qua res d' est ut e S' S'
 accipiend: hanc ut sunt in facto e ut termino itig: mutatioe et
 mori e iam significat factam e iam separatae ut d'rogante
 mori. hac accid: sine subiecti corrup: sine mori significat ipsam
 actuale p'ua: reita ut mutatioe hanc e in materia ia tang: in subie
 tuo materiae aut e in corruptibilis idem de corruptioe et q' d'at
 dicendum si aut: accipiat ut e in facto e ut reita p'ua: iam facta
 et ia e in materia ia materia n' qd ante erat in formata ad reita
 p'ua. S' exuritur ergo praedicata sunt accidentia et nihil huius

OBSECTO cum dicitur huius e mortis subiecti e huius
 huius e subiecti qd dicitur mortuam p' p'ua: subiecti qd corrup:
 S' exuritur ergo praedicata sunt accidentia et nihil huius
 acci: quod accidens in hanc ita tam ut deo n' praedicetur aliud de

Nominat uis de quo predicatur accidens hoc est in pluribus
 accid: non ut ueram plerazq; denominat quibz uident cum
 de ea re procedentia cui inhaerent in q's tam accid entibz quae ad
 generat ides et creatores ptinent certissime ? rigitur hoc a ma
 te subiectum maena autra subiecti cui mori inhaeret esse: cui
 nam definitio data definitioni conueniunt.

Quinam DE SECVTIO Definitio ad equato quemant data
 Definitum ad aq: harum definitioni in quo ipsa definitio quertunt ex
 de predi: qd habet quingente et accidentale partem in ad subiect: uelut
 alij qd quingenter identificari cum subiecti: et hoc predicatu in uolupte
 predicato accidentis et subiectu subna uide et ruz qd si subna ueritatis
 accidens. uide subiectu accidens. et predicatu subna. DE SECVTIO qd hac enunciat
 ostent accidentalis ananly i aureus annaly i subna e hignum uerit hoc
 oia predicata pertinent ad subna DE SECVTIO has ce accidentale proter
 et qd quingent n e ananly e auream ne uerit tam i subna magnopa
 autem aduertendum e DE SECVTIO diuimen int accidens predicabile et acci
 dens predicantale nam accid: predicabile et nihil aliud requirit qd
 quingentem cum mo subiecto queroem qam et subna habere partem
 uide multa sunt accid: sibi probilis qd n uent accid: predicantalis
 accid: ad predicantale DE SECVTIO hoc solum et hoc de qd subna quanta
 aliqua inhaeret n qu ita ens essentia subna uel qd accidens predicantale
 oia propriu qd modo qplectimur cum qd quari i uerit e hignum
 an n predicatio accid entis DE SECVTIO debi e predicatio accidentis
 probilis n accidentis predicantalis qd diuimen DE SECVTIO bene

DE SECVTIO has fa

D 887 301 115

An auidens actu debeat esse in multis et in inueniabile

Quaeritur an sicut **GENUS** species **DIF.** uno tantu existente
 in uerbis **Verba** e' ponit si etiam auidens in uno tan in dno
 Veronimilg e' auidens e' uiale etiam in uno tantum subiecto
PLA 90 sicut **GENUS** in uno in dno exi uente potest referri ad plura
 possibilia quibuscumq' necesse habet connexionem si etiam auidens in
 in uno tantum subiecto: referri ad multa subiecta qui uisum habet quia
DIF. E' auidens n' potest esse nisi in quibus inentra realis cum sub
 iceto **PLA** ponit de illis subiectis quibus non inest realiter (si
 etiam auidens) et si in uno tan: ut subiecto referri tamen potest ad multa
 subiecta) ergo falsa e' illa **PROP.** auidens e' alibi si auidens non
 existat **PLA** scilicet: nego auidens ut n' auidens uere de aliquo pot
 esse nisi in dno **GENUS** etiam in lo' possibilia auidens n' possibilia e' alibi
 albed in dno possibilia quem admodum auidens possibilia e' ad al
 god' possibile nec alia discrepantia e' nisi qd' in auidens: **GENUS** n' in
 gen' ens in genere necessario **DIF.** **PLA** copula e' in propositionibus
 negatis ampliatu' ad oia etiam possibilia ut **PLA** e' ad al' ad
 qui e' fruis erit, possibilia e' e' ad al' in auidens ali' autem et
 gen' ens in dno copula n' ampliat nisi ad tempus qd' adsignificat ut
PLA e' albus tantum significat qui eam e' de alio **PLA** n' genit
 ali' qui e' e' respectu: alioru' n' potest esse **PLA** qui n' e' **PLA**
 nego ut **PLA**: ut n' auidens realiter non genit ut in existenti uicinate
 gen' et species potest tan separari ad ea quae ponunt in h' tali auidens

62.

et ratio e qui p[ro]p[ri]a est ut v[er]itate neq[ue] J[es]us proprie di[sc]it[ur] am[er]i
liari verbu[m] e[st] cum po[ss]ibi[le]m tan non necessariam habitud[em] habet

ad ora subiecta **DE P[RE]DICATIONE** 5a

An P[re]dicatio in quinq[ue] modis sit

RESPOND. S[ecundu]m ^{bona} R[ati]o quid quod p[re]dicatur de aliquo ut
p[re]dicatur essen[ti]e: vel d[icitu]r abesse si essen[ti]e: vel in quod vel in quale
si in quod vel de plurib[us] Diff[er]en[ti]is. sp[eci]e et habetur gen[er]e vel de
plurib[us] Diff[er]en[ti]is numero et habetur sp[eci]e si in quale essentia licet
habetur Diff[er]en[ti]a si d[icitu]r: vel necessario et habetur p[ro]p[ri]e vel gen[er]i
gen[er]e et habetur d[icitu]r essen[ti]e. ad em[er]g[ent]ia[m] mentum p[ro]p[ri]e n[on] est
eis Qu[er]it[ur] in e[st] ut si di[sc]as quid quid in e[st] vel in qualib[et] m[od]o vel
d[icitu]r essen[ti]e si p[ri]m[us] vel in materia vel in forma v[er]b[is]. vel in o[ra]
p[re]dicatio vel e[st] in quod vel in quale si in quod vel in quale et habetur
sp[eci]e vel in quod gen[er]e: si in quale quod habetur Diff[er]en[ti]a

DE P[RE]DICATIONE 6a

Tot sunt p[re]dicabilia quod sunt p[re]dicandi modi: de r[ati]o d[icitu]r
ad modi alii sunt 10 s[unt] 10 p[re]dicabilia p[ro]bat[ur] maior di[sc]er
sitas n[on] p[re]dicabili um s[unt] ex di[sc]er[et]itate p[re]dicandi: sed di[sc]er
sitas in 10 classes d[icitu]r di[sc]er[et]itur ergo **RESPOND.** di[sc]er[et]itur in 10: tot sunt p[re]dic
dabilia q[ui]d modi p[re]dicandi quod quam g[en]er[ati]o[n]e p[re]dicatoru[m]
m[od]o et in sententia vera maior falsa m[od]o: si 6 maior tot sunt p[re]dicabi
lia q[ui]d modi p[re]dicandi: de r[ati]o d[icitu]r q[ui]d in illi g[en]er[ati]o[n]e quod essen[ti]e t[ame]n
p[re]dicatorum falsa e[st] quia di[sc]er[et]a ratio g[en]er[ati]o[n]e p[re]dicata
et p[re]dicabilia p[re]dicamenta n[on] con[tra]dicant g[en]er[ati]o[n]is n[on] p[re]di
catorum et ubi utru[m] d[icitu]r: ni substa[n]tia q[ui]d: qualib[et] d[icitu]r di

predicabilia vero non sunt trinitas ex generatione materia sed ex
 connectione et generatione cum predicato ut essentialis accidentis
 Dicitur alia etiam sunt generationes inter predicata et subiecta
 praeter nam dictas ut quoniam intrinsece et extrinsece spirituales
 et materiali ter ergo ita quingz non sufficientes sed potest esse reus
 cari ad eum: et quod ens dicitur quod modis dicitur unum opposi
 torum tot dicitur et aliud universale et particulare sunt opposita ergo
 quod modis unum dicitur tot modis et aliter enim sed particulare dicitur
 infinitis modis ergo et universale dicitur totum axioma forali dicitur ma
 teri: falsa nunc sequitur nihil eum sunt opposita tot et copras abbas
 quod sunt in gra sed dicitur et quod dicitur si plures sunt albedinis
 v.g. posse opponi aliquam alii repugnant em speciem nigredinis
 In praesenti materia quod modis praedicantur materialia tot modis
 subiecti unum particularia dicitur existere sicut existens et universale
 negz ad ita quingz in refertur cum nunc necessario conveniat factis
 quod nihil praeter dicitur necessario existit negz si proprium existens
 negz accidens quod nec necessario res existunt nec existit ad accidens
 sed in regula subiecta dicitur accidens est analogum et dicitur includitur
 ab universalibus sed ad accidens reducitur contingit in rebus ut existant
 vel non

DE UNIVERSALIBUS

et vicia
 An universale sit genus respectu quingz materialium
 universale materiale ter dicitur et ita dicitur aliter
 universale nulla ratio potest esse genus quingz materialium dicitur quod nihil
 est quod de viciis unum non predicatur hoc modo acceptis dicitur quingz
 forali ter dicitur universale viciis cum suis speciebus subiectis etiam

et ut dicitur
 nihil quod
 unum

62.

à Substantia
et accidente

si potest prop. dici Genus respectu s. Virtuali sed tan: analogu. Ratio
 fabricabilitatis in e. qualitate parti ei parvi ab universalibus sicut ens in a. qualitate
 Dicitur tam en: predicabile accid. quam Genus respectu. neg. an-
 patet in prop. et accidente quia tantum predicabiliter non in superiora
 quia in inferioribus nec ratio fore praecisa sed tan: ratio indit
 atis suppositi nobilitati est modus predicandi quam Genus quod pra-
 d. incompletum quam Diffa. pra. predicatur ut pass. quam proprii et
 accid. entis quia praed. et nter tan. in quale accid. entali ter. Diffa.
 licet predicandi modus sit in una specie nobilitati quod in altera non
 est totum nisi vocatur praeteritum cum re. dicitur predicandi ratio non videtur
 ex parte Genus sed potius ex parte Diffa. quod quam Genus ad talem
 speciem quod videtur praeteritum etiam modo d. nobilitati specie quod equi non
 tam. ideo haec duo denotant se remota respectu. non dicitur deo esse analogu
 quia Genus in nobilitati sed quia in a. qualitate participat Virtuali ratio quae
 et predicabilitas quod non praed. ab aliquo extrinseco sed est ipsa natura
 Virtualium talium. nec imperfectionis praed. acci. entis natura
 Et tan: quod in imperfectis sed quod etiam in perfectis praed. Diffa.
 omnia Virtualia habent eandem diffa. Virtualis ergo ratio habita est eadem Virtualis
 et univocum ad rem respectu et respectu. habent eandem diffa.
 sed non eodem modo participata nam Species perfectae praed. quod dicitur ex
 cit. totam naturam dicitur aut. explicite foram implicite subiectum in
 aut. salt. em. alteram implicite quod modus est imperfectior.

Diffa. an. salte

eodem modo virtuali dici possit univocum respectu. improprie dici potest nam
 praeter dicta ut aliquid sit virtuale etiam requirit ut in aliquo determinato
 predicamento ponatur quod fieri requirit eam ut analogu. tale quoddamquod

quam transnendo et in oib; predicamentis inveniatur
 universale materialiter sumatur raro generis specie categoriarum
 acceptorum n̄ e' g'ng ad habet et obiectum ad evidentiā nam natura
 ursali materialiter sumpta accidit e' g'ng **ARTICULUS** de universale
 raro generis et ceterorum quae nos habet et ut accidens ad Subiectum qd
 g'rat ex se perioribus

CAPIV Ultimum Sorphyij

LOGICA de 925 memm' Aristeli præcepti rō topicorū ultimo ex simili
 et di' similitudine g'z conderative magnam percipi in doctrina utilitate
 oib; tractatis in quib; generant et di'ne pens sub una quasi specie nob; **ca**
 ut g'parat r'ag; nunc ursale int se sed se g'paratū cum negz diff' ultia
 negz r'um habeant peculiarem de ipio **LECTORE** periposuit. Et hoc de
 s'lib; in logica peric'um tractare satis esto reberos siquid e' in metaphisica
 tractatō r'ij c'ur nunc in logia ad ipsum Aristem exponendū gradum fa
 ciamus

COMENTARIUS IN **ARTICULIS**

Prohæ a' m'ur' h'c' d'quiri solas rō quis quilibet fuerit **Brillat** rō
 an h'c' liber predicamentorum sit Aristotelis cur in iniquis h'c'ur' ca
 tegoriarum q' qd' huius libri obiectum san et qd' ad logicam p'tinet
 q' r'ig ne ut r'as et utilis ad q' d' d'ndatū h'c' oia omnia m'ing' necesse
 r'ij sequent' r'ij a' r'ri' un' h'is a' r' r' h'

ARTICULUS de **LOGICA**

Aristes genere macedo Patria Stagiritis sic comode filij **Assumpti**
 pro nepos naty ante Christum annis trecentesimo actuagenimo rō

Deinde platonis viginti annis Socris patris a quo Anaxagoras
 ob r'ic' d' r'it' em legendi d'ndat' e' appellatus caput porca et sublimis r'it'
 in genio a mag' r'ro h'c' d'ndare adeo ut sargastice & caro e' multum illo

parari: qui late satui matrem calicibus peti. Diuinitas causa uicis
 fuisse morte. In similitudo teste Heliano lib. 3. 19. Plato a thoma promitte
 bat Aristoteles condidit Plato uerbo uerit. Aristoteli precipua tam ut ipse
 Aristoteles in ethicorum suaderet diuinitas causa fuit sententia ueritatis unde
 a Philippo macedone rege filio Alexandro magno praecipit delectis
 quia quoniam epurum eruditi quibus elapsis Athenas reuertit Gymnasium
 aperuit et Philosophiam professus in lyceum annos tredecim id est de camba
 laris unde Berispat et uirum noem reliquit Stagionem solo aequatam
 Alexander in quibus in tegro ueritatis ergo sed parere uerit quibus
 Armenoa uicaria diuina cura erant quos per unum quinquaginta
 uoluit uera de alib conuincit Alexandro magno praestante scriptis
 octoginta talentorum aurea. Mortuo Alexandro in oppido quoddam
 Luripom condidit atque ibidem secutus Platone hausa operta obigi
 quare aliqui morbo et ueligi contracto extinuerunt quod probabile cum ta
 in ardore uicary ut cubitum quidem in manibus locum aeneu caperet ut
 cadentis in plerum globi sang existeretur. Libros post se reliquit quo
 quoru nunci centum decem in peruenit in his alios Exotericos populares
 dresculat oros uel dero omati uel noiat de quibus lege conuincit uerit
 Phisicae geny scribendi ueritat q e concinam quod arcana Philisophiae mueru
 solis regibus et Principibus eximi uerit e scienda et hoc uerum mueru
 qui uel fabularu in uolere ut orphicis uel conigmati ut Pythagorici uel
 uerborum perperitate ut Heracliti uel nouis byzoy uel aegyptij Philisophia
 diderunt. Abstrahere uel archi latarentang ut mueru uerit em in decem
 classis describere uerit tam: categoriaru libri auctor e Aristoteles nam hoc geny
 hoc uerit hoc stylus Aristotelis hoc uerit ut reliqua uerit abunde de da
 tar Abstrahere uerit uerit uerit categoriaru primo d xatyyo uerit

ASSECTU ita

Quid sit hoc opusculum in tres partes in qua declaratur quaedam sita necessaria ad predicamentorum intelligeriam quae idem dicuntur ut predicamenta et idem ponit predicamenta in 3a explicat quaedam quorum meminerat in predicamentis et ad elementa predicamentorum spectant et post predicamenta apperetur

DE UNIVO ESS' ET ALI-
 QUOVO ESS' ALIIS PRS-
 MVM

Tres sunt definitiones in hoc cap. equivoca seu homonyma sunt quorum inven solam generis e ratione substantiae nominis accommodata diversa Deinde univoca seu synonyma sunt quorum et non generis e ratio vero substantiae nominis accommodata eadem, claris utraque definitio ex graeco textu intelligitur, haec enim verba eadem substantiae de graeco melius intelliguntur. 3a definitio denominativa seu paronyma dicitur quae ab aliquo nomine appellatur habeat sola differentiam casus vel fortis a fortitudine cetera. Hic in sequenti quaestione potest fieri. **ANALYSIS** tamen cum haec definitio praemittatur predicamentis, quia primo omnium de predicamentis auctoritas erit. ens quod cum aequivoce sit aut analogum ad decem predicamenta; parum agendum erat de aequivoce proximum verum est. **ANALYSIS** predicamentum de suis inferioribus. **ANALYSIS** univoca. Unde et hoc loco univoca definiuntur, demum predicamenta auctoritatem referuntur a se stantiam, non autem dicuntur in abstracto de substantia, et eodem modo dicitur

inferioribus sed aliter inflectentur ac terminantur uniuersa per
quae exprimentur neq; n̄ dicimus corpus ē color sed coloratum hinc so
agitur de paronymis de diuersivocis et heteronymis n̄ ē de ijs quae
nec nota nec definitiue conveniunt

QUESTIO ANTE PARS ET MENSTRIS
DE PARS EVSARS LBSMA

Quanam sint aquivoca

Nota, aquivocorum causa, est copia rerum, uocabulorum inopia, in-
firmitas memoria humana: rdo ab Aristle definitas esse res aquivocas non
quidem rdo se, sed respectu nominum; dicunt n̄ res aquivocare rdo ad nos
aquivocas, sicut uicini nos ad res ipsas. hinc res uocant aquivoca aquivocata
non aquivoca aquivocantia; **ASSERTIO**.

Definitio aritli haec ē. aquivoca sunt quorum uocabulum non quae rari
uerso subita, non accommodata, diuersa, sensu huius definitio hinc ē aquivoca
ide res denotata, uel significata aquivoca, a uoce qua auditā, diuersi
diuersa capiunt dicuntur. n̄ n̄ in ipis rebus ē aquivocatio, uel uniuo-
catis, sed eis audit ex ordine, quae rari sunt ab una uoce denotantur
quorum non, id ē est eorum, uelum quae ē: uoce uarie accipitur
in pro eo, quod rdo uocabulum meliorum ē idem non tam. propriū in inge-
lorum, ut uocabulum quibus, rdo quod rdo diuersas partes ē idem melio-
rum, ut uocabulum communis so ad quod omnes ius habent, ut tem-
plum q̄ quod rdo em existens, simul ē multorum, si accipitur in
loco communis. Debet ergo ē idem, quoad genus, hinc, accentionem
quantitatum terminatorem. Unde popularis quod arborum, multitudine
nem, significat n̄ esse uniuocum rari uero, per hanc intelligitur
tam descriptio quam definitio subita, id ē nara, uel exentia, uocabulis
non accommodata id ē illa rari aut definitio ē qui intelligenda q̄ explicata
significatam ab illo nōe, aquivoca n̄ rdo aliud nōe ponunt habere canōe scripta

Ab om-
nibus
uariis
accipi

As
qualiter
debeat
constitui
aquivoca

Nominum autem: id: Diversa vel simpliciter ut pure equivoca
 vel idem quid: hinc patet et id duplicem in aequivoce esse definitionem
 id omnimodam convenientem: in voce, sed dicitur pariter in natura, 30: quod re-
 spectu unius est aequivoce, respectu alterius est univoce, et contra ut
 canis aequivoce est respectu sideris et aialis, univoce tam: respectu mo-
 lani et cerberi, 40: ut univoce unam tantum habeat definitio, quae rei pro-
 ceptum nomen, in quo conveniunt univoce, ut aequivoce habere dicitur defini-
 tiones quarum nulla cum ipsi rei proceperit, ex hac explicatio multa sol-
 vuntur septemata. Et hoc galus ut ad avem et hominem generari est univoce
 nam convenientem in uno univoce aiali scilicet vel sensibili. Res non negat
 amodo: et si non in multis conveniant ut in aiali corpore subita: non tam in
 aliqua natura significata quod modo nomen Galii. De arillis in Topico et de
 et 8 cap: docet quod aequivoce debere prius dividi, et deinde modo defini-
 et in eo continentur, raro quoque est ambigua, cum non nota aequivoce
 nisi: ut diversae naturae, in una defini: non convenientes, et non definitio rati-
 hoc noen, dari non potest: sed facta divisione parte est venit definienda. Sed
 hic debentur defini aequivoce, ante quam essent diversa. RESPON aq-
 uoca dup: autem, id in genere seu formaliter, ut scilicet est quid conent
 ad hoc vel aliud univoce, eo modo debet dici tui univoce et defini et
 in specie vel materiali ut canis et aries salpa aequivoce tam resp-
 cie sumpta accipiuntur, quae dupliciter id est relata ad unum nomen di-
 versam habent definitionem, sed ut sunt affecta his relatiobus hoc modo
 defini possunt: id est, iuxta naturas suas, et hoc modo non possunt nisi
 facta divisione defini. Definiuntur huius res univoce quae ergo relatiocas
 ordinant ad unum, et diversas defini: relatioc porro sunt rati sub quo sui
 definitio ipsa autem natura ut relatiobus ordinata sunt ad unum nomen et
 diversas definitionem sunt definitum ut quod DEFFINITIONES QD.

gnomis
 quoniam
 in voce
 quae in
 non tam
 et aequ-
 cum et
 non tam
 16.

D D D D C V L T H S 2^a

quomodo Dicitur autem aequiuoca

ASSER. aliud e[st] a casu, aliud a consilio, quam definitioe me[is] dicitur: Crit: 7. mor ap: cap: 4. cum ait aequiuocorum alia nimis dicantur, alia minus dicantur, Sen: 3. lo: in exprete: hoc dicit, cum aliqua u[er]ba seque[n]t[ur] in uno no[m]i[n]e, ut tam. nullam habeant simili: reru[m] significatio[n]e[m] e[ss]e u[er]u[m] no[m]i[n]e[m]; et hoc dicuntur a casu, si aut aliqua[m] simili. reru[m] habeant, aut relatiu[m] ad se mutuo dicantur, dicuntur a consilio, siue analogo aequiuoca, q[uod] a casu si definiunt, cum alteri, non alteri, siue u[er]ba relatiu[m] ad alterum, e[st] impositum: se[ci]p[er] diuersis reb[us] idem non foris e[st] impositum, si Roma no[m]i[n]e rebus et Gallia graec[is] πορρ foris e[st] tributum. aequiuoca a consilio sunt, cum non alteri, alieni tribu[n]t e[st] ob aliquam reru[m] in se habitudin[em], sed relatiu[m] unius, ad aliud, si co[n]u[er]s[us] et calceum, et propter mutabilitate[m] h[uius] u[er]b[is] lem significat, apud Athenienses: hi canis et Diogenes q[ui] aequiuoca a consilio alia u[er]ba canis proprie analogo de quib[us] D D D D C V L T H S 3^a

D D D D C V L T H S 3^a
Quod up. analogo.

N. dicuntur attributis, alia propositis, ASSER. analogo attrib: (q[uod] Critiles uocare aequiuoca, ab uno ad unum) sunt quoru[m] no[m]i[n]e[m] idem e[st], et casu eadem, e[ss]e eundem terminem, sed diuersa d[omi]n[us] habitudines ad eundem terminem; ex his analogi unu[m] temp[or]e uocat p[ri]marium, aliud secundu[m] a[n]i: analogat[ur], v.g. hoc uirum, et p[er] hoc dicitur hoc, p[er] hoc autem dicitur. hoc analogica, quia hoc no[m]i[n]e illi attribuitur, p[ro]p[ter] habitudi[n]e[m]: ad hoc q[uod] e[st] principale, sicut uirum, hoc uirum d[omi]n[us] a[n]i, medicina, uelox, pulvis, ueruna, dicitur u[er]ba sana, p[er]

66
68
proi nui pale analogatū, aral; qd a fora qā hbet; d rei sanūm
reli qua vero ora dicuntur sana qd aliq. habitū in em d aral, et
denominant sana ab hac habet; ead em g3 definitivem participant
ex eam; sang; ad quem referuntur, habent aut. vit se habi: diuer
sos; alia nam g3 referuntur ad aral sanū, ut causa efficientes in
dei sang dicitur a sang, qua refertur in se forā sanitatis n habere
san: sanū dicunt, resp: reliq forā, qā ē in alio, alia habent relati
ad aral sanū tanquam effectū, ut sang pulsū, qui ē effectū sani
tatis duo in se p obseruā, rō necessarium ē, ut forā eadē vident
en fore conueniat, principali analogatō, nam ponunt resp: eius
dem form: ali d accepta, qdam dici analogā, et n analogā, ut dicit
dicit sānter et lig et vicia etiam a sanitate non tam: analogi
ca, quā ē salubre n ē in arali tang. principale analogatū hie
in eo nē sanitas, rō cum aliquod analogem attributoris simpli
et abg3 restrictiōe profert semper intelligi hoc analogem qd ē in
principali analogatō, ut cū quis sanitate d enoat, alligit illa qā
ē in arali, n vā quā ē in aere et ceteris: Hae autem analogā in
mera a qui: a care, et uniuoca modo modo se habent n n oīnō defini
tio: eandem, ut uniuoca, neg3 diuersam oīnō habent ut a qui uoca sed
quodam respectū unius ad aliud nō ē. D S S S S C V L 4.

Quenam analogā sunt proportiōis
Analogā proportiōis (qua a recentiorib; dicitur proportionalitas)
et ita si geometrie loquamur apperanda sunt quatuor proportiōes etia
accipiuntur p portōnilitate et apud Euclidem analogā vocat si qd
proportiō et proportionalitas definiuntur hoc modo quorum nō g3
ē et definitio n eadē sed quadam proportiōe similis ab abstruōto

datum exemplum aspectus aut analogia propor: In uisus de uisum
et intellectu in quia eadem sunt uisio et intellectus etc hoc non as-
pectus sed quia se habet uisus ad rem uisam ita intellectus ad rem intellectam
semper ita et hinc raro a geometris et arith: qui ex uicis et magni-
tudinibus proportiones faciunt et proportionalitates ex habitud. uicis
ut si offerantur tria et sex dicitur proportio dupla cum dicitur
dupla proportio inter nos grammatice dicitur proportionalitas quam
appellant proportione rationum quemadmodum se habet tria ad sex sicut
sive ut sex ad nouem ita octo ad duodecim ubi offerantur tria
propor: inter se analogia autem tan. habent eandem proportionalita-
tem ut flos agri et ciuitatis analogia sunt proportionalitatis sicut enim
se habet uisus uas herbenens ad agrum si et las inuenitis ad hunc
analogia proportio dupla: alia propria alia metaphorica propria
quorum non generis est et raro non admodum: dicitur et uisus et res diuersi
proprie conueniens ut principium per analogiam proportionis
de corde fonte cap. tempore dicitur de uisus tamen proprie analogia
propor: impropria eandem defini. habent nisi quod non ueniunt nisi quibus
analogia proprie sed quibusdam metaphorica alia quoque eandem ana-
logia diuersi solent ut inuentura et accidens alia eandem alia uisus
bonum ens accidens alia ut uisus alius quoque analogum de ex uisus
nara sua ut principium resp. magis et tempus alius rati modum
loquendi quod reuera est reuocata ut magis calidum respectu minus
calidum de analogis autem atri. et proportionis hoc dicitur bene ob-
seruandum et si uisus eadem res habeat eandem analogiam duobus tam modis
non se differre analogiam non dicitur: unum uisus habet analogiam uisus alterum

secundarium et hoc non solum ex resp. ad rem analogum dicitur
 prop. semper requirit quatuor extrema et fit qualis e respectu
 primi ad tunc talis et ad quartum. Can. 35 termini nefficiant
 norunt matematiq. Idem churimen e analog. attri. n signi
 ficat aliquam formam que sibi aut analogatis satis namqz est
 si unitan. innt reliqua uero ab illa forte denoient extrinsece
 analog. proportionali: formam significat que innt utriqz analogato
 sicut e bti et arbori in est. uel forma illa conueniunt analogo
 geta unitan. analogato in baret extrinsece alijs aut em gueniunt y
 extrinsece denoientio em ut sanitas inrinsece in baret adali aerij
 uero conuenit p denoientioe uel in sibi innt inrinsece necesse
 dicitur potest ergo falsa e definitio analogie attri. bti: prob. innt innt
 sibi id modo qd multae formae sunt que nulli analogato innt p.
 extrinsece denoientioem suam in dntio sunt analogae respectu bti
 et creatum resp. substa et accidentu et tam creaturi et accidentu
 innt realiter n extrinsece tan. neqz id e inueniunt n n oia ana
 logata emnt principia si n sanitas in aeris et uo sicut adali
 n possunt hoc dici analogae nnt nec lepy nec leo sana dicunt analogi
 ca quia utriqz innt sanitas ad analogam; attri. bti nnt sufficere
 ut forma in uno reliqua denoientioem extrinsece id formam
 qd gtriuuntur analogae in dntio realiter innt sibi analogatis
 si n ens analogum e nullo modo negari debet hoc tamen n sufficit ad
 sed proterea requiritur ut si forma innt utriqz analogato ut innt
 bti et creaturis altero tam. Si catu ens resp. alteru et dependent

ab altero hinc faciunt duplex analogum alterum alteri: banno
 cum scilicet forma in eis continetur in se alij extrin. alterum alij
 et proportio vel alteri banno in trinitate cum forma in se atque
 analogo simul quale aiunt esse respectu dei et creaturarum quae
 Deo si in re vere sunt creaturae non dicuntur esse nisi a deo vel ad deum
 Quia si ut illis revera quoniam in se non sunt esse nisi ens est analogum pro
 proportione quod sicut se habet deus ad se suam in creaturam et in mensuram
 ad se habet creatura ad se suam finitum et limitatum OBSE
 si analogo sufficit inter res separatas in uno genere ut substantia et accidens
 ergo omnes species erunt analogae nam et illae referuntur ad unum genus
 in quo generantur et in illo genere sunt unum unam definitio OBSE
 ergo consequenter species non conveniunt in uno aliquo genere determinato
 analogo autem respectu entis et substantiae in aliquo transiens entem habet
 seu non entem aut em nisi creaturam res eas unum bonum aliquod et quod
 alterius generis ut esse universale alia vero vocantur supertransiens
 deus ut cognoscibile inagnabile OBSE: Sa Sicut analogo
 proportio etiam sunt alteri: quia flos agrum et flos iuventutis
 utemque riuus sunt analogo alteri: iuventutis non florere dicitur habet
 tunc in quadam ad agrum vel arborem et ager videtur non quod
 revera forma illi in se realiter sed quia dicitur et refertur ad riuum
 id est ad terminum item hoc pictum et aery sunt analogo alteri
 nam hoc pictum in se non habet formam quam hoc aery: denotat
 tunc talis dicitur ergo est analogum alteri sed idem est analogum pro
 re et non dicitur nisi se habet hoc pictum ad hoc pictum ut hoc aery

ad for. ueram RESPON. ead. em. analogia diuersa ratioe dicitur alij
 et pro: ut in exemplo hoid uery et picti apparet attri. autem
 ead. e. si sit simplex unig. collatio ad aliam tanq. ad aliquem
 term. ratioe causa uel effectus proportionis uero si in utroq. q. h.
 decerni for. q. da. si alij. quarum prio se habeat ad suam ubi
 ut uia ad suam OBSE. q. ta. ens principiu. et uimitiu. uia
 analogia et tam. habent unam defini. in qua. queniunt. r. om. ill.
 non ergo analogoru. definitio. e. falsa. probat. q. unig. habent
 unum. q. ceptum. habent eand. em. definitioem. h. c. tales sunt ergo
 probat. maiori. si q. ceptus. q. nis. ergo. una. tan. significatio. ergo
 unum. significatum. probat. in. mir. quia. unum. bonu. ens. potu.
 q. p. p. re. uno. conceptu. RESPON. nego. mir. et proba: mir.
 et d. eni. q. asp. quia. non. analogum. imponitur. S. ad. significanda.
 plura. ergo. plures. sunt. ceptus. conseq. patet. impositio. enim.
 ad. significand. fit. a. ceptibus. si. n. non. imponitur. ad. signi.
 plura. et. ceptus. sunt. plures. Ceterum. auditis. h. i. nor. b. ex.
 bonu. for. a. m. q. uo. em. unu. ceptum. non. queniunt. hui. aut.
 aut. sed. uni. enti. in. genere. cum. tan. confuse. sit. unig. et. tan.
 im. perfectus. d. i. e. uol. plures. erant. aut. q. p. im. q. speciei. aliquas.
 in. uno. gene. queniunt. e. et. illa. ceptus. quodammodo. q. f. n. tan.
 si. u. ceptus. entis. com. ex. q. p. i. t. q. uo. d. i. e. l. confuse. con. i. p. i. t. h. e.
 et. breu. d. i. c. i. t. u. r. tam. ceptus. unig. d. i. m. i. n. u. t. q. ceptus. d. i. e. l. non.
 g. i. r. e. t. u. r. in. d. i. f. f. e. r. e. n. t. i. b. u. s. et. u. e. a. n. i. n. c. l. u. d. i. t. u. r. ceptus.

autē entis quomodo conglorandē proximē quibus gradibus
vā guniter responderi solet. Observa Ciceroni analogu quōdā
mō quilibet finiri qua ipse appellabat in aequalitatis ex eo
quod de finiriō in aequalit' in partibus patet quā quib' in ratio analogā
ā plerisque rejicitur si tam accuratē us ipsā examinaverit n̄ videt
eē absurda inveniō nos tam ne multiplicemq' entia omni necessitate
analogū ita tacito quodē pratercaus

§ § § § § § §

¶ An de analogis sit scientia hae

Negat solg. Sa. Thomas quod sit ^{de re pleni§ de materia} sciantia
unde ei probabilius RAT'Q' quodam modo unam definitionē habere
possunt. Quam demonstratioe prter in eadem naratur ad se
quā tam. Sentia si intelligenda ut analogā et aequivoā materi
aliter in mōda scribi n̄ possunt forā. possunt obijci solg analogā
n̄ signifi: unam narā ergo neq; unam propriū erant ergo nec
unam demonstratōem habent unam narā non simplici ex ita
quod ideoz ā pure aequivoā si inveniuntur qā cum habent
dieriam plane defini: habebunt quozz propri: diersas et ne alioz
a quidē quemamvis § § § § § § §

Quamquam sint Univoca

Sicut admodum definitōe aequivoarum descripiunt. Scribitur descripi
res univocas si res univocas describitur idem habent. dū unā nōta facit
ergo ex univocorū explanatiōe univoca ubiq' nōta vā parvula

eadem qua differant univoca ab univocis Dup. nemi rō utraque
 subta eadem illi gatur quasi ratio accommodata voci univocū
 debeat. eē essentialē univocatis si adl univocū dicitur de
 hoc et equo. Sed ut ratio subta dicitur eadem quod eodem modo
 se habeat in dicit univocatis sine illa ratio sit univoca exegta
 sine essent. et accidens dicit quomodo album univocū ē lactini
 ut calū eagg ratio univocū in defi: univocalis et divisione
 Prædicatiois univocū in essentialē et accidēntalem carōm eō
 se habere dicitur est

SSERSSO.

Se videtur Aristoteles in tan. Definierit uni: essentialē in
 complexum potest eadem tan. Definitio ad univocū eō modo
 accommodari. Ratio Aristoteles dicitur in univoca ut dicitur
 a denominatis et accidēntia de subiectis prædicantē denomā
 tione. Unde recte Cātes ang. prædicatiois aut univocū quærit
 analogū prædicatis essent: et accidēnt alibi. SSERSSO. Univocū
 aut dicitur passive tale dicitur active qd eadē ratio parti
 cipat qd eadē ratio participat passive: hinc tria generosa
 voc: in quolibet genere prædicatiois hinc reperit univocū quætan
 dividit eō eorum que et participant et participat ut in
 genera subale: 3. ga tan: participant ut in dicit quæres qd uni
 habet unum g. unum. Personæ uni: nō est unum unitate reali
 enditatis nō univocata differunt numero sed unitate obiectivā
 conceptus et formalis. SSERSSO. UNIVOCALIA.

ad
 5ad
 erā

DEFINITIONES ALI

Quanam denominativa

Definitio ASSEREBY nōiōibz quēntibz illa res dicuntur denominativa quae aī
et spang sit inunt nō en ab aliquo alio differens e solo canē ut fortis d fortitudo

DES in Defini: illa verba. ASSEREBY canē solis uoibz quēntibz
Ergo nō Definiunt res RESPON res nō e gnderate nō diffraunt
canē diffraunt tam. ut uoibz ngnificand alij resp Definiōe parū
quēnti re rebz parū nōibz ASSEREBY 3ra in Definiōe gnderat
iō denominans est qd d quo denominatiuū uore et ngnificatiū
deducit Etō denominatiuū sibi ea res qd a forā adiacente den
ominat est iquēnti denominatiuū sibi ea forma denominatiuū
cre: ad uera denominati: ba gderatōē requirunt iō ut quēnti an
nōi uocabile et dicere pēt in fine nō uūbz d nō gderatōē dēg
nente adē forā ut fortitudo conuantiā contra terrore et mortem

ad uerū mortem: S ut diffraunt in modo euentū fortitudo nō in
abstracto fortis in gderatōe dicitur qd at dicant de nebesos
ut accidēt aliter ASSEREBY an nōiō denominatiuū pūcipue

significat ASSEREBY forā an uerō rem denominatiuū RESPON pūcipue formā rōariū
subiectuū ASSEREBY quā id nōiō significant pūcipue qd hōi
et indicant ad ienti sed formā dicitur et mōreant et subiectū
tar: in gderatōe ergo hoc rōariū illam pūcipue significant

ASSEREBY
An denominatiua tan. vnt accidētūm

RESPON det cai et anus denominatiua pūcipue accidētūm esse

70.

multas tamen etiam denotatioes & substantias sumit ut cum
 dicimus annus & auris & novum & induat foras sed substantiam dicitur ^{accid} ^{dentalem}
 crimen viter utraque ponit quod denotatioes accidentium prout
 significat foras accidit alem ut calidum calorem reddere substa
 etiam generari modo ut abeat denotatioes substa auris n
 ipsam auris substantiam significat et deinde quasi accidentaliter
 alteri quoniam entem *Quare*

An predictio hęc sit Denotativa

Responsum S. Thomas De Deo nil dicit denotative quia
 illi nil accidit quod quocumque illi quoniam entem centraliter
 extrinsecas tam denotatioes de illi enunciamus ut cum dicimus
 Deum cognitum amatum Nota non est quia est denotativa
 cum quia etiam centraliter predictio ponit solo concreta
 latius patere quia connotativa ora namque suppositiva significatio
 quia sunt non tam: connotativa de homo

CAPITULUM

Continet hoc capitulum duas divisiones prima eorum quae de alijs dicitur
 alij dicuntur cum complexione, alij sine; quae cum complexione sunt
 illa quae vel sola significat non voce sunt complexa; ut nemo nihil: vel vo
 ce et significat simul; ut hoc currit: quod dicitur cum complexione quam
 rem enunciare pluribus dictionibus; plura significantibus; aut una;
 pluri conceptis significantibus; enunciare vero sine complexione; esse unam unam
 voce; aut rem pluribus sed eodem significantibus exponere; solo dictione

†
quae sunt
Modi quibus
mentales

aliqua
dicuntur
de subiecto
antepo-
dicamentalis

corum alia dicuntur de subiecto, et in nullo sunt. alia dicuntur et
non sunt in illo. alia dicuntur ^{de sub:} nec sunt in subiecto: alia sunt nec tam.
de illo dicuntur: dicitur autem de subiecto: hoc loco est predicari de sepe
rig de inferiori, et autem in subiecto est in hoc loco subiecti, et modo
accidentis quod subiecto subiecti non sit pars aut quasi pars sed ab
eo separari possit ut hoc v. g. de cicero: dicitur ut de subiecto est
in se eius non autem in cicero. nec in subiecto: pars est de eius esse
tri hi hoc de cicero: dicitur non ut de subiecto quia non est eius sepe
sed ego late funditur nec est in eo ut subiecto nec non accidit illi
cundo dicitur de cicero ut de subiecto quia latius patet quia Cic
et in se ut accidens in subiecto: hi facundo de cicero: non dicitur
ut subiecto: quia non latius patet cicero in: in est tamen cicero ut
in subiecto

De regulis praedicationum

Regulas duas offert quae antepredicamentales dici solent prima
cum quinquam dicitur de copia ut de subiecto, quod quid dicit de pra
dicato dicitur etiam de subiecto. intelligendum est quod quid de subiecto
dicitur essentiale tanquam aliquid sepe ut praeparatum est ad hoc subiectum
ut omnia praedicta essentialia praedicti etiam veniant subiecto aliquid
est etiam hanc regulam sed accidens melius cum limitat non in quod
dicitur est de praedicatione essentialibus quod si de praedicatione praedicationibus
accidentalibus accipiatur hoc sententia subiecti ut quid quid de praedicatione
ut quod praedicatione idem et de subiecto dicitur tamen non quod albi dicitur
de hoc de eodem quoque dicitur coloratum cum de albo dicitur esse

centralis si sumatur quod tan. accidensalis dicit de predicatio
... deceptio fiet neqz n. uellet Joes est Homo Joes n. itq. ergo hoc est falsum

REGULA D. J.

Fontepredicamentalis

Quae sunt genera diuersa nec subalternatim posita eorum
etiam sunt diuersa speciebus et diffia ut aial et scientia qua sunt
diffia aialis utrumqz n. habet diuersas species et diffia aialis enim
diffia: sunt gressibile tripes uolanti uolabile sciencia nulla ex
his diffia e. an uero Aristoteles intelligat genera diuersorum quod dicitur
n. quoniam in uno genere quale aial et scia an uero eia genera
unig quod uidentur ut spiritum et corpus qd n. sunt subalternati
pona litigant auctores C. S. V. q. h. m.

Hoc cap. 10 summa genera enumerat quia nota sunt quoniam
Sae diuisio Arbor Sex pueros frigues q. frigerat gressu
Cras ruri stabo nec hinc itaq. ero

TRACTATUS DE 10 PREDICAMENTIS

Quaerimus quid sit et quod predicamenta 2do quoniam in praedicatione
quoniam n. qd nam dicitur in 10 predicamenta q. quid sit ensiale
et duplex ceteras graues et quoniam alio reijciemus

D. S. F. vi

Quid sit predicamentum et quod

Predic. e. alicuius summi generis et eorum quae subijcto sunt natu
ralis et realis dispositio haec descriptio n. differat ab ea quam de
in manu dicitur in tractatu qd ubi lege recte autem hi morantur tales

entia raris p se non pōdi pcedi: Alioqz huc ipsa entia raris
 ut ei geny summi substa et speciem vel pcedia cum substa n pōni
 per se in pcediam substa eotam reuocari quod substa reales uelut
 bra corpus gmitentur ASSERTO qd in pcedi. ordinatis nōnt
 3. hiet habeant annexas relas int entes nōntas gditōne dno
 nōntas gditōrum quā rda int entes nōntas rari fō. aliis pter
 quam nōnt pōnari in pcediam entis hōō n pōnter in substa ut
 substa ē et rari formalis uel hōō ut substa: ē nara hūana n autē
 rda intē: speciei idem in alijs fit rebz qua gmitentur nōnt mediū
 et infimo loco in pcediam entis

ASSERTO

In d. 1. uel summa genera tan. raris nōnt re probat ex conu. nōnt
 gene ggenū et deinde tot sunt pcediam qd sunt modi pcedia di
 cōnt substantiē dō nōnt rotar: prob: nōnt quā rda substa sunt rda
 nōnta in quibz oia qua in pcediam pōnter p se nōnt esse quibus
 pcediam ē. ex nara raris pcediam ē. nōnt raris pcediam raris colligit
 nōnt pcediam. probatur nōnt raris nōnt raris nōnt raris dōnt raris
 ē apte raris nōnt raris nōnt raris nōnt raris nōnt raris nōnt raris
 si qualis si quid agit quid patitur si in loco si quomodo in loco si
 quo tempore si quid habet si alterū raris nōnt raris nōnt raris
 pcediam entis gene: ex is nōnt raris

An hac d. 1. nōnt raris nōnt raris nōnt raris

Res. si prior e' entis in natura et accedens inio hoc habet
sicut in diuino generis creatum et in creatu

RES
Si summa gen' debeant ee' vniuersa

Respon. non alia si ee' summa si supra se habent ergo gen' vniuerso
diuino tunc habent una essentia sed contra predicant se nisi diffi
cily. utas in. habent ergo si sunt vniuersa Respon. talis predicatio
indirecta e' et laeralis et diffa auipitur dupli' ut nuz' diximus
semel materialit' ut oia in chudri rdo formaliter in concreto ut tar
dicit gradum generalitatem differentialem et posteriori rase e' indi
recta prior e' predicatio generis de specie quia rase materialit'
vbi e' qd' d'leo

RES

Si ens et quatio an non sint unum quid et in re non distinguantur
Eto cum vbi et quando n' distinguantur a temp. et loco quo modo ergo
sint distincta predicamenta Respon. ad ra' ut predicam: nisi plura
satis e' qd' rase distinguantur de rdo an tempis et locis sint quanti
tates videbimus infra OB SE C' F' 30

Quaedam predicam: in vniuersalibz diffi'is qu' inueniunt ergo etiam in
aliquo genere probatur conseq. quia genera n' se habent inati positi
no possunt esse qu' n' diffa genera que habent quos diffas nisi sub
alternatiua quia probatur antec. ee' spirituale vel materiale
sunt diffa auctis similiter ee' absol' utrum vel respectu vni' vni' proprie in
sistere vel extrinsecy denotare sunt diffa pluri' qu' predicam: vni'
Respon. nego antec. si loquamur de diffa centrali ut quae proprie

OBSECTO 3a.

Ex consulo: Sicut oram, bacculaurem nens d' enoi nat ues reales de m
 nullo borum d' ecom ponuntur et licet apprensia ut in bare nra subiciunt
 sint ena ra raris tam: ut in ce nunt reuera sunt d' enoi nat ues a formis
 realibz huc extrinsecis mihiter atqz humani d' enoi nat uis libri mibz
 prohibiti RESPOX: denota. Illas morales numpas eē ex acubz immanē
 silyz prout terminantur ad obiecta prout igs idem hic qd ad tertium
 respondendum OBSECTO atqz que ē causalitas agentis facti di
 stincta p' obiecta: P' reliquarū causa: causalitates similiter debebunt
 distincta p' obiecta: cont' uere cum non ming sint reales et acci dantur
 causi quam actio agentis RESPOX DEO causalitas, finis, intentionalis
 potius dicitur quam realis dicitur causat enim dum intentione
 et g'cipitur non autem dum ob tempus est causalitas formae
 ro ē ipsa informatio ad predicamentum substantie unde ad idē
 predicamentum red dicitur ad quod forma sui animae informa
 tio ad predicament: substantie

Quid ca
 salubri
 fore
 causalit
 formae
 ipsa in
 formati
 ad predi
 mentum
 substantie

Itaque de causalitate materia et ceteris dicendum

OBSECTO quoniam ergo referuntur
 proprietates summorum generum

Et ē mentem n' n' ad quantitatē qd n' ē species eiqz
 ad quale RESPOX: alias considerat in relatione at ē aq
 ale et in aqale alias solam negationem apprehendit ut non habere
 generum alias explicare intrinsecum modum proprie existētiē

Nō habere extēditōem si autē proprietas alicuius acciden-
 tis sit positīva et speciali modo afficiet subiectum Cuius ē pro-
 prietas pertinet ad aliquod generis accidentis si figurā quā
 dicitur proprietas quantitatis pertinet ad quantitatem quod
 ad rationem mensuræ attinet illa videtur tan. denominatio quod
 ē in ordine ad auctōr rationis

QUAEVRS AXASO FORMALES
 Praediamenti sit realis

Praediamenti sit realis sicut syllogismus et propositio formaliter sunt ea-
 tra rationis via praediamentum formaliter est enserationis
 si propositio tam fundamento reali

QUAEVRS VLITIS
 Quae nam ponantur in praediamentis

Nota in quodiam praediamente aliquid ponitur vel directe, vel indi-
 recte, vel reductivē directe quae sunt in recta linea ut genera
 species individua in directe quae ad latēs ponuntur ut diffē-
 rentes genera si corpoream in corporeū respectū substantia
 reductivē quae aliquo modo pertinet ad illa quae sunt in praedi-
 camentis ut de numero et unitate quidam sentiant **ASSERITIO** ut
 quod ponatur in praediamente conditiones sunt primo ut substantia
 realia ut facta referantur ut negativis et privationes referantur
 ut modi entium qui formaliter entia non sunt ponant tam. plerūq.
 ad praediamenta reduci edo necesse est ut sit unum per se hinc refer-
 antur via arte facta si ea dicantur significare naturam et

Praediamenti
 sit realis
 formaliter
 si propositio
 tam funda-
 mento reali
 nota in
 quodiam
 praediamente
 aliquid
 ponitur
 vel directe
 vel indirecte

74

et formam accidentalem si autem in se spectetur subiectum ad se
 sit unum per se erunt in predicamento substantia si ratio forma
 artificiosa pertinet ad qualitatem deinde reijciuntur ora entia
 per accidens quia non sunt ens sed entia ideo debent esse in complexu
 et uniuersa quarto completa et finita ens autem completum dicitur
 id quod ad nullius entis per se constitutivum facit ut dicitur in modo
 dicitur quorum neutrum potest esse pars unius essentia hinc ergo reij
 ciuntur primo siue uniuersales et particulares ad partes in
 tegrantes eorum per se 3o materia et forma hec enim sunt ratio
 plena + 3o

DE 3o

Animal rationale confertitur cum hoc ergo etsi sit completum po
 nitur in predicamento RESPONDEO non satis est quod confertur ut res
 debet etiam esse genus aut species et per modum simplicis apprehensum

DE 3o

concreta per accidens sunt entia per accidens sunt in propria
 et forma accidentali et subiecto quod connotant Ergo illa non ponuntur
 RESPONDEO concreta accidentium non ponuntur ut significant compositum
 subiecto et materia sed ut formam accidentalem designant

DE 3o

Genera et species sunt entia rationis et tamen ponuntur
 non ponuntur ad unum formale sed ad unum materiale

DE 3o

Indiuidua non sunt uniuersa ergo non sunt in predicamento
 sunt uniuersa autem se et participia quia uniuersa participia
 naturam speciei ad se sed multum concreta accidentium non ponuntur
 in predicamento sed genera substantiarum quia substantia unam essentiam
 significat in concreto quod si sane intelligas credimus

DE 3o

ut aliqui
 ponat in
 predicam
 sufficit ut
 in essentia
 debet esse
 genus speci
 per modum
 simplicis app
 sum
 concreta
 id est jure
 ponunt in
 ut signifi
 compositu
 subiecto et
 materia sed
 forma acci
 dentalem

DISPUTATIO TERTIA

Quodnam sit divinum in decem predicamenta

Cum divinum in 10 predicamenta sit ens creatum aliqua ratio
eiusdem cognitio necessaria videtur ens ergo dupliciter accipitur
pro nomine ut notat Suarez. Homo metaphysica disputatio. Ita in pro
nomine id est pro eo quod habet existentiam seu predicata existentia
sive sive con-existentia sive actualem habet existentiam sive non
quam si dicitur. Ita actu si non habet dicitur ens potentia
pro participio significans id quod actu existit sive quod
actu existit a causis suis predicatum est.

ENS in genere sumptum eadem re dicitur de actu in poten
tia quoniam in eadem definitio horum quae sunt actu de conceptis
suis non tantum extenditur ad eos qui sunt sed et ad possibile
deinde conceptus horum in se quinet ad rationem non autem existentia
aliquam actualem Ergo

ENS in potentia nihil est sed id quod nihil est non potest generari
ergo creatura sui existentia priusquam fiat nihilum potest habere
generatum generem cum creatura iam a Deo facta. RESPONDO id
quod dicitur sic est non potest habere generem cum eo quod est verum
et si intelligamus naturam aliquam communem quae actu condierat utriusque
falsum vero est in divinis sensibus id quod nihil est conceptum tamen per
modum entis possibilis non potest habere generem cum aliquo quod di
citur essentiali quod idem predicatum essentialiter etiam generat realem
cui existentia ut enim homo verus et possibilis univoce generant incho
et habeant conceptum generem non est necessarium naturam illam generem
iam actu existere generem possibilem huius et incho existere ut existit
idem predicatum generaliter etiam generat rei aliam existentem.

no dupli
t accipit
ta Sacra
pro nomine
e po qda
existentiam
predicam
socialia
de
participio
signat id
actu existit
quod actu
actu existit
ducentum
est
licet
id quod
potest habere
conceptum
eo quod est
resolutio
nam est in
et si intelligamus
quam naturam
quae generem
quae generat ut
falsum vero
de re sensu
quod est nihil
tamen conceptum
conceptum
potest habere
idem
id predicatum
nihil

in factis uerum scire est si homo possibilis cum hac natura quae habeat
eam generiorem ut si producatur necessario illa natura humana generis ut quod
in se in se formatur propositiones aeterna Veritatis et ut quod
dicatur uniuersae maiori habenda e ratio euentia quam ipse accua
lis existens

ASSERTIO SECVNDA.

Homo possibilis et existens plus inter se distat quam uerum ex
prensus sed uerum et piens non ueniunt inter se ergo nec possibilis
et existens. **ASSERTIO:** ad distanciam maioris plus distat po-
ssibilis et factus quod ad entitatem quam ipse uerum habet
si bilis nullum, nos autem plus distat quodam exentiam quia possibilis
per creatorem uerum eadem homo. parit parit integram hanc defi-
nitioem; per ergo uerum quodam die qua dicata creatura
ueniunt possibili nullum pecto ut autem quaquam dicantur uenire
uniuere scire est illa ratio hypothetica ut si uerum quod uere existat
utrum quod parit parit quod creaturam exentia uerum aliter si uerum
erum existat utrum quod parit parit illa possibilis parit parit
actualis et possibilis uerum in ipse rebus habeat discrimen quodam
scientis tam attinet et nostros conceptus nullum habet; nos uerum
conuideramus sub quo predicamento uel genere uolendos si homo
quid illi ueniat si creaturaliter si existat actualiter quide si exis-
tat Hypothetico si non existat

ASSERTIO 30

Ens diuinum primo in ens finitum et infinitum infinitum
in creaturam uel quod ens a se finitum idem quod creaturam se-
pendens ab alio ens infinitum simpliciter solum Deo conuenit; reliqua
extra sua sunt finita et quod creaturam dependuntia quae ut ex nihilo
facta si in nihilum gemitus reuident uerum quod conseruatioe Dei hinc
tollegitur axioma quod ens per creaturam dicitur creatura per

dicatur in
uere maiori
bedda ra
exertio ya
si creatura
entia
homo possibi
per creatur
uergio eua
ut
quod p. di
ueneri un
le scire illa
hypothetia
ueneri un
entia uerum
parit parit
actualis est
ibilis in rebo
ut finitum
sit quod ad
entis aliter
et uerum con
uenit habet
Ens di
in finitum
in finitum
in finitum
De e quod in crea
inde pendens
ens a se

Ente
aitam de
creaturis de
Dei ab alio
finitum
Deo quod
alio re
ca entia
finita et
ad essentiam
dependentia

participatorem quia axioma quod ens per essentiam quia scilicet
impossibile est ab essentia divina auferre actualitatem caritatem ab
essentia creatis auferre predicata essentialia et enim hoc essentialiter
est homo est animal. Sed et magis illa. Deus existit; non autem impli-
cat existentiam auferri a creaturis quia solum sunt extra participan-
tia aliqua ratione attributa entis infiniti et quemadmodum aliquo-
modo fuerunt extra in potentia si actu carentia ita in eadem quod
redire possunt. Deo Deus existit tertio de se aut ego sum et de
egodum ero et erit nunc ad hoc quod uerbum implicat se tempore diffe-
rentiam diuisi entis respectu. reliqua entia quia non possunt se nihil
sunt

ASSERTIO

Ens diuiditur in substantiam et accidentem. Ratio omne ens aut in se
existit aut in alio. si existit in eodem est ratio aptitudinis si non op-
tati si per se existit est substantia si in alio accidentem. Ad hoc duo me-
bra sunt immediata et continent contradictionem ergo includunt
ad hoc duo membra sunt immediata et continent contradictionem
ergo includunt totum hoc quod est diuisum certum est autem dari alii
quod accidentem uidemus a quotidianas mutationes fieri in a prius subi-
ctis immobiliter in se permanentibus calefiant a frigefiunt quod
etiam experientia probatur dari substantiam si enim datur acci-
dens datur aliquid cui accidit ergo illud ergo illud cui accidit
uel erit accidentem uel aliquid quod nulli alteri accidit si primum dat
progressus in infinitum si ad unum. Ergo hoc in se substantia quod ideo
uo camus basis et fundamentum accidentium

ASSERTIO

Hac diuisio entis in substantiam et accidentem ratio. solum et in
uocatum Sanctorum Thomam cui addi quodammodo analogia ratio sicut
quia uocatum hoc non est compositum accidentis in ordine ad substantiam

sed ipsa accidentia sunt reuera entia absqz substantia ergo ra-
tio entis n̄ ḡenit a accidētibz analogice Verum negatur ante ad
quia ē accidentis includi in se essentialē relationē ad substan-
tiam neqz potest ēē absqz substantia 2o ē dicitur in se substantia
scilicet quod nimium verum est secundum aptitudinem ergo totum
suum esse habet ad substantiam sicut creatura ad creatoram

DE SUBSTANTIA

Caput hoc duabus partibus absolvitur prima divisione
substantia premissa in primam et secundam definit utrumqz et inter
se confert secundo tradit aliquas substantia proprietas. prima p̄
substantiarum alia est prima alia secunda prima ē quia nec in se
biecto ē nec de subiecto dicitur ut Petrus Paulus hac proprietas
dicitur substantia quia oibz substantiis generibz speciēbz differt
accidentibz loco generis in hac definitione quemadmodum etiam
in reliquis subintelligi debet ens predicamentale q̄ quod reijci-
tur ora incompleta materia et forma entia in se substantia tres persona
in sancto trinitate substantia idē dicuntur in quibz prima videtur
id ē sub quibz prima collocantur tanquam inferiora s̄ superioribz
sunt autem hae species et genera duo vni per notanda primo Substantia
varie accipi primo pro eo quod non conuenit accidēt aliter 2o
pro essentia ut in aquinocorum definitione et ita dicitur vltimum esse
de substantia albertus 3o q̄ notat quā non ē accidēt predicamentale
sine ponatur in predicamento substantia sine non ponatur sine
illa substantia finita sine infinita sine completa sine incompleta
quo pacto materia et forma substantia alia atqz similia substantia dicuntur

substantia
quia nec
subiecto
nec de su-
biecto
dicitur
ut Petrus
Secunda
substantia
vocant

no pro primis solis subd. ant. q. no sciam si illes saepe negat gene-
ra et species esse subd. ant. deinde pro ente quod dicitur ad in-
tegro et completo per se subsistente et si dividitur in ran et
rdan

Nota est in eis non significare di. inbornam more auid
entium cum prima subiecta substantia dicantur esse in eis sed
genera quae superiora comprehenduntur individua. has subd.
iam definitas simpliciter inter se comparat primo inter
species infimas nulla est magis substantia quam alia. Probat
quia vob. agz substant et agz ^{ai} vna sunt suis individuis in-
telligendum hoc de speciebus quae eodem modo se habent ad sua genera
dua et genera et sunt dicere species immediate sub eodem ge-
nere hae n. rane homo et equus n. egs multas substant homo n. sub-
stai diadi et vily sūperi oribz equus autem diadi et ceteris
idem sūperi oribz praeterea addit bruto ad bruta ^{offrudo} terresty dly
sue fortassis generibus sūperi oribz rda comparatio priā et rda
substa cum respectu ad se mutuo habent ut et nota et definitio rda
substa deū dicantur et ea se differunt rda substantia ab auid
entibz quod definitio auid entium non praedictur de ra substa
Definitio auid entium non ^{seiq} de subiecto praedictur quae
ipsum auid ens quemadmodum n. diximus vob. py ē album si quoz
dissiparium vob. praecipuum axioma cui convenit definitio
convenit definitio quomodo intelligendus aristos definitio auid
entis de subiecto non praedictur respondet aliqui definitioem
auid entis in abstracto n. praedictur de substantia et n. explicari

Sed contra Aristotelem sed contra Ari. loquitur de accidenti in
 In concreto secundo nunc de substantia de primis prae
 cantu in abstracto R.E.S. definitivem accidentis prae
 de subiecto cui inest illam tam. Definitivem nunc est explicita
 quoniam natura substantialis nam dissipativum visus nullom
 modo explicat naturam corporis de quo praedicatur sed tam
 illam constitutivem de substantia saltem in concreto expli
 cat inferiorem tertiam comparatio de substantia uti se se ha
 bet ut quod aliquid magis accedat ad rem substantiam dicitur
 magis sit substantia et quod magis recedit sit minus substantia
 si animal minus substantia est quam homo et hoc quod dicitur

SECUNDA PARTE CAPITULUM tradit sex
 proprietates substantiae quia substantia non est in subiecto
 praedicatur quia nec prima nec secunda et tertia definitio
 ostendunt hanc proprietatem omni sed non solum quod substantia
 genera et differentiae convenit de de primis dicitur univoca
 genera sunt genera et species 3. in substantia pugnant hanc
 et est singulare vel ex nomine vel ex hypotesi vel ex pronome
 demonstrativo designabile de autem substantia non significat
 de aliquid sed quale quod non est habent se aliqua ratione quod
 respectu eorum Individuorum nunc non proprie dicitur in quale
 sed dimi hanc dicitur praedicamentum non respectu substantiae maxime si
 de univocum vel ambiguum fortior nara forme **Q.U.A.E.S.T.**

Substantia nihil e contrarium illige secundum De et prop
rie Intra substantia non suscipit magis et minus Sicut
substant. una eademq permanens e susceptiva contrarii
cum aliqua motu atq in se facta

D P C E S
Aristoteles ait eam substantiam n e in subiecto
dici de subiecto contra predicari sequitur qd epe ergo si pre
dicatur de primis ergo inest **RESPONDET** subst. n e in sub
sed e coniuncta cum illo rati distincta

O B S S C E S
Contra primam proprietatem ipse etiam substantia possunt
e in subiecto qd aia humana e vera subst. etiam e in ma
teria prima de subiecto et de illa predicatur in concreto
accidentaliter et cum diximus materiam primam e animam
RES. cum dicitur subst non e in subiecto intellige de subst
perfecta et concreta non et partibus componentibus qd
qualis e aia alij etiam negant. alij non e in materia. qd
e enim in illa ut forma informans et substantialis cum ea
coniungitur licet vinculum sex variis utriusq contingens

D P C E S
Aia ratio e perfecta substantia qd a corpore separata e
vera subsistens ergo et rati cum informat corpus cum rati e
semper maneat ex **RESPONDET** negat vbi nam et rati e corpo
re separata partialiter ad huc et in completo subsistit essentialiter
habitudinem habet ad corpus quorum unam partem etiam substantia componit

OBIECTIO

3

Falsa videtur sententia quae ait substantia nihil esse contrarium multa enim contraria sunt, ut corruptibilis et incorruptibilis ignis et aqua neque solum ob actum quod respondet et haec atque similia esse tam contraria qualitatibus quam autem naturis substantialibus nam aqua et ignis non tam qualitatibus sed etiam natura inter se pugnant a quibus qualitates contrariae quia quaecumque natura quae tales sunt producit qualitates contrarias ipsa etiam sunt contrariae natura ignis et aqua difformant Ergo maiori parte quae contrarium affectuum contraria sunt causa miri probatur quia aqua natura sua semper producit frigus ignis calorem. RES POX. illa elementa esse contraria tantum per elementa per qualitates non idem naturam naturam enim etsi disparata sunt non tamen contraria potestatis vero argumenti negativi maiori contrarietate enim effectuum non sunt contraria causa necessario satis est et diversa cum et eadem res possit esse causa contrariorum axioma tamen illud in quibusdam causis et effectibus ad aquam et immediatis verum est.

OBIECTIO

D

RES. in hoc capitulo dicitur iam substantia esse magis substantia quam sit una et species magis quam genus postea vero in proprietatibus dicitur substantia non suscipere magis et minus secundum pugnat. RES POX. substantia dicitur magis quod erari solet ut natura per se subsistens cuius pugnat in hoc subiecto et haec acceptio intelligenda est proprietates si essentia eius consistit in indivisibili modo substantia dicitur respectu aliorum tantum quibus quasi fundamentum substantiae et respectu eorum superiorem quae de ea praedicantur et haec significatio patet.

magis et minus dici substantia nam alia paucioribus alia plenius
 accidentibus substantia et alia plura alia pauciora habet predicata
 essentialia alia neg substantia. quod Aristoteles citans metaphysicorum
 genera magis et substantias quam species ibi enim habent rationem
 substantias est e quoddam metaphysicum si enim metaphysice
 duc considerentur genus magis dicitur subst. quam species quia est
 magis abstractum et similis substantiis separatis sive illi generis sequitur
 Metaphysicorum

OBSECTIO

minus et ut dicitur possunt concipere contraria sed haec non sunt
 substantia ergo non est solitas substantia concipere contraria nam probatur
 quia concipiunt veri et falsitatem quia sunt contraria RESIST
 Frustratur aut substantia concipere contraria cum sui mutatione spiritum et
 rationem concipere contraria debet illa mutatione spiritum non qua veritas
 Frustratur etiam substantiam respondet cui etiam denominativa proprie sui
 denotantur et motus tam etiam denominatives a substantia sunt
 dicimus animalibus e autem denominativum. Falta e potest mutari
 ides mutatur ut si spiritus Imperatorem vivere ubi ille perseverante
 spiritum meum moriatur concipit spiritum meum contrarium ubi ubi
 non autem internam mutationem alia RESIST concipit autem verum
 et falsum non et contraria sed relatives vel denominatives extrinsecas

DEES

Etiam alia quoddam res quae substantia non sunt recipiunt contraria
 cum mutatione sui nam superficies et reliqua quantitates contra rios
 colores concipiunt et illa muta conceptus mutatur RESIST ubi substantia
 concipere uti raria tanq substantia ultimam et in contrarium

Fundamentum omni quod in alio non sit. Observa denique quando Aristoteles dicit solatris primis substantijs id est individuis tolli etiam rōas illi quod est dicitur idem solatris Phorptis vers quando dicitur solatris individuis adhuc consistere, nōas yenericas et specificas non se dihos sed alioribus dicitur.

DE SUBSTANTIA
DE SUBSTANTIA

Quid sit substantia
Definitio propria prima et essentialis substantia per genus et diff
ferentiam non potest quia substantia non potest habere propriam differen
tiam constructivam cum ens non habeat differentiam

Cum duplex ratio sit substantia prima substantia dicitur ad
dandi generibus scilicet speciebus vel accidentibus quia illa per se substantia
latius patet quam predicamentalis dicitur non perfectissime per substantiam
altera vero convenit omni substantia quidem predicamentali sed tamen
substantia quod in completa definitio ergo omni substantia lata accepta com
munis haec est: substantia est id quod per se existit. Definitio substantia predi
camentalis est ens reale finitum, completum, per se subsistens, subsistens
dicitur quia nulli alij subiecto inest, substantia dicitur quia accidentia illi in
herent, quod si substantia creata est commune, cum etiam angeli accidentia
sint sibi eam, ut dicitur, exercitum gaudium, tristitia, sola namque substantia in
creata caret si accidente. DISCES

Substantia per se, est esse per se incommuni cabiliiter, sed hoc pacto solatio
quodam sub pontā per se subsistens, ergo Definitio non convenit rōas. Substantia
RESON genera et species non subsistunt in actu exercito, ut in substantia solus

in actu signato, et quae communi cario inter naturam generis et individuum non realis sed per intellectum.

ASSERTIO

Persona, subpositum, ibi positum, subiectum, fere idem significat nisi quod persona strictius quam cetera accipiat, persona subsistens id tunc subpositio ratione alii, sunt igitur haec naturam complementa quaedam, et modi quibus per se existunt ibi posita, sive essentia quod in creatis tantum verum est. Realiter differunt, humanitas enim et homo, personitas et personatus non differunt quod probatur nam Christus Dominus humanam naturam et hanc singularem humanitatem Divino subpositio personae munivit modo inexplorabili, personam autem humanam non assumptam, ergo natura et persona humana inter se distinguuntur, aliis a se mutuo separari non possunt. Haec autem est dicere Christum assumptis unam personam hinc S. EPICURUS in finibus haec non ex eo existisse aut quod naturam et personam haec. malesani confunderet.

DIFFERENTIA

Recte dividatur in primam et secundam. Substantiam. Substantia primo dividitur in iam, et deinde in completam et incompletam, de utraque parva dicimus, discrepant hinc auctores alij volunt esse divisionem analogi in sua analogata, alij non esse hinc ullam divisionem sed tantum partium quarundam enumerationem.

ASSERTIO

ASSER

Subst. primo modo dividitur Verosimilior est sententia So
aret et aliorum, hanc esse divisionem ad modum impropriam licet alio
rum, maxime conuenientiam non sit ad ea probabilis, quae dicunt
esse divisionem analogi in sua analogata. Ratio quia membra divi
dentia sola rati differunt, et in ordine ad nostros conceptus sine
quibus rati substantie eadem rem includunt primas, solius rati
rationis differunt.

OBSECTE

Membra haec diuersa non sunt opposita, nam prima substan
tia includit rati, ergo prorsus nulla est. Haec divisio RESOL
rati rem non est opposita, sed secundum conceptus nostros, concipimus
in unum non posse de subiecto dici, alterum vero posse.

OBSECTE

Si dividitur summum genus sua autem vel cum divisio fit
in rati et rati cum latius aliquid summo genere, vel minus late
patens non summum genus, quia hoc non potest esse prima substantia,
necessario enim est substantia rati, neque aliquid commune inter rati substantiam,
nam si genus est prima et rati ergo est substantia aliquid finitum et imple
tius patens quam summum genus, gra autem huius esse potest nam
qualis sit necessario est universalis ergo non conuenit in substantia et substantia
universalis dividitur in rati et particulari quod praedictam enim
videtur praedictam accipi potest, ut si dividere velis qui
tatem in rati et particulari, quae potest cognoscere quoddam sit di
uisio

huius propositionis, nec enim qualitas vera nec particularis neque
 abstracta ab utraque quia haec abstractio est realis ergo non dividitur nec
 universaliter et particulariter. **RESPON.** Divisum huius partitionis non est
 unum genus substantiae, sed est conceptus substantiae cum unum
 cum sola unitate formali, substantia autem cum huius conceptu neque
 est singularis neque universalis nam unitas formalis communis est singu-
 laris et universalibus quae respondent in suis individuationibus non habet
 cum res quaedam dividuntur in universale et particulari divisum non est
 quae concipiuntur abstracte, neque est singularis neque est universalis et sic
 est illius tenus substantiarum aliam etiam etiam usum et communi cabili
 existit aliam ut quoddam universale genericabile communi cabile; hanc
 vero divisionem ideo analogi in sua analogata esse dicunt, quia proprie
 sime per se subsistit prima substantia generis autem et species est
 idem rem proprie existant nihilominus tam non illi substantiam tri-
 buimus in ordine ad substantiam, estque haec analogia tam in conceptu no-
 stro, non vere a parte rei existens.

OBIECTIONES

Vel Divisum hoc loco ponitur in praedicamento, vel non, verum est abor-
 dum ergo si non ponitur ergo non definita et completa substantia ponit
 quod est contra definitam substantiam si ponitur ergo hoc divisum vel est individuum
 aut genus substantiae aut eius species ergo non potest an hoc verum dividi vel
 non est supremum vel subalternum genus, si potest ergo non tenet iam substantiam
 nec supremum genus, si supremum non tenet etiam iam primam substantiam
RESPON. Distinguo maiorem duobus modis aliquod ponitur in praedicamento
 in utraque quaedam ponitur in utroque ponitur in praedicamento quod ideo ponitur

Secundo ponitur aliquod in predicamento ut QVOD, hoc dicitur
 sub his conceptibus et et rōe substantiæ ponuntur, in hoc predicam
 ut QVOD non ut. ut QVOD, aliter respondere solet, poni in predicam
 in actu signato, non autem exercitio. In actu exercitio hoc dicitur
 poni in predicamento, quod ad seriem predicamentalem consti
 tuendam recipitur, ut homo dicitur, in actu signato, quod con
 cipitur concurre, ponitur in actu exercitio

OBSECTO

Substantia prima, et suppositum, sunt eadem rōem rem, sed cū suppositum
 convenit sibi substantiis ergo est incommunicabile alteri quod est p
 proprium suppositum convenit sibi substantiis ergo est substantia
 sunt prima, quod si dicas rōe substantias esse primas rōem rem, non
 autem rōem quædam, facile exercitur, nam rōe substantias oportet ge
 nere et substantias, ergo ut supposita et incommunicabilia QVOD
 QVOD dupliciter aliquod posse subsistere, in actu exercitio, rōem in actu
 signato, rōe substantia non possunt existere in actu exercitio, sicut sibi
 primis competat, quæ habent actualem subsistentiam, et ut concipiunt
 illam habere non possunt rōe substantia, in actu autem signato rōe sub
 stantia subsistent, dicitur talis sunt nature quibus esse convenit ut per se subsi
 stant, et ab aliquo subiecto participari non possunt ac non tam hoc modo
 subsistendi habere non possunt, nisi in individuo. Facilius forte hæc solutio
 si dicas duplicem esse communicabilitatem aliam realem, quæ ali quod
 accidentis potest se communicare cum forma aliam realem quæ superiorem
 communem sibi inferioribus, posteriori rōem substantiæ, necis, primam

ASSERPT

Divi dicitur deinde substantia in completam et in incompletam
 completa est integra totalis aut saltem per modum integræ substantiæ
 completa incompleta est pars substantiæ incompleta utraque tam com-
 pleta quam incompleta duplex est scilicet aut metaphysice aut physice
 physice completa illa est quæ habet rem perfectam naturalem ad se per-
 tinentem ut homo animal metaphysice incompleta quæ caret aliquâ per-
 fectione sui in quod dupliciter vel parte naturæ ut materia prima
 vel forma aut anima vel complemento naturæ ut humanitate et utitur
 priora non duo materia et anima ex natura sua sunt partes integrantes
 substantiæ proinde in completa posteriori habet integram naturam de hacten-
 us ultimo termino per sonantiam metaphysice completa est quæ generatur
 ex genere et differentia vel concipitur per modum substantiæ aliquid
 totalis quales sunt omnia individua genera et species genera subalter-
 na quia componuntur ex genere et differentia deinde supremum ge-
 nus licet non ex genere et differentia non componatur concipitur tamen
 per modum totius componitur simpliciter exente, quia ex genere et ex
 genere est per se consistere quasi differentia substantiæ metaphysice completa
 est quæ concipitur per modum partis quales sunt differentia substantiarum quia
 nec generatur ex genere et differentia nec concipitur ut tota quædam sed tanquam
 pars de partibus substantiarum integrantes quæ de causa ad prædicam omni-
 non in re esse linea sed ad latitudinem ponuntur

DSCE

Genus habet diffas quibus gradibus ad speciem tan potentia et speciem
 casum habet utrum unum genus est incompleta substantia quod ex philosophis

Et scilicet de liquet qui ait speciem componi ex genere et differentiis
RESOLV. genera considerari secundum se et simpliciter ut componantur
 ex genere superiore et differentiis constitutis sive uno verbo ut
 sunt tota quædam et sic dicitur esse substantia completa si quid erant et sunt
 partes speciem componentes ita dicitur esse incompleta simpliciter
 tam et sine adiuncto dici debent substantia complete

DICES
 Genera ex natura sua ordinata sunt ad compositionem specierum ergo
 sunt incompleta semper. **RESOLV.** verum est antecedens sed hæc propositio
 ratiōis huiusmodi de substantia loquimur quæ ordinata sunt ex natura sua
 ad compositionem realem.

APPENDIX

De Secundis Substantiis

ARTICULUS primo cur genera et species dicantur substantia et
 cum sint priores ipsis primis prius namque est hoc esse quam per se
RESOLV. Dicitur id quod individua in substantia primas sibi vendunt
 ipsi etiam idis substantia et id quod ratiōis nostri secunda hanc posterius
 cum individua prima in nostris sensibus inhaerent s. quod re ipsa sunt
 ita priores primis sed tantum ratiōem quodam modo explicans in
 se priora quodammodo ratiōem essentiam prius non huiusmodi quam
 quædam conveniunt esse aial ratiōis dicitur **ARTICULUS** ratiōem cum ratiōem substantia
 in primis et prima dicantur esse in se con dicitur quoniam ut differentia
RESOLV. ratiōem in secundis ratiōem partes substantia in toto universale
 non ratiōem quiddam est ad sua inferiora de ratiōem in primis sunt comodo
 quæ forma universalis et dicitur in his inferioribus **ARTICULUS**

QUAESTIONES

Quomodo dicitur substantia dicantur genera et species cum substantia
 debeant esse entia realia genera vero et species non sunt entia rea-
 lia sed rationis **RESPON.** dicitur substantias rationi natura quam dicitur
 realem et entia realia rationi dicitur intentionis et ratio videtur obviare
 in eo quod ponitur in predicamentis substantia tria posse speciem
 primum est res qua ponitur secundo ratio propter quam ponitur 3-
 conditio sine qua non ponitur v. inter res substantias ponitur adde
 res qua ponitur est natura animalis ratio propter quam ponitur
 quia participat rationem substantia dicitur sine qua non est rea-
 litas idem observandum est in individuis substantie petrus non est res que
 ponitur ratio propter quam ponitur quia est ens per se existens
 dicitur sine qua non ponitur est singularitas **QUAESTIONES** 4to quod nam
 sit definitum in descriptione secunda substantia **RESPON.** quemad-
 modum definitum in descriptione prima substantia sunt via indi-
 vidua substantia et conventionis in ratione communi substantie res substantia
 les generice et specificie ita definitum per se primo in definitione
 substantie nature sunt res substantiales generice et specificie dicitur aut
 sine qua non est intentio universitatis generis et speciei **QUAESTIONES**
 quinto an concreta dicitur substantia distinguantur ab abstractis eiusdem rei
 non est non homo ab humanitate quantum dicitur homo ab hac humanitate
RESPON. utraque concreta ab abstractis ex natura rei aequaliter differre non
 sicut concretum prima substantia ut hic homo formaliter significat

hanc humanitatem et inquit supponitur in quo subsistat dei quod
 tum vel concretum rōa substantia homo v. e. formaliter significat et
 inquit subsistens quod illi respondet et incommuni.

DIFFERENTIAS

IX. suscipere contraria sive proprium
 Substantia

ASSESSIO suscipere contraria tanquam subiectum quod est
 ultimum perfectum atque completum cum in mutatione videtur prop
 rium substantia ratio constat ex dictis DICIS quare ad in venera
 bili suscipit frigus calorem humorem granitas autem sua natura
 sua est subiectum quod non autem subiectum quod ergo non tantum
 subiectum quod est ultimum susceptivum contrariorum RESOLVE quod
 in sacro illo mysterio habet vicem subiecti quod sed miraculose

SUSCIPERE CONTRARIA non convenit universaliter sicut dicitur et constat
 ex decimo Metaphysicorum capite tertio ergo non omnis substantia po
 test suscipere contraria Ant adens probatur quod suscipere contraria
 rebus existentibus convenit quales sunt sola individua Ergo nullo
 modo universalibus RESOLVE illo modo convenit contraria suscipere ve
 salibus quo illis convenit fieri existere corrumpi et videlicet posse
 individua actualiter suscipere contraria individuis competere sed
 et susceptivum contrariorum competere etiam universalibus

quod quod non potest corrumpi non potest corrumpi non suscipit contraria
 quodam subiecto non potest corrumpi et cetera ex sententia Aristotelis

RESPONDEO nego maiorem multa enim sunt contraria quae
 non sunt corruptiva subiecti ut amor, odium quae recipiunt etiam in
 corruptibilibus. DEUS si vis et sola substantia recipit contraria ergo
 vis substantia habet in se actu contraria quod est impossibile probatur
 maior vis substantia habet a privationem ad contraria sed aptitudines ad utra-
 que sunt contraria a privatione non ad albedinem contraria est aptitudinem
 ad albedinem. RESPONDEO in primo negatur maior in ideo mai et deinde
 assumptum ille non aptitudines nihil inter se pugnant licet ad terminos
 tendant diversos sicut visus habitus et una per se intra diversissimas res
 elicere potest.

DEUS

DEUS ponatur in predicamento
 Substantiae

DEUS nullo modo in predicamento ponendum praeferens
 Doctorum patrum antiquorum etiam senserunt Philosophi inter quos
 Mercurius trismegistus qui DEUM ideo vocat super substantiam

DEUS

DEUS quamquam Doctor vis substantia in ipso non vivimus, mor-
 tuos et semper non tam in predicamento substantia ponitur neque
 se neque indirecte quod quod ponitur in predicamento debet subici alio
 generi nisi ipsum sit summum genus et constare per differentias deter-
 minatas et nisi infima sit species per differentias specifi-
 cas quod quod contra hit hoc vis Deo repugnant ergo maior a privatione
 quod quod subiecti cuius generi et contrahitur per differentias naturam
 habet finitam et determinatam sed Deus talem non habet ergo maior probatur
 quod differentia sit ut visus unam genus vel speciem necessario ex aliis generis

Differentiam et eius speciem ergo confert Determinatam perfectio-
nem in aliquo genere non omnimoda quia contingat eminenter
des perfectiones possibilium qualis necessaria est in Deo servata
ratio Deus continet entitatem plurimum predicamentorum formali-
ter et expresse nam Deus formaliter non relativi itaq; ad mini-
mum una simplex natura ad duo predicamenta perveniret
quod e impossibile accedit quod Deus eminenter continet perfectio-
nes et entitates omnium rerum. ratio tertia si genus aliquod predi-
camentum diceretur De Deo diceretur aequalium Ergo Deus cum
illis rebus de quibus diceretur conveniret aequaliter velut homo et
brutum in animali ergo non superaret creaturas omnes perfectio-
ne infinita utique non est aliqua ratio potentia seu recipientis
et recepti non est genus et differentia in Deo nihil est aliud Ergo

ASSERTIO

Christus quatenus homo ponitur in predicamento substantie
hominis non demonstrans Christum huius homo est homo cum predicatio
speciei de individuo sed species ponitur in predicamento substantie
ergo et individuum de quo species predicatur id est Christus e verus
homo et perfectus et essentialiter habens integram naturam humanam
ergo potest poni in predicamento nec indignum e Christum poni
cum alij in eadem serie predicamentali cum indignum illo non
foret nasci et mori

ASSERTIO

Deus neq; directo neq; indirecto neq; redoutive potest poni

an pota dicam entis substantia Indirecte ea ponuntur in predi-
camento gra ad in goni illis que per se predicantur si gra
gra ponuntur ad latera generum et specierum per modum form-
arum et entiatum partiduum componentium genera et specis
sed hac nullo modo suo conveniunt probatur ida pars qua quare
Dretive in predicamento ponuntur aliquam includunt imperfectio
at Deus nullam includit imperfectum Ergo.

OBJECTIO

um dicimus Deus e substantia ut Deus pater Deus filius e substantia
e predicatio essentialis et saltem de tribus personis substantia
dicuntur univale ergo predicatio e, generis vel speciei RESPON-
nego consequens ob ea que diximus in universalibus pater, sp-
da se ca respond et has predicat ones esse explicitius quadem
natura infinita qua mentis eapim transcendat.

OBJECTIO

Et si plures Dii esse non possunt mens tam nostra plures quipos
ponet quasi ei possent ab illisq abstrahere Genus commune RESPON-
nego assumptum mens n vere intelli genus Deum et si imperfectis nul-
lo modo concipere potest Deos plures e possibiles propter eorum
consuetatem huc enim implicaret clara Demonstrat metaphysicis

OBJECTIO

Ar istis que homo Deus e ergo. si qua huc ponitur in predicamento
ponet etiam gra Deo maiori probatur qua gra homo persona e
per una autem e Deus ergo RESPON. nego antecedens licet n su vera

licet n̄ vera sit predicatio homo ē Deus et Christus homo ē Deus illa
tam falsa Christus qua homo reduplicative ē Deus reduplicative
illam n̄ naturam ipsam designat ut sentis ut Christus qua habet hu
manam naturam ē Deus si tamen illa reduplicativa quā aliter n̄
sit quam cum dicitur Christus qui homo ē Deus conadi potest

DE DIFFERENTIIS
IN COELI ET ANGELI IN PREDICAMENTO
SUBSTANTIAE POMPANTIAE

De his certum est probatur in parte cipat generis substantiae quod
est in alio tanquam pars in toto sed eodem modo ē in alio ergo par
ticipat generis substantiae ergo est substantiae eodem quantitas calis po
nitur in predicamento qualitatis ergo et substantia calorum cum sub
stantia incorruptibilem in eodem predicamento ponitur

DE ESSENTIIS

Omnes spiritus in predicam substantiae continentur Ratio
substantiarum corporaliū et spiritalium est una conceptus generis
vtriusque univocū conveniens neque minus corporales appellatur substantia
aspectu alio modo ad angelos neque angelos respectu ad corpora ergo nulla
his potest fingi analogia ē Aristotelis de caelo Metaphysicorum cap
itū ubi dicit alias substantias eandem viam quae scilicet in sentis mir
runt alias ignitas quae ab alijs separatae sunt per quas intelligit an
gelos seu intelligentes moventes calum et omnia Inter pretes
maxime est Porphyrio qui angelos et homines ponit sub eodem
genere tanquam species distinctas eodem spiritus sunt per se subsistentes
natura completa finita ergo consequentia patet ex determinate substantia

esse res per se subsistentis clarum est ex eo quod non sunt accidentia quia
 res inherentes sed vera res sine alieno adminiculo subsistentes et
 colliguntur ex Divinis dictis et magis philosophia ut enim sunt substantia gi-
 nita habent enim entitatem participatam a se ipse ad certum genus
 et terminatam sunt denique completa in se quia ex natura sua ad hoc or-
 dinantur ut in corporibus et in compositionem veniant ergo omnes portiones
 substantie predicamentales illis conveniunt Tertio dicitur aliqua qualitas
 spiritalis quae est in predicamento qualitatis ut habitus virtutum de-
 naturalium sive intellectus sunt sive in voluntate Ergo substantie spi-
 rituales possunt poni in predicamento substantie consequentia probatur quia
 sicut et habent qualitates pure spirituales quae sunt intellectus et vo-
 luntate ad qualitates corporales utorem albedinem ita se habent substantie
 spirituales ad corporales imo quaedam qualitates spirituales magis distan-
 dentur a corporibus quam corpora a spiritibus ut illa quae voluntatem
 spirituales sunt sed etiam supernaturales quales sunt omnes virtutes di-
 vinas

B B E E S S O

J. R. S. S. R. in Metaph. capite ultimo ait incorruptibile et immortale
 differre substantiam vel Aristot. est hoc intelligit per incorruptibile id
 quod ex natura sua est tale ut neque principium neque finem habere
 possit sed ut libri de celo loquuntur plane est incorruptibile et ingene-
 rabile differre genere sed hoc genere spiritus non sunt incorruptibiles

B B E E S S O

Nullus spiritus constat genere et differentia ergo nullus potest
 in predicamento poni nam quod quod constat genere et differentia

habet aliq̄dū proportione ali materia aut aliq̄dū proportione
 forme aut det erminans spiritus hęc duo non habet ergo minus p̄bat
 spiritus sunt entitates sine spiritalis ergo non habent aliq̄dū de
 terminabile et determinans sed eodem modo se habent quo spiritalis
 Differentia imo non possunt dividi in partem et partem. RES
 SED nego aut eudens nec n̄ genus homini a materia nec diffra
 a forma cum res quæ sit possit etiam habere simplicissima genus et
 diffra a concipiatur per modo un̄ spiritus imo talis compositio a qui
 b̄ssam estimator non repugnare q̄ v̄na simplicitati licet repugna
 ut immensitati & contrarietate aut eudem qualitates contrarias
 et duplex alias corruptivas alias perfectivas has spiritus concipion
 illas non

ASSERESSE

Substantia e summi generis dividere aut in duas species
 subalternas quarum præstantur e spiritus minus præstans corpus
 v̄g per duas differentias materiale et immateriale sive spiri
 tale et corporeum sub spiritali comprehendere Hierarchy et
 cori angelorum et Diabolorum corpus dividere in duo genera vi
 vens et non vivens per diffra animatū et inanimatū per pri
 vatū a ista Nomina intellige entitates reales alijs entitatib̄
 realibus oppositas quarum n̄ra proportio non habemus. corpus vivens
 Sicut dicitur in aial et plantam per diffra. sensibile et insensibile
 gra duo sapere proprietates huius vero pro diffra sunt calib̄s acci
 p̄ntur aial pro rationale et irration. in h̄sem et brutum hęc ma

est species quæ non ab historiis non nullis nominantur Ari masti,
Scira, Monosi, Scioptes, vel Scioptes, Spitanari, Artomi, & hominu
non sunt sed vel bruta vel fabulae uide Phinum et Olauum magna
Brurum dicitur in bestiam, piscem, avem differentiarum loco
ponuntur terrestria natantia uolatilia nam essentiales si supra nomi
nata non sunt neque obstant amphibia quæ partim in arida partim
in aqua regunt ut Hippodamus crocodylus quæ se plus temporis in aqua
consumunt ac pisces si plus aut inter aera ad terræ uia aut uolatilia
referantur bestia rursus dicitur in cretaceo et reptabile licet hæc non
sit propria differentia sed signa diuersarum naturarum accipiendi
singulorum autem generum ratio admodum sunt species differentia
pleræque ignota quædam dispersæ ita in generis enumerat
species centum quinquaginta animalium terrestrium eorum quæ in
sa sunt Arcam licet Noë ea tantum recensat quæ solius propagatione
noscentur nam eorum quæ ex præterita materia oriuntur infinita sunt
nam eris. piscium aliam infinita sunt genera subalterna subalterna
incognita pleræque differentia generaliter ita diuidi possunt uel in
libro 9. decimo piscium alij integrantur uel in quibus ut Hydrodori
uolantibus marinis alij coris parui ut Delphinis alij cordice ut reserui
alij eris ut bestia alij spinis et crustis simul ut cernis alij seruis
noti pisces alij aspera alij molle esse ut anguilla alij nulla ut colipi
sed species hæc non modo multæ uel infinitæ uel etiam innumerabiles
in mari monstris gigni de inuicem abilitatem elementum fluentium
quæ ter Olauum Magnam et Generum experientia nouit qui trax

mare erunt similis fere aliorum. Ratio quarum species certo
 numero nemo adhuc definiunt et primum vari et at em. primum
 ad aquam illis enim similimodo solent, in aere et pisces nat. art.
 in aqua. Imo ex aqua ortum habent et ex scriptura diuersa hinc
 planta. Quod dicitur in arborem fructum radicem. Diffa fere igitur
 arbor et fructus tantum magnitudine distinet qui videtur diuersum
 graminum et florum vari et at em herba continet per radices
 sint illi quoque plantas quae tantum excreverunt in folia et scapus
 rapa lili. Non uiuens diuisiue in corpore mixtum et simplex
 simplex in corruptibile et inuisibile corruptibile aere
 esse quatuor elementa, in corruptibile calidum, mixtum non uis
 aliud perfectum aliud imperfectum perfectum ut gemma, meta
 lla, imperfectum ut claudes, imbres, pluuia, venti, naves, nubes,
 et multorum sunt etiam cometa et similia meteo. sive Pluuiam
 end Longum est. Sed persequi conuenit conuenientes Gesnerum Plu
 uium, Pluuiam Magnam et praeter in diuersa nimum. Haec De Solida

PENDE
DE NATURA ACCIDENTIUM

Quae sequentia praedicamenta sunt accidentia praedicamen
 talia quae praeteritum erit. **DE NATURA** accidentium non nihil attri
 bere.

ASSERENDO

ACCIDENTIA est ens alteri naturaliter in se habent vel quod natura sua aptum
 alteri inherere ut a se hac aptitudine materia potentia ab eo auferri
 possit. Nota a parte hanc non est qualitas aliquam ab accidentie distincta
 licet nec a parte substantiae quae recipit accidentia substantia distingui

ASSERENDO rda

§ 555

Actualis inherencia. Accidentis non est de essentia huius ac pro
inde per Dei potentiam ab eo auferri potest quod est potest huius
virtute accidens aliquod reale existere nihil tamen inherere acti
§ 556 nulla in hac re apparet contradictio potest namque Deus
calorem vel colorem absque illo suo subiecto Divina sua virtute con
servare

§ 557

Accidentis esse non potest ab eo auferri manente accidente sed
accidentis esse est in esse ergo eius inesse non potest auferri salva eius
essentia § 558. nego materiam non esse de natura accidentis acti
vane sed habere naturam quae potest inesse pronunciatum tamquam
philosophicum accidentis esse est in esse verum de ordinario natura
accidentis quo fit ut accidens quando perdit suum inesse perdat et
esse non autem de vi potentia Dei qui sublato eius inesse potest ser
vare eius esse

§ 559

Accidentia illa separati existunt aut subsistent in se aliis
in aliis cum non desint medium ergo in subiecto si in se ergo subsistunt
§ 560. accidentia illa existere in se non in aliis huiusmodi non
sequitur esse substantias quia substantiae naturaliter existunt in se accidentia
super naturaliter in se subsistentia vero per se subsistent ut nihil rei in se
subiecto inherere possint accidentia autem si existunt per se ut
nihilominus retineant naturalem propensionem existentem in aliis
§ 561 quod non auferit accidentia quando sublata actuali inherencia

tra per se subsistit **RESPON.** Cum suo concurrere et efficiendi sup
 lere defectum cause naturalis ad conservatorem accidentis requiri
 ta nulla autem ratio est cur hoc Deus non possit quem ad modum
 et in substantia sublevere potest modum seu ultimam complementum
 substantia

OBSECT 29

Accidentia sunt signa et indicia substantiarum ergo si sub
 illis nulla latet substantia et signa falsa sunt et sensus decipiunt
RESPON. esse carum signa ordinaria lege iam secundum Dei virtutem
 miracula operantis unum non plerumque aliter se habent quam
 sensus indicant quin imo in rebus naturalibus etiam quotidi ratio cor
 rigit sensum quanto magis in operibus naturalibus

Accidentia habent suam singularitatem a subiectis ergo si a subiectis
 separantur non habent singularitatem ergo negentur abem quod
 ens est a singularitas **RESPON.** accidentia habent singulari a subiectis
 velut a naturali causa existendum non tam ab ipse habent quam illas
 formaliter sunt singulari hoc enim habet a sua peculiari ente etc

OBSECT 30

Actio nec passiones motus et potentia absque illo subiecto ergo novum
 accidens est potest absque subiecto probari aut accidens quod passio autem non
 potest nisi passio et actu patientis nec motus nisi sit motus vel motum con
 sequentia probat omnia accidentia sunt passioe actus et motus **RESPON.**
 negatque etiam non quodam accidentia et non possunt absque subiectis non tam hoc de
 omnibus est asserendum quodam non accidentia naturaliter includunt actum valentem
 in potentiam in subiecto ut si quodam patitur ergo recipit ergo esse potest in
 recipiente et caliditas actus necessario est in subiecto caliditate si tam deus faceret

calorem nulli inhaerentem subiecto nulli illa produci non potest quocirca
non erit ratio

OBSECTO

Substantia ipsa non quam sine accidentibus et quae est ergo nec accidentia
sine substantia erit enim ut obige ad em ratio. RESOL. falsum est ante
adens cum possit aliquid substantia existere sine accidentibus modo se
termo si qua sunt entitates absolute nam de rebus si loquamur aut
modis quibusdam vis substantia creata semper habet necessarios aliquos
accidentia

OBSECTO

Dividitur accidentis in completum et in incompletum in abstractum
et respectivum in spirituale et materiale in id quod intrinsece et extrinsece
afficit in permanens et successivum permanens est id quod simul manet
in eadem successivum quod est in perpetuum si vult et semper habet par
tes aliquid partibus succedentes ut motus semper de quibus in physica et
haec de predicamento substantiae

OBSECTO

Haec capit IX deas partes Dividitur principis tres quae sunt
trahit secundo totidem eius proprietates hoc in presenti capite
dum est quod Aristoteles nulla ex veterum sententia affuit quae prius
accuratius examinet Divisionem quae quantum ad id est contrarium aliquid
eiusdem continuum cuius partes aliquo termino communi capiuntur et
corpora superficies lineae partes enim corporis copulantur superficies quae
est terminus communis utriusque parti copulata partes superficies lineae
partes lineae punctis discretas cuius partes nullo termino communi capiuntur
aut numeris oratio partes nullo termino communi copulantur
et numeris oratio partes non numeri nullum terminum communem habent
et numeris sententiarum cum partibus sexaginta quae sunt in lingua

tanquam duobus partibus integrantes. Sed tam haec et illa quinquaginta
 nullum habent terminum communem veritas. Ultima n. unitas qua con
 sistit numerum quinquagesimum et tantum terminus et pars primi
 quinquaginta non autem numeri sequentis linea est longitudo lati
 tudine experte copola vero qua partes linea copulata non de curvatura
 quae est id curvatura nulla est pars id est quod nec longum nec latum nec
 profundum et potest fieri principi per modum aeris inquam aëri
 ma aeris deinde lineam fieri ex flexu conari imaginantur matema
 tici si n. punctum concipiamus flexu in longitudinem efficiunt
 linea clare autem lineam nobis representat in aliquo corpore um
 bra cum luce concurrit haec n. duo per lineam copulatur et in
 lucem et umbram e nulla latitudo superficies est quantitas longi
 tudinem et latitudinem habens sine profunditate hanc fieri conuenit
 mathematici et flexu linea in latitudinem et ex divinis locis in corpore
 opacum maxime intelligitur si n. corpus e plane opacum simpli
 citer nullam eius partem lux penetrare potest si autem nullam in eo
 accipit profunditatem corpus denique e quod longitudo et latitudo
 proportionem habet ut autem ex diversis superficies in profundum ad
 quantitates adiciat. Aristoteles locum et tempus loci e superficies
 corporis continentis tempus e numerus motus id est prius et poste
 rius. Ita deinde quantum aliud constat ex partibus positive habere
 etibus ut linea septies corpus aliud ex partibus positive habens ibi
 ut necesse oratio tempus habere positive partium e habere partem

20
Sua constructas et vel sint in loco vel subiecto designabiles inter
se copulate et permanentes loco et tempore et oratio postquam non
habent quod eorum partes non permanent neque numeros quod partes
non sunt copulatae aliquo termino communi Tertia dicitur res alie
sibi quantae per se ut substantia quam quantitas inherens per se
tenet alia per accidens quia propterea intenduntur quod subiecto in
haerent per se extenso ut calor et ceterae qualitates **DE** parte
capitis referat duas quantitates proprietas ad quod nihil est generis
linea et linea non est contraria nec corpus superficiem quia proprietas
est quantitati cum substantia communi

DE ES

Magnam et parvam pertinent ad quantitatem et sunt generis
ergo quantitas habet contraria **RES** cum sit stultum magnam
et parvam non pertinere ad quantitatem sed ad praedicamenta
relationis nihil nisi dici potest magnam et parvam nisi compara
tile dicendum quod sive relative diceretur magnam et parvam magis
minus posset dici magnam aut parvam sua proprietas quae non
describitur magis aut minus et non habet in se magis minus habet
neque haec sunt magis brevia quam alia brevia Tertia dicitur proprietas
maxime propria quod quae res dicuntur aequales et inaequales generis
sua non potest res dicuntur similes et dissimiles

DE **RES** cum sit stultum de quo post substantiam agatur **RES** quod
est simillima substantia et quod describitur accidens ut substantia licet non habeat
ultimam habet etiam nam res corporeae qualitates inter media generis

Substantia in se habent propter eam in genere entis ceteris videri perfectiora
cum sit incorruptibilis et in genere ab aliis

QUESTIO DE QUANTITATE

DIFFICILE quid sit quantitas in genere Difficillimum est
essentialem rationem quantitatis dare communis Definitio hinc est quod
est ens per se extensum entis non intelligitur autem secunda Definitio est
quod est ratio partium quae aliis corporibus conveniri potest haec definitio
ipsa est Absoluta et certam Definitivam Aristoteles in Meta. cap. 3 pro
ponit quantitas autem dicitur dividuum in ea quae inveniunt in graeco est
ποτα μετρεσστα id est in existentia quorum utrumque aut unum
quodvis est aptum esse unum quodvis partem et hoc aliquid quod definitio est
hanc quatenus affecta est quae hinc non convenit et hoc aliquid hinc
Definitivum est quod et dicitur quod ex natura sua habet ut in partes
dividi possit et in etiam hoc subiecto conferat ita quodem ut si facta
fuerit Divisio singula partes divisa separata in existere posse po
tunt et unum quodvis est ex his tres intelliguntur quod quod est ens extensum
et hinc extensum dicitur formalem rationem quantitatis designant
alij extensum partium ad locum alij quod essentiam in mensuram con
sistere ita non quod res in mensurare possunt

ASSERPTIO

Quantitas est radix et origo a qua res illi affectus proficiscuntur id est
quod est dicitur quod extensum subiectum cui inhaeret tam ratio sui res
habet partem extra partem quae ratio hinc se ex pelleri possit aliam

quantitas enim ab eodem loco tribuitur proterea à subiecto ut in ensuare
possit hanc viâ effectus sunt partibus quantitatis quam ensuare quæcunq;
obscurissima sit per effectus tantum describi potest probatur pars q[ua]ntitas
non est mensura quia mensura est id quo certam et determinatam men-
suram cognoscimus sed hoc sine quantitate facere possumus ergo q[ua]ntitas
non est mensura rei sed aliqua res potest esse mensura quia est motus et
spatio extensa ergo prius est esse extensa quam esse mensuram ergo q[ua]ntitas
essentiâ prior est quam mensura verum tam est mensurabile est vel apud
ad metiendum aliquam aptitudinem attributum esse quantitatis à illi
revera inbarens et ab ea diversum sed ex ipsa quantitas nonquam in
essentiâ sua consideratur sed quia ad aliud referri et servit ad osten-
dendam alterius rei magnitudinem Secunde neq[ue] essentiâ prior est
est acti conferre divisibilitatem quia divisibile est quia supponit habere
partes hoc ergo prius est ergo prius quantitatis esset id quod tribuitur
ut sint partes extra partes neq[ue] quantitas essentialiter tribuitur
Cuius est quantitatis partes entitativas extra partes quia substantia
habet partes extra partes ex essentiâ sua non autem ex quantitate
quia inest accidens ergo quantitas non est id quod substantiæ tribuitur
tribuit illas partes Secundo substantia habet partes non simpliciter
sed ex materia et forma q[ua]ntitas sed has habere non potest à q[ua]ntitate
q[ua]ntitas non tribuit illi partes entitativas probatur mihi quia q[ua]ntitas
tribuitur est simplex accidens seu forma sed simplex forma non potest esse
partes q[ua]ntitas ergo Tertio substantia etiam ablata q[ua]ntitate habet partes in

Quantitas extra partes ergo non habet illas a quantitate et omnino
 nec quibus essentia est actu extendere rem ad locum quod in Physica pro
 statui non sufficit quod habemus in Sacrosancta Eucharistia
 ubi verum corpus Christi existit cum vera quantitate non tam cum
 extensione ad locum sed totum est in tota hostia et totum in qualibet
 parte

NOTA

Extensioem esse quatuorplex prima quae dicitur extensio
 entitativa quae est diversarum partium ut una scilicet non sit alia
 hanc partium extensioem replet totus mundus si locaretur in puncto id
 dicitur est ut patet scilicet est aptitudo ad locum per quam subito
 tributori facit ad ut loco possit commensurari et aliam quantitatem
 ab eodem loco expellere sive actu id faciat sive non actu haec aptitudo
 dicitur etiam est in Eucharistia quanta extensio Sacramentalis cum scilicet
 quantitas expellit aliam quantitatem ex eodem loco sive cum est actu
 imperextibilis

QUESTIO

Si ordinata sunt tant effectus quae est igitur ratio formalis
 quantitatis RESPON. habere partem extra partem quantitativam
 cum aptitudine prostandi effectus in conclusione reuocatas utque
 ratio consistit in hoc ut ipsa habeat partem extra partem et divisi-
 bilis ut semper in partem quantitativam eius autem effectus forma-
 lis est dare substantiam habere partes extra partes quantitativas quae
 quae apta sunt extendere in ordine ad locum et aliam quantitatem pellere
 hinc imperator vincit

OBSEQUE

Substantia qualitas calor v. c. dividi possunt in partes quae sunt

et ipsa etiam sunt raro ut habeant suas partes ergo quod non est illa
raro partium seu fundamentum ut sunt illa partes sicut dictum est.
RESPON. substantiam excoli per hanc partem am quorum unum quod
aptum est esse hoc aliquid nam partes substantia ut mater et forma
post se paratim non sunt hoc aliquid id est res per se subsistentes mo-
do vero minus sunt qualitates sed contra id ponendum hoc inveni-
manet et prima materia et anima ergo sunt res per se subsistentes ne-
gari consequens materia non licet maneat nondum manet ut existens posse
sed semper convenit cum aliquid forma abeunte priori ergo semper existit
ut pars non ut totum ad vero per se vere separata a corpore semper
retinet proprietatem ad corpus habetque rationem entitatis incompleta
et partem ut vero quantum ad divisionem in partes quantitas autem
divisori habere partes quarum singula sunt hoc aliquid vera ratio quod
vanti sunt quaedam tota et ratioe quantitas habent se ad alia non ut per
res neque naturalem proprietatem ut comitibus coniungantur cum aliam sub-
stantiam reduplicative habere partes suas substantiales quasi dividit.
RESPON. aliquid substantiam non esse dividibilem ratioe sui sed ratioe quantitas
licet habeat rationem aliquam ratioe sui Contra si divina virtus quod
tudo a substantia differat ad hoc substantia dividi posset ergo sic habet
divisibilitatem antea probata a magno virine decem pedalem differat
quantitas relictae partibus in eodem loco et hoc ad hoc per se ipsam sub-
stantia erit extensa per decem pedes et mensurare mensuraeque possit
ponimus non partes substantia non esse loco motas ergo nihil horum est quantitas
RESPON. decem pedalem illam substantiam licet moti dicant indivisibilem ha-
bere tamen veras partes situm et ordinem inter se ad positionem quia posse by

singulos pedes inde afferre sed hanc divisionem tri non agnovit quia deca
tant liquitur quae naturaliter fieri potest substantia namque privata quae natura
liter non dividitur cum ei hoc sola quantitas tribuat ut ab agente naturali
dividi possit caro quae sine quantitate corporis quod est substantia nec impellere
nec impelli potest et naturalis divisio sine impulsu fieri nequit. **Obiectum**
quomodo talis substantia existat in loco. **Obiectum** modo quo spiritus de quo alibi

OBIECTUM

Calcula corpora sunt quanta et dividi non possunt ergo non omnis quantitas est divi
sibilis. **Obiectum** callos et indivisibiles quia soliditate sua quam habent resistunt
vires naturalibus agentibus non tam ut simpliciter indivisibiles sed tan
tam quod nam nos ut designare illos dividimus ut ab ali quo se perat
et agente realiter dividi possunt. **Obiectum** minimum corpus naturale est quod
domini corpus dividi non potest alias esset quod minus minimo et minima
nam non esset minimum ergo non se quantum dividi potest. **Obiectum** tale minimum dari non potest
sed se quantum rem per dividibile est infinitum ut in philosophis dicitur

DIFFERENTIA

In quantitas scilicet a substantia

distinguitur.

Nominales nullam distinctionem faciunt inter substantiam et quantitatem
vixit non unam quantum rem existens in se ipsam hinc sequitur ut est quod
in corpora substantia quod sunt res diversarum specierum ex eadem causa
in aere globo aliam esse quantitatem substantiam aliam fulgoris aliam
gravitatis et reliquorum accidentium uno singulas esse suas quantitates

DIFFERENTIA

In substantia est sententia dicitur philosopho peripatetico. **Obiectum** quod reale dicitur
a substantia sic dicitur. **Obiectum** 3. parte quaestio 10. articulo 10. Suarez in 11. et alij ratio
materie religiois nostra dicitur quod in sacrosancta Eucharistia ablata substantia panis manet ad huc
quod ergo duo haec realiter distinguuntur consequenter patet et ant. prob. quod in hostia

nam et locum occupat alias q̄ ab eodem loco pellit necessario autem et aucto
quoddam d quo hi profectus proficiuntur hoc autem et ipsi homines vo
cant quantitatatem ratio est si quantitas eadem cum substantia vel eade
cum materia vel forma vel composito sed notum horem hui
potest ergo n̄ est idem minor probatur n̄ eadem cum materia quia si
forma careret quantitate neq̄ q̄tas esset idem quod substantia praedicamen
talis sed tantum idem quod q̄tas substantia eadem ratio est quae forma neq̄
est eadem cum composito alias n̄ essent dec̄ quantitates partiales ex quibus
natura totalis et integra componeretur haec d̄ hincq̄ videntur d̄ quantitas
accidentium et eorum quantitates ex eodem spatio expellerent quod e in asse
tum et contra experientiam probatur ut se quens q̄tas si quantitas
accidentium vera sunt quantitates etiam habere debent effectus natura
les quantitati ac porinde alias expellere ab eodem loco **OBJECTION**
Corpus est species substantia et quantitas ergo habent essentialia predi
cata eadem et de ydem essentialiter predicantur ergo saltem aliqua substantia
sunt eadem **RESPON** corpus dupliciter accipitur pro substantia quata ex materia
vel forma id pro accidente quod corpori quatenus e substantia contert modum
et a proprietatem qua extendatur in se dividi possit hoc autem corpus e ad
partem praedicabilis aut etiam idum quoddam proprium genericum quantitati
a corpore se h̄ naturali emanans atq̄ h̄c duo corp. differant realiter **OBJEC.**
Extra non sunt multiplicanda sine ne ass̄ sed nulla ne cessare q̄tas d̄ hincq̄ videntur
ergo frustra fingitur ista distinctio mix probatur substantia ex natura sua ha
bere partes extra partes **RESPON** nego maiori ad eius probandum dico substantiam
habere partes ex se entitativas non autem quantitates extrinsecas ad locum
eum ubi expulsi aliarum partium et facientes aptam positionem vs posit commensurari

ponet De re et substantia: quia facere iram quantum ad rem corruptivam rei
 ergo quia non est aliqua res corruptiva patet antecedens probatur per hoc
 ponere corpus quingis pedali in partem pedali ad rem minoris imo totum mu-
 dum ab his alienius rei corruptivis in minima arena etiam in puncto crummi
 ut in totis planis et hoc statum erit res non quanta quia nec longa nec lata
 nec profunda et nihil tam rei erit corruptivum ut huius sententia auctorem
 fatentur quia etiam docuit corpus Christi quod veram gratiam habent
 totum generare in punctis indivisibilibus. DE RE ET ESSENTIA ponit hanc facere
 et mundum in collocauere et gratiam et habere partes extra partem quod
 ad partes intra se attinet sua in ordine vel respectu mutuo et tam
 in ordine ad locum neque ex eorum localium habentur quia ad relationem
 gradus non requiritur cum sola aptitudinalis necessaria sit et sufficiens

DE RE ET ESSENTIA

Nam rei partes ab alijs partibus distinguuntur essentialiter
 partem partem sed regula sua propria essentialiter differunt quod non modo
 verum etiam quia de eis qua eis in se est individuum dicitur necum au-
 tem ab aliquo habet alio dicuntur tam communes partes esse distinctas
 quia distinguuntur per quod est ens ens et per eam habent utrea
 altera ponit dividit confirmatur hinc pars alienius rei se videtur
 aliter et essentialiter distinctas si est alius quam hanc partem et hanc et hanc
 certam ut autem hoc non hoc et illa non illa et habet aliqua tentia essentialiter
 sed a se ipsa proba rebo quia res partes minus natura sui quam rei priam
 gratia: per quod distinguuntur si non recipiunt gratiam in parte iam necessariam
 est ut minus fuerit substantia vel accidentia dicitur per hoc quo partes partem
 commendantur

=
 sub: loci
 habes

DE RE ET ESSENTIA

Augur et ratio ut species essentialis et
 an plures sunt species et unum

De speciebus quantitatibus alibi latius huius quid retinendi pauca capi

SECRETUM

Probabiliter est numerum non esse veram speciem quantitatis quam Aristoteles
huius ex vulgi potius opinione quam propria sententia inter species quantitatis
enumeratur quidquid non est ens per se non potest esse certa species quantitatis
quod non est ens per se nisi: probatur: numerus vel est res ipsa quae numerantur et hoc
modo non ponitur in praedicatione: sed in ipsa praedicatione in quibus res sunt numeratae
vel est aliquid accidentis rebus numeratis et tunc non est unum sed multa ergo non est
una species neque unum ens per se. Respondeo: aliqui numerum esse ordinem
rerum numeratarum idem prius et posterioris ut unam dicatur in altera illa
contra ordo non praedicationem favore non potest esse nisi tantum ab operariis
mentis nam tertium huiusmodi nemo potest tertium idem rem sed tantum ex operariis
et non incipiam numerare et si iam ille erit primus Respondeo: aliquid autem
ens illud in barrens rebus numeratis non est unum per se continuum sed
directum contra si inter partes huiusmodi accidentis non est unitas sed divi-
ctio seu distinctio ergo non potest ex illis realiter fieri una essentia
ergo nec una species. Respondeo: obiectum scientiae realis est ens reale
in certo genere vel specie numerus est obiectum scientiae realis nisi ut
arithmetica ergo est ens reale et unitatem habet genericam vel spe-
cificam ad omnibus praedicationem et potest nisi quantitatis res

fundamentum
presumitur
debet esse
quod reale
conceditur
formaliter
debet esse reale
negatur

pondeo res numerata sub haec formalitate quae sunt nisi se formabi-
les idem quibus est posterioris est obiectum arithmetica maiori dicitur
quenda obiectum scientiae realis debet esse reale primum in rebus
non autem necesse ut formaliter. Singule tamen ista addit sum quod

an numerus ut quid recte in numero tria considerantur primo
multitudo unitati rdo determinatio unitati ad tot a plures
abiqz ordine in unitatibz ut si in foro sint tot hoies quot minime
illorum nro numero Do ratio unitatum et ordinatio rduca
tionem primi rdi tertij primigbre modg conserandi non e ab
anima rduca etiam non tertig e ab ara ex quo colligis numerum
quoad nam ee completum pendere ab anima

ASSERTIO

Oratio uocalis de mentali enim et scripta non e controuersa non
e quantitas ratio in oratione tria sunt unum sonus et hui e qualitas
3a speciei rdo motus quo profertur sonus ille 3o mora temporis rdo
nec motus nec mora sunt speciei qdibus aut si exen ad continuam
qoritas quam directam quonuerit ergo oratio n ee directa qditas
Deinde itaqz qditaris in continuam et directam a nobis req uerit

DICES

Quidquid tempore enumeratur e qditaris oratio tempore me
suratur ergo ASSERTIO. nego natio: nam motus aut uis qdationes
enumerari in tempore et tam qditaris n sunt OBIEC: oratio qditar
ex syllabis longis et breuibz tanq partibz pxiuuis ergo e qditaris
qditaris respondeo n constat partibz qditaris longitudoines uel quod
e speciei qditaris sed dici hie qditaris partibz oratio qditaris
re longa aut breues quia per ueritas quo extenduntur longi aut
breui qditaris hoc autem qditaris n e qditaris: long n est propria speci
qditaris long nec proprie nec improprie sumptg na long improprie
sumptg e spatium a pruni qditaris agnamur ad recipienda corpora
tali sunt long n ee ens positivum cum tan qditaris nec locus

In orati
tra sunt
sonus et
3o profert
sonus 3o mo
temporis

Oratio
e qditaris

nu ergo su
cipiatu
prohebg e
ens qditaris

+
breuitate
taliqz pa
constat

ad qua
qta
ymagina

proprie nunc pty pro si perfi si hiet corporis continentis e
dminuta species a si perf. Ratio dminuta quies qtitatis debet
habere distinctam ratio rei qtu id e peculiaris in can; et dui
sibilidatom hae locis n' dat quia supponit dminibilitate in re
qta a loco n' denotat sed tantu locatum ergo longi e qtu non ming
locatum potest ee mensura loci n' illud si illud nung q^{it} locus
locati: hae est physica q. **SSC. RT. 30.**

Moty qua moty ad diversa gradicamer: de ducitur quatuor
conting lat qz ita non e species qtis Ratio qia moty e qtu p^{it} dms
sed quantu q audens n' e h species qtis ergence moty n' ergomo
ty n' e qtu ergo nec emp probatur quia dmpis e p^{it} moty ab
ca dminuit

SSC. RT. 31.

Pondy cuius species tale nra libra untra n' est species qtitatis,
ratio formalis qtitatis qistri n' exca nro et ceteris supra nu
merato at ratio pondoris n' consistit in extensi de ut uterq:
mi probatur quia pars mundi ming extensa magis e ponderosa
qa lignum magis extensa nra rdo pondy a graditate nihil dminuit
sed gravitas et leuitas nra qualitates ergo **SSC. RT. 32.**

Que aristes tradit de qtu ite sia de corpora nra illa
probabile e tam qtu ite habere qtu ite qtu ite quia nra au
dens conferens illis aptitudinem ni cum nra i qtu res nra dminuit
ponit tam: coxi nra qtu ite nra dminuit maiori vel minori ha
tam qtu ite specie dminuit ab ea de qua hucenus quia qtu ite
et ali nra n' habet proprietates aliter qtu ite Ratio: angeli nra nra
nra nra dminuit et tam n' dminuit dno substantia nra extensa

Nota extensio non est quae tripliciter prima quae dicitur extensio
extensio quae est diuersarum partium. Unde subiecti non sit alia
hanc partium extensioem retineret totus mundus si locaretur in
puncto. Sed est ordinis ut partes scilicet inter se certum sit un
babeant quae extensio est potest sine illa quae est ad totum in aptitudi
dinalis ad locum per quam subiecto tribuitur facultas ut loco posit
commensurari et aliam quantitatem ab eodem loco expellere si uerit
d fiat sine non hac aptitudinalis tantum. Et in eucharistia quae unio
actualis. Et cum subiecto quantitas expellit aliam quantitatem ex eo
dem loco sine eum. Et dicitur in generabili.

quadri
extensio
AB
ita ext
ordinis
in aptitudi
ho
+ extensio
tualis
ffous fo

RESOLVENS

Si omnia illa sunt tantum quae quae igitur ratio formalis quae
RESOLVENS habere parte extra partem quantitativam cum aptitudi
stanti effectus in conclusione ueritatis magis quae ratio generis inbe
ut a parte habeat partem extra partem et diuini habitus si semper in par
tes quantitatis ueritatis autem effectus formalis. Sed dicitur subiecto habere partem
extra partes quantitativam quae aptae sunt extendi in ordine ad
locum et aliam quantitatem expellere si in mediatur miraculo.

et ratio
nalis

OBIECTIO

Subiecta quae calores diuini diuini ponunt in partem quae inuident et ipsa in
sunt ratio ut habeant suas partes ergo quae non est illa ratio partium
seu fundamentum ut sint illae partes sicut dicitur. Respondetur subiecto
seu subiecto per hanc partem quorum unum quodque aptum est ad hoc aliquid
nam partes subiecta ut materia et forma post reparationem non sunt hoc aliquid
sed res per se subsistentes multo uero magis de sunt qualitates sed contra
hoc moriente manet et in materia et anima ergo sunt res per se subsistentes

um idem
et
conceditur
in hunc modum

negat consequenter licet maneat in tam manes ut etiam per se
emper gigni ca aliqua forma abeodente priore ergo segr excoisus
pars in ut locum ara con separata a corpore semp tam retinet pro
pensionem ad corpus habet qz ratiō entitatis in gplere et partem
ad uero qtu cum diuisū in partes quatuor uere dicitur habere
partes quatuor in regula sunt hie aliquo nam in ratiōe qtu ma qda
nota et in ratiōe quatuor n' habent se ad alias res ut partes regnate
penoerunt cum alijs iungantur cum autē diuisū substa qā i habent
sua part: substantiales in quas diuisūtur respondens alij substantia
non ē diuisibile ratiōe sui sed quantum ratiōi sui habeant alij qz
extensioem ratiōi sui contra in diuisa ratiōe qtuas d' substantia refert
ad sui substantia diuisū potest ergo ea se habet in diuisibilem a nec
probat si d' magnitudine seie qtu aliam afferatur qtuas ^{relatiōe} dicitur
quatuor substantia in eode loco uolunt ad huc p'cipa substantia erit
extensa per decem pedes ut numerare non numerare poterit potius
in parte dicitur n' ce loco motus ergo nihil horū ē a qtuitate ^{Relatiōe}
dicit qtu aliam illa substantia licet multū dicant in diuisibile habere
tam ueras partes inuicem et ordine in se ut se posse diuisū qz potest
inagulo pedes in se auferre sed hanc diuisioem artli nulla nouit
qui de ea tantum loquitur quā naturaliter fieri potest substantia
nam qz p'cipa quantum dicitur natura aliter non diuisūtur cum n' hanc
quantitas tribuat ut ab agente naturali diuisū ponit ratio quā dicitur
tate corpus qd ē substantia nec em p'cellere ne inqelli potest et natura
lis diuisio sine inqelli fieri nequid quatuor qtu talis substantia erit

in p'cipa
qz
et aliter
diuisūtur

In loco RASION. eo modo quo spiritus de quo alibi

OBIECTIO

Cetera corpora sunt quanta et dividi non possunt ergo non potest
n. ois q'titas e' divisibilis RASION. calor et indivisibiles quia soli
ditate sua quam habent respondent oib' naturalib' agentib'. n. tam
sunt simpliciter indivisibiles sed tan. edum quid nam ut ex
designator dividitur ut ab aliquo si perire agente realiter divi
di possunt

NOTA
non potest
maxima e'
ubi non de
maxima

OBIECTIO

Minimu' corpus naturale e' quoniam sed minu' corpus h' videtur
potest alia est quod minus minimo et minu' ita n. est minu'
ergo non e' quantum dividi potest RASION. tale minu' dicitur
& potest sed e' quantum tempore dividibile e' in infinitu' ut in
physicis docetur

ASSERTIO

An q'titas realiter a substantia

Nominales nullam distinctionem faciunt int' substantiam et q'titatem
aiunt n. unam quemq' rem ext' etiam e' se ipsam d'ni sequitur tot
e' q'titates in corporata substantia q' sunt res diversarum specierum
exempli causa in aere globo aliam e' q'titatem subtile alia fulgori
aliam gravitatis et reliquorum accidentium imo singula e' suas
q'titates

Nominales
nulla dist
e' tot fac
int' q'titas
ambigua

ASSERTIO

In dubitata e' sententia d'ni philonophoru' peripat' an corum
Theologoru' q'titatem realiter distinguant a substantia sic dicitur Thom
& parte q'und' de articulo rdo d' daret in Metaphysica et ali
Ratio id ex mysterio religionis nostra sumi quia in sacrosancta eucha
ristia ablata substantia panis manet d'ni q'titas ergo d'ni hoc realiter
distinguuntur conquestrata patet an eadem probat' q'titas in

alium
nri de q
are di
e qd
s alius
us ab
pau

loci manet nam ex locum occupat et alia qd
loco pelio recessario autem Evidens quodam d' qd
profiterantur hoc autem et ipi racionales vocant qd
Si qd d' e' idem cum substa uel e' idem cum natura uel
cum forma uel cum toto composito sed nullum horum dici po
te' ergo non e' idem. Miri n' e' eadem cum materi. qd si forma lu
reret qditate neqz qditas esset. Idem qd substa qd di cameralis
sed tan idem qd pars substa eadem ratio e' qd forma neqz e' e
dem cum cum p'nta alia n' esset dua qditates p'rtiales ex qui h'is
una totalis et uni egra componeretur. Itaqz d' inconuenientia qd
accidentium et eorum qditate e' ex eodem spatio expellerent quid
Evidens et contra experientiam probatur. Ung quia h'is
qditates accidentium vera sunt qditates etia' habere debent effectus
rationales qditate uel p'ndi alia expellere ab eodem subiecto

q ditate
q p'nti di
q qua

OBSECTIO
Corpus e' species substa et idem quantitati ergo habent essentia
na p'rdicta eadem et de p'nti uenti alia qd d' iant ergo uel
aliqua substa sunt eade. Res corp' dupliciter accipitur p'nti sub
substa qd d' ex materia et forma rda accidenti qd corp' qd d' qd
e' substa: confert motu et aptitudi ne qua ext'ent auer' in se. Qd d' qd
possit hoc autem corpus e' accidens qd p'rdicti. aut etia' rda qd d'
proprium generi uel qd d' qd d' a corp' uel i' cet nara h'ic emanans
at qd d' duo corpora differunt realiter extra n' h'nt multiplicia
da sine ne am'afess quantitatem a substantia d' i' qd d' ergo s' p'
p'nti h'ic d' i' et i' n' p'nti: substantia ex natura sua habet p'nti extra
p'nti. Res: nego n' ad om' probat' d' i' substa habere ex u' qd d' essentia
t'ntas n' autem qd d' i' n' rda exp'ndentes ex loco cu' u' exp'nti'ce aliarum
partium et facientes aptam substantiam ut possit q'ntorari loco

OBSECTIO

possit d' i'

ponunt q̄ angula spatia et in angustum contrahere ergo vera
 simile ē hanc potestatem in alio s̄ habere q̄ aliquo accidens q̄dā
 corpus q̄ autē habet ut extendatur q̄ spatio: idē autē hūmana
 quā nūc ē in minimo corpore habet eroneate etate marginū
 q̄s partium ergo habet ut q̄dā extendenti ad locū hanc
 uero uocant spiritū alen q̄tate 30. dicitur gaudet aīa in ex celo.
 ita si loco ē et tempore minore se ponat n̄ tam in quolibet ma
 iori ergo hūc ostensionis aliqua assignanda ratiō q̄ commodior ē
 n̄ potest quā q̄tatis aliqua spiritalis

DE SPECIEBUS
 An linea sup̄ corpus sint diuinae
 species q̄tis.

De puncto uim curat si extendit diuisibilitate et ratiō
 partium etiam si eius aliquid reale certū enī ē q̄tis q̄tis
 Add. linea sup̄ corpus sunt uerae species q̄tis et in tota distinctione q̄
 ratiō quā ratiō formalis et proprie q̄tis illis uera
 conueniant prob. ante q̄ sunt extensa diuisibiles innumerabiles
 ponentur prob. q̄ si singula habent extensa uota formalit̄ etiam ergo
 diuersa species

ASSER. 1da

Tres ita species sunt tan. et n̄ plures Ratiō si n̄ plures sint
 uel siue p̄nt uel permanentis q̄tatis de siue p̄nt de
 per h̄y. probatur tot sunt species q̄tis permanentes uel modi termi
 nandi uel continuandi modū ut tales tan sunt d̄. aut n̄ punctis uel
 lineis uel superfi. continuantur ac terminantur partes continui
 idē mat̄em at̄em d̄moriant ex eo q̄ linea reuē n̄ ponit per

Docuit me notuculariter ut in secari non tribus modis sicut dicitur
ab hinc ^{paribus} lineis et tertia ^{quod} quoniam in quo se uicant differe
in duas tribus lineis tres dimensiones respondent

ASSERTIO

Haec species sunt in forma RATIO formalis ratio et essentialis
quod praesertim quod in extensione ad in lineis tribus eadem est ratio
exterioris et divisibilitatis similiter in signis et corpore probatur
nam quod linea extensio vel divisibilitas semper est in partes longi
tudinis quod autem illae partes sint vel plures vel pauciores copu
vel proportio nales autem alium est linea sicut signi autem est mai
orem vel minorem in et linea autem rectam circulearem pedalem et

OBSECTIO

Linea et signis sunt in completa quod ergo non est species ante prob
quod linea superficies et superficies corporis est prima prima sunt
quod linea imo esse notucliter ordinantur ad componi aliter
quod hinc lineam et signis dupliciter spectari sicut termini et
et sunt entitates ex se per se habent es propriam extensionem quam
substantia communicant priori modo sunt in completa et indivisibiles
nec species quod constituant non erant complete et divisibiles
et proprie species quod OBSECTIO

Quia si non debet esse in maiori specie in hinc quod opponit
habere differens at superficies in hinc erant in hinc lineam et corpus
superficiem quod superficies dicitur longitudo est latitudo sed long
idem est quod linea et longitudo non per se in quod latitudinis
in hinc hinc imo latitudo aliud est quod duplex longitudo nunc
sunt partem extensionem et corpus nunc tres RESPONDEO nega mihi

et si a huius necessario infonatur et includat extensionem hinc et tunc
 et illam quasi formaliter conuenitur in ratione superficiem et
 hanc indiget hinc ad partem suam continuationem et tunc
 naturam unde formaliter superfi. includit latitud. materialis
 longitud. ex supponitur ad confirmatio. et longitudinem has di
 mensuras efficiere hinc et in finem multiplicem et li
 nea mag. efficiunt latitud. nisi inter partem partes efficiunt
 nec corpus nisi partes materiales corporis minuant

De mensura

Linea a mensuratum esse dicitur a ratione mea
 ergo ut linea e longitudo ita et superficies erit longitudo sed
 etiam partes quom corpus etiam tres. Respondeo. Lineam non e
 mensuram et ad q. plani et profundi sed adhibetur ea. quia
 in corpore ueris. dem partem sunt linea

DE BI-CUBITIS

An q. proprietates bene sint

Ad q. do an cubitum et tricubitum significare q. rem
 et corpus bicubitale et tale e et habere d. figuram et artem quantam
 non mutentur relatiue ad alia q. uelut paruum et magnum
 uerbi causa Gohat erat gygas sex cubitorum id e. in se sine para
 tione ad alios hinc nota rdo bicubitum tam. et tricubitum
 non e. ueras species q. negz hanc d. uisum q. hanc alia e. bi
 cubitalis alia tricubitalis e. generis in spec. ubi ueris e. it
 sine tunc aristotele quia form alio q. ratio est ut possit confere
 relationem ut uero habeant eandem bicubitalem uel tri

cubitalem

gratit
est

Ubi dicitur hoc quod pal. vel bipalmarum solam illam esse denominationem extrinsecam
aliud non videtur significat quam gravitatem hanc esse aequalem
mensuras quas dicitur cubitum per palmum, miliare, et negum.
Eratosthenes cur haec species in gravitate differantur magis quam
in ipso calore non quod a calore ut sex non dicitur quibus nec
gravitas unius a gravi: pondus vel librae.

ASSERTIO PRIMA.

prim
in
ut su
aut

Quantitati nihil est contrarium quia est tantum. Sed
certum quod curantur autem nihil est contrarium quia con
trario est tantum negatio ulterioris extensionis.

OBJECTIO.

vero
reversio
in gratia
separata

Magnam et parvam sunt contrariae ergo quae sunt gravitas
et levitas non est gravitas sed relativa. Sed contra appetitio
et diminutio rerum. Motus sunt motus et contrarii ergo termini mo
tus sunt motus contrarii termini autem sunt parva et magna
gravitas ergo parva et magna gravitas sunt contrariae non ad relativitatem
sed ad motum. Sed motus hoc non est simpliciter contrarios sed
a aliqua parte oppositos ut in libris de generatione et corruptione
videtur dicitur sed tantum disparatos vel distantes motus
non quo utriusque causa motus argenti non contrarius
est illi quo receditur non tam termini sed loca illa contraria sunt
et tamen distantes quod.

ASSERTIO SECUNDA.

Gravitas in se est remota si in se potest quia est propria passio
remota in se propria passio non sibi potest magis et minus id est in se
quod est gravitas magis potest in se alia quod unum calor et hoc est motus
dantur autem sunt una et magis extensa quam alia non id est motus

Itaque n. sicut in qte palm arum manate eadem magnitud
pote et calor et minor et in extenoi ni etiam qteat.

ASSECTO.

Ite res aquales et inaequales dicuntur NOTA. aq. et in
aqualitas em proprie diu de magnitudine et extensioe corpa
metaphorice de subta qualitatibz tempore et similibz quale
Duplicem aliqui statum aquali: et in aqlitem aliam MOLSS
qua qtem ad librum aliam Virtutis quam alios rebz auom
moda hi tres personas diuinas aquales ee diuina in pfectioe
essentia duos boes aquales in Virtute videndy. NOTA. Est
aqua: et mag. dupliciter gnderari actu vel potestate actu
non necesse arri qd em di qualitate pot est n una colu ee qtu
nil in ex aq: aut in aq: fieri pot est ut duo res actu existentes ad
inaeqles diuino ipa apt itudo spectant ois qras e idoneant
alio potest et hoc roie et aq. et in aq. qteat conuenient

propria
prietas
aqualit
aqualit
qras mo
est
substantia

equa lita
omni qua
duplicit
habere
actu et
essentia
potestate

Hae apt: non in NOTA 3.
auidens reale in barens qte et ab ipa
que dicitur quia qras que ipa praecise di alia re idonea
e et aqua aut in aq: alteri ee possit Et eo ipso quod e quadam
extensio ergo aqualitas et in aq: n e res a qte distincta alia
proprietates ee diuinitate in infinito ee finitam aut infinite
alteris sunt loy

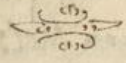
Secundum aridlem qui veteres hac
in re textus hac instituit.

Quantitas dividit in discretam et continui copulata communiter
et non copulata: Continua

habere partes nisi et non habere

Inlin: sup: corp: & Successiva
In temp: et motu

RESOLUTAMENTE

Discreta: in numeris et oratio.

In parem et impari

Et Haec ex mente Veterum nobis placet esse quae est conti
perm. nullam successivam et nullam discretam.

Capitulum de Relativa

Si natura et dignitatis ratio habenda foret qualitatem vere
preponere debuerat Aristoteles sed ne cessitas huiusmodi immutare
cogit nisi quia ad reliquas categorias precipiendas esse dicitur
augustinus proinde quiritur relatio non cognitio sed quia magna
et parva dixerat esse relativa est veritas huiusmodi categoriam veteris paulo
obscurior ob varietatem et tenuitatem rerum quae in ea collatae
et tunc fatetur nil in his definitum posse sine magna contemplatione

cas partes
caput habet
Prima
vixit ad hoc
si or quod
atorum
Secunda
vixit defini
et defini
erigit et
vixit prop
deungit

Quas ergo partes hoc caput habet in Veterum adfert definitio et
quor relatorum rationem illam proprietatem tunc meliori definitio
Veterum definitioem corrigi et unice proprietate adiungit definitio
veterum soluta dicuntur ea quae in quibus sunt aliorum et aut ad alios
alio aliquo modo dicuntur, sed illa audentia dicunt esse ad alios
vel relativa quae in quibus sunt (id est quae natura) dicuntur esse aliorum

id est ad aliquem referentur ut Pater est relatiuum quia quod pater
 dicitur eo aliorum pater nocenti per respectu ad aliud explicari po-
 test si potentia videndi est relatiuum quia id quod est alterius
 est dicitur et ad aliud sibi ut ad obiectu visibile propria prop-
 rietas relatiua habent contraria ut unum visum scientia igno-
 rans. Ignorant: illic errore positum alioquin priuatiua eius
 oppositio. De C. M. prop. relata succipiunt in eadem remissio:
 nam oia unum non duplum non est magis duplum aliud. 3. relata
 dicuntur conuersionem seu reciproce seruis est dno seruis et dno
 est seruis. Dng caput est capitari caput et capitatum est capite ca-
 pitatum recte monet Aristoteles recipit autem modo atque eno ponenda
 et si nullum non positum sit nouum fingendum ut in in potero
 factam regulam autem hanc obiectum tradit ut neutrum alterius
 vel minus late pateat quod de causa hoc non est legitima conuersione dicit
 autis ala et autis est ala autis dicendum enim ala est alius ala et alus
 est ala alio multa non sunt alius quia non sunt alius ut muna resperitias
 et oia relata sunt omnia ut dno seruis duplum simple. Verum hoc non
 oibus conuenit sicut non est visibile sensus et sensibile non sunt simul potest
 non est sensibile et non homo sensat. Et da parte corrigi definit: Vnde
 hac definitione ad aliquem sunt quorum est habere se aliquo modo
 ad aliud sensus. Vnde est relata sunt autem contra quora excentra res
 rara in hoc consistit ut referantur ad aliud tanquam ad terminum
 non excentra: similitudinis in eo est ut duo sibi qua sunt relata
 ut inter se conferat ut unum ad alterum ut cuius referat ut si
 differat unum alterum est non ponit loco generis ponit accidentis
 loco. Diffa est rarum cuius entitas in eo consistat ut se habeat

dicitur
 ut potest
 videtur
 iectum in
 sibile
 Trima
 relatiua
 contra u
 uita
 Et da
 relata su
 pium ut
 orum et
 inueni
 tam. sicut
 3a
 relata d
 conuersione
 reciproce
 Notari
 et reate
 altero lo
 uel minus
 pateat
 4
 Oia relata
 sunt in
 Not
 cetera non
 ut dicitur
 cogitatio
 ut duo sunt
 quod relata
 de genere
 se hinc

ad aliud haec si dicitur de iniquitate ab oibz entibz ad aliud quoru
 que non e ad aliud differt hac definitio a veteru una tan verbo
 illi nō definiunt relata quā id quod sunt aliorum eē
 aristelis autem quoru eē esse habere se ad aliud seu referri ad aliud
 quo pacto multa veterum relata rejct hinc nata e illa definitio
 rela: ut alia dicitur utrum dicit alia utrum eē veterum definitio
 utraqz ppendit aristotelia tan rēdum eē proprietas relatorum ut
 ut qui unum relatorum dicitur minate novit et iā eiqz corre
 cognoscat qui nō novit unum equale eam alterū qui patrem
 novit novit et fil.

DE RELATIONIBUS I

QVAES. PRIM. An relatio sit ens reale **AD HEC QVOD**
 quomodo dicitur inveniendū **ESTATE** eiqz

Ad cognoscendam relationem naturam dicitur quod sunt sex relatio
 relatorum correlatorum extremum fundam: ratio fundam: terminus relationis
 relatio transcendentalis rela: gradum: relatio mutua et non mut: rela
 relatio dicitur eē rēdum dicit eē ad in eē relatio eē id quō formaliter unū
 referunt ad aliud seu requirunt alterum eō modo quo albedo dicitur
 ratio quā formaliter paries eē albus utā similitudo dicitur ratio formis
 quā formaliter album eē albo simile: **RELATIVA** nō quā p hanc formalis
 ad se mutuo referuntur relatorum et correlatorum eadem sunt
 rōr sunt cone: seu rela: usqz tam obtinuit ut dī a quo incipit relatio
 vocetur relator quō eam terminat correlatorum **Extremum** dicitur
 quod a relator dēnotatur v. c. ambices dicitur pater cone et pater
 dicitur relatorum extremum a paternitate dēnotatur **Correlativum** autē
 extremum dicitur quod
 quod a relatione dēnotatur

latio eē id
 formaliter
 am rēdum
 aliud seu
 pūit dicit
 dūm eodē
 odo.
 relatio dicitur
 e p hanc for
 alitatem
 se terminat
 referuntur
 dicitur
 dī a quo in
 pūit dicitur
 dicitur
 a terminat
 correlativum

dicuntur quia quae talia sunt non referuntur proxime ad rem
 correlativam sed remote et ubi non et enas quae bois remote quae
ing Later abter filig proxime ad se referuntur **TRB: relatio**
 dicitur id quod est causa ut alterum extremum ad alterum referatur
 ut antea sunt relatiois quae dicitur Later est potentia generandi
 fund. sicut in eo quae bre paries simili dicitur aliter est albeduderi
 tres ex. quae deumipio non distinguitur ab ea quam tradit manudu
 tio Detiv cum dicit fundam: relati: e id a quo incipit relatio nam
quod est causa ut alterum referatur ab eo etiam incipit relatio
 Ratio fundanti quam etiam vocant proxima e conditio sine qua
 n ut generatio autu. facta conditio e bene quae non quiescit e relatio
 quae negatis et filiatiois **TRB: relatiois** e ad quod relatum
 primo et deinde refert ut terminus Paternitatis e filig aut filia
 tio aut Relata rati dicitur sunt quorum e quocumque dicitur u alio
aut quae quocumque rati respiciunt alia entia ut potentia obiectum
relata du ce sunt quae definiuntur Aristoteles praedicamentum
sententia quae referuntur ad aliud tanq. prius in aliquo jere
causa ut post erig in genere effectus ut quod evenit ubi per aliud respici
entis si ne extrinsecus praedicabilia sunt quorum evenit e referri ad
aliud tanquam ad causam aut effectum sed tanq. ad terminum Later
TRB sunt q. eia quae ponuntur in hoc praed. camb. **TRB: relatio**
 sunt. quorum e n. quod et ab op. illis ut d. n. pluri. simpli. simile diti
 relata rati quorum e pendit ab illis quod e praed. catu subiectu
 jens muti est Mutua cum utriusq. unu. realis ut. simpli. d. n. pluri. vell
 utriusq. rati ut praed. catum subiectu non Mutua cu. unu. e relatio

sunt sim
 ut extre
 negatur
 relatio
 correlati
 vatio
 Fundame
 relatio
 id dicit
 qd e cau
 alteram
 rati ad
 referat e
 Fundame
 simili
 quae hu
 simili
 alteri e
 Ratio
 dendi e
 conditio
 quae non
 geloraz
 facta qd
 qua n pa
 poterit
 luto
 Termino
 rati ad q
 rati prim
 rati
 Relata rati
 rati quom
 e pondit
 rati in totu
 Relata rati
 quom e
 lecti
 Mutua e
 utriusq. sunt realia ob

ad alterum et ab eo

realis in alio rarois et e contra et simile in sua in quantum di
xat et relat. realium e sibile obiectum ad in obiecto relatiuis
que refertur ad scientiam sicut creaturas ad creatorem dicunt
referrri ad relatio realis creatore creaturis ad rarois

Esse IX.

Et alteri vere inesse in se et ad e tantum ad aliud referri ut
ut relatio extra formaliter potest consistat in se ad non in
exemplum eius rei totius smaragdus et herba sunt duo extrema
relatiois utrumque viriditate excellens hoc a simili: denotatur
similia et hoc modo sunt rela et causa funda: relatiois in utroque.
Viriditas herba e causa simili: et viriditate origi inquit
relatio ab hoc funda: si differt raro funda: eadem etiam sunt
termini quia alterum alteri relatiue terminat e relatio pro
dicantalis quia neutrum e causa alterius qd alteri referri ad
alteri ut terminu pure ut precise e relatio realis quia e ante
opera: illius e mixta quia utriusque causis his suppositis ut

*lata rati
u pra
centralis
peru
in cal
uere in
e ab e tan
adrefen
ut rela
e coo
malit
qj g
e
e*

Asseritio 1. P. R. M. T.

In rebus dantur aliqua relationes reales probatur quia diuina
relationes e reales sine heren negari non potest constat utri
a pater per relatiois p. et per eam realiter distingui ut ergo in re
by creatis quoque d. ari et conuipi ponunt nam si conuipi poset relatio
substantialis que quoniam in reate subuincat cur nos dari possit
relatio quanta dicitur persona creata au ebt illud ad eptios ergo
ois paternitas in celo et in terra Aristes dixit in ens reale in pte
dicantur ergo relatio etiam e qui reale assertio ista e comunis

De gra uerū ē goro uerū inter philosophos an relatio sit res
āliquā d' fundamento distincta et quid em de extremis n' potest
dubitatio smaragdus n' et uerba realiter distincta quāntū funda
etā relatio qua in utroq; uerū dicitur et ratio fundandi qua ē
entitas specifica utriusq; uerū dicitur inter se eadem sunt:

Hic incipit. ergo ē

An a fundari: uerū ratio fundandi

Similis ex a quantitate uerū ipsi
Diferat ipsa simi. utriusq;
quō si quodimus emū prediam a ceteris realiter distinctam
Si neg. relatio ā sub. q'le qualitate tantūm ratio distinguet

SSERSSV

Rela. huius sint reales non tam a fund. suis realiter distincta
sed ratio ratio conata. *Act. 80* quō quō accedit alicui rei abiq; muta
tio illig. ē noua res adueniens subiecto rela. accedit abiq; muta
tio rei in subiecto ergo non ē noua res subiecto adueniens ergo nō ē
distincta ab eo quō ante erat in sub. max ex ipis terminis constat
quā nō nō in subiecto mutari ergo nō nō accidens accidens accidens
subi. impossibile quō em ē subiecto nullo modo mutari imaginari

esse esse et in acco. nō nō
om modo mutare potest aliqui quoti die res ab. oib; reby reddi
noia
si re mutarentur et infinitas susciperent mutationes v. c. una. ducta
alter
in haren in gaudin color nigra
mi. pro.
res qua in toto sunt sub. acciperent aliq;
dem accidens simul: et dicitur: quōd opus ē absurdum. *Act. 80* relati
oem accidens subiecto nō tam ei addere aliqui sed addere ad aliu
de prouidi addere illi aliquam mutatōē sed reuelo illud ad aliqui
subiecto additur ē ne aliquod ens distinctu ab eo q' ante erat a uerū

aliquid non e
si non e aliquid ens ergo e omni nil natiuū aliquis abbas
in India et corpus niger maneat quid e obiecto quod vera et
reali actioe ab abbas per in coruum nostrum tanto uari et manu
interuallo transfunditur ut corpus realiter mutetur et fiat
albus qui ante nō erat. Respondeo mutatur dū p propriam
q̄is e ad s abbas q̄te glire in pro et quari quid. conuenit
ergo coruum q̄tous spaci distantem agere abbas non per
se sed per accidens in corp q̄tous eere realia accidētia et q̄tous
oia agentia totiq̄ p oia alia diffundere illas actioes neq̄
hoc mirum e cū n̄ bac ^{rel} actioes omni entitatē subtilissima
actioes quibz fiunt illis sunt sicut et facile illas p̄meant creat
et habent bac qui potest. nā si res si constitutur in uacuo alia
res poterunt illi aquiratōre eere similes nec tam. quidq̄ in illa
agere possunt quā ois actio e debet p̄ mediu transire ad creatū
quod hui fieri nō potest. **Ad 30** rda non e offerenda rerum mul
tiplicatio sine ne asp. sed nura e ne asp. faure relatiōis distinctas asp
demonst ergo quā dēs illa denominatiōis similitudinē et omni. et ponit
Abbas relz realiter a fundamento dicitur prob: q̄o. quia n̄ relatiōis
similes sunt abbas relz abbas in dū eere terminum aut connexa
ex nura sua nil addit subiecto connotanti existeri cū alio
dicitur noui aliqui existenti et tam e relatiōe eode e eundem quere
nec generis nec addunt reale relz existentibz.

OBIECTIS

Haec sunt realiter inter se distincta quorum unum retinere potest suam existentiam intercedente alio sed fundamentum retinere potest suam existentiam intercedente relatione et per se fundat. et ratio realiter differunt nam cum consentiatur per se mix probatur quia manere potest albedo deinde enim si albedo in se per se termino sicut: RESPOND. dicitur minoris maxime et non albedo in se per se similitudo quae si res aliqua in se in se albedo non tan. de nominatio relationis cuat albedo namque non refertur ad aliud et id non dicitur simile

DEES

Ergo rela: e tan: de nominatio ergo non constituit bonum praedicamentum RESPOND. nego amp. relatio non est sola de nominatio sed e res sui fundamentum existens et terminus connotans aut in se postquam huius terminus deesse etiam relatio quae ter; illa connotat deesse quod ut melius intelligatur Nota. de fund. vera relationis dupliciter habere de nominandi rationem si uero de nominat margaritam in absolute uero in qua de nominatio principalis est et a uero ipsa per se connotata haec autem de nominatio se per ad est uero. Haec autem de nominatio e ming principalis et uero; quodammodo adueniens alio quae si fit praecise ex eo quod uero talis forma e sed etiam qu. co existit alioque alioque et huius de nominatio margaritus si similis dicitur barba non quia relatio ad aliquid quae uero uero non quia huius uero e talis qualis alio in eadem.

se fun
uero re
sepli. h
d nomi
reue qu
ratio pra
pali est
uero qu
e. e. e
e. e. e
est ming
pali et
u. quod
adueni
non fit
e. e. e
uero e
uero e
uero e

specie coloris hinc ergo determinatio subiecto conuenit ut in
 altero conferri atque diu e tota ratio dicente quia uita
 nihil est duobus modis e notat subit: id est se in ordine ad
 aliud boni concipiunt per modum suorum qualitatuum et
 quia uide et in se existit absolute et etiam ordinatum
 e ad aliud uide boni nos hoc unum qui apprehendimus ex qd
 liquet qd perdat relatio manente fundam: aliud nunc e qd
 boni uide ante habuisse aut existentem altera uide
 ram aut em non habere aut ero hinc dicitur qd concipiunt

Alio non
 est in se
 id e esse
 in se
 aliter non
 habet ad
 in se

res in se nunc ut e ad aliquid sufficit ^{o guntur} praedicamentu alibi
 dicitur **Quaestio** nunquid relatio e quid extrinsecu rei. N. non
 relatio e eero quid intrinsecu rei relata in ordinem. Sed extrin
 ram patre et non solum uide ut in genitu ab eo sic e relatio uide
 non solum e habere uideorem sed etiam habere uideorem relatum
 ad alium uideorem **Obse**

ppum e relatio habere se ad aliud illu aut em e reali
 ter distinguunt ab ee absolute ergo relatio realiter distinguit
 fundamentu quia ee ad et in distinguunt sed albedo habet ee
 in ee relatio ad ergo albedo et ee relatio sunt realiter distincta
 ff. negat nisi in utroq; ee ad et in realiter n distinguunt ee in
 se sunt n una eadem qd forma qua ut in ee affi ut subiectu
 dicitur ee in ut aut e connotat terminu dicitur ee ad

De ee in
 a ter n
 in qua
 ee quia
 e forma
 ee in ee
 ee ee
 ee ee
 ee ee

De ee.

Aliud in cludere uel eo connotare termini: e aliquid praeter ee
 in reclusio ergo ee ad e aliquid praeter ee in ff. nego

assumptum nil n̄ significat alium q̄ nunc considerare termi
 qui ante non erat. *Sec* d̄ uā forma sunt realiter inter se distincta
 quarum unam eodē tempore fit remissio et inuenio sed se n̄ habent
 albedo et s̄ ergo inter se realiter sunt d̄ ista maior ē certa s̄ n̄ una
 acquirat novos gradus in eadem parte subiecti nec deperdat d̄ alius
 alia autem deperit et d̄ eeres nec acquirat novos planū ē base d̄ inter
 se distincta s̄ n̄. probat: si duo s̄nt calida ut quatuor ē n̄ n̄ illi p̄te
 similitudo si unum calefacit ut octo n̄ n̄ factum ē fundi: similitudo
 inter n̄ s̄ similitudo tam. f̄aue ē proximior nam calor habens octo
 gradus non ita similis ē calori habenti octo gradus sicut alij calor
 habens 4. *LES 204.* distinctio maioris s̄ n̄ d̄ uā forma n̄ habet
 aut ut una inueniat̄ alia era remissio et sint forma eodē modi
 auque vera ē si aut forma d̄ uā modo n̄ n̄ absolute n̄ n̄ respe
 ctu eodē tempore et remittantur alium ē respectu
 neganda ē maior fieri n̄ n̄ potest ut forma inuenio p̄ter
 terminum certam ḡbiturōe n̄ n̄ referat relatiōe s̄ n̄ ad termi
LES 205. *LES 206.* *LES 207.* *LES 208.* *LES 209.* *LES 210.* *LES 211.* *LES 212.* *LES 213.* *LES 214.* *LES 215.* *LES 216.* *LES 217.* *LES 218.* *LES 219.* *LES 220.* *LES 221.* *LES 222.* *LES 223.* *LES 224.* *LES 225.* *LES 226.* *LES 227.* *LES 228.* *LES 229.* *LES 230.* *LES 231.* *LES 232.* *LES 233.* *LES 234.* *LES 235.* *LES 236.* *LES 237.* *LES 238.* *LES 239.* *LES 240.* *LES 241.* *LES 242.* *LES 243.* *LES 244.* *LES 245.* *LES 246.* *LES 247.* *LES 248.* *LES 249.* *LES 250.* *LES 251.* *LES 252.* *LES 253.* *LES 254.* *LES 255.* *LES 256.* *LES 257.* *LES 258.* *LES 259.* *LES 260.* *LES 261.* *LES 262.* *LES 263.* *LES 264.* *LES 265.* *LES 266.* *LES 267.* *LES 268.* *LES 269.* *LES 270.* *LES 271.* *LES 272.* *LES 273.* *LES 274.* *LES 275.* *LES 276.* *LES 277.* *LES 278.* *LES 279.* *LES 280.* *LES 281.* *LES 282.* *LES 283.* *LES 284.* *LES 285.* *LES 286.* *LES 287.* *LES 288.* *LES 289.* *LES 290.* *LES 291.* *LES 292.* *LES 293.* *LES 294.* *LES 295.* *LES 296.* *LES 297.* *LES 298.* *LES 299.* *LES 300.* *LES 301.* *LES 302.* *LES 303.* *LES 304.* *LES 305.* *LES 306.* *LES 307.* *LES 308.* *LES 309.* *LES 310.* *LES 311.* *LES 312.* *LES 313.* *LES 314.* *LES 315.* *LES 316.* *LES 317.* *LES 318.* *LES 319.* *LES 320.* *LES 321.* *LES 322.* *LES 323.* *LES 324.* *LES 325.* *LES 326.* *LES 327.* *LES 328.* *LES 329.* *LES 330.* *LES 331.* *LES 332.* *LES 333.* *LES 334.* *LES 335.* *LES 336.* *LES 337.* *LES 338.* *LES 339.* *LES 340.* *LES 341.* *LES 342.* *LES 343.* *LES 344.* *LES 345.* *LES 346.* *LES 347.* *LES 348.* *LES 349.* *LES 350.* *LES 351.* *LES 352.* *LES 353.* *LES 354.* *LES 355.* *LES 356.* *LES 357.* *LES 358.* *LES 359.* *LES 360.* *LES 361.* *LES 362.* *LES 363.* *LES 364.* *LES 365.* *LES 366.* *LES 367.* *LES 368.* *LES 369.* *LES 370.* *LES 371.* *LES 372.* *LES 373.* *LES 374.* *LES 375.* *LES 376.* *LES 377.* *LES 378.* *LES 379.* *LES 380.* *LES 381.* *LES 382.* *LES 383.* *LES 384.* *LES 385.* *LES 386.* *LES 387.* *LES 388.* *LES 389.* *LES 390.* *LES 391.* *LES 392.* *LES 393.* *LES 394.* *LES 395.* *LES 396.* *LES 397.* *LES 398.* *LES 399.* *LES 400.* *LES 401.* *LES 402.* *LES 403.* *LES 404.* *LES 405.* *LES 406.* *LES 407.* *LES 408.* *LES 409.* *LES 410.* *LES 411.* *LES 412.* *LES 413.* *LES 414.* *LES 415.* *LES 416.* *LES 417.* *LES 418.* *LES 419.* *LES 420.* *LES 421.* *LES 422.* *LES 423.* *LES 424.* *LES 425.* *LES 426.* *LES 427.* *LES 428.* *LES 429.* *LES 430.* *LES 431.* *LES 432.* *LES 433.* *LES 434.* *LES 435.* *LES 436.* *LES 437.* *LES 438.* *LES 439.* *LES 440.* *LES 441.* *LES 442.* *LES 443.* *LES 444.* *LES 445.* *LES 446.* *LES 447.* *LES 448.* *LES 449.* *LES 450.* *LES 451.* *LES 452.* *LES 453.* *LES 454.* *LES 455.* *LES 456.* *LES 457.* *LES 458.* *LES 459.* *LES 460.* *LES 461.* *LES 462.* *LES 463.* *LES 464.* *LES 465.* *LES 466.* *LES 467.* *LES 468.* *LES 469.* *LES 470.* *LES 471.* *LES 472.* *LES 473.* *LES 474.* *LES 475.* *LES 476.* *LES 477.* *LES 478.* *LES 479.* *LES 480.* *LES 481.* *LES 482.* *LES 483.* *LES 484.* *LES 485.* *LES 486.* *LES 487.* *LES 488.* *LES 489.* *LES 490.* *LES 491.* *LES 492.* *LES 493.* *LES 494.* *LES 495.* *LES 496.* *LES 497.* *LES 498.* *LES 499.* *LES 500.*

subiectum suum ad terminum factum

OBSECTIO

Ita in sequentiis oia relata et tan. Dum dicitur et nullum idem esse proba
illa sunt Dum dicitur quia aere in se apud absolute sunt habent a quibus
absolutum licet ad liquidum aliquo modo dicantur sed oia fundamenta absolu
sunt habent a quibus absolutum et habent quibus relativum tan. p.
aeris. ex coexistencia alicuius RES. O. nego maior. et ad probationem distri
gucum res n. illa absolute dupliciter possunt esse respectu aliquo n.
quocumque modo referuntur sub respectu quibus ad alicuius et lignum dicitur
et alicuius ligni manus alicuius manus et si quibus non habent vera
relativa alio modo res absolute quibus respectu reali quibus ut
sub eo existat taliter ad terminum pure et ad terminum et hoc quibus
reari ad idem esse erroris a quibus dicitur ut coexistens alicuius esse
quibus existat taliter dicitur simili modo

DISTINCTIO

Ita relatio dicitur novum

ASSE. relatio est a fundamentis non sunt distincta recte tam in
vra peculiaris categoria sunt quanta prob. in peculiaris effi. habent rela
tios ergo singulariter tractari exigunt Do conduunt ad usum. non
quod illi qui quibus in venterunt maxime spectant s. hoc potest quibus
trere dicitur quibus quod si autem ens sit habet rationem efficiendi
distat ab alijs alijs autem entibus quod sit etiam membrum distat ens
in modo rationis autem ens hoc oia quibus relatio ergo relatio constituit
viam quibus dicitur maior partes dicitur n. quibus dicitur quibus
est sumpta a reali distinctio rerum sed a dicitur modo efficiendi habentiam
prob. reliqua autem ut quibus alias efficiunt subiecta in se apud esse

Perficiuntur relationes vero in ordine ad alia et ea de causa primo
inter se diversa sunt bene ens recte definitur in absolutum resp.
et similiter alicuius. **Adiecto est.**

Sola relatio realis pertinet ad hoc predicam. non aut. ratio
Ad 2o ens quod in eo predicamenta rediguntur est ens reale ergo
partes diuisa sunt extra realia. Et enim reale singulis subiectionibus
inest. **Ad 3o est 2o**

Relatio est quaedam comparatio extremorum inter se hoc autem est
relatio ratio. Ergo miri quibus: quia res comparatur ad appellationes
teste Aristotele: **RES PON.** alia est comparatio: illius cognoscere alterum et aliter
simile vel dissimile et hanc suam comparationem apprehensio entis vel aliquid
in re existens aliter est operatio comparationis brevis operatio igitur
fundamentum: mutua scilicet rerum inter se unius Verbi c. vel d.
veritas specifica aut generica hoc cum sit ante intellectum etiam
existit in re. **Ad 4o est**

Tenebra sunt similes tenebris et caecitas caecitati operatio imaginaria
operatio vero et haec opera ante operationem ergo hiis vere sunt relationes ergo
haec ponuntur in predicam. aut non omnes relationes quae sunt ante operationem intel: ponuntur
in predicamento. **RES PON.** tenebra sunt similes tenebris et caecitas caecitati
et eorum intellectus qui prae nego cum a nullam habeant entitatem ^{re} habebunt
simili: quod ut claris. N. in omni relatione predicamentalis requirit subiectum
realiter existens magis bene reijciuntur rela: aequalitatis in operatio
imaginario quia reale subiectum non habent ex ipso utrum etiam relationes
antecedunt et consequuntur sex prioritatis et post nam in columba quae
fuit in arca noe et eam quae ab una uirgine oblata fuit non fuit relatio
Ad 5o realis propter defectum subiecti bene altera est gloria non caris

a ad relationem valent alterutrum terminis existere sed opus est
 ut uterque sit eorum magis rerum iam existentium ad praesens vel
 possibles non est relatio realis & conditio si sit aliquod fundamentum
 nam propter defectum fundamenti multa rela: non sunt reales et sic
 triplex sunt et extrema realiter existant inter signa et sic signata
 sermo est de signis existentiis non est relatio realis magis sedora vel
 proponitur uni vendibilis non referatur realiter ad rem signata quia
 non habet formam aliquam autem ex qua sit fundamentum significationis
 huius referentiae genera relationem qua sunt aucti nota et verba hierogly
 phica relatio inter ser et sic honorantem et honoratum verum est huius non est
 sunt aliqua forma realiter substantia et quae sunt causa huius relationem
 cum tam hoc dicitur huius huius non sunt qui dicant huius huius est fund
 mentum tam est si hoc dicitur huius huius magis opus est inter rela: reale ut
 termini inter se distinguantur realiter huius defectus huius aut attributibus
 in substantiam et elementam ad est relatio: real: nec in rebus creditis cum aliis
 dicitur idem sibi ipsi curus et tam defectum inter species et genus non
 est relatio realis licet alia quaeque conditioes dicitur

DEFFECTUS

Quis sit relatio Tertia

Relatio: practica est alia est autem ens cuius totum est ad aliud
 et vel ad aliud respicere huius generis ponit inter autem ens ut excludit autem
 huius relatioes quae sunt substantia et quod sub intelligit practica esse
 ad reijciendum ad transmittent autem an vero et quomodo aliqua relatioes
 sunt substantia ut dicitur quod dicitur si relatio est autem ens ergo totum est
 est ad aliud sed et in alio. De s. p. p. et nota et relatioes & cum in alio

non excludit unam con comitantia equi by una e in vltio in re
habet quia cum alijs acciditibus quod vero alio in se tale sit in essentialit
requirit ad aliud habet ex pro prijs sua natura

OBJECTO.

Vel rela. vbi definiti gnd erat ex ut autu el exercitio refert subiecto
aliud vel ut tantum potentia non primo modo qd accidens eia non e
aut subiectum effi care sed habere naturam qua prout effi care RESOL
relatve definiti ut autu ordonat subiect. sua ad aliud gduungz n e hlt.
obes et simile et si obes et relatio debet esse id quod referatur non tam
gdo e albedo simpliciter et necessario Effertur albedini si n hnt
albedini. separativm conseru et natura erit alba ac prai nie negessituz
formalis albedinis

OBJECTO.

Definitio relatiuoru debet dari p correlatiuam aut per termi: sed ha ego
not a sunt ergo ses Definitioes relatiuoru logz sunt ignota atqz ipsa relatiu
nam tam obscurum est quid sit habere filium atqz ei parentem RESOL non
relatiuoru hae est ut utrumqz simul sumptum melius gnotatv rō definitio
relatiuū potius datur per terminum quam per correlatiuū et si dicamus
pater e qui homi a se genitum habet sed in rebus notis potius utimur
definitione per correlatiuū

RESOL.

It. predicamentis relationis datur unum summum genus scilicet relationi
abstracto. cui. esse relatiuū de vltis relationibus dicitur univocē et in quō
item e relatiuū de vltis relatiuis eadem ratio dicitur sicut e quali
tatem vel quāle de omnibus qualitatibus et qualibus dicitur. RESOL hie
non requirit summum genus e correlatiuū sed rō ad relatiuū quamcuqz
etiam summum genus requirit relatiuū vbi enim e relatiū vbi relatiuū sō
ponitur nam reverā relatiuū non dicit totam essentiam relatiuū

DISC.

It. predicamentis relationis datur unum summum genus scilicet relationi abstracto. cui. esse relatiuū de vltis relationibus dicitur univocē et in quō item e relatiuū de vltis relatiuis eadem ratio dicitur sicut e qualitatem vel quāle de omnibus qualitatibus et qualibus dicitur. RESOL hie non requirit summum genus e correlatiuū sed rō ad relatiuū quamcuqz etiam summum genus requirit relatiuū vbi enim e relatiū vbi relatiuū sō ponitur nam reverā relatiuū non dicit totam essentiam relatiuū

Quot duplex relatio sit

Secundum aristotelem sto meo cap. in 1° d. 1^a cap. 1° tria genera numerantur
relatio n^om Primum relatio fundata in unitate quo referentur re
latives fundata in unitate numerica specifica generis analogia
a qualitate et in a qualitate similitudine et disti. diversitate rela
tiones n^om simpli dupli maioris minoris excedens excessi sive habet
subtrahum sive quia autum sive quorum congruereum ha relatio sit
nonnunquam eundem ratiois sive aequi parantia sive aequalitas et simi
litudi n^om d^om diversa sive disqui parantia vel simplicium duplium
sunt enim diversa denominatives in extremis duplium enim e simpli
duplium d^om generis relationum quod fundatur in potestate agendi
et faciendi sive in actu et passio huc referuntur relatio moventis et
moti vegetantis ad vegetabile corruptoris ad corruptibile et
relatio ex causa vel efficiente. tertium generis relatione quod fund
atur in mensura

JOSEPHUS

Relatio alia e practica alia transiens ad realis primore
quirit fund. reale et potestas generandi facultate similitudo ab
schem transiens est alio tale non requirit et materia prima sepe
referri ad form. do relatio realis practica estalis ratiois sepe
tanguam rei existens ad existens transiens est alio et se quasi rem
in suo e specifico g^obitur cas similitudo sive quod advenit alio sitia
aut e g^oca transiens est alio non referri ad obiectum ex ea relatio
speciem sortitur et relatio practica terna requirit realiter exist
et transiens estalis minime nam agitatio transiens estalis relatio
ad obiectum existens hoc autem non necessario existit in parte
ens ratiois plura sunt d^omiana et non nisi huius sepe et alio

quodam in actu generati

ASSERITIO

si autem
indam extra
exerit quod
essentiam e.

Utrum Similitudo proprie et proxime fitur: vere relatio qd ab
albedo conuenit cum alia et id eo hanc relatione simili tunc nisi specific
red cum angelo angelus conuenit in unitate formati specificia ergo
et illi similes natura sui quoniam et in ut albedo albedini sine ad diti
albi similis e sic huius huius angelus angelo in

ASSERITIO

Si in e sequetur relationem secundum non e subiecta ergo male re
feruntur in et pradiamento accidentium. RESPONDEO quod in
tota ra dicitur accidens non physicum sed logicum accidens physicum
non potest idem esse cum subiecto quod rei vere in ut in barculo in cui
denotatior adueniat accidens tam quod: potest aliquando sola ratio
ratio in natura distinguere a subiecto dicendum igitur e relatio illi
non e accidentia physica quoad eam et eam si an esse tam. pradiam
formalem e quoad modum quoad carnis quia eadem ratio in
formalem e aut extra rationem subiecti ergo accidens aliter tribuunt

ASSERITIO

Si in e in relatio erit subiecta. RES. nego arq. satis e e dille
propositio in in fac mandam distinctio ratio in ut illi duo

ASSERITIO

Ratio fundandi in multis rationibus a fundamentis e distinctio
de quibus alibi pleribus. ASSERITIO CVL. 157.

Utrum formalis terminus
relatio sit ratio fundandi, siue

relatio terminus ad aliquid absolute, siue
respectuum

Hanc difficultate lege apud Franc. Suarez. disp. 17. sectione decima b. ubi
queritur ubi in tan e pordiose auq. sit. Nota io. nos e agere de formali
denominatio terminus, ut actu terminatus ad de ratio in forma que in
epa re quo e terminus requiritur, ut apud ut ad terminanda relatio

nam sub priori ratio e terminat sed terminare e e aliquid in
 a terminante, sed e Denominatio extrinseca sumpta ex corp
 alio sed et in ipsa, sunt pariter in se, e e aliquid in pu
 ritate sed Denominatio extrinseca sumpta ex eo quod aliud tendit
 in ipsam, nam idem e videri, quod extra terminare in se, nihil
 requirit in parte aliqua forma quod conditio est apta ad terminanda
 in se, sed de terminatio relatiua dicitur n actus terminare sola qu
 respectu ab alio, quia cognatio n e praerequisita ad relatiua
 sed illam consequens, neque pariter si opponitur in termino aliqua
 ratio et causa ob quam sit terminatio relatiua, n e e ex
 potest terminare per relatiua, hanc ratio date vel causa iniqua
 e. In hoc sunt. et tunc in omni relationibus simpliciter terminati
 dicitur in relatiua, et ratio omne relatiua terminatur ad terminum
 suum, ergo ratio terminandi relatiua e respondens correlatio, et sent
 entia distinguit, relatiua aut mutuas referri ad respectum, non mu
 tuas ad absolutum. 3. affirmat omne relatiua mutuas et non mutuas ter
 minari ad absolutum, dicitur n absolutum e ratio terminandi requi
 rere tam relatiua in utroque concomitantem quando actus terminant quod
 e simpliciter verum, in mutuis, in non mutuis autem tan. et in istis
 modis conueniendi, et hoc verum tenet: Vera e e

de rela
 tiua et
 mutua
 et non
 mutua

Asseritio

In relatiua non mutui ratio est in uno extremo ad terminanda
 relatiua ergo non e aliqua relatiua opposita relatiua alteri sed e
 ipsa entitas vel proprietas absoluta talis termini et alio de relati
 na habet formam realem et realem existente sed in alio nulla existit relati
 ua realis correspondens opposita alteri relatiua ergo illi termini e e aliqua relatiua
 sed per aliquam rationem absolutam conditorem aptam ad terminandum e e. ceterum
 etiam relatiua non mutua realem referri licet relatiua non utriusque

sed contra dato scibile referri realiter ad rela: p. relatio in ipso
 scibili ex istentem noluming Verum e unum ex hi extreme n referri
 ad aliud nisi quia aliud referretur ad ipsum ergo prius rōe rauer e
 nisi utique scilicet referri ad scibile quam scibile ad scibat idm

A.S.E.E.
 Etiam in relacōibz mutuis formalis ratio terminandi n e relatio
 opposita sed aliqua ratio absoluta qua e fundamēt: reale ratio oportet
 Relatio quia si per in quodlibet in quodlibet altera ratio vel alterabai
 et cogitetur n ee potest tan prius terminari Vnde patet relatio
 mutuas e simul propter qd inveni extremitate qua apta sunt ad funda
 mēta relacō: n propter formalem rationem unig relacōis ab alio

Hae albedo referretur ad **D.S.E.E.** quia simili e sed e simile e dōr
 relacōum ergo referretur quia correlacōum e **R.E.S.P.O.** nego mutui
 nā n alteri simile e quid absolute n in ipso termino sicut e per
 idem non referretur ad Petrum ut ad quia pater refert ad filium
 sed quia generis ipsum et licet fat eam hae nō per e conuenit nō
 negatō. Hanc e formale ratio terminandi alteram relacōem

Q.V.A.E.S. Q.V.D. H.A.C.
 Ratio ex se sufficit ad terminandam et non ad fundandam relacōem
 R.E.S. qd ad fundandam relacōem necessaria e ordinabilitas ad aliud
 ex parte ipsius fundamēti atqz ita requiritur ut nō inveni ratio ad ter
 minandam relacōem: nō e satis ut terminet in ordinabili ad illud sed et aliud
 ut ordinabile ad ipsum idco potest hae ratio nō nō nōt eundem ordinem
 cum aliis extremis qd ad ipsum ordinatur

A.S.E.E.
 ut ergo dicitur de relacōum terminari ad correlacōem: hae si hoc dicit
 male dicitur nam una relacō n terminatur ad relacōem alia sed rōe ad funda
 mēta dicitur **D.S.E.E.** relacōes sunt simul rari utique relacōes nō sūt hanc rōem

Res. aut similis natura ad e[ss]e mutua sunt cum una resultat ex
Ceditantia resultat altera Fundatur autem haec mutua non formalit[er]
in habitudine relationis in relatione sed in necessaria co[n]exio[n]e quam habet
in fundamento et termino quod si vero g[en]eratio fiat in[ter] uter[rum] et ter
minu[m] eius in alio mundo sicut et aliam terminante si diu posu[er]it hanc
naturam formalit[er] quod s[er]ui. ut in termino formalit[er] constituit[ur] g[en]eratio
secundum denominationem seu a relatione quod in illa natura

Relatio est casus termini eius. **§ 100.**
Natura prioris est causa propria sed
tam notio modo g[en]eratio quod relatio in alio univ[er]sitate ubi g[en]eratio
sua in exteriora respicit terminum denotat illi termino sicut
utro denotat rem in se vera causa est

APPENDIX.
Nota plerumque in hac natura de relatione ad d[is]c[er]nendum
apud quos ut commode voluerit in notatibus et questionibus sequentes
accipe **§ 101.** si cum rela. nil ponat in re quod ponit g[en]eratio reale
predicari si nil distincta in re ponit in re concesso non inquit tamen
ergo nil simpliciter ponit in re **§ 102.**

Relatio nihil dicitur esse praeter absoluta ergo simpliciter nil est pro
batur antequam duo alba ut absoluta qua[m]libet ad se referuntur si ergo
denominatio ex absolutis nominari fuerit est respondens nil est praeter abso
luta hoc est vera ergo simpliciter nihil est hoc est falsum est in aliquo natura
distinctum fundamentum ponit in re separari a relatione et relatio in se
tua potest eadem aliquo reale a fundamento separari sed tam separato

termini non ad sui fundamentum denominatio relationis **§ 103.** relatio
habet aliquod proprium et quod distinctum est ab esse absoluto si non habet et
non tamen distinctum a fundamento **§ 104.** existens uno albo non est relatio
aut alterum album vel rari aliquod dicitur vel nihil utrumque est unum

unitate quae est ratio unitas autem numerica est negatio divisionis Respondeo non est sensus quod ratio nec illa fundatur in unitate propria qua non est rella quid sed negatio sed sensus est fundari in generalitate Respondeo autem rebus quae rationi illius unitatis habent convenientiam itaque non fundantur in unitate formaliter sed concomitantur

Quaestiones

In ratio potest fundari in ratione Respondeo est absurdum contrarium Datur pro unitate in infinitum Respondeo dicitur loco citato in entibus relationis nil est absurdum concedere quod in infinitum quare igitur ratio potest fundari in eo quod non est et igitur potest fundari ratio paternitatis in ratione genitorum

Idem quare potest de mensura qua tanquam est aliquid rationis Respondeo quod supra bene notandum non dicitur ista tria genera relationis non fundari in actu nisi non unitate proprie sed tanquam per haec tria genera relationis explicari ratio non est dicitur dicitur loco citato ad id quod dicitur de 47 actio est numero res et ratio qua manet post actum realem est illi autem dicitur non est fundamentum sed tanquam dicitur requiritur neque pendet nisi in ratio est illa dicitur quia ratio paternitatis est immediata in ipso subiecto patris quod ex eo patet quia remota ab eo alia adhuc erit subiecta relata ergo fundamentum illius dicitur est pater et non actio imo actio illa fundat relationem etiam in agente licet illi non sint cum maneat ratio actio cessante

Quaestiones

Quaenam sint proprietates relationis Respondeo primo quando Aristoteles in principio dixit relationem habere contraria ex veterum sententia est locutus cum ante dixisset magnum et parum non est contraria quia sunt relata relata autem huius posunt contraria tamen fundamentum suum non possunt habere contraria redem propriam autem ratio rationis non sunt contraria cum simul in eodem subiecto est posita

Contraclastica nominantur introponita ergo aliquo saltem modo
 repugnant. R. id. pugnant aliquo modo. id est sunt diversa. S. quoniam
 relativa non suscipiunt mixtum et remissum ut duplici e quales qua con
 sistunt in diversibili quaedam suscipiunt non propriissime inter
 et remissum. sed quaedam variatio quae duo calores ut sibi similes sunt
 aut mixtum non consequuntur hoc praecise additio gradum caloris
 sed totum Variatio si unum omnino dicitur alter non ratio veritas
 relatiui ha. id est quae non habet admixtionem contrarium ut gradus non possunt
 perdere res. 3. relatiui simul cognoscuntur quod si intellige ut hanc
 cognoscas patrem necesse est aliquem singularem hunc ab illo gen
 erum.

DE QUALITATE
DE QUALITATE

in ore parte capituli qualitates definit, et dividit, atque in
 sexam generum qualitates posteriori parte, tradit tres proprie qualitates. Septimo
 ha. id est qualitas est, idem quam, quales aliqui dicuntur: dicitur genera
 qualitates sunt quatuor, id est habitus, id est naturalis, non est mixtum, 3. pati
 bi. quali: et passio, et forma et figura: forma in corpore, animato, fi
 gura in inanimato: habitus et id est in eo diff. id est brevis tempore per
 seueret, et facile perdat: habitus vero durior, et subiecto tenacior
 inhaereat: naturalis potentia, id est uti, quae aliquis ita potentia est, ut facile ali
 quid agat, aut non facile aliquid abueni pariat: ut uis currentis
 durities ferri, naturalis mixtum, quae quoniam caret uis facienda
 aliquid, seu resistendi: ut mollitudo, huiusmodi, habet uis in genis, patibili
 qualitas est, quae aut sensu mouet, aut in motu oritur, et diu permanet
 ut pallor, ex longa aegritudine, passio est, breuiter transiens, ut pallor
 ex motu. Forma est qualitas, remans ex termini natura, quae ut in cibum
 in re animata forma in inanimata figura, dicitur solet:

SECUNDA LIBRI CAPITULUM

Prima qualitates sunt sibi invicem contraria, et si contrarietate
 unum sit qualitas, alterum quoque aut non sed tam habere contrarium
 docet sanus Augustinus, figura n, n e contrariu, et quales media in du
 ut flavus color, et viridis, non sunt contrarij: sed qualitates, sicut prius
 magis, et minus, calor namque, et frigus, intenduntur, et remittuntur.
 cum non tam disty qualitatibus se recipiunt, figura n, nec aut ead, nec
 remitti possunt: cum nihil altero magis, minime, sit rotundum, aut qua
 tratum, qualitatibus, dicuntur similes, aut disty, sub finem occurrit obiecti
 et causa reddit, cuius quaedam, que ante collo carat, in predicat. ad aliq
 ponat nuni in predicat. glitatis; f. fieri poss, ut una res, sub diversis
 sideratione, ponatur in diversis predicat; cum munis alioru reponitur
 illa qua fuerunt posita in rela., si ad alia predi. spectent, ut tan. rela
 ta rei sui, non autem reum **DE QUALITATIBUS**

41011111

quale d
f d habet
alicuius

De Qualitate

quid sit qualitas de **EXX** erg.

N. nomen qualitaris late accipitur, dicitur in qualitate substantie
 et accidentis; substantialis duplex e, physica, et forma substantie
 lis, meta: ut differentia essentialis, que est in se, et extra eius
 essentiam accidentalis, similiter duplex e, vel n cui quid pro quo
 vis accidente, quod in qua se dicitur, vel pro solis accidente, que
 substantiam efficiunt, modo a careris predicamentis distincto, que
 postrema ratio qualitaris hanc spectat.

De Qualitate

Qualitas e, qua res dicitur in quales. huc definitio antiquis in
 hata fuit, dicitur ab ari. allata, non tam glitri rationi; satis explicat
 io quia quis dicitur qualis, constare non potest, nisi cognoscatur
 glitas, et eodem modo possent etas, et cetera predicat. detinere, denique
 domo an dicitur n e, qdo quis dicitur qualis, etiam in em verbis
 positi: si dicam hoc, e verus. predicatioe qualitaris, si dicam

Quod est virtus non est generata, sed substantialis: (1)

ASSERTIO

Bona est aristotelica definitio, hoc modo explicata, qualitas est accidens absolutum, inherens, substantia, substantia uernans, tam in operando, tam in existendo: substantia non in se, sed sola sufficienter est, ut nec ad existendum, nec ad operandum, externo eget auxilio: creata uero, pluribus eget ad subsistendum: et sic habet molem, a qua se bene sit, et ipsa uelut instrumentum agere possit:

Multa uero qualitates, quae nihil conseruant ad ornatum substantiae, aut rei conseruati, sed ea occurrunt, et detrahunt, ergo non si quatenus ueniunt, sed nonne ueniunt. Si quatenus conseruare debet, et ea ornare si naturali rei coniungat, non autem, si praeter naturam adueniat: et si non calor, multa detrahatur, haec tamen igni rursus, quod, obstantia subiget, et seram substantiam, conseruet:

DE 3ta rda

Nota habet, hoc loco, est habitus, aliquid potentia, quod promptus est conseruens, in operatio. suis, uel temperata est habitus in potentia appetitua uocatur, cumque ita afficiens, ut facile, prompte, delectabiliter, nobis praesentibus conseruat, ut in loqua est habitus, potentiam in intellectu, ut ita afficiens, ut expedire, rationem, et occurrat: Habituum alij labore et exercitia acquirunt, et frequenter; alij diuinitus, in se habent, et sponte hoc loco est qualitas afficiens potentiam, ut prompte agat, quod est ab habitu, quod facile mobilis sit; habitus uero diuinitus, et est dispositio habitus quidem in coactis. A. 2. potentia hoc loco est principium in actu, naturali agenti in se, quo ipsum agit, quod est habitus, et est habitus, et differt ab habitu, quod habitus est principium generata modo

extincta, potentia vero ex ipsa natura remanet, naturalis impotentia
 si accipitur pro negatione, non potest esse species qualitatis, cum sit
 negatio, si accipitur pro potentia, ^{intra} firma, vel languida ^{vera} qualitas,
 et quod ammodo se habet ad potentiam ut dispositio ad habitum patibilem
^{scilicet} quia passio dicitur, vel quia oritur habet ex aliqua pa-
 ssione, et amodo ^{est} quibus modo patibilis, sed cito transiens, ^{quia}
 est qualitas ex terminata ^{est} terminans, spectata in re aliqua
 naturali, ut externa species leonis, v. c. Figura dignitas reman-
 ens ex terminis ^{est} quibus, ^{et} dum se spectata ut triangulum ^{est} circuli

Divisioni generis in quatuor membra ^{est} ad quatuor, et divisio generis
 in duas species: patet, primo, auctoritate aristoteli, qui hoc membra ha-
 cap: tum genera, tum species, appellat, ^{et} si differantia ^{est} quibus generum
 habitus, et cetera species tan. sunt accidentaria nulla dicitur ratio
 qua essentia dicitur distincti ^{est} quibus quere ^{est} emittis:

Haec species a se invicem ^{est} sunt ^{est} et in permixta, ^{est} quibus species unum
 generis, oppositis differunt ^{est} quibus generum, et a se invicem differunt essentialiter
 ergo una, non continet alteram: ^{est} Aristoteles ^{est} per se ^{est} per se

Quibus ^{est} quibus, ad haec dicta membra pertinent. Nam ^{est} quibus generis, advenit
 subita, ut eam perficit, ^{est} quibus, suam propriam diffinitionem formalem,
 vel ut ratio eius subita operetur, si primum ut eam tan. ornet,
 vel se habet ut motus, consequens, et quasi terminans, in formam
^{est} quibus, et est figura, vel forma, vel se habet, tanquam dispositio formae
 conserans, et ornans; qualis est patibilis ^{est} quibus, si advenit ut,
 operatur aut est principium, aut vis, naturalis agendi quod res ponitur
 est ab intrinseco ut operatur, aut et est naturalis potentia et
 impotentia, aut est principium: ^{est} quibus, ^{est} quibus, illi facultati ^{est} quibus

ergo habitus ac dispositio praeter has alia nulla super
est

Qualitates sup. naturales ut f. d. spes etc. in nulla harum
specie collocari possunt cum nullis actibus sint acquiritae ita
ut dicitur etiam hinc reijci ves glitio calorum et perspicui-
tas Iuriceis hunc. 3 potentia intelligi. utendi loco more
di non tan. angelorum sed etiam animarum humana
et prob. haec differunt genere sine praedicta quae non habent
mat. generem nec unionem illorum ex alio generatione sed qua-
lites calorum potentia intelligendi angelorum et hominum non
habent materiam generem cum his subternariis nec alia ex aliis
generatur ergo non habent generem praedictam. sed generis ergo quilibet
qualitatis alius praedictam conditionem est. Haec duplex est
modus differendi primus eorum quae non conveniunt in ma-
ter et differre dicuntur genere physico quo genere nil im-
pedit calos et alia differre alia etiam differunt genere
sed id est praedictam est alii. Dicendum ergo haec differre quod
aliquo subterno quorum materia metaphysica non est eadem
et recte sequitur sunt diversi praedictam ergo non generantur
ad invicem non tam. contra non generantur ad invicem ergo
sunt in diversis praedictam nam. negs sicut nascitur
calore negs huius ex illa et tam. sunt in eodem praedictam
deinde ut auctoritas solis non nascitur ex rotunditate veri
vel contra non tam. idcirco vel dicitur rotunditate differunt
genere praedictam.

De Virtutibus Primo

Qua in specie collocari debent species sensib. intelligib.
 Respondeo. spe. sensib. et actibus sensuum recte collocandum
 in 3 specie sunt n. quaedam passiones huius etiam referentia acti
 ves appetitui sensitiva via gaudij. Respondeo. species illi
 uarij ad qd spe. uocari disponunt n. illa ad ueros habitus
 imo quidam existimant habitum n. e. aliud qd species illi
 gibiles

De Virtutibus Secundo

Sensum et rationem asperum et line. n. ut ne glit. Res.
 negat huius virtutes euz. reg. ut ad prodi. can. te. huius asperum
 e. cuius pars et alia alia et ad unit. utq. rigeminent
 seipsum tam. p. hysicoru. q. d. ar. ce. glit. doctus ad eos fieri
 alterationem et recte qd. en. iras et raritas n. sunt sola par
 tui. positio sed mod. vs. quidam quo sub. parua. q. te. multum
 sub. te. g. in. et. et. contra. *De Virtutibus*

Ad ista compingatur ut distinguantur

Ab. habitus a. dispositio. Sui conuenientes
 a. passio. forma. a. figura. specie non differunt. Ratio e. q. n. q.
 arist. cum ait. species qualitatis e. habitus et dispositio. dicit
 habitum ut e. dispositio. non contra. 3. dispositio. mutat
 posse in habitum. n. d. g. ar. n. ergo. inter. se. a. distinguuntur.
 species. Respondeo. rda. m. r. facultas. agendi. et. maior. potentia
 robustior. atq. r. s. m. i. or. r. o. e. m. s. e. b. r. i. s. r. e. u. r. a. et. u. r. t. u. n. a. i. n. t.
 si. specie. non. differunt. ergo. ha. spe. cies. non. sunt. di. u. e. r. s. e. a. n. t. e.
 e. d. e. a. s. q. u. o. b. a. n. e. m. o. e. q. u. i. p. o. t. e. n. t. i. a. n. l. o. r. u. m. m. o. t. u. i. c. o. n. m. e. r. i. a. l. o. e. t.
 N. i. s. s. o. d. i. s. t. i. n. g. u. a. t. h. i. c. e. t. h. u. i. q. u. a. l. i. c. e. l. e. r. i. o. r. i. f. u. e. r. i. t. e. a. d. e. m. e. r. i. o. r. i. s.
 i. n. p. a. r. i. b. i. l. i. q. u. a. t. i. t. a. l. e. et. p. a. s. s. i. o. n. e. n. a. m. c. a. l. o. r. r. y. n. i. e. t. a. q. u. a. s.

et aqua sunt eiusdem speciei rubor corporis succulenti et
sanguinea complexionis item rubor momentaneus Periculis
in Christiano sunt eiusdem speciei ergo etiam catenae quali-
et passio Anac. prob. quia eadem est proxima causa sanguinis
calentis et per uenas et fibras diffusi Rationes. una qualitas
ex alia augetur et intenditur ergo est eiusdem speciei nisi
non intenditur a genere diuersae speciei **ASSERTIO** Secunda
quod haec spe. inter se realiter differunt Ratio generis distictio
ex illarum subiectis et effectis licet colligere haec uero admo-
dum diuersa sunt ut ex allatum diffys ostenditur

OBSECTIO
Potentia et habitus sunt una species ergo non distinguuntur
realiter quod contra non est uis agendi quia desinitio etiam habitus
quod non quia ex natura sunt actus et ob solas actus uis
uenerunt potentia. Propterea primum assensum. potentia non a natura
sua est non autem habitus deinde habitus natura sua requirit
potentia ut agere possint et cum inchoant quod contra autem ad
eandem suam non requirit habitus tam ad hoc ut facile possit
operari. Si natura inchoant et per actus se acquirunt non in-
tant speciem alioquin calor igni naturalis et huius exercitatio
sua acquirunt essent diuersae species quod nemo dicit sed potentia
est huius naturalis inchoant et habitus exercitatio acquirunt ergo non
distinguuntur nisi specie. Si natura inchoant et etiam acquirunt etiam
et non mutant speciem si tamen aliqua sit talis natura. Ut enim se
a natura inchoant et tunc quam exercitatio non potest acquirunt aliam
uero nunquam inchoant a natura sed actus acquirunt signum est habitus

specie distas ce hoc uero experimur in habitu et poten
 nam cui a natura negat e uisendi potentia ut lapidi
 nulla eam adqueatur exercitatioe habitus ad oes potens equi
 ri

OBSECTSO.

Prima species dicitur bene ^{vel male} afficere subiectum
 hoc uero uel intelligitur de bono et malo in genere motus uel
 in genere natura uim dici n pot est nam sunt ^{quaedam} que nec bene
 nec male afficiunt subiectum ut uicia opinioes cum nec uiri
 tutes uirtus ne uicia si autem bene et male afficere subiectum
 i consentaneum e uel non consentaneum natura etiam quoniam
 alijs speciebus que non sunt habitus calor n alijs res bene alijs
 male afficit nam inimicus e aqua conueniens e igni <sup>si qd
afficit in
in genere</sup>

Habitum bene uel male afficere subiectum n morali tan bonita
 uel malitia licet in illis etiam uel maxime habitus ueniunt
 hoc autem illi peculiare e ut potentia cui ce uisendi uirtutes
 bene afficiat ad suam operatiuam et ad hoc tan ordinatiue
 nulle gliti prater ea conuenit

Ergo habitus ^{Subi.} semper bene afficit ^{et} nung male qd semper potentia
 exercitiam facit ad operandum. ^{Res uerum e} dem habitum bene afficere
 potentia in genere natura illi tam dicitur male afficere qui eam ordinat ad autem
 naturam in genere motus Dicitur durities ferri et molities coram disquid
 specie ergo naturalis potentia et impotentia disti specie de molities et duri
 ties disti specie si sub ista formalitate considerentur sed si considerentur tan
 ut magis aut minus durum non disti specie Si ceter magis et minus yltiori
 se uisentaliter non facit disti specie si ceter Nota cum igitur disti quod
 compariatioes n disti quod specie nung e n se necessa ut semper disti quod

quæ n aliquando ex his distingui possunt quæ i n confecto v. rubra
de recedenda e passio et tam sine dubio differit a nigredine quæ pat
bilis qualitates

De R. & L. & G. & S.

sex præd. Dif. in quibus

Actio et Passio

N. accipit huius actio p illo influxu et careatitate quæ agens
obliquè producit quæ actio aliquando appellat factio nempe cum
E actio manens aliqdo etiam actio non retinet qd e actio
manens nos huius disperamus de actio in communi prout utrumq
membrum comprehendit. R. & passio hoc loco accipit prout utrumq
prout accipit aliter fore quæ passio lign. v. dicitur pati ab igne qd
form. caloris recipit. Asser. 2. 80.

Actio ab Aristotele 2o Physicorum cap. 3 definitur actio hoc modo
atq agentis generis agens e passio e atq patientis qd est patientis
E de qua definitur in qd quæra dicimus in lib. 3 phy. hoc huius nota actio
et passio. sola rariè distingui quæ actio et passio in unq modo seu unq
mutatis ac prout e actio dicitur tam actio quæ prout e carit
agente passio qd e in rubi quæ mutatis v. c. calefactio quæ ignem
denotat agentem e actio quæ aquam calentem e passio. Una tam in
x. 80.

io et passio
unam re
hensio di
foraluanig
io in nara
e portata
autem det
in unum comp
a e passio

Motus non ponitur in illo præd. qd e actio in se et in completam
et potius una qd ad ens qd ens sed eadem dno omni actio reperitur
in actio et passio saltem successivam utiqd n dno motu dicitur ponitur
per se in ergo. neg. actio et passio possunt poni in partem actio
rari e actio potius inveniatur in motu qd in actio et dicitur
e quæ motus per se e partim in fieri partim in effectu actio
et passio sunt e perfecti in instanti atq in tempore ut ex productione
in actio et passio colligere licet quod n unq aliq actio unq motu con

125.

Sint his q' accidens et ratio mod' e' e' ut tota simul
sint vel n' ois q' imperfectio e' illis q' accidens

ABSERPTIO

Actio num' alia subdala alia aut. subda. ut creatio
generatio. aut. alia transeunt es alia immanentes tra.
ant multiples ut qua' fut subda q'as q'itas immanens
utales non vitales. ut alios pot' entiarum cognoscens
potentiarum appetentium agnoscens et sensum
Item interiorum vel exteriorum pot' entiarum appet
tium voluntatis et appetitus sensuum alia e' distinctio
in momentaneas et successivas de quib' alibi dicitur
eodem modo erudi debet

tali e' actio
quod e' termi
nati.

actio immanens
et in e' actio
visio quia n'
in illis q' si visio
oia in me tanqua
in agere manent

DE DIVISIONE

Explicat' dicitur quod ab adiacentia temp' relinquitur
et videtur in sensu q' dicitur esse quod res simul cum
aliquid tempore existant duo n' dicitur fuisse heri quod simul
fuerat tempore ex adiacentia heri veram relin
quitur hac terminatio magis ponit quid sit illud quod re
linquitur ex tempore alij solam ex in. oenomi. mutans
verum hac non sufficit ad practica ^{supra} hanc p' hanc
dicitur et n' aliq' q' dicitur e' aliud nisi cuiusq' rei interna
convenit se regi in sua existenti permanentia qua
tanti lon. a re distinguant quid existenti precise
significat rem extra mas castas. Duratio autem perman
ta ipius se sine dicitur totum in permanentibus sine
parte in successivis quod dicitur q' dicitur. Et ad dicitur
respondere pot' etiam alia admirati ut ex aeternitate
videntur. Et cum singularis hic q' dicitur q' dicitur

denominatio
con
auctoritas e'

quæritur aliqua pars de ratione, nulla, autem habet partem
hinc tempus ex quo hinc liquet quod duratio recte dicitur
permanenti rei in se. de gas. in Physica

§ III & IV

Non conveniunt de his qui dicitur quod est ibi?
sunt qui velint eum denominatum extrinsecus, a continentia
accidit corpore continentis sunt qui velint eum motum realem
quem denominant intrinsecum. Vbi est rei aliquid intrinsecum
et non tan. extrinsecus. denominatio motus localis est actio realis
ergo quæ cum eum acquiruntur aliquid reale nempe presen-
tia localis quæ nos appellamus Vbi. Et per motum localem
acquiri quidem aliquid reale sed illud u. apud locum qui
tam. non est aliquid intrinsecum corpori localis quod movetur
sed sit in locando hoc non placet quia terminus actus pro-
ducitur debet eum in eodem subiecto in quo ipso est actio ut
sicut calefactio est in ligno ita etiam calor & calefactio
producit eum in ligno sed motus localis est in ipso mobili
ut in Physicis ostendit ergo quod talem motum debet acquiri
terminus sui sit extrinsecus mobili qualis non est locus qui
non est in mobili sed debet esse quoddam accidentis quod in loco
at ipso mobili qualis est presens localis. Proterea ponamus
aliquid moveri & suavem talem motum sine sub. et actio
realis ergo quæ debet proveniri terminus realis sed in realem
non acquirere corpus locum realem ergo propter hanc
qui est terminus extrinsecus motus localis considerans est aliquid
terminus intrinsecus ipsius motus localis qui est Vbi sed presens
localis et est accidentis in loco reus ipsi corpori quod movetur

Tertio corpus in pleno mutat plerumq; ubi resenti
 eadem sup'ri exornata exempla ad is qui natus est
 baret in eadem sup'ri natus et tam. cont. natus mutat
 surum ubi Not. autem dicitur locus i duplex ubi praesentia
 localis seu ubi i duplex nam aliud i circumscriptum
 & quod corpus ita i praesens spatio et totum spatio. Utim
 corpus respondeat et paratib; sparij partes corpori si
 res gra sunt in ubi circumscriptum ubi definitum
 i simplex praesentia p quam res potest dici aliter ipse
 sicut praesens sine ulla commemoratione ad alios quos praesens
 angeli et substa spiritus ad les habent ubi definitum

Practia
 hi dicitur
 localis
 circumscriptum
 definitum

D.S.P. SE VI. AS. AS.

Alia quae sit dicitur
 AS. Sicut hoc loco significat partium et
 ubi definita et sig i ordinatio vel positio partium ubi
 vel i dispositio corporis ex abicatione partium resultans
 ut alia pars sit superior alia sit inferior de qua porro ante
 re nil differre ab ubi nam q; ubi res ordinatur praesens
 aliter dicitur autem ab ubi ab ubi partium in se et
 ad ordinem ad ubi illa autem ordinatio nil ordinis
 ad huc rei huc gbat in rebus in corporis et in materialib;
 non posse eorum cum partib; careant abmodum vari di
 uident huc ut sit paralis transmaris recty flexy stare
 sedere et cetera

D.S.P. SE VI. AS.

habitus dicitur ubi et eorum quae circa corpus sunt
 adiacentia huiusmodi huc in ubi in concreto ad ubi in
 abstracto gbat hoc praedictum: non e opera praesentium
 pluribus exercere rem non tantum momenti ut consequatur

Dicam q. ubi in abstracto hoc conficere quod est
 de hoc quod est. per in eam via Vestimenta ornamenta hō
 rum entium ut palliatum phariseorum Ino et in anima
 torum ut auratum agnium de albatum sed huc via in ab
 tracto ex quibus sub collige primo substantiam quoniam
 realiter distinguatur relationem et cetera inter se non realiter
 distinguatur distinguuntur eam. dicitur modo. predicandi quod
 ad distinctionem quod a. amentum. Dicitur ens dicitur in
 quod ergo ens ut dicitur. ergo sunt dicitur ens ita ut ergo rea
 lis dicitur. R. in quod dicitur i. reale non tam via mo
 bra dicitur i. reali. sunt dicitur huc dicitur huc quod
 sit distinctio realis logica non logica sui cuius dicitur
 sunt i. reale membra dicitur realia non realiter dicitur

DE REBUS

An concreta an vero abstracta Realiter abstractio
 ab hoc et alio predicam. ponatur in predicamentis huc
 abstracta substantiam non ponit v. c. humanitas animalis
 quod concipiunt q. motum partem sine complemento sui quod
 e. supponit realitas. Porro abstracta accidentium ponit generat
 vera genera et species ut albes. in dicitur. q. d. quod dicitur
 ut caridam albes et q. si concipiunt ut composita q. accidentia
 quod ens significat formam accidentis talis sibi eorum.
 Substantiale n. ponunt in quod dicitur quod nulla compo. partem
 ut s. th. prob. potest ut in ens quod ut si coner. aut quod ut tan. sig
 nificat per accid. quod habet ad real. nam antecedentiam ut quod
 et quod extrinsece sibi eorum suam generat quod abstracto per
 se vulgaris partem loquendi modo quam philoso. huc modo dicitur
 albes se speciem abstracta ergo non app. ratio ut dicitur dicitur
 et huc artificia respiciunt quod ut quod dicitur ut quod dicitur
 non pro sola sig. ut in dicitur pro i. pro sibi ut dicitur huc de pra.
 dicamentis

CAP. VI. DE POSITIVIS DE MODIS QUORUM
MEDIIS

Id. Pos. agit de oppositis de modis quibus
Expositio de modis similitudinis de speciebus magis et habere
quod ei que vero de oppositis quorum fuerat pres. mutatio
in categorijs

CAP. VII
DE OPPOSITIS

Priori parte capituli posteriorum oppositorum sps recenset et parat
at, posteriori agit de contrarijs, Opposita quatuor modis etia, relati
ve. Ideo privativis & contraria, gradativa. Relativa vix attingit
quia ante de illis egerat, De contrarijs docet primo, non esse relati
va quia non dicuntur aliorum esse non n album nigri dir album
esse negro contrarium. Ideo contrariorum alia habere median
alia non habere et quod median non habent eorum alterutrum
necessario inesse proprio subiecto i. d. cui convenit d. quidam
median esse certum generatum positum et nominatum, et foris
inter album et nigrum interduam solam utriusq; negativam ex
tremi dari De habitu et privatione hanc tradit ipsa esse circa idem
Ideo dici privatum aliquid cum non habet aut habet aut habere a
nara debet & privatum esse et privationem non esse idem + habitum
et privationem non esse relata quia n dicuntur ad coexistentiam si
esse contraria quia nec immedata nec medata, non immedata quia sic
dixisset alterutrum inesse subiecto quod factum e. catulis n ante diem

non enim nec cecus est nec videns neque etiam sunt contraria mediata
 quia haec sine discrimine vicinim ponuntur nisi subiecto habitis aut
 et privatio minime contraria se mutuo expellunt, et privatio habitus
 quidem expellit non contra sed non sunt affirmatio et negatio non enim
 verum vel falsum esse ponunt cum sine imperfectione dicantur Altera
 verum et alteram falsum, bono tam et contra malo, aut adversari ali
 quem bonum aliquem malum quia non mala sunt per excessum et
 defectum habent contrariam mediantem quae est bona et in altero
 extremo malitiam v.g. avaritiae contraria est liberalitas in medio
 existens quae est bona et prodigalitas quae est mala Successus est si
 unum contrariorum contrarium sit et alterum ipse est contraria sunt
 sub eodem genere

DE
 OPPOSITIS
 QUID SIT OPPOSITIO

ASSE

oppositio est relatio inter duo extrema sim
 plicia quae in eadem re singulari simul et secundum eandem partem
 et respectu eisdem et non ponuntur Dicitur Relatio quia est species
 quaedam distinctionis rerum certa lege inter se pugnantium Exem
 pla simplicia excluduntur oppositio omnium ex quibus in lib. per se
 minias et ut bene adduxit Scotus etiam equivoca excluduntur a quo
 haec non nullo modo simplicia sunt Dicitur in re singulari in com muni
 cum subiecto ut hominem videtur accepto multa sunt repugnantia inter

Eodem tempore eadem parte licet non respectu eisdem quod unum
potest in ea v.g. Latentia et Sibiatio respectu Sibiati vna similitudo
huius est communis Sibiati vna definitio Oppositio est repugnantia
duorum terminum qui de eadem re affirmari non possunt

SECRETUS

Oppositio non est res aliqua ad vna rebus opposita quia ca
lor et frigus calor et frigus seipsis repugnant non per aliud
additum SECRETUS Hinc sequitur via opposita est relativa
et tamen vnam speciem oppositorum RESISTENTIA via opposita est quidem
relativa estque non relative opposita illa non huiusmodi tam relativa
opponuntur Inter quae sola relatio et nulla alia repugnantia
qua vero propter alias causas relationem habent certo modo pugnant
alij nimirum appellatur SECRETUS

Cum est oppositio inter opposita realiter existentia et affirmata
tunc vel inter albedinem et nigredinem vni coloris et aliam realis dis
similitudinis certo modo quae vera cum vero oppositio est inter opposita
partim aientia partim negantia ut inter habundantiam et privationem
inter Eius et non Eius et relatio tam eandem

SECRETUS

De Divisione Oppositionis
SECRETUS Diversa alia vocantur proprie opposita quae certa si lege
discedunt alia Si separata quae quomodocumque sunt diversa proprie oppo

Sit autem sunt quatuor quædam numeri sic colliguntur: Oppositio vel
 inter duo reales utringue vel inter extrema, quorum unum reale est alte-
 rum non ut inter ens et non ens v.g. accit as visus, si inter reals et
 ratiõs relatiua oppositio vel contraria si inter res vel negationes
 vel si inter formam simplicem vel et eius negationem vel inter formam
 aptam esse in aliquo subiecto et eiusdem negationem ex proximis
 fit oppositio contradictoria ex posteriori privatiua

Etiam inter non entia sunt oppositioes RESPON. impropria
 nam non ens per se tamen tollit ens cui opponitur non tam alienis
 entis negationem **ET ALIIS** quæ sit harum oppositioum maxima RESPON.
 contradictoria quia si ad rationem adhibeantur nec simul vera
 nec simul falsa esse possunt. Sed contradictoria nella veritate falsa
 simul esse possunt nec unum inter ipsa medium dari possunt quod
 non est vel est album vel non album reliquorum enim oppositorum dicitur
 est ratio relatiua non opposita eundem diversis respectibus esse possunt in
 uno subiecto ut enim contraria in eodem subiecto sunt in gradibus remi-
 ssis privatiua mediæ habent non participationis quidem sed pure
 negatiua

OPPOSITIO
 Oppositio contradictoria inuenitur in ceteris oppositis et præter
 illam alia oppositio singularis peculiaris ergo alia magis inter se pugnet
 quam contradictoria quædam prob. quia continet totam oppositioem v.g. prae-
 ariam et aliam tibi erg. plus habet autem proba. quia ex alijs oppositio-
 nibus infallibiliter semper inferre contradictoria si non est nigra

ergo e non album ergo in illis contradietoria continetur. RESPOND.
Sae part e ordi opposita paria videtur quia includunt gradum
Oppositivem secundum particulares modos Nam reliqua oppositioes mag
opponuntur quia eodem modo requirunt aliquid in quo conveniant v. g.
genera ut sunt in eodem genere nihil tale requirunt contradietoria

DE CONTRADICTIONE

Quis dicitur album et non album quam album et nigrum
Ergo minus opponuntur prob. assp hoc flavum est non album minus
dicitur ab albo quam nigrum ergo hoc non album minus dicitur ab albo
quam nigrum RESPOND nego amplexum et distinguo propositionem
Sane hoc non album minus dicitur ab albo quam nigrum nam si accipias
hoc non album sub conceptu flavo vera est si accipias non album
sub conceptu pure negationis in nullo convenit cum albo ut hic dicitur
accipi falsa est nam hoc non album sub conceptu pure negationis in
nullo convenit cum albo nigro autem in genere coloris
an opposita conveniant Univeris in oppositione qua opponitur RES.
Opposita materialiter sumpta per se res oppositis aliqua conveniunt
inter se univere ut albedo et nigrudo alia analogice ut huius et nihil
alia equivore ut privatives et negatives cum rebus veris RES. plerumque
oppositives inter res existentes et reales et univores RES LXXIII
parata et contraria in oppositione convenire univere nam si separata
vere et proprie opponuntur licet sine certa lege in quo cetera differunt
quod certum modum oppositionis habeant RES. + oppo. formales respectus

quasdam univocè convenire Et contrariè quasdam æquivocè quia
In alijs sunt reales in alijs rationib[us] **Q. III. RES.** quid hic nomine dicitur
intelligatur cum dicitur dicitur est eius privatio **RESPON.** non
intelligi speciem primam[em] qualitatis sed extendi ad secundam Tertiam
quartam ad eam[que] ad ipsam substantiam est ergo Oppositio privativa
relativa in[ter] Formam aptam[em] et in[ter] subiecto et eius privationem sic ille
Forma sui substantialis sive accidentalis **Q. III. RES.** An privatio
et contradictio continentur duas species oppositionis eand[em] dubitandi
est quia contradictio est oppositio Inter eius formam et eius negationem
simpliciter sumptam privationem autem inter Formam et eius complementum
et sic sumptam ad aptitudinem inveniendi Subiecto ergo contradictio
dicitur quasi genus et species privationis **RESPON.** Das oppositio
inter se distinguuntur nec privationem sub contradictione continentur h[ic] et
vincuntur sub negatione non tamen sub eadem negatione quæ est contradictio
quia negatio in contradictione sumitur ut præcise non includit substantiam
aptam[em] quæ conditio addenda facit ut privatio sub ea non continentur
At unum ergo duas species oppositionum species **Q. III. RES.** An
una res opponatur uni tantum an pluribus **RESPON.** unam eandem[que] rem di-
versis oppositorum generationibus posse opponi nam sententia relativa opponi
tribi privationem ignorancie (prope negationem) contraria errori seu igno-
rancie positive est quædam non sententia gradus ut oritur **RESPON.** una res habet
unum ad æquatum oppositum in uno genere oppositionis ut sententia et ignorancie
et sic intelligatur Aristot. 1. Met. 6. cap. com[mu]n[is] ait unam tantum opponi subintelligit

eodem genere oppositio et ad aequa v. g. avaritia oppositio liberali
 tate et prodigalitati et liberalitas utriusq; extremum neutri tam ad aequa
 et nam liberalitas eodem rectam eandem conservat moderatam in dando
 accipiendo retinendo et hoc videtur in se continet avaritiam autem illi oppo
 nitur non quodam deficit in accipiendo vel retinendo sed quia in dando
 prodigalitas autem excedit in dando et deficit in accipiendo vel retinendo
 ergo utriusq; extremum oppositio liberalitati non eodem totam essentiam
 eius sed eodem unam formalitatem dico illa vitia junctis ad aequa op
 portune liberalitati. **DE CONTRARIIS** quoniam sint contraria **ARISTOTELIS**
 illa in Metaphysicorum cap. 6 sic definitur Contraria sunt quae sub eodem
 genere maxime distant et ab eodem subiecto se mutuo expellunt ut albedo
 et nigredo sub genere coloris maxime distant nulli n. colores inter se magis
 sunt diversi. loco generis ponendum est Copponia: cum dicitur sub eodem
 genere intellige vere genus proximum dupliciter aliqua maxime distant
 ponunt primo positive cum videtur sub eodem genere alia n. sunt quae vel plus
 distant vel aequaliter distant ut albedo et nigredo. **Secundo** Negative cum videtur
 alia plus distant licet aequaliter distant ut sub qualitate elementum
 sunt prima contraria calor et frigus aequaliter tam distant sub eodem
 genere siccatas et humiditas sibi excluduntur contradictoria qualiter
 magis distant n. tam sub eodem genere. **DE CONTRARIIS** contra mutua pugna
 se pellant a subiecto. Nota contra n. dici contraria nisi eodem subiecto
 in quo se expellunt dicatur ergo subiectum utriusque in se ut aq; calor qui e
 in igne per se proprii non expellit frigus quod e in aqua sed produciendo
 alium calorem sui similem in aqua quia calor productus formaliter expellit
 frigus calor vero in igne existens aliter expellere non potest frigus nisi q;

inimicem calorem N. & hanc ex pulchorem a philosophis non vocari figuram
 sed formalem calorem in aqua productus non agit aliq. in frigus sed tantum
 in se communicando impediendo subiecto et illud informando producit
 effectum suum formalem sed calidum cui requirat effectus formales fri-
 goris et frigidum **Q. V. 1. 1. 1.** a contrariis nullo modo possunt in eadem
 dem subiecto **S. S. 1. 1. 1.** contrariis quae magis et minus conueniunt eadem
 subiecto omnes possunt in gradibus remissis quae non recipiunt magis et
 minus simul in eis non possunt ut scientia et error si non est verus uentus
 iudicamus u. g. uentus colores in se uidi uelut potest in se error si falsus
 nulla Veritas a uero contraria eadem subiecto in se possunt in gradibus re-
 missis si in alijs summus calor et summum frigus sub his disputabimus
 quaedam per contrariam potentiam possunt quaedam non possunt ob peculiaris
 causam gradus uero

INVESTIGATIO DECIMA

Modis prioris posterioris similitatis
 habendi speciebus. **Modus**

Q. V. 1. 1. 1.

Qui modis prioris et posterioris
 utriusque modis aliquid altero est prius tempore ut Adam Salomone
 et cum non conueniunt essendi consequentia, idem cum posterioris uel
 dicitur de minori ex priori non contrariis quo pacto species prius et generis
 et unum duobus si dicitur inel generis uel dicitur inel prius et uero dicitur
 et dignitatem uel uel ad unum uel naturam uel ad comparationem ad bonam uel ex
 horum ex uel maiore uel auctorem argento si cum alterum est alteri, ea esset
 si si deo uel uno talis est quia res talis est conueniunt uel uero dicitur
 Tempore natura prius ordine die et bonum
 Causam causati dicimus esse prius

DIFFERENTIAS SECUNDA

122

DE Modis Similitudinis

Quatuor aliquid simul tribus modis i Tempore ut Gemelli & ut mater recipiatur & alium existendi consequentiam utrumque. Nam formaliter accipiamur sit causa alterius quo pacto relata dicuntur simul 3 species vel membra dicuntur ad unum genus quod simul sunt prout potentia continentur in genere.

DIFFERENTIAS SECUNDA

DE Speciebus Motus

Numerat tres hic sex species motus Generatio & Corruptio & Secretio & Secretio & Alteratio & Locatio. Verumtamen quod hae physicae sunt quod rationis huius omittimus.

DIFFERENTIAS TERTIA

DE Modis Habendi

Varie aliquid habere dicimus i qualitatem aliquam ut frigus, virtutem & Magnitudinem seu quantitatem & ea quae supra corpus sunt ut uicem unicam qui modus ad praedicam habere spectant & habere partes, sic totum habet partes. Sic aliquid gentium, ut vas aquam & He bona in agrum i Possidere ut mulierem accipere uerbo Affectum quantum ueludic vel uanum. Membr. gentium possessio sui Mulierem

vii

IN PRIMUM LIBRUM
DE
INTERPRETATIONE
P. R. E. M. I. S. M.

Inscribitur Hiis libris PER HERMENIAS ab Aristote
quod alij Interpretationem alij Enunciationem vertunt idque
recte est in certam Hermeniam in explanatorem sed propriam
enunciativam ac narrativam signare quod idem sentit Sanctus
Thomas. Sola autem oratio enunciativa in qua verum vel falsum in-
venitur interpretatio vocatur Latini duos libros genuerunt quos
ita dividunt Tribus primis capitulis libri primi acut Aristote
agere de principijs enunciativis reliquos de eius Divinis Et de
intrinsic modalibus. Sed autem quoniam convenit pro germanis
fieri agnoscunt Imo B. Galdus teste communij sermone fere vult
patum In hoc potissimum libro Aristote calamum in mente finisse
Solum Aristotonicus Rhodius negavit boni librum esse. Sed hoc
lexi duos grecos que prima capitulo pariter ait Aristote regiam
de conceptibus id autem nunquam fecit ut ille sentit sed fallitur cum
primo de caritate et alibi de his copiose agit Aristote Quod ut obiectum ho-
rum librorum operatio nostra mentis de aliarum dicitur
harum a explicatio ut ad logicum spectat et hiis libris tractat ut

ne obstat quoniam de signis sui Aristoteles agit id fit occasionem
liter id est per auidens et

IN LIBRO PRIMO ARISTOTELIS

¶

Quatuor hoc cap. notat voces sicut et signa non affectibus
animi scripta uocis, conceptus rerum et conceptus non sunt propria
signa sed similia rerum sed similitudines. Ratio quid animi concepti
ones quas de rebus humanis quia sunt ad ipsa natura non sunt ex
arbitrio sed naturaliter indita sicut non rerum quas potentia generari
vel generari eadem potentia imaginem exprimit hinc sequitur ut
aliud determinatum inter conceptus et signa, uocis non et litera non sunt
eadem apud deos generari affectus et πατορατα et νοηρατα
sicut conceptus potentiarum generantium apud deos sunt idem et conceptus
aliquorum in animo est simplex sine ueritate et falsitate ut cum dicitur
itatem scribitur v.c. homo in nil ueri saltem dicit aliquorum et pro
sicut conceptus ut opus si id rerum uel falsum ut si additur est am n.c.

DE SIGNIS ET CONCEPTIBUS ET DIFFERENTIAS Quid sit Signum

Signum est quod facit generari aliquid potest inducere
hac definitio sicut signorum signa continet nam ista uulgari signa

signum est quod seipsum sentiit et prater se ali quid animo ostendit
n̄ est ad aequatum sed tam sensibilem, intellectualem et species esset
videt quia hoc sensu non sed percipiuntur sed tam quomodo verum
ut alibi disputabitur. **SSSESSSE**

Multiplicia signa dividuntur formalia, instrumentalia, et
accidit ex inveniis, signa signorum, signa verum signa theoretica,
signa practica, memorativa, Apodictica, prognostica, mani
festiva et suppositiva, simul, manifestiva tam formalia non
loquor ex opinione vulgi quae genera ducunt in rei significati generi
quasi ut species visibiles, non visae (sedum opinione antiquorum)
Ducunt in generisem coloris &c. Haec vero signa alia sunt in se
sibi alia intellectu vocantur autem formalia quia sunt forma
inherentes potentijs et emanant ad subiecti cognitum. Instru
mentalia quae cognita in obiectu cognitum ducunt tale est vestigi
um fere Anni &c. generum ex vestigijs hinc ostendit illam
transire similitudinem nō et vras. Naturalia quae e rerum natura
nascuntur et apud res eadem sunt ut gurgulis fumi, ignis, gemis
Ex Invenietis quae ex arbitrio homini talia sunt ut badera
vini vendibilis Signa verum sunt quia tam res esse possunt ut gurg
vras Signa signorum quae etiam et rei signum indicant ut nō
signum est gurgulis rei gurgulis Theoretica quae veram generisem nunciant
Practica • quae generisem instruunt et ali quid agunt quaelia sunt

S.S. Sacramenta Memorica quo praeteriti memoriam reddunt
 Tale signum e' vis' p'acti sicut Brum et H'v'nd et p'p'itua quae
 rem praesentem demonstrant Prognostica quae futura indicant
 ut coarctio sanarum plurimum indicat. NOTA e' unum d'eny
 signum hoc tria simul habere posse sicut n' signum e' factum
 int' Brum et h'v'nd r'o r'ord'a n'bis iam aggerata q' p'ec'it' v'ra p'la
 vid' Manifestum et suppositivum simul quae res esse possunt et po
 nuntur loco rerum Manifestum tam' quae quidem aliquid significat
 sed loco rerum non ponuntur constat a signum ex duplici r'elatione
 q' ad signatam rem r'eda ad pot'ent' gnoscen'and' sine quibz r'atio sig
 ni n' intelligit'.

DE SIGNIFICATA SECTA

Quae sit essentia
 Signi

Signum ut sig. formaliter dupli. d'it' r'elationem includit ad rem
 signatam et ad pot'ent' gnoscen'and' r'atio quid in def'it' signum
 creditur representatio signi vel rei quae fit a pot'ent' gnoscen'and'

DE SIGNIFICATIONE

Nam res d'it' proprie signum sui et nulla res e' signum sui
 vel formale vel instrumentale: non instrumentale q' hoc se p'p'it
 et p'p'it' se aliquid aliud offeri sensui ut om' aliud e' signum et r'el'atum
 neg. formale quia signa formata sunt similitudinis rerum sicut
 m'it' ut d'it' d'it' r'elatione r'el'at' a rebz ex n' p'ponit' ali' res e' signum
 sui ip'it' E' signa formata barent in se n' et in t'el'le sed res signata
 n' r'el'at' a signa formal' n' gnoscen'and' res aut' quarum sunt signa gnoscen'and'

Ergo signa formata et res non sunt idem

OBSECTO

Omne signum est ex arbitrio imponens ergo nunciam
naturale ut fumus ab igne sed hoc totum est ex arbitrio Dei Ergo
tota ratio signi est ex arbitrio Dei nam rerum generatae po-
terat namque efficere Deus ut ignis dependeret a fumo quia contra
RES. 108. Neg. ante ad et ad prob. Quod omne rem ut actualiter existen-
tem habet a Deo ut signum ut concedo Quod omne rem spectatam rem
essentiam ut si in tali ordine rerum habet ex arbitrio Dei liberum
negotium est in hoc rei, ut a naturale, ut implicet gradum non esse
et dicitur fieri potest ut, si de celo non sit talis sed si
fieri non potest ut similitudo solis impropria se sui ponit et tali
similitudo non habeat relationem transcendentem ad se ipsum hoc ergo
maxime si rerum essentia conderemur alia necessario sunt signa aliorum

OBSECTO

Nillum signum est ex inextinguibili proba res ovis invariata
permanens nisi sit signum si ante sig. non erat quando dicitur
signa ex inextinguibili sine variatio est non signis fuerit signa ergo
talia nulla esse possunt nisi pro (dictio hab) latrum in y norant
signum non est scienti signum est absque sua materia sed idem aut
manens sequitur idem ergo si prius non signabat non signat postea RES.

SIGNA DEO

RESONA DEO

Hae signa a sig^{is} uia mltat u^{is} nuni signa esse nuni signa
 non signa non esse propter diuersitatem potentiarum et dis
 positionem eorum qua signa recipiunt idem namq^{ue} manens deo
 efficit idem si eodem modo constructum maneat p^{er} istam diuersi
 cam uarietate uariata si uol idem manens in ceru et luto non effi
 cit idem quia subiecta diuersimode sunt disposita

BBECSBE

Hae distinctio inter signa naturalia et ex instructo
 non est vera quia conuenit eadem rei et signum naturale et ex
 instructo ut uis signum naturale & plura et ex instructo pa
 cti diuersi de non induendo diuerso catechismo. RES POX idem
 pot^{est} esse signum naturale et ex instructo respectu. diuersorum
 neq^{ue} sui requiritur materialis s^{ed} formalis distinctio

ASSERBE

Diuisio signorum in formalia et instrumentalia uidetur
 insufficiente quia p^{er} se uis diuisio signa formalia signorum q^{ui} n^{on}
 inducit in cognitum alterius uel tanq^{am} aliquid cognitum et est sig
 num instrumentale uel tanq^{am} aliquid incognitum et est formale

OBSECTO

Quaedam signa formalia nullam rem signatam repraesentant, ut gratia species expressa pro quod ignoscitur eius rationis, ut hinc ceruicem non ex similitudine obiciunt, quod non dicitur dicitur signum formale. RESPONDEO

Nego autem eadem haec enim intellectus et res negatiuum et illud ratiuum sunt vera signa formalium non verarum quaedam sed conceptum quasi vera essentia

OBSECTO

Imago fumi concipitur ab intellectu haec autem non est signum ignis et tamen per bene cognoscitur ignis, quod non est signum formale, ut sit in cognoscitur rei ignis. RESPONDEO speciem fumi ab intellectu receptam esse signum formale fumi illum fimum immediate et proxime representare, ipsum autem fimum representatum esse propterea signum ignis. @

DIFFICULTAS

Quod voces et scripta significant.
 Iam ^{tertia} vox significat re ipsam quae habet vocat voces notas
 rerum, ut ubi in paradiso sunt imago nota dicit aut
 impositio tan. fact. e ad significandas res ip. Ergo voces
 significat re ipsam. Voces etiam significat. Quae Ratio audi
 ta a voce u. e. asini non tan. intelligit rem voce signi
 ficatam atinum videlicet sed etiam loque ita illigere

De voces impositi. sunt presty cepty et si ceptum signa
 no exant voces nullis est mentem ut non e aliud
 quam contra mentem loqui cum scilicet signum exter
 gnarium e in verbo. Obsec. saepe loquentes nullum
 ceptum ergo saltem illa verba n sunt signa ceptum

De saepe voci nullis respondet ceptum ut cum loquimur de
 rebz diuisi dicit n sanito August. de ceptis n quomodo
 Bormien. loq. sine ceptum ergo n oia verba significat
 ceptum. ESTIM. cum quis loq. absqz cogitatio seu bo
 miens n e propria locutio sed tantum sonus articulay
 quales etia sunt voces et verba quorum quis n n fiat
 sine imagi. n tam habent ceptum respondentes vociqz cui
 vero loquit de rebz diuisi ceptum rarum imperfecto
 formamus. Et sanito. Thom. docet rda rda quast. 1000 art
 1. 10. Obsec. 10. 10.

Quae n habet ceptum voci respondente ergo
 sig n e signum ceptum nam cum dicit bara n rinit ceptum
 n erat in mente iq sed contradictory to pydi erg. n fuit p
 illum ceptum in mente fuit q. verbi ptotalit ne m d. et. pte

paradi. ^{cul} ex vera sci. s. s. t. h. s. cum aut. Mendacium uer
ap. d. i. e. quia inordinatū i. uelle uocari ad commodum q. d. n.
ē in mente R. cum Aug. habere ^{illos} conceptus ut ^{alterum} unq. ^{fallerunt} profert et
reticere et eodem tempore duas diuersas apprehensiones quia
n. sunt plena iudicia tan. autem pugnat. duo iudicia p. o.
in ea non in simul c. vera non autem duas apprehensiones

ASSECTUS

Scripta diuersa significatū rem et uoces significant. ax.
in quibusdam quorū clarū ē quaedam n. scripta
uocem signif. ut si d. ap. s. s. i. d. script. rem totam signi
ficant. t. o. uocabulo scripto n. autem partialitē

DE SECTIS QUARTA.

Ratio dubitandi q. d. h. d. s. uox illa de re conceptū ē ut
apud res imat. In apprenō it. solem maiorē quam it.
terra rusticus aliquis apprenōt. eundem mir. quam si rota
sit curruis sui. **ASSECTUS** et h. sententiā de reb. plurimis h. t.
ptaria tam de p. d. e. m. reb. q. d. e. m. sunt conceptū apud omnes
nam conceptus dictiois apud d. c. ē idem et identitatis com.
e. eadem res concepta et ita in reliquis **DICES** relatio ē
una res concepta sed audita a uoxē aliq. format. concept. albedinis
pater. filia. uirid. u. a. r. i. s. erg. conceptū eisdem rei sunt dicti.
P. neg. conseq. res concepta n. illa formalit. sua diuersa ac p. u. i. n. s.
etiam conceptū d. i. e. r. i. unq. uerō aliter r. r. a. s. q. d. autem in rei
Veritate quoniam tunc uox ē conceptū et saepe non eadem uox

DE SECTIS QUINTA.

In uoces immediate significant res ipsas.
AN VOX OBCEPTVS

An uoces immediate significant res ipsas

an uero conceptus

Vide Smigler. logica parte 2da qua. 2. in disp. duodecima
 188. uoces etiam non significant res nisi interueniente conceptu,
 a tam. immed. significant quod sed rem. 18. dupliciter intelli-
 guntur uoces mediant e conceptu signif. res eo ut prius significant
 conceptus et mediant signi significant res. et hoc uerum negari
 mediante conceptu significari quia n prius sig. quod. et res
 sed prius res deinde ex significatone rei conceptus inuenit
 Potest hoc illigi ut ¹⁸⁸ non necesse sit interuenire conceptum
 ad significatorem rerum et hoc uerum uerum mediante concep-
 tu. ut debet n interuenire conceptus primo ad imponenda
 significatorem; non potest n illi imponere rei significare
 nisi illam quod dicitur Dicitur Ari. aut uoces et uoces quod.
 luum et passionem animi ergo uoces immediate significant
 conceptus. Res. bene uerum erg. sig. conceptus sed male uerum erg.
 immediate signi. conceptus Dicitur ito uox data e hoi et mediant
 illa uerum conceptum apperiat ergo immediate uox ad mani-
 festandum conceptum e instituta Res. finis uocum significare ei
 conceptus quod eum sed mediante significatorem rerum Dicitur. qui
 nil conceptus nil significat ut patet in obiectis quibus n cogitibus
 dictione format uoces in ore hominibus ipse uocibus nil significant
 quia nil conceptus non minus quam instituta licet uoces
 exprimat nil tam. sig. dicitur quia nil conceptus nisi qui loquitur
 hebraica quia n intelligit nil significat quia nil conceptus nihil in angelis
 ideo n e uox uocum quia illi uoces conceptus immediate sine uocibus
 possunt

n a nifestare R. S. qui profert uoces quā signi fca ignorat
profert uoces qui sunt Ex se significante reā et conceptū
de facto nil signi quā n adhibent ad significandū unquē
nō indigent uocib; ad significandas res nam suis quibus
immoderate exhibent dno. uoc. atq; ex ipso res qā gaperunt
ostendunt; D. 85

An uoces significant a nara in

N a nara signi. dicit aliq; ^{ex impōniti} ppter connexionē uocū
uel ob similit. dicit in cognitōem alterius si fmg uocū
signif. ign. ex impōnitiōem hōm signi. qd n b naraū proprie
ex horū inditutiōem signi. ut hāc dera appensa uenālem uim
Ardo putarunt aliqui qlibet rem suam non propriū habere
que naraūter signi. et qd n quis uocū ex proprii uocū rem
ipsam cognosceret v. g. littera qdā sunt uellement uocū pūis
et pronuntiatōis dicitur n difficult. murrerāre quam legē
atq; his uocū propriētib; pūaba rerum, prop naraū pūe
illigē uocū huius opūis hāc uidet uocū ab Adamo n talia
nōia uocū impōniti sunt qbz additi illorū naraū illigē
A. S. uocū qbz de facto hōc ut uel non signi. e naraū
sed ad placitū et ex impōnitiōem hōm R. S. nam nō uel
dēsa uocū eidem rei apud varias gentes impōniti e uidem;
ad dēpe etiam eandem uocū res toto colōriāsignificāre ut
grabato ualio signi. cat pulerum polonū qybbonū non uidet
aut em possibile reperit. uocū naraū signi. canes res tales nō pr.
pri. uocū nō sunt sufficientes ad exprimēdas res naturalit. nō
hāc propriē uocū acōm qd mūltā sunt quare neq; uocū ab ad
mō impōniti eximōdi fuerunt ut naraū nō uocū hāc nō uocū

etiam nunc ex hac in lingua sancta. et tam nullus unquam potest
 naturaliter nisi edocuitur. Quare si an sine signis possit aliquid
 doceri. Rege non videtur tam qui alterum docet aliquid ei significat
 hoc autem sine signis non potest scire id uere scire quod sit fructus
 cuius fiat. Scis si rogem deus mihi sit ambulandum sal, utamur.
 ut mihi duas ambules saltes utbari res nunquid doceret sine signis
 hac est sufficientia signa. Quare an ergo uere. A proprie
 per signa aliquid dicitur. Sed ut quod. nos signis et uerbis nil
 diuino sed tanquam admonere et dicitur. interius autem de u
 ritate nobis in habitant eorum naturali lumine doceri ratio
 reddi eam mihi signa. dat uel nesciente inuenit uel scia
 si nescientem ergo nil docet quia signa ignota sunt in glo n ali
 docet quod aures tan. barbaro sonu eorum sonant si uent.
 ergo non docet sed tan. reficit memor. si in suis quod uerb.
 significat et rem suo quam uerbum significat. At deus ergo
 diximus. per signa ut per occasionem aliquid a naturali lumi. ut
 a uero principio. § § § §

Quid sit vox

Omnia p[ro]p[ri]a uox est sonus ex ore animalis cum imagine
 quod significandi procedens quod deficit etiam quoniam uocibus
 irrationalium. Inni colligi non dicitur animalium et uocem sed
 eorum tantum quod pulmonem habent et annexam ei aere
 nam insecta quidem etiam sonent non tam. uocem habent. ideo non
 de sonum ex animalis ore procedentem et uocem et uocibus non
 procedit cum imaginat uel significandi sed tan. est sonus et uox
 per eorum bruta aliquem interuam affectum significat ut uti uocem
 uis.

in ceteris dialibz uocē nara in hoem dote et narale
 et ex inoto nam uocē interrūpta signa narala nra uel sonu
 uiri fortis tenera teneri articularam et qd scribi poret
 propriam ee hoi ergo autem officium e us in instrumentu
 dicendū

¶ APVT Secundum

Definit hoc cap NOMEN uocē e uocē signi ex inlo sine
 tempore cuius nulla significat separata reijcunt uocē pplexa
 illa et brutorum illa qd habeant partes significantes separarim
 Hac quod nara significat addit sub fin cap nec uocabula infra
 nec casus ee adminat infinita quod interterminata significas
 sine casus qd coniuncta uerba n efficiant orandi ueram
 ent falsam.

¶ HEC. nomen e uox et uox e nomen ergo idem definitur p
 uocem Res p. cum dicimus nomen e uox accipimus in suppo
 sitioe form. uox materi ali uocē rem significata qua de sibz
 uocibz si citat non pro hac dicite

¶ Vnde recte reijcit aristes nomen infinitum Nota dicitur
 inter (non) negans, et infinitans. Negans n afficit propositione
 totam et copulam cui praepositur negat cum autem infinitans
 quingetur uni termi. seu pradi. subiecti et cum eo propo.
 totam autem non afficit quia nec ex affirmatiua facit negatiua
 nec contra q. n Arist lem hac noia infinitans nec reijcunt
 admittit sed tan affirm non ee nra absolue et esse adorda
 siue terminatiua quasi aliquid minus habet quam finia
 Dicitur causam cur hac reijciat Aristes ipse tradit quia hac
 de entibz quam n entibz dicunt uocē n. quid de entibz ent
 ent. dicit x natu. Schis dicunt imaginabile et n. arguunt
 nam et hac latius patent quam n hoo v. q. hac quidem nra

egz latuis nel late patere non tam. Definitorum defini
pprendit quia habent modum signifi n' negatiuum q' u
quirunt ad uerum finitum hoc qua' coue

^{huc} **Def** a docet arilles continent
propositio affirmatiua de subiecto non supponente idi
non existens e rem posse q' copular Designat ut si Iuan
ante existit e' quia subiect. n' existit qd' uerb. designat
e' falsum

Def. ex e' s' ad iacent e bona e consequ ad e' secunda adia
cens. Verbum e' edo adiacens dicitur cum soli subiecto oppo
nitur tertiis adiacens cum praeter e' aliud loco praedicti
admittitur ut **Deus** e' uerax tunc n' quidam dicitur locum qu
per e' autem hoc bona consequentia **Deo** e' alby ergo est.

Axiomata haec licet in contingentibus aliquando uniuera
in propositionibus per se e' falsa nam Vera e' ad e' eternally
existat et falsa e' consequ hoo e' ad e' ergo e'.

Val **Deus** cur parte hoi' nil significans separatum. **Sp** ga signi
catio nois, et uerbi, e' quati' totalis forma et heterogenia
Dicitur n' hoo non una parte significat partem hoi' et altera
ita ut partes domg non sunt domg qd' si in pposito habeat
raro utriusq' partes significans erunt duo conceptus et oratio
non dicitur aut Verbum ut si q' calhiquam intelliga hoo hoo
hencem quideram equum non dicitur simplici conceptu hoo hoo aut

Deus agricola habet gl'atam significati totius ex signifi partium
et utrumq' in hoc hoo significat si n' ager aliud signifi carer quam
significat etiam agricola significaret aliquo idem uerbi colit aliud
significat quam agricola quia uerbi aliud e' quam ager. Respondet

agricola n̄ signi. q̄d iam significat prop̄ partialis significat̄
partium ex quibz componit̄ quam q̄ hac compositione q̄d in facta
signi. partium signi. uelut lapis ē dicitur quia lapis pedem n̄ h̄c
tam significat̄ ut dicitur ex his partialibus n̄ pendet probu
si hoi latine agnorantē ostendat rusticū dicitur huius
agricola si illi nesciat quid sit ager totalem tam signifi-
cat̄ illi ges sicut dicitur qui norat quid sit cyclophanta
nec tam. quid sit cyclos et phantas apprenses licet prius in-
tendat nōis fuerit ob has res uagis plane q̄ audens ē ad cog-
nitio. tōis nōis auferre cognoscere pariales significat̄. De fi
explicat̄ uerū ^{uere} ne opus sit scribere loq̄ q̄d uerū canit. CAP. V. DE VERB
CAP. VI. De uerbo ad significat̄ Verbum et ē ratio dicitur
ga quare cogitō significat̄ tan. non enim tempus non tempus
Verbum duro moror nō ad significat̄ sed formalis ē significat̄
tempus. Res. nōm̄ tempus illi h̄c dem dicitur uerū nō
tantum suu exitum que quare post part. ad etiam in hanc uerū
que ē uisibilis. Res. h̄c uerba duro moror; siḡficare
rem q̄ modum actiois. dicitur autem tempus conuiḡficat̄
cum autem dicitur Philosophi uerba siḡficare dicitur et quare
non illigunt h̄c p̄be sed h̄c pro qualibet materia Verbum
prop̄riē nullam significat̄ actionem. Tertio tempus conuiḡficat̄
d̄ uerbo uerbum n̄ dicitur tribz modis siḡfi. primo egressu
ab agente. Do dicitur h̄c tertio egressu quare uerū formalis dicitur
siḡficat̄ et illis mutatis etiam significat̄ tempus mutat̄
CAP. VII. De uerbo eodemq̄ effect. et act. et tempus apprensans
Iura cum n̄ dicitur nauigat quare et actionem et eam uerū fieri
Iura quare sed modificat̄ et q̄d uerū tempus dicitur in d̄o

Q. Vnde. quid significant quae de alio dicuntur esse? Verbi
significati verbum
sive hoc predicatum essentiale sive aliud sive propositio
ponatur verbum n. semper predicatum e

Q. Vnde. an verbum e sit tantum copula an pars enuntiationis
quatio e De Et tertio ad ratione quod aliqui dicunt verbum
alij uolunt habere rem uerbi et rationem aliam quam predicari
quatio ergo e cum dicimus e. hoc e. aial an uerbum e predicat
et cum tempore significat. Res. uerbum e cum fungit uerbo
copula uerbi et uerbum e. ratio quia e vox significatiua cu
tempore et e nota eius quod predicat licet n. n. sit uerbum
predicatum quasi dicitur hoc e. e. tam ratio cur aial predicat
et ipsum. (C) cum aial conueniat e quasi totum qd predi
catur

De hoc e. hic non significat existens. ni essentiam ergo. non
habet rem significatam sive subiectam. De nego antecedens non
licet non significat existentiam significat tam. essent. ni extrinse
q. hoc e. aial idem e dicere hoc habet entitatem qua dicitur
aial

De hoc e. hoc e. aial e. hic nullam prim. temp. differentia signifi
cat quae propositio necessaria ampliat. Sed de tempore. De uerbo e.
hic designat ueriam different. temporis quia hoc e. aial est
non significat eandem temporis differentiam. Edo ueritate ueritatis
non in propositio quod minus. Verbum adsignat tempus nam in
hae propositio. cur e. mouet uerbum quod necessario predicat
necessario significat cum tempore itaq. In hae propositio. Verbum e. aial

note & notat quædam temp. scilicet ut vane hominem et ad id
tam unum hoc extrema tam pro hoc sed pro si non si tua signifi-
catis sed propter certam orationem in quædam

DE ENUNCIATIONE

Primo. Definitio. Oratio est definitio est oratio est
vox cuius pars aliqua significat separata significatione
alia non enuncians enuncians est affirmatio vel negatio utraque vel plures vel
plures semper adit enuncians commune proprii enuncians

O. Oratio materialiter est multa scilicet voces et forma
licet multa significatio ergo male dicitur oratio est vox. Multa
sunt voces idem non spectata sunt autem vox idem oratio. copula
et vox grammaticali. Dicitur quædam orationum parte vel
extra significant ergo falsa est Differentia. Sed quædam parte vel
significare separatim per se videtur nil quod significatio alterius
quædam modifier negatio monet in Aristotele oratio hoc est verbum
to omnis non universaliter sed universaliter significat id est mori-
ficiat et est ens subiectum ad orationem per se autem separatim nil signifi-
cat circa vel in numero nullam quidem speciem significat aliquid
nonis quædam earum significationem auget.

O. cum dicimus hæc propositio est falsa vel est vera vel est falsa
si est falsa ergo est vera quia dicitur et quod est si vera est ergo est falsa
quia dicitur et quod non est ergo. Definitio enuncians includit contradi-
ctorem. Sed hæc et similia. propositio designare alias propositio
quarum hæc signa sunt non autem designare se ipsas cum non dicitur
propositio est falsa designanda est alia propositio quæ si falsa est hæc
vera est.

Definitio orationis ois definit

132
T. 31.

¶ Ois, ratio qd etiam oratio simpli et composita e non signifi-
cativa cuius nulla pars est. Ad qd Aristoteles sic dicitur definitio
et pro exemplo appetit dicit rationale qua e oratio am perfecta
¶ Sed de totum e perfectum ergo n definitio oratio imperfecta
cum definitio sit totum d. s. de totum e effectum suo genere hui
comparativè definitio sit imperfectum

¶ Oratio e ne ora. ens real. an ens ratiois ¶ mentalis oratio rdum
materiale et formale e ns reale qua hanc oratio e naturaliter
presentatio sui obiecti ergo naturaliter hoc significat absqullo
ente ratiois d. s. id si spectat mentalis oratio pro se habet
denotationem quod. et subiecti respondentis oratio mentali vel
scripta e tantum ens ratiois ¶ Ratio qd hoc habet ab actu ratio
et qd nunc quod. e mox pot. e subiectum sive rei mutatio
ex quo colligitur orationem scripta et vocalem et si rdum materiale
sint entia realia rdum formale e entia ratiois

¶ Quid. an definitio e veris. et falsitatem data sit essentiali
¶ Res. non modo n. propositionis significat Verum aut falsum qua
hoc vel illud enunciat non autem qd falsum vel verum enunciat
¶ Hoc vel illud ergo significatio veritatis et falsitatis habent quæ
modum consequentis proprietas ipsam enunciationem ergo
sunt entia enunciationis

¶ Nota. enunciat. e genus univocum resp. aff. et negationis
et n affirmatio prior sit digne cogit. simplicitate hanc
hanc tam n ponit univocative cum negatio se ipsi n proter affir-
mationem sit enunciatio qua et latior fiat si d. significat una

**DE VERITATE ET FALSI-
TATE**

A. Veritas duplex est una rerum ad cognitionem dicitur si res est vera
et cognitionem qua habetur de rebus de veram, veritas rerum con-
sistit in conformitate cum sua idea a qua pendet cum falsitas est reglex
requirit quod ea ipsius res dicitur vera, cum vero difformis est loca
dicitur falsa et si res ois dicitur vera quia sunt gloriosi deo divina
quod facta sunt Veritas cognitionis quibus in confirmari quibus
cum re ipsa est duplex alia simplex et in complexa ab his vltima affirmatio
et iudicio alia complexa cum affirmatiue vel negatiue quod fit per compo-
sitionem predicati cum subiecto et pater non est quod est de se operari
vel alia uterque quodammodo est quod de harum veritate disputatur
corum non est illis potestatem veritatem entitatis, est igitur quod est
de veritate cognitionis qua plerumque dicitur apud philosophum
si qua veritas sed in complexa est in re opera intellectus vno etiam uari
et imaginationis Ratio quodammodo non res simpliciter apprehensi quod
est quodam conformitas quod quod et rem quodam qua gloriosus
est veritas, quod vltima quod est conformis qui veritas dicitur namque
Deus et angeli habent quodam simpliciter ergo concepti simpliciter
quod simplex est repugnat Veritas et falsitas quod quod etiam quod
modo loquenti cum dicimus

A. Veritas principatur est in intellectu quod non est diffidens
qui enuncians quod non tam extrema apprehendi sed etiam in re et
alterum de altero affirmat dicitur in re opera cum non falsitas
in complexa quod potest esse veritas in complexa dicitur si in re opera est ab his
obiectum non dicitur propriissime falsa sed non quodammodo obiectum

late tam loquor n̄ e' absurdum quodere falsitatem in g'nerali
 in prima opera. Q. V. A. C. quid ergo e' falsitas et in qua re
 e' falsitas proprie n̄ e' in rebus quia verum e' transcendens
 quod oib' rebus quoniam ergo falsitas n̄ e' in rebus
 qui oia videntur ut sunt nego errant ad illorum creaturam
 quia ois res idonca e' ad veram efficiendum quatenus
 quod si interdum non fit ad n̄ procedunt ab interna eius
 - falsitate sed vel ab ai tunc ergo in beatitudine vel carnis
 alijs d' unde si res d' concurrens quia falso quinquand' ergo
 in Deo erit falsitas quia e' pleopdemia Q. V. D. in rebus
 dicuntur e' falsitas metaphorice quia sunt similes quibus
 dan rebus veris ut aurorum aurum falsum d'lo quia res
 sunt obiectum

Tertio res non sunt g'formes
 arti a qua facta sunt Q. V. E. C. error scilicet falsum iudicium;
 e' aliqua res existens etiam essentialiter falsum est
 ergo in aliquibus rebus e' falsitas realis res error d'ur
 g'neris unum ut si d'ur quodam mens et qualitas d'ur

primo modo e' vera res d'ur modo habet falsitatem d'lang
 aliquo ex parte in barcus se confor Q. V. A. D. an ergo veritas
 sit proprie in specie intelligibile an in qui illicite an in term.
 eius qui dicitur verbum entis Q. V. E. propriissime e' in verbo mentis
 hoc n̄ e' terminus et g'f'ca g'f'itas ad quam oia p'cedentia
 tenduntur Q. V. A. E. an enunciatio de extremo coniuncto ponit
 e' ne veritas n̄ est illa quae e' de subiecto g'nerato ut d'ur albus
 e' animal Q. V. E. veritas e' sententia sancti Thoma affirmantis d'atio
 ga aial e' unq' de ratiō d'ois sicut si n̄ albus sicut d'ur

Dicitur ut proponi. si vera necesse est quibuscumque ens est verum
 id est ponit habere verum et obiectivum et non repugnans
 ergo ut sit necessaria necesse est subiectum ens et necessarium
 et non ubique quia ratio R.S. distinguit anteced. ut proponitur
 vera si opus est subiectum et verum id est ponit habere
 verum obiectivum et non repugnans hoc sensu vera est
 si autem opus est ut vere existat hoc autem false predi-
 cat hac proponi hoc verum. est ad id quod potest ab aliis contingi
 eodem modo proponitur aliter distinguendum consequens
 proponi si necessaria opus est necesse est copulam predicabile
 significatum et necessarium in se non autem rem ipsam
 in se Dicitur si hoc proponitur petrus albus est hoc et hoc
 Petrus albus est albus est necessaria ergo requiritur hanc et
 necesse est hoc est albus cum sit Septimus exponitur et
 necessario tan necessario Septimus expo. in term. generis in
 terminis habere quia nisi una singulari ^{unitate} Septimus
 hac quali eamque proponitur Septimus Septimus an hoc
 proponi. rosa est flos si vera in byeme nam non videtur
 quia et simpliciter dicitur et accidit rosa vero in byeme non
 habet esse potentate Septimus rosa in byeme non est rosa ergo non
 flos Septimus vera est quod amplius non vera si ne amplius
 hoc sine ut alij respondent distingo verbum est potest in hyeme
 vel existenti reali vel existenti rationi vel connectio
 essentiali quod mirum modo proponi. est falsum quia rosa in hyeme
 non contrarietate et realiter flos modo vero est quia predicatur
Septimus Septimus Septimus Septimus Septimus Septimus

134

inchoat in quibus subiecti **DE** **SC** **VE** **TA** **S** in quo
 consistat enuntiatio **S. Arist.** enunciatio dicitur
 est oratio verum aut falsum significans de re
 ut vere sit nam si dicitur enuntiatio ut quatuor sunt
 dicitur inter pretatio ut est in Sylmo proponi ut ex alio
 infero dicitur frequentia. Ut ad disputandum proponitur
 quatio ut offertur contra opinionem ad verum dicitur
 in dicitur magis cum Veritas et falsitas non sint de
 eadem enuntiationis (potest non eadem manens enuntiationis
 solo mutato subiecto ex vera fieri falsa nunc quatuor
 quo existat ratio formalis enun. an in gponi. connexion
 extremorum Nota duplex gponitio gnerari potest
 in enuntiatione prima in obiecto quod cognoscitur
 et gponitur et gponitur componitio altera in illius
 qua est gponens si ergo potest subiectum **ASSER**
 ratio enun. gponit in gponi. predicti an subiecto ex
 qua componitur sequitur Veritas et falsitas itaque
 dicendum est nunciatio et actum non formaliter gponitur
 sed gponens in ut gponitio sit inter predicta et subiectum
 mediante copula autem autem gponens in se sit simplex
DE **SC** **VE** **TA** **S** primo si iudicium compositivum est simplex ergo
 tale est quale in angelis **R.** in angelis quidem est iudicium
 simplex sed non gponitur quia angeli uno simplici actu cognos
 cunt predicta et subiecta et eodem actu formant iudicium de utroque
 in notis autem licet iudicium sit simplex tam simul est gponitio
 verum dicitur gponitur dicitur non scriptis qui sunt
 sub. et prop.

quibus ad ueni pponitur et si hoc uidi differens est aliud ab
angelico licet non improbabile sit etiam angelos habere
aliqua uo. ppositiva in ijs rebus quas diuini gustibus ge
piunt

CAPITULUM QUINTUM
De enunciatiuibus

Enunciat alia uera. alia singulares singulas definit
cum autem dicitur aliqua dicitur de uersali non uersali illud
unde famias quibus nulla nota additur tunc dicitur
in contrariis subcon. contradi et omnia diuini hanc
probat ideo ex qte. Sed ex glire auctentali ex qte digna
non oppositorum uel utraye. In uersalis et non gradus
uel particularis et sunt subgratia uel una uersalis
alia particularis et sunt gradus et omnia ex glire dicitur probat
uel simul ponuntur et uera et non falsa ut sub contradi uel
simul ponuntur et falsa et non uera ut glire uel neutrum
ut contradi et omnia. Sed et S. contraria uidentur magis opponi
quia negantur si gradus et omnia de parte S. contraria magis
opposita et extentiue quia plura comprehendunt conditoria magis
intensiue quia idem plures raios formales opponuntur
pugnans non contradutoria idem uerita. et falsitate uel
contraria idem ueritatem. Sed et S. multa propositiones
opposita huius non speciant. Si S. est ubique S. non est ubique
qua sunt contradutoria utem S. est semper S. est nunquam
licet formaliter ad has dicitur non pertinent legentia
harum aliqua mirantur quod ad locum alia quod ad tempus
alia quod ad ueritatem et falsitatem. Si omnia horum in qte. formaliter
non erant

134. 135
qua non possunt simul vera esse sed tam falsa et
veruntur ad contrarios **D**ices si haec falsa est
omnis est veritas et haec etiam veritates non est veritas ergo etiam
haec est falsa aliquis homo non est veritas ex singulari non
colligitur particularis ergo contradictories sunt simul
falsa **R** nego utrum consequiam non sequitur ex falsitate
singularis falsitas particularis non ex veritate sequitur
veritas quia falsitas illa negativa omnia negat et nihil
ponit vera autem affirmativa aliquid ponit

DE VI DECT

Regulas oppositorum tradit tres assignat quatuor
possunt simul esse vera una subcon. non simul esse falsa quia
dictoria altera semper est vera altera semper falsa

CHP

Explicit quae sit negatio vel affirmatio res plana et
DE **R**es quae regulae oppositorum sunt recte assignatae
Procedit de quibus probat Aristoteles 4. Metaphysicae de quibuslibet non est
vera affirmatio vel negatio de quibus probat quia si ponuntur simul
vera contradictoria etiam possunt esse simul vera ex veritate
non deducuntur particularia de subcon. probat si subcon.
possunt esse simul falsa ut aliquis homo est veritas aliquis homo non est
etiam possunt contradictoria quia ex falsitate particulari
colligitur falsitas veritatis si ergo haec aliquis homo est veritas
falsa est etiam haec omnis homo est veritas falsa est. **Ob** haec
dictoria sunt simul falsa omnis homo veritatis est autem
aliquis homo veritas non est autem ergo contradictoria sunt simul
falsa **R** nego autem e. particularis non ut recte Scotus notat

vera è nam ad veritatem negativam propositionis non è quæ abstracto
possibili

OBJECTIO
ALTE. ET BENE. HANNO. TAN. DA

2 **S** utrague harum è falsa si ambulans non movetur
ponit quod non aliquis ambulans non movetur. **R.** nego ant. ued. ers. nam vera
ambulet. his vera est etiam cum nemo moveretur aut ambularet
cum extrema necessario que et ante sit similis è hæc oppo-
sitiõ. ois homo dormit. aliquis hoc non dormit si dicat
eo tempore quò solus homo adam erat et in somnum incidit
utrague falsa est nam primo univ. falsa è ois hoc existit
dormiens cum non existerent tunc omnes homines part. cularis
et iam falsa è aliquis hoc non dormit id è aliquis hoc existit
non dormiens adu. ois hoc existens erat dormiens
ergo contradictories simul sunt. falsa nego ante. hæc utrad.
si n. ars. signum accipiatur. g. p. l. e. id è qui è quit. utiq.
falsa è hæc et vera altera si autem signum restringatur
ad id. existens vera è hæc falsa altera. **OBJECTIO.**
Hæc sunt gradus. v. ois ap. ois. sunt duode. quidam
sunt duode. ois planeta sunt 7. quidam non sunt septem.
R. nego ant. ued. ers. prima è. proponit. sing. non univ. falsis
cum illud omnis accipiatur. collectiue non distributiue
id è signi. at. multitudine. hæc singularem. g. p. l. e. m. ex. d. i. c. i. t.
OBJECTIO. Hæc duo sunt simul vera nulla navis et aliquis
è necessaria ad navigandum atq. hæc sunt contradictoria.
probat. veritas ut g. u. d. i. c. i. t. u. e. n. e. u. l. l. a. n. e. u. l. l. a. n. e. u. l. l. a. d. i. c. t. u. m.
si n. licet si d. i. c. i. t. u. e. n. e. u. l. l. a. n. e. u. l. l. a. n. e. u. l. l. a. d. i. c. t. u. m.
u. l. l. a. n. e. u. l. l. a. n. e. u. l. l. a. d. i. c. t. u. m. **R.** d. i. s. t. i. n. g. u. o. m. a. i. o. r. i. u. m. u. e. n. t. a. t. a. t. u. m.

Supponit dicit gradus oras illi mitata dicit n° 136
nam Vrealis venus & hui nulla navis determinata
& ne curia cum alia ponti e commoda Stragzoyo
explianda e vel disjunctum vel disjunctum

OPERTES
Hec sua sunt gradus ut ori a et simul vera disjunctio
altera mang e dextra cuiusdam altera non e dextra
R.S. n^o e gradus oras sed particularem utrangnam
particula oris non facit propositionem oralem sed altera
particularem quia omnis afficit tan. partem subiecti
oris scilicet

OPVT OCTAVVM
Quia dixerat Aristes contradiutoriam alteram vera
alteram falsam e inquirat hoc capite utrum in oribus
locum habeat et maxime in futuris contingentiis
ut eras pluet eras non pluet quatuor autem in
non de oribus futuris contingentiis sed tan. de singu
laribus haec n^o proprie sunt contingentiis. Et. quia futura
contingentiis oris falsae sunt ut oris hoc erit
in sing. particularia ut plurimum vera sunt ut aliis
erit in oribus singularia in diffinita geludit erg. aristes in
sing. laribus proponi. de futuro contingentiis n^o e determi
nata veritas aut falsitas id e neutra pars e determi
nata vera aut falsa **RATVS** aristes si esset de futuris
contingentiis determinata veritas ora euenirent necessario
hoc autem e absurdum ergo si determinate verum dicit
qui dicit

#

Si determinate verum dicit qui dicit cras pluet
 ergo false dicit qui dicit cras non pluet ergo cras necessario
 pluet alias si non verum non dicit. **RES. 38.** De gtri
 gentium tria sunt genera primum eorum quae raro gtri
 gunt ut Jod ventem theracum invenire. Nam quae saepe
 facta pluet mens maius de eorum quae sunt de utrumlibet
 id est quorum gradus utrorumque frequenter evenit atque
 primum sed si determinata est veritas defuturis gtribus
 Jace didis locum non habet ora non necessario et determi
 nate eveniant si nunc determinate verum est cras pluet
 ergo qui heri dicit cras plueturum determinate verum
 dicit ergo cras potest non plueri neque refert motione
 ante dixerit nilominus sequitur effectus si verum est
 rem verita. gtingentem futuram et determinatam
 ergo evenit oris de rebus gtratiis si non verum est hoc
 futurum quod gtri in contrarium quod movet tam
 evenit contingit non des rem evenit veram quia pro
 positio probata sit non in dependet a cognitione vel
 annunciatio sed contra des enun. vera est vel falsa
 Jura res est aut non est eventura; Subiungit etiam
 necessitatem absolutam et hypotheticam Doctus de dami
 et necessarium et hoc duo quanta cras pluet aut non pluet
 necessario vera et nigula autem non **Ab. n.** id determina
 tam

Veritatem notari illam quae dicta est et actualis distincta quidem non
 est aliquam certam significet nec termini sint aequivoici hoc si canis
 latrat distincta non est et audientis animam suspendit donec ad unum
 determinetur actualis autem dicitur quae significatum actualem rep
 resentat non quod iam actu existat sed quod significet ut vera cau
 sas tempore quod per copulam verbi significatur nam in hoc modo ac
 tuale significat in intelligentibus in necessariis quidem de futuro et gen
 gentur et determinata veritas

Nota in quo duplicem contingentiam radicem ostendi prima liberis
 causa vel causa libera quae positis sibi ad agendum requisitis potest
 non agere quae libera est in Deo et creaturis intellectuales intelligit
 requiritur altera est in actionibus causarum rationum quae propter mini
 ma impedimenta ab actionibus ponitur impediri licet vni in se habeat

DE VERIS CONTINGENTIBUS

DIFFERENTIAS

§. I. Res cum eis sit necessaria
 §. II. Res cum eis sit contingens quem Nominales sequuntur quia ad
 actionem potest etiam aut equam agat in differentem esse ad agendum
 cum veritate necessaria agere dicitur autem Theologi et Philosophi docent
 in eandem, dum agit libere agere

§. III. Res quae ex natura sua indeterminata est ad agendum vel non agendum
 vel ad hoc aut illud agendum etiam cum agit contingenter agit et si libera
 si libere nam si determinata est ad unum positum sibi necessariis ad agendum
 censet agere necessaria et ignis apponit stappa non potest non agere simpliciter

tam quia multa videntur contingere etiam hac vobis dicit
 contingens ratio quod est in actu contrarius non a nihil potest enim ad
 ad actum contrarium ergo potest non recipere illam actum quem reci-
 pit ergo dum recipit contingenter recipit ut cum aqua calefit etiam
 in sua calefactione retinet potentiam ad frigus ut potest frige-
 re ut enim sit potentia ad contraria ad indifferentem sufficit ut quod
 cum tempore sit calefactio cessare potest et in dicitur frige-
 factio et quod hoc fieri potest ut tempore habet potentiam ad oppositum ut ostendit
 hoc in potentia libera de omnimodo argumento Theorici si aliter ma-
 neat integra libertas ad peccandum per integram diem et extrema hora
 libertas notabit eodem tempore ille peccat non erit culpa obnoxius
 dicitur quia ipso momento actus elicitus non erat voluntas indifferens
 nec libera et totus actus ille rationem peccati non habet hinc sequitur
 si actus ut peccatum potentia hic elicitus eo ipso momento debeat ei
 libera.

**DE PROPOSITIONIBUS DE PRÆTERITO ET FUTURO PRÆSENTI, SIVE
 DETERMINATE VERA AUT FALSA**

DE PRÆTERITO tam de præterito quam præsentis sunt determinate
 vera, aut falsa, quia vel enunciant res ut existentes extra causas vel
 ut hi existere utrumque autem horum determinate: falsum est ergo
 propositio enuncians factum esse aut non determinate est vera vel falsa
 cum determinate hoc vel illud significat:

DE SIGNIFICATIONE

prædicatum contingens non dicitur vere de subiecto, nisi actu in
 actu illiusdem significatione propositionis, de præterito non habet veritas
 subiecto actu in actu, ergo de eo dici non potest. R. S. d. quinque m.

predicatum si subiecto inhaeret non actu existens, sed eo tempore
 inhaeret, quod per copulam congnificatur, idque satis est ad veritatem pro
 positionis:

DESSES

Nulla propositio vera est in praeterito, nisi aliquando fuerit.
 vera in praesenti, sed cum dicimus Mattheum vixit nonagesima
 quinta annis novem, nunquam verum fuit, cum vivere tot annis, sed
 vivebat, RESPON. id quod de praeterito verum est, de praesenti verum
 esse dupliciter, ut totum praeteritum simul fuerit in praesenti, id
 per partes, ut oes partes praeteriti fuerint in praesenti, hoc in roo
 modo in praesenti aliquando verum fuit haec propositio, unum enim
 cum nunc idem haec, generalis ratio est vixit suaveris, licet non dixerit tot
 hunc ora vixit duravit hora nunquam in praesenti non simul sed dicit
 ut nunc haec, nunc illa pars praeteriti:

DESSES

de futuris contingentibus de vi determinata
 rationis scilicet huius est te veritas
 horum, de futuro contingenti altera sit determinata vera, altera determi
 falsa, nonnulli sectari quastiois huius difficultatem evadere, impi
 ene magis, quam imperite humanam libertatem e medio sublevere.

DESSES propositio de futuro contingenti non determinatae verae aut
 falsa, est opinio bonorum Philosophorum et Theologorum sancti Thomae
 reliquos vide apud Suarez Disput. 19 secunda et Thomae primo Vasquez
 ratio per Aristotelis hoc est propositio universales de futuro contingenti
 concludit determinate veras vel falsas esse ut plurimum ergo falsas etiam
 possunt

100.
possunt singulares consequentia probat, quia tam contingens est, com
idem esse verum, vel in unum Deus ex duobus contradictorijs petris
peccabit, petrus non peccabit, determinate dicitur, utra sit vera vel
falsa, antecedens patet quia novit conformitatem, vel difformi
tatem, quam habet hoc propositio, cum re ipsa hanc esse conformem
hanc ergo determinate novit hanc esse veram, vel non esse vera
confirmat ut ex verbis profectis, placidi et omnibus, ut cum dicitur
anno vertente nascet ex te tibi Filius, hoc certe contingens est
et tamen determinate a Deo praedicitur, hoc enim dicitur
est, inter nostram cognitionem, et ~~Dei~~ ~~et~~ ~~quod~~ nostra
sit confusa, scimus enim tantum aut pluituram, aut non plu
ituram, in confuso. De vero autem distinguere scimus, et
quando sit futurum, si nihilis nostra cognitio est in praes
entibus, nescit si deo an amore an odio dignus sit licet sciat scilicet
dignum esse, Deus autem determinate novit huius amore illi
odio dignus est, Ratio quia futura non sunt minus certa nota quam
praesentia. Ratio quinta propositio quae datur confirmis respici
tate est determinate vera, haec propositiones autem conformis sunt
ergo sunt determinate vera, quia actus conformis non est necessarius
ut sit, habeat actus existens, sed tanquam sit aliquando futurum, alius
neg propositio de futuro necessaria erat, actus difformis quia obie
ctum necesse actus existit, ut si dicas sequi anno futuram eclipsin

*

Iniqui sequitur ora cœntora, necessario, ut argu. Arilles
 Soleant ut deliberationis, subvertentia libertas omnium agentium,
 Quam San. Patribus nego sequelam qd. pra. sua. Sui rerum
 futurarum, contingere n. solit nego. caralibus aut libertate
 reari, agendi, quia non ideo peccavit Adam qd. hoc oras
 non erat futurum, sed Deus nonit et pra. suavit qd. ab omni
 ra noluit. erat, peccaverit. Deus pra. suavit ora cœntora, ideo
 modo quo sunt cœntora, qua necessaria, ut futura necessario,
 qua contingenti contingenti. qua libera libere, unum quodq.
 idem naturam: 3. optime explicat S. Aug. 90 hoc pra. suavit
 et determinata veritas, n. efficiant necessitate qd. pra. suavit
 ta n. pot. e. currere quom. cursura pra. suavit et tam si tu pra. suavit
 currere, pra. suavit. sicut tua memoria n. cogitavit et facta quic
 pra. suavit. si Deus n. pra. suavit cogit. forenda, qua futura
 ta videt currente contingenti, non currere et tamen n. posse
 currere, potest eam videt currentem, si non videret facta, et ta
 libere curreret, et minobit cum videret si etiam De. De. suavit
 dam, e. ripu. ab aeterno videt quic at oram, hac hora et tamen
 libere peccat uram, Iniqui soluitur hoc arg. frequens si veru
 e. peccat. peccat. uram, ergo. propo. quo ante ann. id. affirmabat
 vera erat determinate, et Deus hoc pra. suavit ab aeterno
 quod ante ab aeterno. veru. erat n. pot. e. n. e. n. propo. at. ne
 verit. ergo. necessaria. P. ab aeterno verum factum eam. ergo. n.
 ferit e. aeterno. veru. ull. de usaria negatur. consequentia, quia q. d.
 propositionis aeterna Veritatis vocant qd. ab aeterno fuerit ^{factum}
 ut pra. suavit enanti

negat et
 non potest
 non ergo nec
 non peccabit
 by potest pe
 absolute nego
 in sua gposito
 In sensu diuiso
 Definitio
 ubi necessario
 in statu gpositio
 sed consequenti
 e

data sine gpositio q̄ta enunciat in com modo enunciat
 in fat et presenti negs incipient e, negs un quam desinent
 RES: rdo hoc argum: com modo e solari gnis hac distinctio (v c)
 Drg prae sit Petrus quatuordecim ergo si pot e non quare ergo
 peccabit ne cessario RES in statu gposito e vera, e falsa in di
 uiso sed ex hypotheni e vera, et absolute falsa, in diuiso vel
 necessario quia ubi ne unitate consequentia non consequentis
 ne unitate consequentia dicitur necessario, quod ai illationis
 ex altero sequitur ut si vides Iovem sed ex te ergo nec, nec
 tate consequentis e necessar e, quod ex rara hie et iter fieri non
 potest ut solum illuminari **OB PET 7 30**

Posito possibili in actu, nullum sequitur impossibile, quoniam
 ergo Drem suri cras pluiturum, pluit ergo cras, sed tam possibile
 e si pluit, hoc autem quod possibile e ponamus ee nil ergo sequit
 impossibile, et si hac duo ponantur simul debent suri cras pluitura,
 non tam pluit, sequit Drem falli, quod e impossibile. **Q. a ratione**
 distinguem, posito possibili absolute, nec facta suppositio, nullu
 sequitur impossibile, si tam si aliqua hypothenis sit facta, si ergo
 prima hypo. ponat, rda e si p̄cedit ut hoc possibile e posse
 saluari, facta tam hypotheni quod in diu. odio sit mortuus
 si pot e saluari, **OB 30 ET 30.**

Quis veritas cauetur iuris, vel e causa appas obiecti, vel causa ob app
 obiecto. sed veritas propositionum de futuro gpositi nec cauet obiectum
 nec ob illo cauetur ergo in illis non e veritas, nisi probat nil
 si cauetur pot e a si cauet, RES: veritas in enunciatiois pendere a
 veritate rei si obiecto, quod habet aliquam rationem circulatoriam
 nec tam. opy ut inuocat, nam etiam finis cum non em e, reue
 si cauet

causare.

OBIECTA

[Redacted]

Ibi autem contingens, quod procedit a libera voluntate, T. 3. 9.
 antequam fiat, e' in potentia causa sua, sed causa e' adhuc
 interminata, ad hoc vel alio facientem, ergo etiam futurum
 contingens e' interminatam, si n' cas. non determinavit
 e, ergo etiam effectus n' e' determinatus, et si effectus e' determinatus
 ergo cas. h' ad illam iam determinavit. RES. cas. de ph' d'
 dicitur determinatum, primo ut sit determinata in presenti,
 tunc e' interminata, Secundo ut sit determinata pro tempore
 p' indi casus e' copulata, q' ratioe Respondit et propositioni
 de futuro contingenti, hoc autem modo a casu determinata,
 et effectus, ita n' hoc habet, ut non agat aliud nisi potest etiam

non agere

DEE

Ergo res futura facta supponi quod sit futura e'
 futurum nec exaro, ergo non e' contingens RES. facta suppo
 rem infalibilibiter futuram, non tam, nec exaro, ut supra deli
 n' e', necessitate sibi ut absolute effectus n' futurum contingens,
 neq' dicitur necessitas absolute sed semper eam hanc rearsione
 posito quod sit futurum, quam ob rem multi auctores maluerit
 dicere aliqui infalibilitate e' e' eorum, quam necessario.
 q' quod hoc modo ex e'nt adhuc mutabilitate euenire
 ut dicitur mutabilitate euenire, q' nota facta hypobese po
 tuit aliter e' e'nt

PER SECVNDVS

PERSTRANS

Justitiam Aristis e' PERSTRANS. In hoc libro variare
 enunciationem et variatarum umi opotiones et xqui pationis
 ostendere q' ad Sylmos maxime referat tripliciter autem

variari enuntiativum ad dicitur. De tract. negatione id est siue
 praedicti siue subiecto siue etiam copula ad iungatur
 et de his agit cap. primo modo additioe categoriamatis
 ut si dicam Socrates est homo videtur tertio additioe modi
 ut possibile est contingens impossibile necessarium Verum
 honestum: observamus cum liberorum Logicorum huius
 libelli est cum et naram harum propositionum quorundam
 et quibus difficile cognoscitur tum quia quia dicitur
 etiam tenebras videtur quas sine ipsis maxime non
 erra expedimus et capi. primum quidem explicat varias
 enuntiationes de verbo est modo, et tertio adiacente, etc.
 Credit de alijs verbis Deinde agit de harum propositionum
 oppositioe enuntiationem simplicem appellat quae sunt de uno
 enuntiat Plato est habitus et illud unum vel est non videtur
 vel ignominatum id est infinitum variatur aut enuntia
 ex non et verbo subiecto est, et modo est hoc est et hoc
 a non est. hoc non a est; hoc non a non est; sunt hi quae
 Variarunt in unum calibus etiam tot inveniuntur si idem
 fiat in praeterito et futuro colliguntur auctores Aristoteli
 in propositione vero de tertio adiacente aut propositiones
 duplicari ut a est, praeterea tradit leges generationis
 ex affirmativa finita colligitur ^{infinita} negativa ut est videtur homo
 ergo non est non videtur homo; non tam contra negum sequitur
 non est non videtur homo ergo est videtur homo nam saltem non est non videtur
 homo

DE SECUNDA ex affirmativa infirma infertur 140 191
 negans finita e non in dy hoo ergo non est in dy hoo
 tam gra n a sequit n e in dy hoo erg e non in dy hoo
 nam salpa non e in dy homo TERTIO ab affirmativa
 ad negatiu priuatam bona e gregia n e in dy homo
 ergo n e in dy hoo n tam gra nam salpa n e in dy
 hoo n tam e in dy hoo Eadem ratio dicit seruanda in
 talibz De a qui potest uti aut em ad e dialic de triu
 maxime s phorica quarum Doctrina hoc uerit gti uerit

Bra contra dicit post contra praepositoz sub altero
 Capi. Do docet qua multiplex sit enunciatio scilicet
 ut cum multa de uno uel unum de multis enunciat
 satis ante e si significatio sit multa esse uere sit una
 Do queri an liceat argumentari a diuisis adiuncta
 et respondet (qa sequit maxime obiecta) et si pone ut a
 ha ca e bona consequentia Socrates e arid et e bipis
 erg e arid fipes do uidet etiam n e uera hoc argu
 mentatio est uerit bonis et e tipicis erg e bonis tipia
 si erg nunc Arist. cum duo aliqua in uno aliquo gtiunt
 accidentaliter n e bona arg a coniuncta ad diuisa Et
 tam alterum quoni at ex naturaliter e bona ut apparet in
 priori exemplo si do cum unum alterius significatiuem
 immutat et facit in propriam non e bona non asequit
 e hoo mortuus erg e hoo qd dicitio mortuus altera trans
 fert a propria signi. De meta phorica si n e bona cum

in unius generis videtur alterius generis per se est hoc per se est substa
 erg. est hoc substantia ad quod falsa sed in eptant. S. q. a quibus
 ad divina non est bonam frequenteriam cum signi. unius argoremati
 significat ut alteri generis fa est generatio quae ex se fuerit non
 sequitur chymera ens in agibile erg. est ens quia addit
 imaginab. Aut ut ens latius pateat quae generi loquendi modo
 soleat addi Arist. etiam hoc exemp. non sequitur hoeris est Iusta
 erg. est quae hae argumentatio est ab e tertio ad id certum ad
 secundum ad id ens

Dico

Exmp. a Divinis ad genera est vera argumentatio quia
 si duae formae de Socrate quae duas proposi. divinum enu
 ciantur cui non genera enim possunt enuunciari ut si de can. Socrate
 est albus et est Philo. erg. est albus philo. est scriba et bonus erg. est
 bonus scriba R. S. sententia aristelis et saepe non tam simpliciter
 quibus a divinis ad genera argumentari

Cap. tertio agit de oratione proposita ex simplici enunna
 tione et modo ut Socratem esse videtur est possibile simplex illa
 oratio vocatur dicentem modum autem prediandi sine predi
 catum modi sunt quatuor possibile contingens impossibile. necessarium
 opponitur possibile non possibile. contingens non contingens. impossibile non
 impossibile. necessarium non necessarium prima parte capituli hanc
 oppositionem propositionem ubi parte capituli aequi potentias
 Pradi et genera neceres disputat quatuor autem unde accipiendi
 proponi modum ariam ex cono. quod in di. co sit affirmatiouel
 negatio quae scilicet ubi sit in absolutis ut hoc est hoc non est

172
175.
In negative quia aliis gradibus ponent simul a veritate
possibile est solutem esse videtur possibile solutem non
esse videtur est ergo sumenda oppositio modalium ex affir
et negativa copula principali quae videlicet coniungit

modum cum dicto quod si probat ex quo nemitur ve
ritas et falsitas propositionum ex eo oppositio haec ex
modo sumitur ergo oppositio mai. par. oppositio nem
ciarioris quae nuntia videtur et falsi. probantur
ad veritatem modalium non sufficit utrumque habere ut
enunciatio per copul. sed utraque debet esse vera ut enunciatio

quod unum hinc falsum est haec neque est per se de creatura
decat. De a qui potestatis harum enunciationum videtur
sponte cum cap. 4 docet enunciationes duas quarum altera

formam affirmat de subiecto altera eandem negat ma
gis quae nuntia quam duas affirmantes gratias de eodem
subiecto haec ergo magis quae nuntia solutem est bonum solutem
quae est bonum quam haec solutem est bonum solutem est malum.

Ratio formalis quae nuntia priores cum non bonum formaliter
deducit bonum malum quam consecutione ad illi de proposi
tionis enunciatione coniuncta est quae coniunctio architectura
quod fit tripliciter vel non habet nuntia quae nuntia
de hinc est deus est vel tan. copulata sententias ut a est b
aut dicitur ut a est aut b est ad hanc autem veritatem

ois vocari solent gunctivae hypoteticae proprie tam
 hoc noe queni puz id a copulativa de dicitur
 appera nra gtem, formaliter a habent vero valit habeat.
 Haec si hoc e anal e hanc omnis hoc e anal. gntivally
 e qua gdat pluribz enunciativz qdnti ali gntivae nra
 ut si a e b e adharum aut verita. n e opus veritas unig
 simpli cis significatiois ad has reuocant racionales ut e cryp
 ad quaru verita. necesse e ut ant ead. ut verum rdo causalit
 ut qd sol la cot dies in quibz praet verita aut ead entis e
 opy e ut haec sit causa frequenti ad. copulativa e cuius partes
 necessarii gunctivae copulativa necessariae sunt cum ois partes
 sunt necessariae ut Socrates e hoc et Socrates e anal gntivae
 cum ois part. vel una tantum e gtingens ut Socrates e hoc et
 Socrates e rdy in possibilis sicut una pars in possibilis
 vel plures oppugnant ut Socrates e hoc et e lapis diuine
 vera e cuius part. particula diuina (vel aut simili
 copulatiue necessariae sunt qd gdat partibz gntivae
 vel gntivae ut aut vera e rdy aut e rdy

LIBRUS ARISTOTELIS Prioris

Sive de priori analysi, seu resolutione
 quod dicitur in horum librorum et earum noent.
 Hegidig romang obice putat argumenta, conuincant
 Sylm simpli d. d. demonstra. nonnulli consequia de sentio
 x sunt improbabiles si loquamur de obiecto primario aduile
 uicato. Si loquamur de obiecto primario abstracto et Sylm simpli
 vel argumentis cuius pars nobilissima demonstratio Arist.
 +

**ASSERTIO
 PRIMA**

hijus librorum et posteriorum item topicorum et elenchorum
 e tertia operatio intellectus quae proprie vocatur ratiocinatio
 seu consequentia quia omni his libris docetur quomodo unum
 ex aliis sed uandem ut quid necessario quid probabiliter
 sequatur

ASSERTIO DE QUADA

Quobis libris priorum agit Aristoteles de rerum operum mentis
 in genere non grabendo ad hanc uel illam materiam duobus
 posteriorum agit in materia necessaria quae uocantur demonstratio
 in topicis de eadem in materia formae alii in elenchis etiam
 det quae opera habeant similitudinem demonstratiui uel dialectici
 necessitates sunt

DIFFICULTAS

Cuius analytici: Variis causis ^{ita} redduntur id quae docet syllogismos
 in minimas particulas resolvere in proprios terminos figuras
 et modos ratio quia docet syllogismos compositos in simpliciter resol-
 uere et quia docet in perfectos ad imperfectos reducere quae est res
 latio quae docet syllogismos resolvere in principia et causas

ASSERTIO PRIMA

Causae allatae non sunt sufficientes praeterquam uocantur
 tactici et spontaneos et causa ergo uocantur reductio
 e ratio et modo diuersi et rerum operum illic ad quod nota
 multa uerba alij genus fieri uocantur artificibus interdu
 peculiarium ut in rebus dialectice et geometris hi et analytici
 geometriae sibi uocantur eo quod proprie ut geometriae geom-
 etriae demonstratiui redduntur similitudine ergo haec dicitur

Supponit ut ostendat se quaedam analogas ostendere et
ex certo generico ordine progere quod nulli fuerat. Iste
interis vult. Sed quoniam geometria definitas proponi redi-
cunt ad quaedam principia ratione nota sic aristoteles
indos ratiocinandi adducit ad duo generaliter primum
si libri vocantur priora analytica quia hic ostendit ^{vero} necesse
solum geometriae ratione materiae seculata in ceteris tractata
de geometria ut est in certa materia huius unitatem est apud auctores
resoluit rones dicitur in eam quae est geometria consequitur resolutio
consequitur est cum ostenditur eius veritas ratione affirm. et negan-
tium universalium vel particularium resolutio esse gis est cum
ostendit conclusioem recte deducit quia propositiones quae
probae fuerunt. habent subiecti et gradum habitudinem
quae in se continent veritatem geometriae. Prae lib. 10 agit de
syllogismo dicitur de lib. 2 syllogismi proprietate et effectibus ostendit.
Lib. 10 habet 3 partes in dicit syllogismos governare, dicitur
de invenientis modis seu quoniam et minorum tertium dicitur
de syllogismorum

CAPITULUM PRIMUM

Principio dicitur dicitur sibi se agere de demonstratione et veritate
quae per demonstr. agitur primo tam. definiendo vult quod propositio
dicitur, terminus, syllogismus, dicitur de si, et dicitur de nullo. Definitio id
propositio est dicitur et est aliquod affirm. vel neg. oratio. Definitio
prim. differat ne propositio ab enunciativa dicitur. ratiocinatio dicitur
et propositio quatenus habet relationem ad syllogismum quod dicitur

143
144
graeca $\pi\sigma\tau\alpha\beta\iota\varsigma$ indicat e autem proponi hinc $\sigma\gamma\lambda\alpha$
qua vel vera e vel falsis apparet nam perspicue falsa
Syllogismus in $\sigma\gamma\lambda\alpha$ est **PROPOSITIONES**

ubi definitur proponi. q. aff. et nega. n. ad idem verum
verum et falsitatem. Et utramque e rectam licet hoc manifeste
sit essentialis data q. gradus essentialis. **DE VERBIS** hinc relict
definiri p. aff. et nega. definit n. propositionis proprie
tunt rectam formam syllogisticam quod idem. aff. et nega.
n. idem veritatem et falsitatem precise fit

PROPOSITIONES

RES. An definitur hinc etiam hypothetica
cum hinc quoque g. p. n. p. n. n. vel aff. vel nega.
neg. referri in illa aliqua frequentiam e cum in $\sigma\gamma\lambda\alpha$
sape ponit e pars unius Propositionis prop. detur in
in veritatem particularem indefinitam singulare relinquit
qua ead. exigua res sit in $\sigma\gamma\lambda\alpha$ do. hinc in de
stratiuam et dialecticam demonstrative vult que est
per p. a. suppositives certo et eadem ex n. q. d. ex in
qui demonstrat qua si suo vari veram dialecticam qua ruy
si bi conuenit qua p. n. temp. e. necessarii aduertuntur g. n. n.

DE SYLLOGISMO

Terminus in quem tert. definitio $\sigma\gamma\lambda\alpha$ e oratio in qua galvossam
positis aliud quodpiam ab illi qua posita sunt necessariis accedi
es quod hinc sunt explic. quera apud dialecticos

PROPOSITIONES

Sine imperfecto $\sigma\gamma\lambda\alpha$ etiam est verus syllogismus!

PARS mo, licet nō colligat evidenter, colligit tam neces-
 sario, quod ad prius pra Sylmorum spectat, Hora rha ē
 gēnērali etiā in materiā et proprii, et termini rdo
 Formali figura et modi, pertiēcientiā, rduetio,
 et expositio, quarto regulatiōis, et ab aristotele uocat
 dicit de dicit dicit de nullis, sunt nō dūa norma quibus
 Sylmi diriguntur, unde Diale et rcam p.

ARTICULUS DE

quibusdam essentialibus

Iff. qualis est dicitur Sylmi illogice propositioni, et
 monstra riam, Diale et rcam, et sophisticiam, et pseudographā.
 HEC bac prop. nō se essentialiter, et specie differunt
 si loquamur de iudiciis mentis qua in his propositionibus
 praecipue spectamus, ratio est manifesta atq. dicitur et opi-
 nionis et erroris inter se distinguunt, recte et specie nō
 et habent eodem modo distinguuntur, cum autem dicitur
 dicitur habent, alijs autem pro uocantur, etiam ipsi atq.
 inter se distinguuntur, probatur rdo ubi ē ratio
 formalis ubi est rca, etiam ē diuersa species atq.
 sed ubi ut unum dicitur et opinio et error habent formales
 rones diuersas, ergo et atq. in illam tendentes rōis
 dicitur DICTIS colores diuersarum specierum sub una
 rōis et in eodem speciei ppendunt cogitatio vera probabile

144.
175
Averam necessario intellectui unius speciei possunt app[er]ere
Dn una ratio formalis veri RES. nego sequamini etri enim
sit una ratio formalis generis, sunt tamen diversa specificia
nam verum ut obiectum scire, non potest nisi per mediu[m]
necario et evidenter quatenus gnoscat, ut dicitur in
obiectum opinionis per medium probabile et multo
magis diversitas est in errore.

DE PROBABILITY
Judicium probabile fieri potest necessario ergo
hac duo sunt eiusdem speciei ant. prob. sequitur quod
aut probabiliter secat calumnia est utendum potest
is postea per demonstrative gnosere tum ex probabili
fieri necessario RES. nego ante. licet enim id est
unum vero iudicium est tam. et vero et fieri dicitur

DE SYLLOGIS
Syllogismus oratio et propositio
et iam. ut oratio est. omnes syllogismi
partium inter se sicut via membra unius syllogismi

DE SYLLOGIS
An in syllogismo ponit et propositio singularis
RES veritas est sententia asserentiam ratione Aristoteles dicit
inductivam ad syllogismum. id est inductio habet propositio
singularem et etiam mutata in syllogismum eam retinet ergo
RES syllogismi qui dicitur ut principis dicitur de omni et nullo
sunt boni sed consonantes singulari tales sunt ergo de gravi

pend et deorum saxam sisyphi e' graue erg pen set
deorum 3. tollerentur syllogismi expository qui habent
medium singulare et principia eos dirigentia quod sunt
eadem vni tertio. pertinent etiam ad eos modos et figuras
quorum dispositioe imitantur

§ 333 § C. 3a
In'ois et solus syllogismus
§ 334 § C. 3a
In'ois et solus syllogismus e' argumentatio formalis
licet etiam alia formalis consequntia denter
prima pars ex eo constat quia in nullo syllogismo bono
pot' dari aut euen. verum et conseq. falsum rdo in oi
argumentatione debet ee aliquis terminus in aut eueniens
quod non est in consequntia in ceteris autem argumen
tationibus d' sylmo distinctis cum sint duo termini in
antece. et ysegte liberum erit quemlibet terminus p'ce
Hinc nulla certa regula dari pot' est faciendi entinematib
nam in quacunqz forma dat' entymema vere veridens
etiam dari pot' est eadem forma seruata falsa gelidens
eadem ratio e' in exemplo Difficult. e' in inductioe
hoc enim ex enumeratiue sum singulari u' colligit
vrsale vmperyz ea forma seruata bene geluor' aliqui
negant idcirco in uetioee proprii dicta argumente
t'oe quia reuera non colligit aliud sia a singularia

146
Aristoteles sunt idem dicitur respondere et bene veni
inductioem semper colligere ut syllogismi haec n
inductio ignis aer terra aqua sunt corruptibilia
ergo elementum glaciem certam n colligit nisi
si huius propositionis haec quatuor sunt elementum qd
si addatur nam erit syllogismus

DE SYLLOGISMO 44

De natura syllogismi

Syllogismus est quidam discursus ita vocat similiter
motus alicuius a termino a quo ad terminum ad quem: est namque
syllogismus cognitio unius ad aliam ex his duabus
hoc propter mentis imbecillitatem cum omnia simul
apprehendere nequeant. praemissa sunt via et dispositio quae
recipiens intellectus ad iudicium allatum conclusionis
peruenit huius syllogismus duobus modis apud Aristotelem accipi solent
scilicet pro solis praemissis apta in se et pro colligenda conclusione
collocatis interdum pro tota argumentatione quae ex praemissis
et conuenit definitur **ASSERTIO**

Discursus dicitur bene dividitur in eum qui est rationis successus
et in eum qui est causalitatis discursus secundum successum temporis
est ordo plurimum cognitiuum sine mutua dependentia tibi
mutua successione ut cum quis in cogitatione unam deinde
maie tertio animum per culpa. haec cognitio discursum tempore
requirit et totam habet relationem prioris et posterioris discursus
causalitatis est eum una discursus ex alia elicitur cum dependentia

ut mater est ergo oritur filium, solent alij tripli
 Triplex dicendum facere ius dicitur oritur post aliud qui
 dicitur est memoriae rdy ex alio qui fit qd copiam aedem su
 in alio dicitur ut vident ut cum beati videntes su
 facie ad in faciem in eo simul vident creaturas quaz
 in specula

ASSECTO

in digna
 uo ad iudicium

Dicitur causa litatis etiam pote unico in danti
 fieri ut s. Thomas quia proprias causa non respicit
 temporis antecedentiam sed tant natura ut in sole et
 luce patet rdy experientia constat cum argum entand
 et aliqua propositio negatve unico instanti ante semis
 exordium nos apprehendere totum discursum mo vere primo
 gelutio et sape audia sola maiore quipimus hunc syllogism
 deniqz non repugnare in intellectu Edem tempore plura iud
 cia formare inter os constat DEUS de eadem no
 ta successio dicitur sus e motus ergo successio ergo una
 propo sequitur alteram et e post alteram q. dicitur n e motus
 proprie dicitur sed tan transit de cuius essentia n e successio

Cognitio
 pte in fornam
 gelutio
 gnyfuit

Cognitio e premiarum dependet velat a causa dispositiva
 pte in fornam cum cognitio premiarum informat intellectum is apl
 gnyfuit efficiunt ut statim colligat gelutio

ASSECTO

Syllogismus cum sit praedicti et subiecti cum medio ter
 mi aiendo vel negando coordinatio continet duas operationes
 rdyas vere inter se distinctas nam saepe una e negans alia autem
 si enim ha sint

si a ha sint. praemissa Dey e immensy non est in ^{46.}
mentum ergo non est Dey nemo potest dicere e unum
sibi. sequa una praemissarum e vera altera falsa
verum et fals. n^o possunt e unum et adon Judicium.

ASSERTIO.
Si syllogis accipiatur pro tota argumentationi quor
iudicium includit maiorem se veram, et quoniam tunc etiam
3. etiam gelusio q gelusiois veritatem ex veris ac praemissam
e de dicitur quod iudicium indicat per nega ad argumen
tatione sufficit iudicare 3. illas enunciat. se veras sed gelu
sioe se veram cum dependentia ad praemissas hoc autem iudi
cium a philosophis vocari solet iudicium allativum et in syllo
gismis principalis dicitur. unum iudicium allativum si iudicia
gestis arguatur dicitur. quatuor et sicut se habet (1) ad secundum
operativum et se habet ergo ad tertium dicitur. quinta

**DE SEQUENTIA ORATIONIS DE ESSENTIA
SYLLOGISMI**

Multis hae quaestio tractari solet sed quia his tota fere se nix
nos breviter respondeo. dicitur. si syllogis accipiamus ut iudicium
hincendi quo verum sit effectus ad inferendum gelusioe gelusio e
de eius essentia sed tunc praemissa debito ordine gelusioe
ratio syllogis. officium e inferre gelusio. ergo gelusio n^o e de eius essentia
nisi e debet se ipsum inferre nos gelusio e effectus de dicitur dicitur
Sicut dicitur. ergo n^o e de eius essentia quia vis pars. In omni ratione
etiam e pars syllogis

sicut omnis pars boni est pars alicuius

ASSERTIO SECVNDA

Considerat illud ut est argum. perfecta gl'ia
 essentialiter conclusionem rari ad soluta essentialit'
 pr'inent ut aliquid agit aliud ex necessitate aut dat eo quod pr'ocant
 ut ergo illatio est syllog. essentialis ergo et gelatio
 sine qua illatio est non potest esse. Sic res ipse sit
 gelationem se habere ut form. promissas ut materiam
 qua quidem verba diligenda sunt de mat. et for.
 proprie de optis non utramque gelatio est pars materialis
 et forma sui in modo est. sed quia gelatio facit
 ut illatio sui fiat tertia operatio et propositio
 quasi diff. adit ut diff. a r'eda opera. Bine solutio
 aliorum referari potest duntaxat conclusioem esse form.
 qualem syllog. autem interna hoc factum est quia vivere
 et hanc form. constituit operatio dicitur operari debet fieri
 per form. exter. non interi. et quod ex defectu in qua
 dicitur aliquid aliud accidere praeter promissas
 ergo gelatio in syllog. defectu ponit nam reliqua r'ia
 in defectu syllog. ad idem operi spectant et sunt quasi
 hoc generis hanc ultimam partem r'eda quasi diff.
 praetera si r'ia allectiois consideremus magna apparet dicitur
 - hanc

Equifina
essentialit'
Syllog.

Vnde
Syllog.
forma
materia

Vnde
Syllog.
gelatio
necessaria
Syllog.

tunc eam quae aliquando simpliciter videtur veram aut falsam 147
 esse videmus et eam quae ex nota ad cognitionem ignoti 148
 provenit constat ex philosophia naturali ex eiusque principis
 hinc proportionem aliter transiatis terminis n. motus ad motus
 essentiam pertinet ut frigus ad essentiam frige motus dicitur
 ex nota ad ignotam ergo ex eius essentia etiam gno concluditur ante
 negz videtur ulla esse ratio cur ad iudicium illatum minus pertineat
 pertingat conclusio quam premissam

CAPUT SECVNDVM

Hoc capi agit de propositionibus et earum conversione et
 dividit propositiones in eas quae sunt de in effect modales
 tradit idem conversiones propositionum ratione fundarum de quibus absolute
 vide Dialecticam continentur in his verbis.

Feci simpliciter converti ad a p axi

Caetera q. hoc o per contra sci fit conversio tota

in eisdem genibus. Prima est conversio propositionum est
 argumentatibus non sint tam quae iam quae id est oratio
 in quibus aliud ex alio colligitur dividit in mai et min illa sunt
 quae rari materiae tan valet ut fit in gaer ubi liby utis
 hoc est risibile de risibile est hoc de eque in qua eum materia
 valent id ut gnerio sit legitima nota po pradi catu in gnerio
 Integre est sciendum hinc nullum nisi est in qua ergo nullaque
 in rari non nancipit integritas pars eius cum verbum est gteru
 existentiā nificat ut pars pradi catu et pro inde in gvert esse erat
 simul transferendam in locum ubi ducenda ergo natura existens in qua
 ex huius obvera dicitur agnoscantur in verbis adiectivis
 substantivae

Quae agit
 de hinc

absolutus ja
 i conversio
 argumentatibus
 in quibus
 quae rari
 hoc est risibile
 valent id ut
 Integre est
 in rari non
 existentiā
 simul transferendam
 ex huius obvera

substantivae
 hinc

quatenus existens significat multum in quibus erroris audent
 ut in dicitur orat. Seruum Dei orat. videtur ^{non valet} quia bene dicitur
 integrum prae dicitur sed aliquid in verbo orat. includit ^{quod est per se prae dicitur}
 In confis. ergo aliquid orans seruum est iustus etc. servando a capite
 servando ^{eadem in} supponi. unde non valet non est hoc ergo hoc est non est
 propositio videndum quod sit praedicatum et subiectum id est non est aliquid quod
 in oratione habeat se sententiam quam ut non est animam
 et videndum cum id sit praedicatum quod alteri tribuit
 unde hoc ad evitandum requiritur equus ergo equus
 requiritur ob evitandum et requiritur ad evitan-
 dum quod. Iamda opera cum termino ponantur intelligi
 nec id est quod ex dicitur sensus prae dicitur resoluendum
 quod rectos ut in ver. dicitur casum ergo aliquid dicitur capite est
 et eum eadem ampliat et res retinenda et restrictive
 unde non valet hoc est mortuus ergo mortuus est hoc muta-
 ad o ampliat et res non numerat subiecto pro eo qui fuit quare
 et in convertendo supponi debet ut dicitur ergo mortuus
 qui fuit hoc si hoc est quod ergo aliquid quod fuit
 hoc aliquid existens est ex cecato ergo aliquid ex cecato fuit
 videns dicitur se animal currens est dicitur in propositione
 eterna veritatis ergo vera est nulla dicitur existat.
 et est quod existens aliquid dicitur est dicitur currens non est nulla
 nam ergo hoc non est formalis quod est dicitur. conversionem
 et existens et quod mutatur supponi termino dicitur non in quod

accipitur pro eo aucti, et iam possibili pro solo eadem ²⁷⁸ 179
ingruiendi magis dubium est de hac conversione
existens actu est, ergo aliquid hoc est actu existens.

huc conversio nullo modo videtur formalis quia potest aliquid
destruere quod est. Sed si. arithmetice egit de propositionibus
quod est autem extremi simplicibus non autem generat.

DEUS.

Haec quoque falsa sunt nullus per se fuit senex et ab nullus
senex fuit quia et hoc similiter. nigrum est album
et album est nigrum Sed. arith. tan. loquid de propo-
sitionibus quarum copula presentis temporis. pro. has
veritas est in parte. quod temp. nullus fuit quiescens
nullus per se fuit quiescens. pro ea si veritas est nullus
quiescens et non est quod altera propo. si veritas quod fuit
est album est nigrum. **DEUS** sed.

igit de conversione modalium mira varias et labor
est circa regulas Arist. de modalium conversione nam primo
quod vult modales de necessariis ratione dicit non aliter converti
de eorum simpliciter videtur et falsum non si valet hoc conversio
necesse est grammaticum. Ite hoc ergo necesse est hoc et grammaticum

Secundo quod ad arsales negat necesse de contingenti
proprie sumpto non converti et hoc falsum est bene si
sequitur contingens est nullum hunc et album est. contingens
est nullum album de hunc et simpliciter enunciationis

§ 8. dicitur quod in lares negativas de contingenti
veriti posse simpliciter in negativis nec hoc verum
bitur neq n sequitur contingens e aliquem hoem non
e gratum ergo contingit e aliquem gratum non e hoem
veritatis a falsa i

§ 9. dicitur de contingenti debere veriti dicitur quod
dantur simpliciter e enunciative neq hoc prob. quia non
vult veni huius esse huius musicum contingens e n tam
contingens est veni vel aliquem musicum esse hominem
propter hoc et similia Argumta valde multi anli
regulas rejiciant quia pleriqz peripatetici moroz
tenent prima e explicita. alexij qui auerit propp
necessariam e dupli' pr simpliciter qd necessaria est
ex parte subiecti et predicati id e qd sub. necessa
rius contingit cu' predi. redi quid qd est necessaria ratio
unius partis fieri rans pte et una re ab alia necessario
q' dicit a quo vicissim altera non pendet sic o' gram
maticu' necessario e hoc non tam ois hoc est necessari
gramma. ratio dicitur propositi. in eam qua est simpliciter
contingens et com' subiecti om' et predicatum alteru' a p'one

§ 10. dicitur
de Prop.
necessaria
e

149. 150

qd gtingens e' mris cum ee rufum et in eam quo
 redem quid e' gtingens in qua' unq' termi. gtingit
 gaudem pender ab alt. alt' tam. n' gtingentur ed m
 affario qend' a' d'illo h'is g'ntis s' ari h' reg'las
 intelligas ee de gtingentibus et necessarij simplici
 a' d'eam eadem g'nti

CAPVT QVINTVM

Agitur hoc cap. formati' p'ri'ni' syllogismos g'cludit
 primo quando minor extremam realiter et affirmatiue
 subijciat medio mediu' aut em maiori extremo realiter
 subijciat siue afir. siue negatiue id fiat tunc bonus e'
 syllogismus prima figura h'ac g'cludit ad Barbaract
 Celarent tratinur' edo quando maiori realiter aut
 qel negat mi. aut em parti' eularis e' agilis bonus
 e' syllog' in prima figura h'ac contentio Dari et Ferio
 aut p'roter quatuor illos modos Barb. eula. Darj Ferio
 n'ka alia ratio valet ex sed e' e' modis qui sicut in
 alijs ita in hac figura effingi possunt Praesto si q'ny
 proplem atam cui' r'angz g'ntatis et g'ntis in hac p' figura
 d'ri ee g'cludi possunt

CAPVT QVINTVM

De Secun. Fig. mediu' extre. d'at. edo
 modi utiles ab inutilib' d'nerunt qua' g'nt' ee d'at.

CAVTV SECVTVK

Qui affert ea dicitur de certa fig. qua in dia
lectica passim videntur

CAVTV S

Colligit regulas generales dicitur syllogis gones
agitur de reductive tunc generalia tunc quod in possibile
regula gones singulis figuris his versibus circumferunt

Prima negativam refugit directa minore
Hori maiori non quam particularis erit
Maiore ponit generare schema videtur
Altera est protesis clausula hinc ipsa negans

Tertia firmitate vult esse figuram minorem
Clausula per se particularis erit
Communes sunt Nil sequitur quibus particularibus
in qua dicitur negativis nil bene significatur

Si specialis abest nil hinc generaliter
Si praemissa negans inveniendum negans
Conditio medium nunquam in generalis species

Completum medium dicitur bene vocat
Denique distribui nulla generis forma
quam protesis vult dicitur bene vocat

CAVTV

Quod omnium figurarum modi sunt formales sequentia
affirmat id est sic colligunt generaliter ut non quod est
inveniens verum et sequens falsum Dicitur hinc
syllogis

Huius syllogismi est bonum et tam habet ant. verum et consy. falsum
 est autem in Darii dis. gradus utrius altera pars est vera
 altera falsa sed falsum est altera pars utrius utrius
 ergo falsum est verum Res. aliqui in obliquo hoc
 consy. non valere falluntur tam quia utriusque
 termini sunt in obliquo altera tam est in recto utriusque
 syllogismi gradus ex rectis. In. in mutari supponitur utriusque
 pars in maiori aut priori significationem vel hoc vel illa
 pars sicut in minori pro arte et determinata
 Huius etiam falso quod dicitur via dualia vel rationalia
 vel gra. duo et petrus equus sunt dualia erg. vel
 rationalia vel irrat. Res. non est falsum si euommo
 intelligatur ut sicut unum est rationale alterum
 irrat. maiori. intelligenda non est unum quod
 sed dicitur. In. quodam syllogismi qui gradus altera
 pro. negat utraque inferunt quod dicitur erg. opus
 est dualis. ante. prob. si nullo hoc est sensibilis nullo
 est dualis et omni hoc est sensibilis erg. si hoc est dualis serva
 ta hac forma semper bene quod dicitur Res. maiori. est affir
 mativam quia si unum non negat ratio quod dicitur sepi
 in huius affirmativam propositionis quam maiori supponit
 et dualis est sensibilis. In. huius syllogismi male dicitur
 in barbara et dualis rationale est substantia dis. et only

hoc est ad id rari. ergo omni Absoly hoc est substantia
Res. exclusivam non est addendum fuit n. verior
n. distributivam in ante. Distribuat in suspensum

Si sylmi in materia bene geludt nec fama
ad ullam figuram ptinet

De n. vivens est n. ad id

Nully lapis est vivens

Ergo nully lapis est ad id

Ibi non tan. mi. e. negatvia q. tra. leyes. p. v. m. d.
Figura sed sunt quatuor imo qui n. g. s. termini et
tam. d. forma servata n. g. d. v. i. a. n. e. v. e. r. i. t. a. t. e.
et q. q. falsum Res. pleriq. q. d. v. i. s. p. r. o. p. o. s. i. t. i. o. n. i. s.
q. d. a. n. t. t. e. r. m. i. n. i. s. i. n. f. i. n. i. t. i. s. e. t. s. u. n. t. a. f. f. i. r. m. a. t. i. v. e. i. n.
s. y. l. l. o. m. i. s. h. a. b. e. r. i. p. r. o. n. e. g. a. t. i. v. i. s. q. d. o. a. u. t. e. m. q. d. a. n. t. t. e. r. m. i. n. i. s.
i. n. f. i. n. i. t. i. s. s. u. n. t. q. d. n. e. g. a. t. i. v. e. i. n. s. y. l. l. o. m. i. s. h. a. b. e. r. i.
p. r. o. a. f. f. i. r. m. a. t. i. v. e. m. a. v. i. e. r. g. o. p. r. o. p. o. s. i. t. i. o. n. i. s. v. e. r. a. e. s. t. h. a. g. s.
s. o. l. u. t. i. o. n. i. m. u. l. t. a. c. a. p. t. i. v. i. s. s. o. l. u. t. i. o. n. i. s.

Si in qua sententia maior negat via est v. t. y. s. y. l. l. o. m. i. s.
q. d. a. b. i. t. p. u. r. i. n. e. g. a. t. i. v. i. s. n. e. g. e. r. i. t. i. n. f. o. r. m. a. A. r. i. s. t. o. t. e. l. i. c. i.
q. r. e. m. e. d. m. o. d. u. m. n. e. c. h. i. s. y. l. l. o. m. i. s.

Nully n. vivens est hoc

Nully lapis est vivens

Ergo nully lapis est hoc

Res. Hos sylmos necessitate scriptae geludere v. t. d. v. i. s.
p. r. o. p. o. s. i. t. i. o. n. i. s.

affirmativa Nam de n̄ uiuens ē non aīd sup ^{Ist} 132
ponit hanc de aīd ē uiuens Et hoc nullum non
uiuens ē hoc supponit hanc dī hoo ē uiuens priu
ergo gylmy uim habet gēd enoi in casare uel
Camēdres. **§§§§§**

An praed tres figuras Aristotelius
plures admittendae
varietur hoc propter fig. galeni in qua medū
non in prima figura maiori extremo de pra
dicato gēd enoi subijciatur et de minori praedictum
sed gōrariō modo dī ē medū in maiori praedictum
et in mīr. subijciatur habet modis duos aliter affi
ratam negantem ut dī hoo ē aīd

De aīd ē corpū

Ergo aliquod corpū ē hoo

vel
Nullū hoo ē lapis
dī lapis ē corpū

Ergo aliquod corpū non ē hoo

Figura galeni galeni ^{§§§§§} naturalis dī eo nu
mer figuris reuocanda non naturalis gōrariō dī
gōrariō non praedictum dī in. praedictum praedictum ne hōrariō
quod in illis subijciatur nam si dī hoo ē hōrariō
dī loquens ē hoo ergo dī loquens ē substantia uel
naturalis gēd enoi quia in ea praedictum substantia quae
etiam

majori gradu subijcti est leg. qui etiam in minoribus
 subijcti erat si autem conclusio ergo aliqua subiecta
 et legibus non erit gelius naturalis ut patet ex dictis
 Nota Aristot. naturalitatem syllogismorum potissimum peruenit
 a dicto de di et de nullo in quibus sunt fundantur
 fere omnes modi prime figure in pluri aut modo et
 de ratione figurae hoc autem de ista sunt principia
 quaedam naturalis lumine nota ut est dicitur

Oris hoc est subiecta
 Naturalitatem: notum ergo est huiusmodi. Dico ergo quam
 figuram non esse naturalem modo nunc explicato quod
 scilicet in praedicato in praemissis quod subijcti sunt
 inchoative negati etiam ad Aristot. tam habet fuisse
 et hanc intelligendi rationem non videtur. Ad hoc
 Figurae galeni potest ad rationem figuram reuocari quod
 in ea medium praedicat ut et subijcti sunt quod in
 in galenica maneat ergo tres sunt figurae quod
 si demonstrat Aristot. vel medium subijcti et praedicati
 vel subijcti. tan. vel praedicati tan. Dicitur de praedicato
 de hoc dat quidem sed non tam naturaliter unde sequitur
 quod aliquod aliud quibusdam positum non tam naturaliter
 minus enim est quod natura et argumentandi modo negati
 tam de eo plane negati videtur deo hinc modis autem ut dicitur
 leg. reuocari. **D I F F E R E N T I A**
 In syllogismis illatiuis vel probatoriis
 ab Aristotele definitis

DISPOSITIO CIVITAS SECVNDA.

An syllogismus illatus rursus an verus probativus sit definitus ab Aristotele esse sicut definitus Syllogismum iudicium tan. vocant enim per se nec mat. probabilem nec necessari. habet sed formam exercet materia per se quare falsa quales sunt syllogismi abstrit. q. elementa dispositi Probativum vocant qui non tan. quoniam an fert se etiam effectus ut autem non consequenti quia subicit fit in materia probabili vel necessaria.

ASSERTIO

Grægo primo dicit mentem Aristoteli fuisse tradere syllogismos probativos esse proprie definitos raris quia illos definire voluit an quibus ponitis sive quibus quibus inferre raris tunc quia in terra quibus est elementum quibus habere quod non fit nisi in syllogismo probativo.

ASSERTIO

Arist. voluit maxime illatum syllogismum tradere proprie quia ostendit rarem disputandi in materia. Sed in syllogismis illatis etiam est verum iudicium de conclusionibus sed tan. hypotheticum earum scilicet recte ex premissis colligi verum quod fore si premissa vera vera videtur Arist. utitur utitur potius de syllogismo hypothetico autem esse duplicem pot. habet conditionalem utramque si quis est veritas est si veritas est non faceret ergo si quis est non faceret alius mat. habet hypotheticum minus categoricum ut si quis est veritas est sed prius est ergo veritas est. Invidetur hi syllogismi an conditionalem copulativum dicuntur quibus in duas membra definitur eorum.

pro nō uti antecedens ut ponatur consequens rdo (ut tollitur
 consequens ut tollatur antecedens utrumq; membrum junct
 quōi modō qō cum rā propositionis habet antecē. Non sequens
 affirmativum ut si videtur ē dicit alteram partem secundo eam
 utrumq; habet negativum si non dicit alteram partem nō ē videtur
 3 cum antecē. affirmativum et sequens negativum ut si videtur nō dicit
 inviditum videtur qō cum antecē. negativum et consequens affirmativum
 ut si non dicit inviditum videtur ē copulativus semper debet ē
 negativus ut non ē dies ē et nox ē sed nox ē ergo dies non ē vna
 de propositionis ponitur ut altera tollatur nam si vna tollas ut
 alteram ponas ut vna feceris non enim sequitur nō et flat et
 sorbet sed nox sorbet ergo flat pot ē nō fore exere ut negat utraque
 infundat dicitur recte tam sequitur flat ergo nō sorbet dicitur ut
 cum ponitur altera pars ut altera tollatur vel altera tollitur
 ut altera ponatur ut aut dies ē aut nox ē sed dies ē ergo nox
 nox ē.

DE PVNDECIMA

Decima undecima
 In sequentibus capi. De syllogis modis alibi advertit id si major
 sit de necessario et minor de mixto gloriose debere ē de necessario
 ut ē necesse audentem ad Deum credere christianum audentem ad Deum
 ergo necesse ē Christianum credere majori vero se melius et minore
 de necessario gloriose erit de me. Nota eto in secunda figura dicitur
 salis affirmativa ut de me negativa dicitur de necessario gloriose
 erit de necessario ut necesse nullum peccatum Deo ē pratum dicitur

Deo gratia ergo necesse est nullam virtutem esse peccatum si gra¹⁵³
 riam auctori gelosio erit de in e verbis carum necesse est omni fidem
 saluantem esse vivam nulla fides sine caritate est viva ergo nulla
 fides sine caritate est salvans No. 3. si in dara pro altera premi
 ssarum est in necessario conclusio erit in necessario et omni animam
 superioribus subditam esse necesse est omni anima est liberi aliter ergo
 aliquid liberi arbitrii superioribus subditum esse necesse est in Delap
 si negans sit de necessario conclusio etiam erit alias non ut nullum
 demonem salvari necesse est quidam demones credant ergo aliquem
 audentem non salvari necesse est in Boardo si negans sit de ne
 cessario conclusio non erit ut quendam articulum fidei non est in
 scriptura expressum necesse est omni articulis fidei est a Deo revelatus
 ergo quoddam a Deo revelatum non est in sacris scripturis expressum
 hinc collige in di. forma et modo semper alteram premissarum debe
 re conclusioni in e conformem nisi gelosio alterius sit modi:

DISCERS

Conclusio semper debiliorem partem antecedentis sequitur ergo
 si pars una antecedentis est de necessario altera de in e nunquam
 conclusio poterit esse de necessario. Si conclusio nos non est
 simpliciter necessaria sed ex hypothesis sed in hoc differre a necessa
 te premissarum premissa enim sui nature est semper currentem moveri
 simpliciter est necessaria conclusio autem, ergo necesse est semper hinc
 moveri in se spectata contingens est supposita tamen in e omni hoc currit
 necessario est hypothetica atque nulla gelosio maiorem habent veri
 tatem quam simpliciter in e summa capitum a Dudo. vsquod 24

hiscapitib' agit de gtingentib' nota io in Barbara celaren
 Sary Ferris baralipron ex maiore et minore gtingenti in ferri
 gelasio em gtingentem ut gtingens e dem currentem labi gtri
 gees e dem hrem e prudentem ergo gtingens e dem hominem labi
 deinde in idā figurā ex parib' gtingentib' nil sequitur ut gtinges
 e nullum hrem iustum ergo gtingens e nullū angelū e iustum
 in iusta

IPPVRA.

Ex parib' gtingentib' fit sylmō modo maius extremum in
 minore continetur idē hic salus gtingens e se adā moveri gtri
 gons e dō aul currere ergo gtingens e aliquod currenti moveri Ne
 si mar e de gtingente miri de in iste conclusio sequitur de gtingenti
 ut gtingens e dō aul agrotare si hoc e aul ergo gtingens e dō
 hrem a grotare obscurā si contrariō ponant modo premi ut si velle
 negantur hi gtingens e miri dō affirmativa in iste in secunda figurā
 Natus fit sylmō in 3. fig. si una propo. sit de gtingenti altera de
 vice erit gelasio de gtingente

C. d. 25.

Quis sylmō gdat extris terminis et duā by proponi. Nis sylmō
 dictus plurib' gtere possit caput 25 proponit qtu pronūciatū
 gdat e tale quādam quōstioē difficuter id e in paucis orib' figuris
 et modis includant quōdam facile v. e. d. difficuter ex geladio e diffi
 i facile ofacillime e. 27 quingis sequen. capitib' rai se mōi
 inveniendi pta dicitur e id em hoc et a quē anti cap. figentim. Delano
 dat generalia pcepta et dicit proponit quōstioē in vestigandū
 e ea quā cum terminis illis quertuntur ut sunt quō nota bene

Definitio est proprie anteced. quae sunt minus communia quos
 ipsi subijciuntur ut sunt species et individua denique consequia
 id est magis communia quae de ipsi terminis predicantur ut ge
 nera infra subijciuntur addi possunt his Imo debent repugnanti
 nota aut ex sponsera Dialectica Volenti argumentari libro 6
 cap 27 ponenda sunt ob oculos predicamenta cum rerum quae
 sunt in quatuor definitio cum proprietate denique quae anteced
 repugnanti consequuntur de rebus quarum sunt consequentia univ
 se affirmantur seu necessaria. Ut color de albedine antecedenti
 de quibus affirmantur res quarum illa dicuntur antecedenti
 siue haec oia necessario fiant siue veritatem ut iustitia resp
 virtutis repugnanti denique quae de rebus aut raro aut nullomodo
 affirmari possunt

Art. VII. 28. et notum

Provisali affirmante concludenda sumendum est medium quod
 dicitur antecedens predicari et consequens subijci. Ut si probare
 velis rem hanc esse corpus accipe aial quod est antecedens resp. corpus
 et consequens resp. hanc quae regula etiam valet pro colligendo
 in baralig. Deditis medium sit consequ. predicari et antecedens subijci
 in 3 fig. vero ad probandam affirmantem debet medium esse antecedens
 et predicari et subijci. quae et sequentia facili memoriam retinebit
 Si in hunc usum sequentia carmina intelligantur et memoria retine.

Tecana cageri Dafenes Hobaru Godaco

Globali stant sed non stant. Febas Hecias et H. Das.

Harum dictionum tribus ultimis exceptis quilibet tribus syllabis
 constat quarum ultima iuxta suam ad aliam gelationis quae erigitur

indicat ut si vocalis sit d. dicitur Ursalem affirmantem
 Duae priores syllabae significant affectum medij, et utrumq; extremum
 probanda conclusionis in quibus littera d. significat predicatum golan
 onis cui semper additur una ex his litteris uel b. uel c. uel d. b. significat
 medium inueniendum d. debere esse consequens predicatum c. debere esse
 antecedens predicatum d. debere esse repugnans predicatum uero uocalis
 in ra uel da syllaba significat gubium golan cui semper
 proponitur uel f. uel g. uel h. f. significat sequens subiecti golan
 uel c. uel d. h. repugnans subiecti quae his uersibus golan
 sunt

Predicat. d. b. sequitur c. praet. d. e. g. repugnat

E. subit et sequitur. g. praet. h. g. repugnat

Vel dicit d. b. sequitur c. praet. d. si extra

E. subit et sequitur. g. praet. h. si extra

Quibus porro modis singula dicitur de ferui aut inuenti
 sunt hi uersus Barbara cum Barj ler Feana sylogizabj

Per categori uero Disamis Dati sigs Darapti

Caesare per Daseres Ferio Fedino celerent

Hebare ulant is comedres aljz Baroro

Fapes Feris. Felap Jedaw Barudo Ferio

Per Jedali Dabitris Baralip mediu tibi quert

CIT PVT FRS GESIMM

Sciet eodem modo medium affectum esse in y. sylogismis qui dicitur
 ad impossibile e. de. pronunciat raiuem medij inueniendi a letradito
 orbis efficientis ut ulem e. de ad finem hinc capi tibi dicit primo ad hi
 veteres male dicitur in quibus unam quam golan uocem probanda e. aliam

artem e dixerint quam Dicitur em quod syllogismus dicitur
 non vere colligat id quod erat probandum adeoq perat principiu r do
 agit de resolutioe syllogismi in sua principia et docet eos in propositione
 prima resolventes tertio ulteriq in terminis simplicibus qto cavendu ne
 dispositivi medij fallamur maxime cum ex utroq negativa procedimus
 s. moneat eadēdem ne in resolutioem termini generis mutentur
 in abstractos s. docet quomodo fiat syllogismus ex obliquis Tu vidē e spb
 libi b. e. 30 Septimo agit de sylmo reduplicativo id est qui continet
 rem aliquam reduplicante ut quatenus et similes et docet in rā q
 si proposi maioris catum si rāve reduplicativa sequi qd hūc red
 plicativam minime vero si reduplicatio contingat cum maiore
 r. c. sis viteri e bona qua tali

Temp. e viteri

Ex. e bona qua tali C. P. H. de Cox. Fig.

Recte colligi conclusionem reduplicativam ex altera promissaria
 ad reduplicativam in 3. fig. si propo. affirmativa sit reduplicativa
 non bene sequi qd hūc reduplicativa septi. agit de sylmo aucto id est qui
 habet premissas plures catogorias quam duas ut aucto docet sylm. ad
 impossibile eodem modo resolventem quo uti en rāve nono quoddo sylm
 unig. figura resolvat ad aliam fig. ultimo quomodo sylm. ex terminis inf
 rioris resoluat

LIBROS SECVNDOS BRVNDV

Perfectior hic liber capi. 28 trahat parte ut agit de posibilitate
 syllog. da. de rāve 3a. de reliquis argumentationis figuris e. rāve
 docet facultatem plura colligendi in sylm. de rāve primoni colligat
 unalem partem cā lare sub rāve qd hūc rāve rāve si concludat qd hūc rāve
 hūc rāve qd hūc rāve e. r. 34. tradit una facultate syllog. nēpe quod
 etiam in falsis de forma veram possit in forma qd hūc rāve ex rāve autē

non nisi veram caput 8. 6. 7. dicit de facilitate circulariter et in
gerendi quando videlicet ex conclusio et quertone alterius promissa
cum inferit pro conclusio altera promissa quod facile fit inferri
procas caput octavum. 9. 10. explicat quod est statum ratiocinandi quertone quod
fit cum ex gradatione gradationis cum altera promissa colligitur alterius
promissa gradationis c. 11. 12. 13. ex clamat statum facilitate quod est deducit
ad impossibile unde dialect. c. 14. dicitur quod in dicitur quod propositio a rebus est
dicit quod in dicitur si utraque promissa sit vera in illa semper in altera sit
falsa c. 15. 16. 17. prescribit dicitur facilitate conclusio ex oppositis
quod fit cum in dicitur gradationis sunt gradationis eorum gradationis in dicitur
de in qua dicitur de re ipsa negationis c. 18. ut in hoc est autem nullus hoc est nihil
ergo nihil hoc est hoc c. 18. 19. ad a parte dicitur de de f. c. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Intra logicos libros Aristotelis, nil his duobus vel magis necessarium vel de-
 rationis vel practiarum expedit unde optimi cuique in repretis digni-
 simos eos tenuerunt in quibus explicandis eorum verbatim in ista scriba
 innotuerunt posteriores analytici eo quod ut e duplex analytis altera
 ad form. alt. ad materiam pertinens priorem tradidit priori by posteriore
 his libris reuertat docet igitur Aristoteles his libris resolvere
 syllogismum in materiam praestantissimam qualis e necessaria et demon-
 strativa

Quod sit horum librorum obiectum
 Res. in primis non e definitio raris quia Ari. ait expressè de tractatu
 de demonstrative de definitione autem non agit nisi in ordine ad
 Demonstrationem et prout e medium potissimum demonstrationis
 Sicut subiectum horum librorum e tertiamentis operatio qua dicitur
 tria e aliam in materia necessaria et per media scientifica qua
 operatioem plerique recte demonstratiuem appellat de ord. in horis
 librorum non ses gentiunt de qua gero versa viti gni priores
 raris autem gelutionis est qua p se et primario de syllogismo reuer-
 Pratiu agit raris arithis tractandi e consueta textu ille valde
 obscurus et concisus quod debita opera fecisse Ari. testis est Clemens
 sed refertur hanc defectum accurate S. Thomas Zabarella et collegij
 commentarij

Dicitur
 Digniores sunt hi libri priorum raris quid agit de forma hanc
 autem de materia syllogismi at vero in oi genere forma materia
 e praestantior Se in his non tan agit de materia sed etiam de
 forma syllogistica ut dicitur forma in genere ante trad. ita exacer

quod probatur ex Aristotele qui hoc libris vocat de demon-
stratio Demonstratio autem suo includit formam syllogisticam
perfectam et materiam necessariam precipuam tam Aristoteli
quodum est hoc loco resolvere demonstratio in principia ten-
perfectionem etiam etiam materiam aliam et causas gelusidum in
quodum recte ergo appellantur et hi libri vestibulum quosdam
dum scientiam quod sublata demonstratio corrigi necessitas
cum etiam dicitur a celebri quoddam pronunciatum dicitur
disce disciplina intellectiva ex praesistente cogniti fit per
doctrinam et disciplinam ut multi existimant non in velle fit
diversa dicitur enim dicitur alia quod proficitur a dicitur
materiam quod recipitur a dicitur licet etiam probabilis est
illorum interpretatio qui per disciplinam intelligunt scientiam
acquistam per viam dicitur intellectiva nam scientiam cogniti
aliam non requirit ratio prima disciplina mathematica si probatur et
cetera etiam artes ergo omnes assumptum tanquam certum supponit ma-
thematica non initio antequam conclusiones dicitur definitis axiomatica
et principia communia praeparant sine quibus nihil scientia intelligi potest
ratio dicitur quod dicitur dicitur dicitur vel indicat ergo ex praesente
dicitur cognitione quod non tanquam retrogradum ad gelusidum in rebus
necessariis et etiam probabilibus nam dicitur cum in dicitur vel entyma
materiam utuntur ex praesistente cognitione scientiam dicitur observari
et dicitur est duplex quoddam non quod sunt dicitur quod acti respicitur
quod ponit habere rationem obiectivam dicitur est possibile quoddam quod dicitur
oportet praesente quoddam dicitur modo cogniti quod est duplex est dicitur
et quod rei observari dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
pendens

ignoratui continuo tam sumpta minore conclusio simul ¹⁵⁷
Cognoscitur obiecta tertio hinc soluitur illa dubitatio platonis
in menone qua conabarit ostendere nullam noscientiam ¹⁵⁷
acquirere sed nostrum sapere e remanere atqz retractare quod olim
in alterius vita statim nuncius si nuncius ait Plato veni di alitatem
e parem ergo et hanc de vltima scias e parem sed nuncius hanc
esse dualitatem ex ergo negz perem respondit platonis si uis se
dualitatem esse parem eam scilicet quam scivissent e dualitatem
non autem aliam dualitatem refutat illos Ari. primo quia generaliter
de di dualitate quidam recte affirmari ne abri solet illa exceptio
quam si uis e dualitatem rdo defini. et propositiones mathematicas
simpliciter et generaliter de obis loquentur ut cum dicunt Ariary.
num habere tres angulos duobz rectis aequales non ariat. Et qui ariat
e ariary gium sed veni respondendum ergo ait Aristoteles partim
notam partim ignitam illam conclusionem fuisse notam in confesso sed
contradictorie ut in generali gentam agnotam aut distincta elpiciati

DE VITIS. IX.
Capitulum DCCCXVI. D.

Prima

An vis Doctrina et Disciplina ex precedente
cognitione fiat
Istam hanc Philosophi de vltis varijs generis disputat uis quos
sequenti conclusionibus quilibet observato hoc sermonem e aristotele
de cognitione definitiva aut in electiva. illa cognitio qua
ad vlti nomine fit et simplici rei apprehensione fit ex aliqua praexistente
cognitione sensus videlicet quod e extra gubernam. illa ipso quoque rei
definitio ut notum e enunciatio v. gr. animal rationale fit ex aliqua
praexistente cognitione praeter illam qua e sensum partium videlicet

Ois prop. veritas ut p[ro]p[ri]e cognoscatur indiget cognitioe illius p[re]sidente
ve h[ab]e[re] ois ignis v[er]it[as] indiget experientia in plurib[us] memoria v[er]it[as] et d[omi]n[us]
quod con[st]at n[on] posse dari ex h[ab]it[us] ratio hui[us]modi proportionib[us] sine formidine
nemo assentit nisi qui in multis parti[cul]is v[er]it[as] experientiam adseruit

Cognitioe scientificae indigent p[re]cedente cognitioe discernit[ur] saltem
eo modo ut p[re]missa eo ordine statuantur quod necesse sequeretur g[ra]t[ia]
De hac maxime loquitur Aristoteles primo quia offert exempla g[ra]t[ia]m
sententias mathematicas ex ab[is] sed utarum r[ati]o v[er]it[as] Aristoteles in d[omi]n[us] ad has
cognitioe v[er]it[as] et aliter v[er]it[as] cognitioe si autem accipiatur de cognitioe
sensu aut appetitu non necesse est cognitioe v[er]it[as] alit[er] ergo sed eisdem d[omi]n[us]
probat[ur] ut opinioe et fidei d[omi]n[us] nam ille etiam ex p[re]cedente cog
nitioe fit. modo talis est opinio quae in ip[s]is feminis non h[ab]et probabilit[er]
ut mat[er] ex diligit. Si h[ab]it[us] h[ab]et enim non est op[er]is d[omi]n[us] fides aut[em] d[omi]n[us]
ex se n[on] pendet a d[omi]n[us] (saltem divina) nihilominus tam. p[re]cedit
aliquem d[omi]n[us] quod res efficiatur credibilis ASSER. principiorum p[re]sente
Cognitio etiam requirit aliquam cognitioem p[re]cedentem si est p[ro]p[ri]a
Cognitio et ex d[omi]n[us] dependet tanquam formali r[ati]o ascendiendi p[ro]b[us] et v[er]it[as]
fidei quae principaliter pendet ad auctoritate Divina a r[ati]onib[us] aut[em] p[ro]b[us]
bibly et m[er]itis ut cogitatioe g[ra]t[ia]m et v[er]it[as] in illos r[ati]o[n]es non resolvitur
tanquam in causas sui d[omi]n[us] sed in solam d[omi]n[us] d[omi]n[us] fidei etiam
Cognitio principiorum ex se notissimum est de e[st] vel non e[st] ut v[er]it[as] in
sua parte. n[on] e[st] resolvenda in experientia q[uod] v[er]it[as] v[er]it[as] cognita sui v[er]it[as]
sed et illud e[st] mag[is] sua parte n[on] h[ab]et formali r[ati]o ascendiendi. sed q[uod] e[st] v[er]it[as]
veritas quam ille d[omi]n[us] app[er]t[us] termi[n]i. Nam illud r[ati]o e[st] d[omi]n[us] r[ati]o p[ro]b[us]
Ex h[ab]it[us] capite in d[omi]n[us] d[omi]n[us] principiorum n[on] e[st] d[omi]n[us] quia n[on] sunt r[ati]o[n]es
id e[st] non accipiuntur illis ab aliquo m[er]ito q[uod] probantur cum p[re]sente v[er]it[as] v[er]it[as]
habeant sed si ip[s]is. nota sunt aut[em] tam[en] m[er]ito cogniti n[on] quod eo cognoscant v[er]it[as]
experientia sic n[on] cognoscant v[er]it[as] et v[er]it[as] r[ati]o[n]es n[on] ex Aristoteles sententia
inductio e[st] vera r[ati]o[n]es d[omi]n[us] r[ati]o[n]es d[omi]n[us] d[omi]n[us] d[omi]n[us] d[omi]n[us]

Supremi cognitio principiorum e' suprema cognitio in fima creatura intellectus
 humana scilicet ergo debet attingere infima' supremam creaturam intellectus
 angelica scilicet a autem attingere nisi esset sine difformi p'p' que appetitur
 illas n' esset ultimus ergo negz qd principia habeat alia p'ncipia quorum veritate
 vitantur si n' e' aliq' ratio cur illis assentiamur Ergo non sunt prima ratio Ma si
 principiorum cognitio a Deo infunderetur n' est difformia sed statim
 ex ipis terminis apprensio resisteret ergo etiam cum sit circumscripta
 non vere quereit difformitatem patet experientia si n' quare cur tota tot
 magis sua parte nemo causa dat ex parte ubi quia hoc sibi totu' sit maiori alio
 sui parte DEES Arist. e' huius libri Arist. hanc p'ncipia sola termini non
 apprensio cognosci ergo n' op' e' colla in videri. refuto Arist. e' cap. tan' culbere
 cognitioem qua' habet q' demonstratiem n' autem qua' q' videtur qua' capite
 ultimo libro r' requirit quod sit quaedam dispositio ad intellectus facile u' hui' formid
 assentia' intelligendum ducem e' hoc fieri in prima cognitioe qua' p'ncipia cognoscit
 qua' ob sine vlla etiam in videri valem assentia' statim formam OBSC. experientia
 fallax principia autem non sunt fallacia ergo in videri nihil q' est et facili
 principia assentiamur q' experientia minimu' in his e' fallacia stipulati ano
 de pronunciatum agit de experientia in videri qua' ob veram corpora p'plexio
 d' incerta OBSC. T. 30. Conclusio Syllogismi Sophistici et pseudographi q' ver
 cognitio siue iudicium sit falsum siue verum haec autem ex parte
 sententiae cognitioe non fit nam illi forma syllogistica e' vitiosa et si
 nullo modo sequitur conclusionem cognitioe ex praemissarum cognitione
 vel aliq' praemissarum e' falsa et si ab ea non dependet veritas
 solutio nis verum enim a falso non dependet veru' respondet
 a varijs alij negant hui' esse difformitatem quia verum a falso vni
 habere non potest et multo magis verum a falso dicitur enim Arist.

A. A. A.

actis acquiratam sed ab ortu menti in quosdam rerum regid
 quod si enim per actus nunc acquirunt et e' boni in intellectu
 genitum nullam habemus rationem cuius a potest. illectiva
 Distingvamus Nota istos habitus sui natura non quod nobis
 cognati sed quia n'per discursum fiunt. **ASSECTE** **PRINCIP**
 Probabilis e' dicitur principiorum etiam primorum actus
 habi. per actus potestorie illectiva in primi ratio actus horum
 principiorum sequis repetitio necessario aliquid in aro efficiunt
 et addunt sint esse et om. pro mptore em hoc autem non fit nisi
 Probabilis confirmari ex Ar. 6. ethicorum 3. Ab 6. ep et 200
 posteriorum ultimo ubi manifeste nominat habitus princip
 et quidem ad libri ubi posteriorum horum n' e' difficultis responso
 Aristotelem scilicet ubi non agere de principijs generalibus sed de
 principijs certarum scientiarum quae interdum quaedam prin
 cipia demonstrari possunt in ethicis de generalissimis agi
 quorum cognitio opponitur sua ratio nisi illectus habet quaedam
 indifferenciam ut magis vel minus ad assentiendum moveatur
 quia magis vel minus apprehendit terminos principiorum generalium
 ergo aliunde potest habere experimentum ut facit hys essential
 etiam saepe propter illectus in bellis. veritas principiorum latet
 licet aperte penetratis termi. videtur n' posse latere respondet
 aliquid nullo modo posse latere veritatem si termi. apprehendat

quod si autem parum in una sit ^{ita} appropinquabile etiam fore iudi-
cari tam opus est labore acie habitum verum ex habitu corporis
quod aliquos etiam minus intente apprehendant facile tam ^{esse} certum
aliquibus esse habere habitum et raro est vel nulla sine principii
cognitio inveniit animo habitum vel aliquos in tam neutrum
dici potest ergo si enim principiorum cognitio potest genera-
re habitum primo dici non potest nullorum principiorum
cognitio in generare aliquos modo ratio quia haec principia
si ab aequalibus demas aequalia manent aequalia sua recte linea
spacium non apprehendunt item si quod unum est totius duplum et ablatum
ablati erit et redum tendit in duplum hanc in gram et similia
principii simul cognitio relinquunt habitum in animo quo facile
illis iterum essentiam et modo quaedam quae videntur esse gelinos
et a mathematicis quae externa demonstrantur eadem rem sunt vera
principia ut quamlibet linea bifariam resari. Res etiam ista
sunt ut auctores quae hanc unum cognitio habitus fieri quod vult. Hanc negat
fieri habitus per se principiorum generalissimorum et si est vel
non est si dicam aliquos principiorum atque habitus generare aliquos res
de his quando erunt certa principia quorum unum nobis possunt esse habitus
dinde et raro danda cur illi acie habitum generare non possunt et hanc
nulla dari potest esse non hanc quia principia illa non habent aliquam
rationem ob quam vera sunt haec ratio etiam verum habet in non generalissimi
principii cognitio proportionis hanc non est rationalis unde illis nulli
habitum generare potest.

potest. Haec autem homo est risibilis generari potest ratio prioris
 est q^ua non potest reddi ulla causa com^{is} si propositio potest esse immedi
 ata ex utraque tamen habitum gigni nos experimur et probatur
 actus distinctionis agunt naturali necessitate et sapienter repetiti
 arum reddunt aptiorem ad eodem acty ergo. ita faciunt acty q^uos
 principia cognoscimus. Quasi. an sicut quodam^{us} vari talem talem hab
 ita etiam sit necessarius ad facile operand^{um} im^o p^{er}ta propter
 periculum erroris intelletus et v^{er}o. q^uia habitus ponunt in pot^{er}entis
 in differentibus talis n^o est illud. ergo. R^{es}. illud^{us} curia princi
 pia tripl^{ic}e habet indifferentia id. ad verum assensum et cur
 niam licet enim errare non possit curia quaedam Verissima curia
 illa tam non repugnat errori. Deinde licet non possit errare ha
 bet tam indifferentia libertatis q^uae dependente voluntate q^uam
 ad exercitium actus indiget ergo is ad facile operand^{um} talis
 actus indifferentia n^o reperitur in sensibus. **Obje^{ct}o**. curia princi
 cipia sunt varia ut generalis terminis illis necessario assensum
 ergo actus natura promiss^{us} est ad assensum ut n^o ovis apertus et speciem
 formam necessario videt et n^o potest non videre si actus appetitus
 termini primorum prin. naturaliter et necessario illis assensum erunt
 q^uo d^{icitur} habitus ad hunc assensum elicendum si ad eum op^{er} n^o est habitus
 ergo. erit. R^{es}. nego consequentia et si n^o hoc facilius sit in pot^{er}
 tia illud et assensum recessitas habitus tamen ad iuncty d^{icitur}
 Quia quia hanc faciliorem aliquid augere potest maxime si illud
 d^{icitur} tan^{to} appetit et ut videmus gratia sponte d^{icitur}

nec anara egeri adscriptio si tam commoda illis figura gnosti
imprimatur multo severius delectent eodem modo habitus revere
ponunt natura habitus facilitatem addit habitus et si illius habeat
diffi. postquam habet tam negativam id est ppendeat a sensibus gravioribus
hoc est de facilitas maior minor

Q. B. 3. C. 1. 2. 3.
In intellectu practico non opus est aliquo habitu adiuncto et recte de ipso
cognoscitur sed sufficit lumen naturale quod ratio dicit apostolus gentiles non
littere illa facere quae sunt legis nam generaliter unusquisque videt malum
fugendum bonum esse appetendum in voluntate id est ratio apparet hoc non est
ad actus virtutum et vitiorum elicendos habitus indiget ad appetendum
bonum bonum communi et repugnandum malum in communi nullo habitu
indiget nemo non potest nolle esse veritas sicut autem hoc se habent in pra
ticipis via se habent principia in theoreticis ad illa sunt sine habitu ergo
et hoc R. S. naturale lumen ad hoc principia practica sufficere probabit
lex tamen esse generem sententiae Theologo generem in his etiam principia
actus frequentatos gigni habitum quod ipsa experientia videt et non
probare si quis non deest et frequenter elicit hunc actum synderesis
nolo malum agere volo bonum is promptior efficitur ad similes actus
elicendos non tan generaliter sed etiam particulatim ergo saltem vo
luntas per hos actus acquirit habitum eadem ratio est in intellectu et
iudicio **Q. B. 4.** An habitus principiorum sit unus speciei atomi vel unius
generis id est an sit unus habitus pro omnibus actionibus sicut una potentia
visiva pro omnibus visibilibus **R. S.** et unum speciei nam sicut visibilia omnia
veniunt in ratione visibili ita omnia per habitus principiorum generantur
immediati sine diversitate in ratione in intellectu sicut de eodem modo generantur

plura materialia obiecta sub eadem formalitate sine difformi
 si habent principia plura materialiter ista sub una ratione
 intelligit unde Librium qui contra venit contra obicit eodem modo
 dicam des scientias e eorum quod et inter se nullas distinas gria
 sicut una ratio formalis fuit unam fidem licet sint obiecta ma
 terialiter distincta ita des scientias licet sint eorum obiecta
 sicut etiam ista autem inveniuntur propter eandem rationem formalem
 sicut licet ut unum propter ista scientia propter eandem rationem deinde
 nisi per diversitas in eadem auctoritas dicens est medium extrinse
 ad media dem operationis sunt med. intrinseca ipsorum rerum itaq
 sicut res distincta sunt ita etiam distincta sunt raves forma
 les agentendi ex quibus notatur ^{ill. literatur} de unitat. atoma in specie habitus
 et intellectuales sunt quasi radij quidam hinc ab intellectu hinc
 ordine quodam derivati ita ut quo proximius derivantur
 eo sint effectiores et perfectiores quo fit ut intellectus principium
 qui sine medio procedit universalitatis sita vers ab eo tam
 procedentes magis a primo homine elongantur velut radij magis
 distantes unde minoris extensionis sunt ad illustranda obiecta
 et debent ipse tractis ita ut non valeat itaq ad oia subtilia
 se extendere quod dicitur sibi habitus requirant diversi habitus
 si una substantia obiecta sua diversarum potentiarum ^{per} percipi
 que partia in s. sensis sunt distincta

†
 auctoritas
 dicenti

In assensu principiorum vel premisarum
 efficienter gaurat ad productionem conclusionis

ASSER Iudicium quo principiis assentitur non est causa vera
efficientis illius assensus quod indiam ut conclusio sequi ratio hanc ut
intellectus naturalis animal & lapis vis homo est animal non habet vim
efficientem hanc activam nullus vis est lapis ergo promissa non gerit
sunt efficienter ad conclusionem proba antecedentem si efficiunt ergo
aliqua actione efficiunt sed nulla actio fingi potest ubi non intellectus
est. simplex apprehensio terminorum et apprehensio complexa non pro
venit efficienter iudicium licet ab ipso iudicium dependeat ergo nec illa
iudicium producit alteram quae sepe gelatio est vera promissa falsa falsum
autem efficienter non producit verum cum sanctus Thomas contra nos citat
quod promissa efficienter producant gelationem nihil sequitur ad idem
quodammodo

DE ET DE
Electus est verum privum effectivum gelationis sed in illo efficiente
inheret iudicium principiorum ut in subiecto est ratio assenti
non gelationem. ergo etiam effectivum gerit ad eam efficiendam et plane
se habet ut calor respectu ignis huius est principium producenti ignem
qui effectivum gerit ut instrumentum ad producentem ignem
iudicium quidem promissarum informari poterit utrumque nec dicitur
posse esse assensum gelationis non tam ad gerere effectivum licet
intellectum disponat ut ipse gelationem producat ut animalis huius
invenit ut ipsum comburatur non tam ad gerere effectivum gerit
DE ET DE supra dictum est gelationem esse de essentia huius ergo
promissa non ponunt esse dispositio ad id quod est essentia
DE ET DE gelatio non est de essentia promissarum ut contra dicitur

95

Solmo sed e' de essentia sylmi est perfecta argument
ad id e' ideo nota praemissas spectari posse. primore
latine ut inri nuncum d' d' n. dicunt ad gelosivem d' n
decorum essentia e' gelosio comodo quo corula de essentia
relativi d' n

Bo Absolute tan. ut proposi. sunt et si gelosio n' e' de essentia
emissarum sed sylmi 3 gnd erantur praemiss. in ord. ad aliquo nre
vidam sub qua rari appellatur in strum entum sciendi et sub hac
rari gelosio n' e' de essentia syllogismi

D I S P U T A T I O
An assensus conclusiois et praemissarum debeant
esse simul et eodem tempore

A. Arist. docet maiorem proponi prius et eodem tempore. aut e' g' g' g'
sive simul cognoscere qui eligendis e' de sola app'entiae non de
actuali illatione neg' de prioritate temporis sed materia A.
uiciss phores fieri pro uno arbitrio ut si proponimus ex lib. de anima
A. difficil' in eo est an necessarium sit eodem momento quo gelosionis assensus
habere etiam existat ad e' assensu sit assensus praemissarum. Ad d' d' d'
necessarium est ut eo instanti quo conclusionis assensus d' n' d' n' d' n'
manerit aut repetatur assensus praemissarum quod d' n' d' n' d' n' d' n'
assensus praemissarum formalis includitur in assensu conclusionis Ratio
dicendum praemissa e' dispositio cuius n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n'
sunt ergo debet esse eo momento quo d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n'
deficiendam gelosio. sicut arduitas ad g' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n'
temp' quo g' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n'
sive d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n' d' n'

assentimur ergo. et maiori de quo diff. e. idem debet gnosci quia me
dium ungit subiecto ergo. et maiori quia medium ungit & dicitur
ratio paritatis mediam huius cognoscitur ut e. vincula subiecti et p. di
que in gelatio. unguentur ergo mediam debet cognosci et e. gnoscitur
cum utroque est ratio non autem est e. gnoscitur tan. cum minore sit
si med. hoc modo cognoscitur etiam gnoscitur maiori fusi et mixti nam
pocumque gnoscitur vinculum duorum et vinculum e. debet eis gnoscitur
cum utroque cognosci. N. g. d. huius assensu verbi ca. existit ergo homo e.
risibilis ne assensu etiam existunt assensu premissarum et in ha
assensu includuntur n. quod assensu gelationis sit formaliter assensu
premissarum sed quia indirecte etiam p. tendit in praemissas quod
sibi explicat ergo. hoc e. risibilis quia e. rationalis et ratio. e. risi
bile. N. pot. etiam aliquam eodem assensu ferri in obiectu et rat
ionem formalem obiecti ut videtur eum. Sicut huius assensu. Sicut
e. huius ferri intellectus p. habitum fidei in hoc iudicium
et in rationem e. formal. aut autem. In una sicut etiam
char. ex parte n. explicat eodem modo actus voluntatis dum
proposito fine eligit medium. Non enim ad finem eodem actu
fertur in medium ut medium et in finem qui e. ratio mixti
appetendi similis ratio e. in assensu gelationis aliter n. g. ferri
in conclusionem ferri pot. est in premissas n. ut quod sed in
quo sunt n. ratio formalis assensu iudicium ratio. Sicut
propositio. calum e. circulare vel sphericum si demonstratur in d. quod
demonstratione necessaria quia movetur in orbem et sphericum

celi sunt contigere et diversi modo partes tam se mutuo non
 penetrant hoc autem opus est si rotundum non esset ergo est circa
 hanc hanc proponi si demonstrata habet cognitivam diversa
 speciei ab illa qua cognoscerem calum esse circulari em quid ita
 docerent philosophi hanc non videtur de eodem obiecto distin-
 quere speciem non autem est alia ratio distinguendi nisi in ordine
 ad premissas ergo hic ordo habet eorum ad premissas et rationibus dispen-
 sabilis cum autem in hoc actu intellectus includatur centraliter
 ordo ad premissas ergo etiam ad obiectum premissarum ergo
 etiam debet in generali generi illorum obiectum. ratio quare
 si eodem momento quo est assensu conclusionis non existit assensu
 premissarum ergo conclusio non habetur per discursum propter gratia
 illa si existit est per discursum quia cum est actualiter pendet
 ab aliis sed conclusio si non in claudit assensum premissarum non
 pendet actualiter a premissis ergo neque est per discursum de
 qui premissas fecit fieri ut iam existit assensu conclusionis etiam
 permaneat et continuatur assensu premissarum aut si insequitur
 et repetatur sed hoc dicitur non esse necessarium sed satis est ut
 intellectus recordetur. Verum hoc pro nobis facit si non ergo est ut
 intellectus recordetur ergo non tantum requirit assensu premissarum
 iam actualiter existens sed et aliis actibus adiungitur scilicet autem
 id iudicium hoc iudicium quod fecisse se neminis ut illud vel
 approbat vel damnat vel hancat si approbat ergo manet assensu
 premissarum si repro. vel hancat non potest sequi conclusio

OBSECTO

Haec iudicia uno momento eligenda requireretur nimia
attentio quam non esse saltem ordinari e experientia docet
RES. nego exp. in act. ibi n. hoc modo inter se quatuor mura
non e. posse varios assensu e. eodem momento quod demonstrat
Faletra in ia. part. s. Thoma OBSECTO

Ad iudicandum glusivem satis e. habere memori. pmissam
an contuso non autem necesse est singularum definita recorda
tio nam ut aliquis frimiter assensu. Hic diameter non
e. gmenurabilis lapidi in quadrato satis e. si meminerit se
ante hoc demonstrare etiam demon. si oblit. RES. DIX. tale quatuor
scientiam propriissime dicitur non e. sed pot. g assensum similia
Fidei qua quis sibi ipse credit nam ut si scientia proprie
dicta oportet esse de realem cognitivam me. y.

OBSECTO

Nonamus int. e. etiam nostra se. diversos assensu. simul habere
posse nam cert. e. infinitis. habere non pot. e. cum sit potentia
limitata illi autem assensu. ita sunt. disponi. aut. uny. h. m. u.
alij. m. u. alij. demonstratiois. tum. vel. pot. e. licere. con. cl. u. e. vel.
non. pot. e. si. pot. est. falsa. fuit. suppositio. illectum. eodem. mome.
to. non. posse. glus. res. assensu. habere. quam. duodecim. h. non. possit.
sequitur. alia. imposibile. vid. eliget. g. n. a. m. u. r. et. m. u. e. l. b. n. i.
tate. consequentia. e. u. d. e. n. t. u. r. ille. et. u. m. n. e. l. i. c. e. r. e. a. u. t. e. m. g. l. u. s. i. s.

RESPONDEO facta hypothese illa illud non dicitur posse
 affirmari conclusionis aut si eli erat verum tamen non est dicitur esse
 verum

OBSECTO.

Ergo medium ingrediar con clu. huiusmodi ut concluditur in
 legibus in clausura sed. necesse est cum maiore et min. recte in ingi
 et in conclusioni ERGO. R. medium duplex aliud est simpla
 tering qui in maiore aut min. subicitur aut predicatur hoc non
 ingrediar gelationem seu ratio affirmandi conclusionem sicuti tota
 minor ut homo est animal rationale hoc potest ingredi conclusionem
 dupliciter autem hoc fieri potest primo ut medium sit id
 cuius in conclusionem asseritur et habeat se ut quod seu ut unum
 asseritur et hoc modo non ingrediar sed medium ingrediar ut
 ut quo se ut est ratio affirmandi ut tamen ut non exprimitur
 in conclusionem ergo cognitio premissarum non recte dicitur
 presupponi cognitioni gelationis in ipsa cognitione gelationem
 includit. R. nego quia nam cognitio premissarum presupponit cognitio
 gelationis nam ut tempore obiecti

OBSECTO.

Itaque premissa et gelationis distinguunt ergo unum non includit
 aliud. R. unum aliud non includit ut pre. essentiale quod est
 unum aliud non includit eo modo ut cum sit etiam potentia non
 cognoscatur non feratur in pot. obiectu alterius nego. O. B. ubi his
 opponitur experientia huiusmodi gelationis illata ergo vis hoc est si
 si bilis non experimur alia cognitionem quam eam quae est et est

Et nego conu. et si non semp in actu reflexo ad cogitantis
tam in actu exercito ois illi a uentis fieri

De eis

Si ex falsis praemissis inferat vera gelatio qd tunc uerum
anony includit anony praemissarum. Et anony gelatio n. includit
ere falsitatem praemissarum. Sed praemissas tan. esse dispositas
ut sequatur anony cum hypo. hoc gelatio vera e. n. p. mis. vera

Si quis habeat habitum diuturni erroris. Sed. Sicut in qd
uicium Demon. v. e. putauit hanc esse terra mar. Inde
intelligit hanc demonstrationem quia umbra terra

ergo sol e. mar. terra n. gignit tollit hanc
error. etiam ponti. gelatione ergo n. pot. statim gelatio legi
neg. concludere illas praemissas habebit in alias duo media gra
tia de ead. em. re. Et illum error. em. gignit una demonst. tolli
de ead. in amio. radicat. us. propt. ead. entiam. scientia.

Ad. rca. anony. duarum. praemiss. conu. et gelatio. non
e. uny. utq. formaliter. sed. plures. scatio. idem. a. se. ipso. non
dependet. sed. in. sylmo. alia. ab. alijs. dependet. do. actus
causati. et. gignens. actus. scientia. et. fidei. tam. hum. tam.
diuina. inter. se. necessario. specie. distin. quod. ergo. in. omni. simpli.
a. actum. formalit. n. coal. uent. Et. h. di. uer. actus. possumt
in. uno. sylmo. ut. si. mar. ut. neces. mar. gignens.

Obse. et se

Propositio. conditionalis. e. generalit. sylmo. sed. hanc. habet. tan. uny.
axioma. mar. prob. qd. ad. gatio. naly. propositio. nos. referunt.

Oratio est quae est solum mihi patet nam dicitur oratio hinc habet
 alios volaret unum habet assensum existentem in copula quae servit
 etiam verus est. Res. quod ratio naturalis proponit in unum tan. habere assensum
 formalem quod unicam habet copulam solum autem habere pariter
 respondentes plurimis copulis ac proinde etiam assensum

De assensu

Voluntas eodem actu appetit medium et finem nam medium
 quod medium non appetit quia est in se formaliter eodem modo utile ad finem
 qui non ambulat propter ambulationem sed laetitiam
 ergo pari modo semper intelletus est unum actu assensum
 sicut et praemissis Res. paritas tamen in eo est ut medium pervenit
 a fine uti conclusio a praemissis non autem quod sicut in aliis
 volens est circa medium et finem sicut in aliis intellectus circa prin-
 cipia et conclusionem raro differunt. est quod medium praevaleat quod
 non habet aliam bonitatem quam boni finis ergo extrinsecus
 non potest moveri voluntate nisi propter quia principia autem
 sicut et accepta sicut habent aliam virtutem a veri. voluntas ergo
 eodem modo debet intellectus iudicari possunt. Cur solum motus
 sicut dicitur. Intellectus et praemissis eundem modo esset tunc
 cum non praemissa alia quae est negativa et conclusio affirmativa differunt
 Res. in negativis praemissis formaliter est differentia ut qui valent exponi
 quod unum differunt est dicitur quod dicitur quod differunt et negativam significat
 dicitur et assensum non. Dicitur namque homo est lapis id est dicitur dicimus
 haec propositio vera est aliter haec est lapis et haec tunc dicitur in aliis

propoji

DE LIBERTATE

In ad alterum promissarum pensario sequat
 primo questio ni illi ^{agens gelionis} ceduntur veris et reue dispositis
 et solas actibus formaliter liberas esse quia voluntatis sunt reliqua
 dicto prout a voluntate pendere possunt aut in liberi aut tenent
 potentiarum atq; liberarum dipli est liberos dei vel necessariis
 et primo quide quo ad speciem actus vel quoad specificatorem sed
 quo ad exercitium atq; liber quoad specificatorem e cum circa idem
 obiectum pote diverso modo operari ut cum voluntas sua nulli subdita
 fuerit ut possit etiam velle et velle gerere in intellectu liberi quoad
 specificum cum poni circa aliquod elicere amare et san. etia di penam
 pote vid scire manna amare liberos et indicare eandem cond. obij
 necessitas quoad specificatorem e cum vno tan. modo pote circa obij
 etiam hunc operari in voluntas propono bono in communi tan. posse
 velle propono malo vel miseri in communi tan. posse velle in eis elly pro
 ponit hoc principio se tota e magis sua parte tan. posse velle et
 velle se tota e magis sua parte tan. di. contrariopari libertas quoad exer
 citium debet e cum potest a posse actum libere et in elicere ali. propo
 sito bono in communi voluntas non cogitur actum appetitio elicere
 posse e se an entere et aliud velle nimirum in intellectu propono ali. quo
 princip. claris posse ad aliu cogitanda sequere **Necessitas** quoad exercitium
 atq; e cum propono obiecto simpli e. v. necessitas potestui et elicet actus
 sui beati in celo videntes sunt clare necessari induant Deu bonu e et
 necessat elicere actum amoris ita ut non possit ab hoc exercitio cessare
 prius vocat tota libere geritur eum quia se cum potestui in effert ad
 elicendum et geratur aut erit idem abstractum alteru libertas

N =

contradictionis quia potest agere et non agere

N. 2. In actu quoad specificatorem n̄ eī diffi. intellectu namq̄
 premissis clare cognitis et bonitate consequentia n̄ potest
 differre in gelusiois elicere sed tan. avens. et ita liberi n̄ est
 quoad specifica. ideo cognoscat impossibile eī concludere
 fallere ergo n̄ potest iudicari eī falsam licet ore id pronun-
 ciare possit et mentiri.

¶ S. S. E. R. T. S. S.

Quibus his positis manet intellectu liber quoad exerci. actus.
 ut possit et non possit elicere assensum conclusionis actualem
 id eī ut possit elicere et possit non elicere ita s. Thom. in 2da
 quest. 17 articulo 6. ubi ait res actus ratiōis quoad exercituum
 posse imperari a volunt. si autem potest imperari ergo liber est
 actus etiam ratiōis quoad specifica. cui parti imperari potest
 partim n̄ in probabiliibus potest in necessariis non potest ita dicitur
 in 2da. quest. 9. arti. 1. Ratio si voluntas movet intellectum
 ad exercituum actus ad veram intelligendum sed vera eī aliquod
 bonum particulare ergo voluntas potest intellectum ab eo corrigere
 quod tam n̄ potest in summo bono de se sibi. clare viso
 Ratio 2da. Volun. proposito tibi ultimo sine se eī bono in goni
 potest abstinere ab eis appetitibus ergo. et intell. proposito eī dicitur
 vero potest cohibere assensum saltem indirecte vel qd ad aliud vehemēt
 se applicat vel qd ad aliud cogitandum a voluntate impellitur
 ¶ S. S. E. R. T. S. S.

Primarie tam. premissis et consequ. eī cognitis intellectu
 quod elicit assensum conclusionis nam intellectu eī caus. naturalis
 vix remota vix impeditur et potest requiritur ad agendum.

naturaliter agit **ASSERTIO**

Cum conclusio est probabilis et in ea appareat alius falsitas
non potest in intellectu voluntas suo imperio cogere ut iudicet
ita esse falsam Ratio quia hoc inclaro apprehenditur ut
sed verum ut verum non potest esse obiectum Si quis ergo non
potest in intellectu illam iudicare falsam potest tamen voluntas
indirecte efficere ut intellectus iudicet probabiliter esse falsam
sibi imponendo ei ut varias rationes cur falsum sit utat in
quibus inuentis potest probabiliter iudicare illam esse falsam

ASSERTIO
Voluntas potest in intellectu impedire ab exercitio clari endogelationis
posita praemissarum et consequenter erit extra non iudicet rationem
sed etiam directe quod falsum generari potest non fieri posse
indirecte et concedunt quod licet alteri cogitationi intellectus applicando
plurimi tamen negant id fieri posse directe sibi fundando aucto-
ritate ut clari ex d. 15. nolunt habere hoc imperium in personis
a se deforis datus quod habet in suis propriis actibus et suis actibus
potest impedire directe nolendo aut volendo ergo etiam alii potentiam
a se dependentem dicit d. 15. aut si actus intellectus aliter a volente
impediri potest ergo et in hiis veri quia cognitio potentia est impedi-
re actum ut fiat et prohibere ne fiat et proponit eligens propriam
noluntatem potest cohibere intellectum ne hoc iudicet ergo de veris in gelatione
consequenter quia priusquam hoc clarum est generari aucto-
ritate intellectus ex vera sua est presentia indifferens quod ex actibus ergo falsum
apprehensio potest sibi fieri ne iudicet eam per probo ex unitate aliter
restat illi

habita prius sola non potest ad actum suum indifferens cu potest 167
haberi non autem ea quae naturali necessitate agunt

Ratio 3 cum intel. alicui rei assenti potest volentes simpliciter
atque istis rationibus non impeditur volendo ut amplius assentiat

Ergo etiam in principio potest cum sit per rationem

Ratio 4 cum in rebus practis rationem ab intellectu latet
hoc autem ita esse facit adhuc electio libera ut manet libera
et vellet aut non vellet ergo eadem ratio cum proponit sibi ut intellectus
manet eadem voluntas libera ut permittat assentiri aut non

OBSERVATIO

Vis potentia naturalis obiecto sufficienti applicata et suppletis imp-
necessario agit nec a voluntate dependet ergo etiam intellectus
aut proba ex oibz potentis ita a potentia nutritiva et vivifica
habet quod firmat voluntas a potest effici ut oibz apertis in fortibus
speciebus et ceteris potentis non videtur similis ut apparet progressi
re formidabili non timet et non electio abili non generatur ergo nec ut
intellectus eadem voluntate non videtur Ratio. disquis aut potentia

non naturalis est duplex alia naturalis in eo dicitur quod naturalem meli
naturam ad suum obiectum et actum ut potentia intelligendi vi-

dendi volenti alia dicitur naturalis non facta quia habet hanc naturam

inclinatorem sed etiam quia habet determinationem ad suum actum
nec naturam indifferentiam ut potentia videndi nutriendi esset

hanc autem determinatorem intellectus et voluntas non habet
et deo potentis vobis ad agendum requiritur potest non agere

volun. quid e' obliher formalit' inherente' in effectib' obli.
 voluntatis d' qua' aliquo modo dependet habet quid e' et hanc
 indifferen. appetitus sensitivus verum obnoxio' corrumpitur
 n' e' perfecte in potestate voluntatis qd' felicitas illi appetit
 spirituum sanguinis humorum commutatio tu quae qd' n' obnoxio'
 voluntatis illius autem cum sit spiritualis neg' his nostris. et
 pot' obedire voluntati quoad exercitium obnoxio'
 illius formalit' n' e' liber ergo. cohereri n' pot' d' d.
 hoc fund. e' contraria d' ut extra sed negat consequentia satis
 n' e' si pendat ab aliena libertate.

OBSTACULUM
 Causa aliqua d' nobis mod. in sua actioe impedire qd'
 subtrahendo concurrunt sine quo effectum d'ere nequit
 modo ponendo in pedire ex parte obiecti sed nostro modo
 pot' illa impedire voluntas n' in qd' volun. n' habet
 necessariam concursum cum intellectu ad assensum et dissentium
 quia hoc modo impedimenta poni n' pot' nisi vel subiectum subtra-
 hendo vel intellectum averteas quod e' indirec'to impedire d' d.
 Nego mar. e' enim membrum addi potest in potentia libera
 cum una ab altera pendente privi non agente aut agere solum potest
 agere non potest illi' pro exemp. si quis in pyra g'ic' habet
 calicem venti pot' est d' by positus ex parte obiecti et potest
 si non potest hi beat ne emittit nihil agat potentia motiva
 Au' 7

et tam magna e' cas. excedendi multo det. mar in intellectu ^{168.} 169
 e' ratio cum n' sit potentia naturalis ex se magis e' indifferens
 et obaudiat voluntati quoad exercitium ut recte dicit
 Arist. y. Metaphysicorum. Caietanus in ea parte quast octuagi
 sima rdo. articulo q' imo S. Th. eodem loco qui intellectus cu
 potentia motiva parat et dicitur multi ob sympathiam
 addicatio em in eadem anima illect. et volun: habere
 hanc conspirationem.

An conclusio semp sequatur debiliorem
 partem.

N. celebre e' axioma conclusio sequitur debiliorem partem
 quod si de epte et gl'ie intelligas est indubitatum id e' si
 una in particulari ex praemissis aut negativa talis
 erit generalis sed quoad. huius de alij quast. certitud. evidentia
 et necess. ratio dubitand. ex veram ex impossibili necessaria
 q'do cry. concla. sequit' debiliorem. N. praemissa n' tan imq
 fact. sed etia perfectiorem communicant conclusivem licet
 n' tan sit cas. dispositiva habent tam etia simili causa
 formali N. conclusionem sequi quidem debiliore partem
 n' tam debere e'q' debilem atq' praemissa debilis cam
 ista debilis praemissa n' sit ipsius caus. adaeq'

An conclusio p se nunq' pot' est ex praemissis pfectiori sed tantum
 quoad. ratio in non pot' e' e' m'ari effectus quia causa ratio re
 p'ri n' ille effectus ab alia caus. nobiliori fieri sic lam in sole
 ponitur auge' splendorem qui pfectior e' x. ratio solis sed
 convelo.

ASSER. 599

Si altera praemissura sit debilis talis erit etiam geloni
ratio defectus causa redundat in effectum

Non e necesse ut sit ^{ASSER. 598} egua debilis potu n ab altera causa
portici

^{ASSER. 599} Inelatio semp sequi debiliorem part. hoc sciam in quo
deficit aliqua praemissa d efi cit etia causa deficiente i
causa aliqua pfective d efi cit etia effectus nam g iunctio
vtriusq. eam remi ex medio e causa suo modo extra more in
g ditione si vry. hanc g iunctio fuerit pfecta tunc ex parte vry
extremi n potest faveo per facta conclusi. ex parte vtriusq
vrye apparet cur n sequat' conel part pfectit. quia pfecti
pars n e' cau aduq. conclusiois cont. ita praemissa debilis
n e' cau adu qua conclusiois d r s. ita praemissa debilis e' causa

adeguata d obilitatis ^{D 900} experientia quod et huius fortitudo
repugnare nam monstrum non e simile sua causa d r s. deo hui n
e talis casualitas qua effectum causa simpli aut eri animalis ad d r s
finitur tunc deinde conclusio e talis effectus qui dispositioe causae
animalis potest quam effectiva cau oriat' ex g iunctioe praemissura
deco nec f r est defectum coniunctiois in causa similem quod e in
conclusioe cum hui vnd veniat agens tertia vrye qui in eferenda
consequenti ad praemissas se accommodat.

D 900

Quod sint praecognita et praecognitio
N. quod est vel de talis aliter signi vel de signis et significatione
qua

Debeant ante cognosci & utriusq; intelligendū ē Aristoteles ¹⁶⁹ 170
Idō an hāc praecognitio debent esse ante ipsam demonstrativam
an ante conclusionem. N. r. praecognitio ē praecognitio differt
quod praecognitum sit res illa de qua ē praecognitio praecognitio
autem ē ea notitia quā de praecognitio habetur

ASSERTIO
Tria sunt praecognita subiectum; passio; principia; ratio
Sunt ex analogia ad motum physicum in motu n. necessarium
ē primo subiectum mobile, rō. terminus a quo, tertio terminus
quem; subiectum gēneris se habet ut subiectum mobile, principia
pā et termini. a quo, passio scū praedicatum et quod demonstrat
de subiecto ut terminus ad quem.

Praecognitio tan. sunt due, an ē, et quid ē, nulla n. alia addi
potest, nam cognitio qualis ē, et similes, in demonstratiōe pra
dant sed in conclusionē sunt sicut demonstrant. Praecognitio n. ē opus pra
cognoscere in demonstratiōe utriusque qualis sit res.

ASSERTIO
Nara rei spectata vocatur praecognitio quid nobis huc ē quid
non si significet si n. queras an sit secundum quod si audias eegony pēra
poteris tandem demonstrativam aliquam invenire sit autē ignovis quid
huc non significat nulla poterit de illo haberi scientia huius etiam sequit
quod hanc praecognitivam comitatur et rami illi quae ē yfosa rei nūc
aliquomodo res cognoscatur significatio nobis sciri n. potest.

ASSERTIO
Haec tria praecognita debent ante ipsam demonstrativam sive nara huc
tempore et hoc modo intelligendū ē Aristoteles. si n. loquitur de illis
quae sicut debent ante concludi sive extra huc in ea placet rami
praecognita

ASSERITIO

Si altera promissa sit debili tali cui etiam geloni
ratio defectus causa redundat in effectum

Non e necesse ut sit egue debili parti n ab alt era causa
partici

ASSERITIO

Conclusio semp sequi debiliorem part. hoc sensu in quo
deficit aliqua promissa dicitur etia conclusio deficiente
causa aliqua pfective dicitur etia effectus nam gignit
utriusq. ut remi ex medio e causa suo modo extra more in
gignitio si vry. hoc gignitio fuerit pfecta tunc ex parte vry
extremi n potest favore per fecta conclusio. ex parte vry
tunc apparet cur n sequat. conel part pfectit. quia pfectior
pars n e causa aduq. conclusiois conel. ita promissa debilis
n e causa qua conclusiois dicit. ita promissa debilis e causa

adeguata debilitatis dicitur experientia videt huius fortitudo
repugnare nam monstrum non e simile sua causa dicit deo huius
e talis causalitas qua effectum causa simpliciter et assimilata ad effectum
fieri nam deinde conclusio e talis effectus qui dispositio causa
assimulat potest quam effectiva causa oriat ex gignitio promissarum
deco necesse est defectum coniunctionis in causa similem quoy e in
conclusioe cum huius interveniat agens tertia allecty qui in informanda
consequencia ad promissas se accommodat.

ASSERITIO

Si queri quod est vel de talibus signis vel de singulis soloyismis
qua

nā nō sunt res quā quod glōs de ind. rātibz fallum ē falsum est.
fot esse genera materialia quōō forma.

Etiam concludi ē ma ore praecognitis ergo sunt plura praecognita
conclusionem quidem aliquo modo praecogniti sed realitē confos et per
partes suos potitō **ASSERTIO**

ASSERTIO
In aliquid praecognoscere oportet.

Praecognita et praecognoscenda se consentiunt de modo qui praecognos-
cendum est dicitur part quidam nō existimant necessar. praecognoscendū
se subiecta conclusionis existere ut Sominus Albertus qui hoc minimū
requirit ut sub. temp. a vera constitutio existat idē praecognoscatur
alij aut em in q̄s san. thomas satis ē ut praecognoscat subre cogni-
bile

ASSERTIO
Necessarium ē praecognoscere subiectum non esse impossibile
tatio impossibili nulla p̄no quā ē convenire armis sui de passioe
ut ē aliquid ex natura rei possibile de quo proprie haberi sitia

ASSERTIO
Rem aliquam actu existere nō potest demonstrari proprie actū
demonstrat idē sive demonstrat ut propt quōd et p̄ propriam causam
de quo idē demonstrari nequit quā nihil potest haberi quōd prius
et et si causa deō neg de creaturis quā creat res existere est
plane gtingens pendens a libera voluntate alij gtingentia autē si
talia non est demonstratio **ASSERTIO**

Subiectum esse possibile demonstrari potest demonstrari quia idē
que ē ad effectū deinde a priori per causam sufficientē efficiat em
implere neg in natura tot ali. vel parti ali. opōt **ASSERTIO**

non sicuti subiectum existere sine ut Tabarella essentia ut autem est
extra suas causas satis autem est cognoscere essentiam aliam quam habere
Ratio Demonstrativa propria quod terminis necessariis aut essentialibus
sed hac non requirunt realem existentiam ergo nec demonstratio
principii proprie propositionis definitivae generaliter vera intelliguntur
et tunc nullum subiectum existit de si ante mundum conditum est
cuiusmodi infideliter deus cognoscere diuinum rerum creaturam potuit
sicut ille veritas demonstrat uti efficitur et tamen res nulla existit
deinde multa demonstrantur in futuro ut motus et cursus colorum
quod forte inter multas annorum myriadas ad effectum non de
utrum Ergo.

OBSECTE 12.

Arrius libro 9 ait scientias esse de ente addes circa generationem
uari ergo sicut de re qua actus existit ars autem de ea quae a
bis fit deus. Arrius intelligit quod de eo esse quod vel habet vel ha
bere potest rationem entis aut essentiam aut valorem sive illud est a nobis
fieri potest sive non sicut tam non veritas in circulo id est in
sed ut res est quaedam ars autem circa res ut analogis efficiuntur

OBSECTE 13.

Arrius ait quare ars quod est non habentes quod est nihil est
quare cum ergo fieri non potest quod res sit nisi si autem quod
sit et quod sit et demonstratio fieri non potest nisi si autem quod
sit ergo demonstratio fieri non potest nisi si autem quod sit
eodem modo intelligendum est de ente possibile simili est solutio
tertia obiectivis veritas propositionis fundatur in esse rei existens
et non in veritate fundatur in esse essentia et non existentia

OBSECTE 13.

Scientia nostra habetur per experimenta sed experientia non potest nisi subiectum actu existat ergo. **ASSERTIO** Si igitur qua nititur in inventis propria propter modum nostram illam acquirendi, requirere ali quod subiectum existens aut simile aut saltem tale ex quo alia sed non ad vitam act. qua Doctri acquiruntur non indigere quia si entia non dependet ab existentia subiecti cum eo per exate manere possit **Demonstratio**

ASSERTIO

In de subiecto praecognoscendum quod **ASSERTIO** In dubitatione apud **ASSERTIO** est praecognoscendum quid non significat nota pro verba est de cognitione quiddam atque an scilicet praecogitare oportet definitum essentialem quod Caietanus Scotus et quidam alij existimant an vero satis sit definitum non seu conceptum significatum praecognoscere quae est opinio aliquorum recentiorum

ASSERTIO

In Demonstratibus quia non opus est praecognoscere definitum essentialem subiecti hanc demonstrat quia pro medio utitur effectui vel causa remota sed de. neg effectus subiecti neg caus. remota est definitio subiecti ergo in hac demonstratio non ponitur definitio subiecti ergo etiam illa non cognita demonstratio procedit

ASSERTIO

In Demonstrat. etiam si quae causam fixam non sint effectivae non est opus scire definitum essentialem subiecti et fere huiusmodi sunt res nostrae demonstratio uti cum multis alijs conuenienter et

Rubricis Nota Demon. propter quod esse cum p causam passio pro
pria demonstrari de subiecto alia nota ee propriissima cum de
monstratio fit per deficitum subiecti alia minus pfecta po cum
una passio posterior qd aliam tanquam p suam caus. demonstrare
ut si visibile de hoc demonstrari p admiratiuam cale factibili
de sole per ruminosum Ido. cum p partem essentie proba. passio uti
problem aial ee quoniam quia habet materiam se id gterans mate. e gta
aial e gterans mater. ergo. Tertio cum demonstratio oab p causas exter
nae qd p
monstrat
e propria
proxima
causa.
finalem efficientem exemplum ut si probes cervos habere cornua ramo
sa ut p dum te tuto possint discernere oculos hcos in cano no specis
vilabantur usq. autem causarum externarum frequentissimis est
cum de potentia vel habitibus aliquid demonstrari cum de creatura
fit Demon. per divinam potest. providen. influxum nihil autem
externo pertinet ad definitionem subiecti et in his sibi satis e cognos
cere rationem aliquam in subiecto cui illi quoniam ut pro di. cabili
qdo vero Demon. fit p part. essentia. satis metaphys. tunc n fit ad
aequale p totam essentiam sed tan per unam partem essentiae in d. quibus
essentia si aliquid demonstrari qd aial demonstrat hoc in part. esse
quia mediu hoc modo conceptu e referri mihi expresse tota essentia
In Demon. pta. cuius oportet et prae cognoscere ipsa subiecti rationem
Deficitum ratio quia deficit subiecti in hac Demon. mediu e ergo
Deficitio n e casu passivi oportet aut etiam cognoscere eand. ee.
D. J. J. J. J.

non. de
x quia
propria
ad quae
ut qdo
aliqua
demonstrari
aliquid
esse tan
causa est
q quod p
monstrat
e propria
proxima
causa.

Demonstrant e eclipsi de luna n̄ tam. por. eij defit sed per unip
 sitioem terra inter lunam et solem et tam. An. hanc demon. affert
 pro vera et propria RES. non e propriam primo quia eclipsi
 luna n̄ e aliqua propria et realis passio ad e us nara promanans sed
 ab extrinsecio adveniens. Secus chae demon. p̄cedit p̄ caus. extrinsec
 rad. p̄ solis in veni extem. Quod an prius temp. hoc tali ecti defitio
 cognoscatur quam demon. RES. n̄ e neesse. Ci cet plura y ita fiat
 nara tam prius cognosci debet cum n̄ hoc sit medium quo univ
 ad cognoscere prius e illo cognoscere quam uti cognito

DE DEFINITIONIBUS

Quid sit praecognoscendum de religiois

De principiis cognoscendum quod verum sit constat non quod
 de comminimis ut semper aet. realis cogitio in illa feratur sufficiat n̄ acti
 ma mirabilis. Et illa principia videntur in oibz demonstrat. vobis
 et vultis demonstrat. fieri ut gōi ex p̄fex de gōni. Inimis
 nunquam cogitant p̄ opt. bene quod am aint in principalia et
 aliter sed implicite et vultis. **DE DEFINITIONIBUS** prima

foralis

Princ. illi n̄ tam. praecognosci debent vera esse sed vera e
 infallibiliter raro nam si fallerent non esset demonstratio
 Definitio veri praedicat om̄i gōi non praerequirit dupli pra
 cognoscendum satis n̄ e veri q̄ri non oig. sigficat n̄ ante praecog
 noscere quod sit et gōis essentialis definitio quod sit proba
 in conc̄. dam̄ ostendit gōi subiecto. Definitio veri autem
 eius proficere n̄ e neesse quia illius sig non e an demonstratio
 hae quoz nota sunt in genere e gōdem passioem n̄ tam. e huius

De medio in ipsa demonstra cognoscendum est quod sit ratio quia
fieri debet quod illi generat passio

In ipsa Demost. gnoscenda est bonitas consequentia in quo res pra
dicantur in modo excepti aucti est differentia multi dicitur ut supra in
seuvari vnde quentia in verbo generi quaeritur in uis a ceteris dicitur,
interdum eodem modo verum quidem est si de possibili tate loquamur
possibile enim vis esse ut haec aliquid vno actu fiant tunc videlicet
cum inter praemissas et conclusionem non est oppositio peculiaris ne re
ut quod cognitio et praemissa distinctam habeant veri posse non
allicy et complexum aliud est si magna fort et inter praemissas et con
sequentia oppositio

Fieri dicitur inter disputantem de boni consequentia non generi
ergo nouum ergo iudicium formandum dicitur non cogitari actu reflexo
semper tam eius iudicium formant sicut non cogitant se disputare
reflexe dicitur disputant quod tam iudicium intercedat proba per
tunc ergo idem valet ac si diceret veritas praemissarum est
ratio conclusionis

Quae ergo dicitur in his cognitionibus non meminit consequentia
quia nulli dubium esse poterat quia generis consequentia non possit
praecedere demonstratiuem sed simul cum ipsa generi ungerentur
quaerens an de principiis ergo gnoscendum sit quod signifiant dicitur
ita quia haec praecognitio necessaria est in praedictis in dicitur idem
non specialiter ab Aristotele commemorata quia in possibili est pra

Cognoscere prin ali quod ce verum nisi pra cognoscas quid significat
 Veritas an sufficiat nosse peculiaritatem seu propria demor. eorum
 principia an vero oporteat etiam generalissima sciri scilicet
 principia uti pra cognoscere RES IDEM n' e' necesse formalit'
 et explicitate prin. generalissima pra gnoscere sed satis e' quod
 virtute et implicitate eo modo quo in principijs proprijs g'ent'
 pra cognoscantur Veritas quo pacto prin. pra cognoscantur
 ce vera an per gnoscem Discursivam an alia quadam ratione?
 Si Synonyma principia necessario g'noti experimentis et indrem
 sed n' placet Docuimus n' quadam sola terminorum apprehensione
 principia g'noti RES IDEM licet g'notia principia ex cognitione ter
 m' in utru' g'notantur sunt tam et alia non nulla n' g'nta eundem
 ter. qua vero per Discursum atq' aliam Demonstrativam probari
 possunt ut inde Sylmo De admiratione e' risibile

De admiratione e' risibile

Ois homo est admirativus

Ergo ois homo e' risibilis
 Ois homo e' risibilis probari potest q' aliam
 demon. de adm. risibile e' risibile de admirationem e' adm. risibile
 Ergo de adm. e' risibile

Capitulum Sextum

De capitulo definit scire seu scientia modo ostendi quas g'dit
 res habere debeant pra mi na Demonstrativa 3. dicitur de definitio prin
 cipia. Scire autem unam quamlibet rem e' cum ea ob qua res e' et illius
 causa ut et fieri non posse ut alit' se habeat g'notimus Aristoteles
 S. Thomas dicit actum sciendi vel actuale sciatdam idcirco definire
 quia sic fitis Demonstrativa SECVS autem Aristoteles et alii dixerunt

Debet autem et notoria et tant cognitione quod est ad etiam quod
 et docet praterea aliquid esse notoria dupliciter potest quod pars
 notoria sunt magis Universalia sunt et magis abstracta secundo dicit
 aliqui notoria quodam modo notoria sunt Universalia magis
 et singularia probat in fine capitis premissas et conclusionem
 notoria hoc axiomatica quod quod unum quod est tale illud est magis tale
 conclusio est nota propter premissas ergo premissa sunt notoria
 conclusio de quo postea dicitur ex prioribus per priores non solum
 prioribus cognitionis, sed etiam essendi intelligenda est denique
 causa conclusionis quod quod ita res fere alias in se continet, oportet
 autem esse causas eodem modo quo in prima definitio dicitur
 ut videlicet sciamus ipsius causam esse non est tantum modo quo
 explicatur. Ita premissas debere esse causam conclusionis
 ut sciamus fieri non posse ab alia causa quodidem illam videri
 Ratio quia plerumque effectus est causis et sic videtur scimus ex alijs
 causis saltem ab eis immediate fieri posse re dicitur ergo Thomas
 Arist. tan subterfuge voluisse scientiam et rerum necessarium
 qua dicitur se habere nequeunt non autem eorum que ab alia
 causa et non possunt quam sunt Tertia parte definit principia
 principium est propositio immediata. immediata propositio
 est qua nata est prior principiorum vero alia est propositio thetis seu
 propositio propositio sibi. videtur Aristoteliis quam non ne esse est
 eum scire quod scientiam acquirit et res angeli recti sunt aequalis

aliud e' axioma quod uolent em dicere antequam
 necesse est Dignitates alla sunt primo generalissima
 principia omne est vel non e' Secundo illa qua sciri
 nota sunt. ut motum e' Tertio qua plerumq' scientijs
 proponi solent ut si ab a qualibus d' amas a quibus reme
 qua in nulla Scientia probari solent Sed ut vera supponi
 causa Discriminis inter theses et axioma ^{hac e' g' d'}
 dignitates per se manifeste sunt et q'vis is non essentialiter
 nullo modo uideatur ad sciendos idoneis propositionibus
 postquam sunt propositione nondum tam demonstrata adhi
 possunt falsa uideri Discipulis q'ria tam dicent em credere
 speret assentire illis magis fide humana quam scientia
 et ideo u' caneri postulata postulat n' sape demonstratis
 sibi aliquid concedi post ea probantur ut Phisicis se g'ntu
 diuidi posse in infinitum res autem demonstrat uis vel
 debent ea ex clarissimis illis principijs uel ab ea seui sunt
 ergo aliqua demonstratiue simpliciter ex immediatis et
 primis alia ex immediatis ex suppositiue q'ria premissa
 ex is sunt Sed u' d' diuidi u' u' r' do principia bifanda
 hoc modo alia sunt prima simpliciter generalissima alia
 ueris incerta quod am scientia

D S F G C V E S A S E S J X
 Hoc caput Prima An detinitio
 sit propria causa passionis

Definitio non alio modo secundum rem est causa passionis quam definitum ratio quia secundum rem definitio a definitio non differt ut animal enim rationale est causa risibilitatis. Sic contrarium homo.

DE DOCTRINA
 Ergo quodcumque sit demonstratio per definitionem ut medium periturum principium ut cum dicitur homo risibilis quia animal rationale est risibile. Respondeo. S. B. negando consequentiam quia ut non sit periturum principium satis est unam eandem rem diversimode concipi. Definitio autem cum gerat distinctam cognitionem hanc etiam induat distincte causam proprietatis quam homo ut si quis dicitur gignit in confuso.

DE VERITATE

Merito queritur de veri et verioris ex veritate enim certitudo et evidentia oriuntur. Nota unam propositionem alia magis aut minus veram notantur ex duobus modis illij potest id proprie si est calidum calido magis aut minus calidum dicitur quia plures aut pauciores habet caloris gradus. Idem proprie ut scilicet illi propositio dicitur magis vera et nota quia maiorem habet perfectiorem specificam veritatis et cognitionis qua ratio angel dicitur magis spiritus valis qua anima humana quod habeat plures spiritus valitatis gradus cum non sit sui generis aut minus sed quia est perfectioris speciei qua anima humana.

N. evidentiam alicuius propo. et ratiōe priorē
certitudine ex hac enim veritate certitudo ē autem
evidentiā veritatis claritas homini intellectu maxime
proprie unita et illi quasi vicini spina ut n̄ quo maxime
lumen hoc oculi cernunt acutius sic etiam quo maxime

Hoc melius intellectu percipit Veritas enim neque ex opera
tra cuius evidentia obtundit intellectu sicut nimia
lux offuscatur oculos certitudo autē ē firmis illis quā
evidentiā inhaeret **ASSERENDUM** 1^a

Prop. una n̄ ē prior altera si accipiamus gformitas
rei cum intellectu seu adaequatōem intellcty ad rem ratiō
Ita veritas existit in indivisibili ut si vel parvulum
alio intellectu quam res se habeat videtur ratio sit veritas
si n̄ dicitur ē ratiōabilis et intellectu ita videtur ē perfecta
gformitas ne maxime valet si autem intellectu videtur ratiō
ratiōabilem ē perfecta et gfirmas differentias quā hanc
veritas si se habeat ut in ratiōe aequalitas quā quāvis
ratiōe mutata omnino tollitur

ASSERENDUM 2^a
Ratiōe causarum una propo. alia vera et potest gria
una habet cas. ne casario gungent em praedicatōem in subie
alia gungent em contingenter Itac autem n̄ ē intelli
sio veritatis praecise sumpta sed potius ratiō praedicantē
ga casario quōd ex parte si verum ē potest esse et ratiō
altera

Veritas **ASSERTIO 3ia** 176 177

Una propo. alia dicitur veritas ex parte non
veritatis sed etiam ut elle eius quia unius assensio
est stabilis sine forma alteri vs aut em d ubi vs com hi
more rdo intell et vs assensio vi unius proprie et aliam
3 una propo. est evidens vera quam alia

ASSERTIO 4ta

Una propo. altera veritas est ratio entitatis id est
Dignitatis com tanta Dignitatis sit veritatis gra
entitatis verum enim et ens quent int in unam rem
res altera Dignitas est ut gbat

ASSERTIO 5ta

Ha propo. veritas est alia ratio infallibilitatis
et certitudinis et proinde simpliciter notum ratio
gelusio est ignotum est incertum promissio ergo rdo
evidentia promissarum talis est sic appensa statim
aliter sit apud ad assensio unius gelusio vero talis
n est sed int elle et vs eget alio ad minus vs. et certitudi
ergo unius est evidenti gelusiois prae via cognitio
promissarum et gelusiois qua tales differtur nam certio
gelusiois essent tale habet rdo. ad promissas et talem ordi
promissa prae cise gderata n habent ergo sunt inaequali

perfectioris pendere n̄ ab alio et non pendere p̄versam ^{practice}
perfectiorem indicat cum dixerim nemo dicat q̄nt̄e gelonibus et
necessario sequitur minus et p̄stante ut hinc Philoſo
ſolent deducere cum una propositio ē de fide altera
naturalis. ḡclusivem ratiōem iſtig. diſcurſy ne a certiti
erit que ē in fide ne et iam evidentiū naturalis Ratio
conclatio ex his duabus p̄missis. n̄ pot̄ ē esse fidei d̄ctio
Cum quia esset certiori altera propositio que haberetur
d̄ctio naturalis neq̄ pot̄ ē naturaliter a evidentiū quā una
propositio ē obscura et si conclatio eam n̄ peraret evidentiā
tūo etiam eam ḡtōis aliqua ē de fide n̄ tam habet
certi. fidei ut deducit̄ ex p̄missis sed minus si vera
sive utraq̄ p̄missa sint de fide ratio ē si quid em altera
p̄missarum t̄ari sit de fide quā ḡtōis pendet ab utraq̄
p̄missis coniuncta ut formali ratiōe. Inveniendi utraq̄
coniuncta minorem habent certitudinē. quā si fidei
ḡtōis n̄ pot̄ ē de fide si autem utraq̄ sit de fide
etiam ḡtōis ratiōe discursus n̄ ē de fide quā scilicet
essentiālit̄. includit̄ bonam consequentiā quā naturalis
ē et minus certa quam res fidei q̄c. ubi eum sunt due
naturae ille certales ubi due voluntatē ē in Christo sunt due
naturae. que volunt̄ mori et ḡtōis sunt de fide maior ē
naturaliter evidentiū vitam huius diſcurſy ḡtōis certitudi
anē

si habet 2do Ecclesia caput e visibile cele. mili 178
4am i Ecclesia erg. eius caput e visibile res propo-
sunt de fide n. e. tam. gchusio ut ex his sequitur
e de fide licet aliis ut de fide

OBSECTIO

Magna series propri et atom confici potest quarum
una ex alia nascitur quod si erg. per singulas fiat Demon-
sequenti et in singulis Demon. minueri certitudo gchusio
erg. tand. in aliqua Demon. gchusio erit plane incertam
corq. pot erit certitudo minui et desinat nihilominus
erit vera. Demon. str. quod erit q. red veri ad sui principia

Ris. in eo progressu certitudo semper minuendam esse
nam omnino tollendam eodemq. modo obsequium
De divisione simile e de divisione gchusio in infinitum
semper n. partes q. d. d. divid. vnt. manent quanta
ratio est. huius certitudo ordinis et evidentie Ego certitudo.
si decima gchusio v. d. d. vnt. in se evidens et certa
e hoc solo a precedentibus differt quod indiget tot
Demon. str. ut talis appareat intellectui

ASSERIO

Ad perfectam rei cognitionem
si sicut causarum cognitio necessaria est
ad perfectam rei cognitionem
si sicut causarum internarum perfecta cognitio huius
sufficit

Ratio Defini. pot. et genere et diff. vel ma. A forma
illa n. sunt sola interna causas aut em gmsi habet
cognitio perfecta **ASSERITIO**

Perfectissima qua pot. est esse Demonstratio requirit gntive
oium causarum
etiam externarum quales sunt finis efficiens exempla ratio
perfectissima gntio fertur in rem ut est et res cas. propter
quod est ergo requirit gntivem suam causarum res autem
e. propter causas externas etiam probat experientiam
rebus n. naturalibus etiam mat. et form. in vestigatis sed
saepe causam efficientem et finalem.

Ad perfectam defini. n. videtur sufficere gntio causarum
externarum nam Ari. 7. meta. cap. primo ait evidens sine
substantia non pot. defini. ergo neq. suri sine substantia
ergo haec gntio requirit propter cas. internas evidentes
aliquo alio et similis e. ratio an. relativis qua se hinc
debent ad terminum. Haec n. e. eo modo interna definitio
quasi sint ei extranea sed idem tan. quod definitio explicari
n. pot. est nisi per ord. ad illa qui videntur tan. finis quam
defini. gntio **ASSERITIO**

Perfecta cognitio aliqua scientia requirit tan. gntio
causarum ad eam scientiam pertinentium v. si medicus
perfecte causam sanitatis sciat e. gntio gntio videri
cum temperari calidi humidi frigidi succi quae quae
Generatio

qua phar maca sanitatem faciunt causas autem ad superiorum
 Scientias pertinentes non attingit licet si sua Demonstrare
 ab his auxilium petere debeat Itaque medicus si quiderat anhi
 consistat partibus Divisibilibus et indivisibilibus habeat ne
 materiam cum ceteris eandem an diversam hanc et similia
 qua ad Physiicam spectant eodem modo satis illi e genere
 ad vera rationa difficilius curari causam dat Physiicus aut
 geometria quia extrema maxime distant

ASSERTIO 38

Cognitio. omnium perfectissima quam Philosophi apprehensiva
 vocant qua res tantum cognoscitur quantum cognoscibilis
 e non modo omnium causarum perfectissimam scientiam requirit
 sed etiam omnium eorum modorum effectum quos ea res edere potest
 et omnium potentiarum perfectiorum potentia rei generarie
 nisi non sit cognoscantur ut grossibiles ad huc aliquid latet eorum
 res non cognoscuntur quantum cognoscibilis

ASSERTIO 39

Propter quod unumquodque e tale illud magis
 Maxima instantia e tale
 contra hoc pronunciatum proferri so
 lent ad quas P. varias adhibendo limitatibiles quare veniat
 rei pro se et primo alijs autem ista prima derivatis do ut y
 ueniat si by unius sit illud unum sit plena et ad sequentibus
 est alijs conveniat quare res ses sunt in eodem ordine vi. us causa
 sint efficientes vel finales

§§§§§§§§

Si xromatis sensus fere hic est tunc debet unum quod est
 ee magis tale quam aliud cum unum ex natura sua propria est
 tale alterum ex priori influxu et participatiue e tale
 et quidem ita restringendum ut et si aliunde possit ee tale sit
 tam minus tale quatenus ex alterius participatiue e tale
 servatis conditionibus antedictis ex his argumenta obiecta
 eile solvantur ut si hie e ebrius propter vinum ergo vinu e magis
 ebriam quia vinum ex natura sua n e tale ut possit ee ebriam hinc
 explicatorem Aristoteli invenire libet quia promissa sunt certa
 promissarum et conclusionis certius convenit unum de
 promissa sunt plena et ad equam ratio est conclusio si vera
 non si conclusio aliunde e notum tunc n cognoscitur ut in
 abusio harum promissarum

§§§§§§§§

Singularia n tan ab intellectu cognoscantur cognoscunt
 sed etiam primo gnosunt ita concipi in capite in phisicum
 sensus cognoscit singularia ergo intellectus qui material gnosuit
 a sensu affirmat intellectus abstracti etiam a singulari
 velut relata cognoscit ergo si reale gnosuit etiam singulare
 Ratio ita quod quod inferior potentia potest gnosere potentiam
 superiorem modo quia hoc e subordinatio facta nature in se
 sed potest ex sensitiva gnosuit singula ergo et intellectus Tertio

pot est naturalis n̄ impedita format conceptum perfecti
 rei is autem est rei singularis quod experientia clara
 docet cum n̄ aliquid singulare videmus vel intelligimus eius
 rei peculiariter conceptum formamus obijciunt si quorundam
 generalia materialia n̄ possunt per speciem intelligibilem re-
 presentari ergo neq cognosci nisi tan. virtute et in v̄salibz
 Item de cognitivum Debet esse simile cognitorum ad res singu-
 lares cum sit sine materialis n̄ pot est effici similis illius
 spiritali **RESPON.** de cognitivum Debet esse simile gnoscen-
 ti spe. aliquam impressam vel expressam qua cognoscens infir-
 mavi si vero intelligas debere esse similia quoad substantiam
 plane falsa ē cum multa similia potentia intellectiva percipi-
 unt reliqua argum. quae fundantur in materiali obijcti si
 spiritali potentia siquid efficiant idem de deo Changelis
 concluderent quod singularia cognoscere certum est

RESPO.
 Singulare quod in menti occurrat ē accidentis generi
 n̄ aut. propria liquor de cognitivum sicut prima n̄ autem qua ha-
 bere pot multos accūs v.c. cum quis nivem videt id quod intellectus
 occurrat ē corpus album n̄ ipsa nisi raris hoc id intellectu recipit
 quod a sensu accipit et in eo speciem generat sed hoc ē accidens,
 ergo id ad intellectum percipit accidens clara res ē in sensu tactus
 sope n̄ rem nudam aut frigidam tangimus et tunc cognitivum n̄ videt

vel frig. dicimus sive substa aurea ferrea lignea hinc etiam
 colligimus in realibus primo illigi ab int electu specie infinita
 in concreto ut prius albi in specie quam nivem in specie
 nec statat quod pleriq; obijciunt substa et prius accidentib;
 dicitur prius generi sine n^o sequitur substa prius illigi d
 quous intellig. quomodocumq; agente sed tan. aptam et utroq;
 notari ab int electu sive humano sive angelico sive ali

DES
 prius autem illi quod mens quod sibi e vicinior sed su
 bsta e vicinior ergo DES ad mar id prius generi quod dicitur
 nig e vel praesens obijciunt non autem realiter.

DES
 quod sit proportio per se nota
 et an recta dicitur ad in eam que e notanda
 Uin eam sua qua ratione nostri Nota est
 Evidet hinc inter STB. et Sec. contrarietate Nota e
 multas proponi necessarias dicit per se notas Sed multas quod
 sensu generis n^o et nix e alba De his notis sermo n^o e sed de
 illis qua medum n^o habent et si n^o sensu nota sit nix e alba
 e tam causa huius albedinis distincta realit^r a nive et albed
 se hinc temperatua primarum qualitatum qua eam e effectrix
 albedinis N. ex STB. libro 10 postiori. lectio 36 proportio
 per se nota e cuius predicatorem includitur in in principia

rari subiecti sicut si Defini propri per se nota est
 qua ex proprijs terminis evidencem veritatem habet
 Unde ut itaqz propo. & ut. requirere so ut sit nota ex
 proprijs terminis ut si quodis id est n. gnoscat q. mediu
 nec habeat evidenciam ex alio quem sensum sequit. sicut
 Not. 3 ut prop. per se not. dicat quod res motus n. sufficit
 ut careat omni medio sed inuicem requirunt ut terminari
 phi sint not. et eorum connexio hinc illa propon. Deus
 e. trinus et unus n. e. nota p. se (ii)

Nota 4. p. rad. nichil ut si in raris subiecti dicitur esse
 cum ponitur in eius Defini. ut albedo e. color antequam
 indirecte cum se habet e. intrinsece cum ei quod directe e. esse
 triale subiecto ut totum e. magis sua parte (iii)

Nota 5. proponi per se nota dicitur si plures ex inter
 pretati. 3. s. s. ma per se nota simpliciter sive ex natura sua
 ut Deus e. ens independens Deus e. trinus et unus et per se nota
 quod nos ut se totum e. magis sua parte quod e. per se nota
 quia saltem datur alijs intellectibus qui talem propositionem
 cognoscat etsi n. eis possit. rari dicitur per se nota quod
 nos qui antequam notet ambigui facilius per ceptis
 rari illi assentit ut

1637
 1635
 JS SER 5 80

Facilius sequitur ex dictis proponi per se notam dici ex
nara sua quae non habet aliam priorem per qua demonstre
per quia idem est per se notum quod non notum per aliud argu
ois proponi. immediata est per se nota nara sua

ASSERITIO

Quaedam tamen proponi per se nota nara sua requirunt
aliquam terminorum definitivam ut fiant utram notae
per se quoad nos quatenus ex notabili quinto

DISCERNITIO

Ad hunc sequitur proponi: talem non esse notam per se
quia nota est per aliud et non nota per definitivam quae est
aliud a definito. R. S. Definitiva et definitum distinguitur
tamen non autem ex nara rerum. Sed proponi per se nota non
probatum per aliud quod sit realiter diversum

APERTIO

Inter veteres errores refertur hoc caput: ut tollentur
dem hinciam quales fuerunt suprius ad idem principia
vna etiam se sentiam. Haec non putabant posse demonstrari
saltem per eorum argom. ~~non~~ eorum est siquid situm
ergo. via principia a quibus dependant tunc debent esse
via prin. gaudi nequeunt ergo. nil situm probatur minus
quod ad procedunt in infatu prob. mai. quae quibus debent

esse certa et evidens ergo per Demonstra. ergo per alia. atq.
 alia media ⁱⁿ infirmum hoc solvit Aristoteles negando pri-
 cipiorum et sciam propriam dictam e. n. illorum illeus
 id est naturali lumine auditus terminis illi grat. Deinde hoc
 contra secundum errorem Demonstrationi critica n. posse via
 scri. scilicet si si praemissa per conclusivem quae a praemissi
 pender demonstrentur ergo conclusio prior et notior e. pro-
 missis quod e. absurdum rdo sequet e. liquid e. causa suip
 sive. Ratio quod e. causa alicuius causari etiam e. causa
 effectus a causato procedentis ut qui e. causa solis e. causa
 luminis et caloris id praemissa sunt causae conclusivae et
 contra ergo praemissa sunt causa praemissarum

D I S S E R T A T I O

In re Demonstrationi admitti possit circuly.
 Latissime de hac re inter ceteros E. abar ella peculiari libro
 de regressu et hoc loco Aristotelis interpretes non difficilis atq.
 S. in Arist. qui hoc loco circulum regunt et rdo p. h. y. n. et ita ne-
 cessarium autumat cum docet cas. ce sibi mutuo causas in diverso
 genere causandi et. li. 2. p. h. y. etiam circulum admittit in
 causis eiusdem generis aut verbi causa posse demonstrari
 pluvia ex abundantia vaporum et rursus abundantia vaporu ex
 pluvia si rdo de celo demonstrat stellas e. in mobile

quæ sphaerica nara. Sed et sphaerica quæ sicut innotuit
Nota circularis Demonstr. in qua regredimur ad probandum
promissam a conclusione per quam promissa conclusio probatur
demonstratur autem circularis quædam ex analogia ad motum circu-
larem qui n. in orbem vertit sepe uno e. abierat reverit eodem
si probem. hoc e. veritatis quæ rationalis et iterum hoc e. rationalis
quæ e. veritatis hic redigit in orbem.

Nota circuli alij formalis cum ab eodem ad idem et per eandem
viam fit regressus materialis cum per diversam viam fit regressus
Circularis form. ut dicitur accipitur restituitur cum si a conclusio nara
sua posterior e. et effectus præmissarum certe e. pot. e. causa eius
causis e. effectus ergo si ex illa regrediamur ad probandas præmissas
procedemus ab ignotiori ad notam extra discurrendi formam et dicitur
veritas in eodem discurrendi genere e. manifesta probatur etiam in di-
verso genere causæ nara. Demonstratur causam finalem q. efficiens
et nara notum præmissa in quibus ponit causa efficiens et medium
notum erant gelantur ergo si e. conclusio procedens velum proba-
re præmissas et nara causa pro medio e. nara erit vera. Sed quia
in hac D. Demonstr. præmissa erant ignotiores gelantur ponuntur nara
finalis tantum per efficiens et nara.

Secunda D. Demonstr. in qua regredimur ad probandum
promissam a conclusione per quam promissa conclusio probatur
demonstratur autem circularis quædam ex analogia ad motum circu-
larem qui n. in orbem vertit sepe uno e. abierat reverit eodem
si probem. hoc e. veritatis quæ rationalis et iterum hoc e. rationalis
quæ e. veritatis hic redigit in orbem.

erit quia altera propter quod edo simili quadam cause
 etiam fieri cuiuslibet in diversa ratiō causandi ut si quis
 probet gladium debere esse ferreum quia illo feriendus sit
 distis ex causa finali probet materiam et contra ferreus
 ē ergo idoneus ad feriendum florem aut erdum incipimus
 a caus. et demonstramus effectum Deinde ab effectu percurri-
 mus ad causam huius autem regressus a reversa circulo idō differt
 quia illi utramque demonstrarē ut putabant et a priori atque ita
 per eandem viam procedebant ad id enim nostri autem regressus fit
 per aliam viam et diversam demonstratōnem ratiō p. Arist. 2. lib. 2.
 libris philosophiæ naturalis ab initio et capio dicitur libri docet
 nos ex effectis causas generare et rursus ex illis demonstrare
 effectus aliquis notus nobis ē potest in natura et ignoriari causa
 eius cum necessario opus erit vera demonstratio nequa ex effectu
 cognoscimus causam quā erit quia deinde alia quā ex causa cog-
 nita cognoscimus effectum exempli gratia ignoras causam tonitruū effectus
 tam. sensu notus et causam paulatim investigas et invenis quādam
 et calidam vel sicam exhalatorem quā dicitur esse rubei prematorem
 nequeat magis tōndat latera nubis et tonitruū excitat cognita ergo
 causa facile demonstrat magis illam oviri debere pro quo corpora et
 rebus enter et celeriter collidunt vult magis sensus huius se vult
 habet ergo hanc sententiam quia peripateticorum sed obicitur quod magis ille
 regressus fingatur fieri ab effectu ad causam et potest esse certior causa

quam sit effectus cum ergo conversionem per causam cognitam
ex effectu demonstrat ut ipse effectus tempore petitor prius effectus
enim non potest dare nobis hanc cognitam quam habet itaq[ue]
ita demonstratio habet praesens minus evidens quam prius

Nota: scientiam effectus aliam glosari ee quam tan[quam] scimus effectus
ee quod aut ut et quia eius causa ignoramus aliam vero dicitur
quam et extrinsecam effectus et eius causam clare gnosimus eadem causam
dista causa gnotio e[st] quae etiam eo et quod nisi cuius rei causam gnosimus
hoc posito non declaro exemplo si hac propositi nubes nubes apparet
tonare propriam etatem cognoscimus sensu effectus diu[er]si originis ee
aliquid corpus quod celeri et vehementer motu alio atq[ue] ad nubes
sed quid hoc sit tant[um] gnosimus deinde considerationem quaedam
adhibemus hoc corpus quod tandem latera nubes non potest ee solitum
ut lapis vel quod simile eloquim[ur] delaberetur ergo e[st] leve et volu-
tae inter capita terra nubes continetur unat[er]m[us] interrumpere
quae ratiocinatio e[st] confirmatur quia si d[omi]nus hoc corpus nichilum
nubes latera videtur ergo si autem ee et gratia quandoquidem in unio mo-
mento flammam gecipit ergo e[st] exhalatio calida et sicca q[uod] a nubey p[er]
motu et attritu magis auonditur his cognitis tandem eluimus vera dem[on]strat
gnotio. distans effectus vicin[us] sunt corpora quae vehementer et celeriter alibi
possunt pot[est] ee sonus exhalatio et nubes sunt alia ergo exha[la]tio dem[on]strat
distans habemus gnotioem tonitru[us] e[st] sonus ex coeli hoc nubes exhalatio p[er]
ex quo patet responsio ad obiectum unum aliunde nota cogito cadit demonstratur
quod videtur quod ad eundem modo non ostendit colli[n]o gnotia per unum quodam aut distans
gnotia extrinsecam ergo distinctio cognoscitur differt ergo utrius cognitis nec potest

ut utriusque prioris tangat formalis sed tantum velut suasive huc quare
fuit si enim contra unq. audirentis nunq. potuissent tam vehementem
conclu. inter nebem et exhalationem et potuissent deinde eorum parvis
decepo negotium cum exactione propria causam per effectum grosso
aut novam eundem rei comparo gratiam aut si nulli nova sine facta
pud as ex sola noticia quam ex effecti ad demon habes credis ad eandem
etiam circularem si vero prop. notitiam per effectum gratia nova acquirimus
causa gratiam q. tam novam aliam novam licet debet dequirere @

PROPOSITIONUM QUATUOR

De capit. s. propositionibus absolutis quibus explicat
propositiones in quatuor modis dicendi per se prima propo.
sitione e. de rebus necessariis quia de mutabilibus sicut non
haberi possunt 2da propo. propositio de omni dicitur quod
quod de subiecto et dicitur eius partibus subiectivis et sic
dicitur et hac dicitur propositio de omni posterioribus
3 propo. quatuor modis res aliqua De alijs dicitur q. se

quod genera
predicari
specie se
e in prim
modi dicit
per se
in edo qe
subiectu
in defini
predicari

Primo cum predicatum e. in definitiva subiecti sicut
De homine res cum subiecto om. e. in defini. predicati sicut
visibile dicitur se huc visibile enim Definitio huc quic
apud ad videndum itaq. 2da propo. in quibus propria passio
predicari vult in res modo dicendi per se tertio cum res
aliquid ut affecta e. per se ut de nullo alio ordinari predicari
dicatur quomodo sola substantie prima per se sunt quarto dicitur
per se effectus alicuius causa si fulgaris causa e. dicitur Bro
pon. quarta propositione ea sub. et predicatis quae in et res magis
per se quae sunt non fieri a nunt et quidem e. modo si plerumq.

res prop
si se su
in res dicit
modo in q
by propo
parto pred
3.
Qua dicitur
eius predi
et huc in
per se
dicitur et
aliqui dicit
in fulgari
attributi

opponi que id est
dummodo generantur p[er]
se necessitas

inductio
causa
si non
si non
si non
si non

si de si
si si
si si
si si
si si
si si
si si
si si
si si
si si

Si unum non conveniat conveniat opponi t[er]m[in]i Prop[os]itio. Item
predicatum universaliter generare si ut ut quod generat si per
se et quod t[er]m[in]o ipsum t[er]m[in]e fit ut propositio in qua vultur
quod posteriori vultur predicatur dicatur propositio quod t[er]m[in]o
ipsum t[er]m[in]e propositio t[er]m[in]o quod ipsum dicitur

No. Dicit de si accipitur et prioribus et posterioribus
primo ut in libris priorum quod videtur dicitur de subiecto
dicitur de quolibet sub illo generato ut si vera est haec homo est
lapis lapis dicitur de si contento sub hoc. Posterioribus
est per se convenire si tempore et necessario. Itaque vis h[uius]
vigilat generis verum est est propositio de si prioribus
quia illud predi. non dicitur de subiecto pro se tempore
Dicit autem de omni posterioribus. utamque univ[er]sam requirit
ut h[uius] est coloratus de omni non existens et omni tempore dicitur

CPVT QVBN

Ita apponitur superioris capituli in qua ostenditur
errores qui committi solent cum quis putat se demon-
strare per posterioribus. Primus cum tan[quam] unum speciei autem
individuo videtur convenire et de eo demonstrari quod tam
generat vel toti speciei vel toti generi ut si quis dixerit
obiter ponitorem terra vult et lunam et solem. In hac
lunam pati eclipsim non erit facta demonstratio vult
quia luna patit eclipsim non quia haec luna est sed quia luna

in hoc capi-
tulo error
videtur
in tanta
speciei
ut videtur
nunc videtur
et quod
et non
et non
generi

Eodem modo ut si quis demonstraret de honeste vel habere
 angelos tres a quibus duobus rectis quia non venit illi qua
 societas sed qua tria angelum alter error contingit iam praedi
 catam aliquam multis speciebus convenit ac proinde de vobis
 generaliter sui de eodem genere demonstrat ut si quis probe
 re demonstrat de carali uterque sibi suis speciebus convenit
 et convenire quatenus aial e irratit quia hoc non venit qua
 tenus e aial sed secundum aliquod ignominatam quod in
 quibusdam aialibus e et dubium e an sit in vobis Tertio
 cum quod primum venit alieni generi aut speciei attribui
 mus e cum restrictio ad certam aliquam sub genere vel spe
 cie collocatum ut si quis putet lineis paralelis seu cy dicitur
 rectis primo et vobis convenire non convenire fallit quia hoc
 quidem convenit sibi lineis paralelis raro vero esse convenit
 non e quia recte sunt sed quia aequaliter una ex se distant vobis
 reliqua vobis e apud conu pri ex no

Aliter
 error
 in praedi
 catam mi
 speciebus
 ut ad
 by genre
 demap

Tertio
 quod in
 ni ali
 generi ad
 specie ad
 bring e
 rectis
 ad certu
 quod sub
 vel speci
 uera

ASSERTIO

Quod quidem ab hoc capi. sexto usq ad vigesimum septim
 et ultimum huius libri et tractat libri. qua nobis partim
 in tractatu de vita de habitu et sequenti quaestio de
 demonstrat. disputanda sunt omnia horum capi. synopsis vide
 apud Tolletum et conu pri ex no

De proprieta demonstrandi **ASSERTIO**

AN. Demo: quid & quid sint eodem

Nota causam et proximum aliam remotam veram vel
ad aequam vel inad aequam ad aequam est a qua solo et se per
pro ad it effectus si aial rationale e' causa' dicitur plura ca
paci' inad aequam a qua non semper nec sola procedit effectus
hoc iterum duplex e' inad aequata superior et inferior
superior a qua sola pro ad it effectus sed non ab it illi si
aial e' inad aequam causa pot' entia videndi hoc n' procedit
ab aiali licet a' ab it talpa n' non videt inad aequam inferior
a qua procedit effectus ita tam. et ab alia etiam procedat
p'oni si ignis e' inad aequam causa' caloris nam hic quoy
procedit a sole et motu

Demonstratio dicitur noe et ratio de uni voce de De
monstra: quia et propri' er' quid ratio Demon: propri' quod et
quid sunt ratio int' electio et quid em necessaria erg' quoniam
in aliquo genere salt' em ut talia ratio consequia proba' vis
opera: unius pot' entia' quoniam unius in aliquo genere
si visioles dicitio es volitudo Demonstratio vero sunt
operatioes unius pot' entia' illative erg' quoniam unius in uno
aliquo genere i' tan' qua sunt entia' sed etia' qua' Demon
stratio

Similiter e' Demon propter quod et quod differre specie
 rati Demonstratio propter quod nititur principiis naturali
 lumine notis quia autem potius experientia sed quod
 formaliter includens in rati assensu principiam naturaliter
 cognitum et experientiam diversa e' ergo deinde una for
 maliter nititur causa altera effectum huc autem videtur
 sufficere ad quod videtur quod nititur specie distinctas ergo

§§§§§

Per causas et effectus adequatos pot e' fieri demon
 quod et quod huc n' demon sola quod sine maius
 commutante quando videlicet medius terminus fit ex
 e' e' e' e' e'

§§§§§

Per caus. et effectus inad. equatos proximis superioribus
 fieri pot e' demonstra quia non propter quod v. c. quod
 quod videtur pot est e' ad al. sis huc videtur pot e' ergo n' enim
 huc valet conversio maius de ad al. videtur pot e' potius
 autem ad al. et proximam causam potentia v. n' v'

§§§§§

Per caus. inad. equat. am. prox. inferiorum non fieri po
 tet propter quod n' quia ut v. ad al. e' del. utabile v. s'
 huc e' ad al. ergo. 3. elect. ab. h' s'

§§§§§

Quod in aequata et inferiori remot. etiam tan si se
monstra propt quod patet in exempli anaxerxi quod Arist.
ubi sunt vires ubi latitiae in gra era sunt vires erg. vires
autem e causa in aequata latitiae in anaxerxi omo quod dicit
vicinior e vinum et proxima ad vitati spiritus aperit et ex
implem hae tan morditer in ceteris autem necessarijs claris
apparet

§§ 287 288

Si cas. sit in aequata remota superior et ad resp. respira
tionis tan fieri pote demon. quia per effectum efficiuntur
et se resp. ars e ad vis hoo. e resp. ars erg.

§§ 289 290

Si autem sit cas. in aequata inferior non potuit hae modo
fieri demon. quia scilicet ad causam ad effectum effectos tanq. ab
alio causis fieri pote et hoc modo in illi generis super remotam
causam (sicut dicit) non fieri demon. ex his quidam deducunt non
definitioe demonstratis communi demon. e erg. necessarijs ex proprio
recon. gletus qui pro eum habet ab eff. ad cau. vel gtra

§§ 291 292

Quis demon. p. cas. remo. e propt quod hae e indicat ad erg. i. de qua
R. d. sequenti difficultate rdo demon. quia si facis suri erg. i. e de
monstra. neq. q. enit. xiv. de I. suri dist. g. de. Demonstrati. un. quod
facis suri nobiliori. et suri per quam. quod. cogit. in § 291. dea. quia. p. de
ab experia. s. eum. hae. e. fallax. erg. de. experi. ca. re. Du. pli. ro. rei. singu.
luris. qua. habet. gtra. unig. sensus. hae. so. pe. fuit. alia. visib. ac. qui. ut. a. so.
multis. notis. parti. cula. in. nat. necessaria. ab. hae. quod. era. pote. in. tra. illa.
quod. p. unum. habet.

OBSECTIO

186.

Demonstratio quid sit Una species in aliam mutari non potest sed quid mutari in propriam formam et contra ergo non distinguuntur specie. Res. nego nisi non una in aliam mutari ad unam ex alia vult vel una est secundo alterius

OBSECTIO

Materia Demonstratio non specie vel genere Diversa ergo etiam ipsa operantibus inter se specie vel genere differunt. Dem. quia si res Demo. propriam formam specie vel genere distinguuntur prob. conseq. operationes potentia sunt speciem ab actibus sed obiecta diversam habent speciem erg. et operantibus Res. actus sumunt quidem speciem ab obiecto non tam. Ita rursus si habeant eam diversitatem quam habent obiecta nam modo modum et modo colorem quae praedicamento distinguuntur et tam actus videntur genere non distinguuntur

OBSECTIO

Dem. quid nunquam dicitur simpliciter Demonstratio sed semper cum adiuncto per effectum ergo non venit univocum tum proprie formae Res. nego ante et conseq. quid certam signat substantiam et eadem naturae materia et elephas non convenirent univocum in dicto

OBSECTIO

re. ad. ad. Dem. a. caus. remitt. ad effectum. remitt. in ista etiam curi pp. e. caus. ab effectum. ad caus. rem. qualis erat erg. Dem. pro. Res. si tali. Act. de. tur. C. et de. q. re. nata. respond. ubi. De alij. Demonstrat. ubi. quae abhi.

quae ab his duabus speciebus r. referri debere ad Demonstratio
quia vel si propius accedat ad Dem. propter quod videtur varie tam eorum
Dem. contingentes sunt et ides incerta et si n. visus fano certo gignit
et ignem n. tam causam remotam per hunc effectum colligitur quod
accenderit illum

D. S. S. S. C. V. S. S. S. C. S.

Dem. autem ut sit quia vel propter quod S. S. n. Dem. sed solum

D. S. S. S. C. V. S. S. S. C. S.

Ratio dubitandi Dem. debet dari per causam ad quam datur
per effectum S. S. E. R. ubi ratio et explicatio causa vel duplex ut
causa efficiendi cognoscendi vis autem Demonstratio quia debet causa
saltem gnoscendi in re et a figura et modo tunc patet status ad ob
iectum S. S. praedictis res n.

D. S. C. E. S. vis Dem. debet esse ex notioribus quae datur perfectio
n. e. talis S. S. tan propius quod debet esse ex notioribus natura vel sim
pli. quod ergo etiam ex notioribus quae manifeste clare

D. S. C. E. S. Dignitas Dem. propter quod videtur convenire Dem. n.
atque quia S. S. P. O. X. nego autem verum est primo vis Dem. debet gigni
ex veris et est ut non tan vi forma sed etiam mater. sequitur yelocitatem
vi for. etiam ex falso significat verum
constare debet ex immediatis hoc proprie n. gigni Demonstratio
vis Dem.

quia s. Ex universalibus et necessariis quod quoniam ¹⁸⁷ et ex necessariis
quod modo suomodo etiam dixerunt quia sto ex causis gelonius
causis scilicet vel exendi vel quoniam exendi ut dixerunt.

D D D D D E V E T A S
Dem. prop' quod et Dem. potissima sit
distincta

A potim: Dem. dicitur quae exactissime habet sed geditus demonstrationi
possibiles **ASSER** 80 n' disting' nisi accedent. ut magis et minus
perfectum nam si Dem. quod sit quod em facta per causam etiam de
ficial in aliqua perfectio non erit potissima potissima arg' requi
rit propo. in q' modo dicendi per se sylma in Barbara medium ut causa
exendi et cetera. **D D D D D**

ergo in celar ent aut alio modo simili non fiet Demonstr. potim
RESPON idem fristot elem non fiet con' sit impertecta arg' om'is
ex negatiuis imp' inquam respectue satis n' notum e' modus in fig'
directos perfectus esse **D D D D D E V E T A S**

Dem. debeat con' strate universalibus se
idum quod ipsum affirmatiuis immediate

ASSER. si potissima e' debet con' strate universalibus sin minus
sub iudice his est **ASSER** quod media etiam debeant esse in modis per
se primo constat ex superioribus debent enim ee perfecta causa subiecti
ASSER debet g'are predicatis et propo. idam quod ipse dicit quae
conueniant subiecto qua tale dicit n' predicatum id quod quoniam rei

Ad unum quod aliis est **ASSER.** debet probare affirmativis quia neg
ative sunt imperfecta. (respectu vero) cum ex quibus negativis nil
sequatur **ASSER.** satis est si sint immediate ut ut ut nisi sermo ut de
partissima.) aut si debere esse ex his quae saltim ex primis sed em
deperunt duo puncta ad tales sunt sed **RES.** sed quod est pendens
ex principiis et primis saepe tam valde remote

D. 3. C. 5.
ut ut **Dem.** se se componi ex propositionibus singularibus quia se be
solu luna plura **Demonstramus** a priori et cum demonstramus
eclipsis **RES.** quod ad **Dem.** attinet alia est ratio quam de coveris
singularibus **Dem.** si per immutabilis est singularia covera ex natura
variabilitatis subiacent quare de his si extra proprie dicta habere
quod vero ad solem et lunam attinet non demonstrat ut eclipsis de haec
quod de hac luna sed de superficie solis vel luna nara potest non alios soles et
lunas proinde in quibus eisdem eclipsis **Demonstra.** quodammodo quod
vero **Dem.** rationat de hac luna sui et noni est per accidens

D. 3. C. 5.
Hac est bona demonstratio: quod si coniungatur interponitur terra inter solem et
lunam **Dem.** etiam hinc sequitur eclipsis sed cum sol et luna ad certa
partem deveniunt hoc fit ergo sequitur eclipsis **Dem.** propter non
sed triangulum **RES.** tribus modis aliquid si est necessarium primo supponi
ut si necesse est sed ut ut ut per se ut ut ut ad hanc causam si necesse
est plures cum naves per solentur et recurren simpliter propter causam
terras vel extrinsecam **RES.** ergo ad arg. et **RES.** ad necessarium

proa misuram sufficere x certitatem ubi y eam si scribi: ut nimirum
 prae di. praed ad pbynic necessarii om. etc. ut si. et. g. r. y. g. r. s.
 OB 385530

Si Dem. g. r. a. prop. immediata virtute tan. tam nullatenus
 Demon. que non constaret ex immediatis. RES. h. m. s. h. m.
 Sui proprii. virtute immediatam quando is qui utitur Dem. ut
 introitus. Et ut eam a priori demonstrari possit quod si Dem. g. r.
 a. i. s. non possit tam respectu eius n. erit prop. immediata virtuti
 ad eam nec erit opposita ut ingrediat in Demon.

OB 385530
 N. debeat Demon. constare propositionibus
 De vi

N. dici de vi definit. Ari. hoc modo e' predicari de vi sibi
 subiecti g. r. s. pro quolibet tempore. N. quod dicitur p. quolibet
 tempore debet intelligi vel pro quolibet temp. simpliciter vel certe
 pro quolibet temp. per casu g. r. a. t. atq. si h. a. c. prop. luna eclipsa
 b. i. v. g. o. fuerit opposita soli e' prop. de vi etiam pot. erit virtus
 g. r. a. eclipsari et non g. r. a. vi temp. aut ut tam. g. r. a. t. o.
 temp. quo luna est soli opposita ad eam g. r. a. t. o. illi de temp. per casu
 g. r. a. t. o.

OB 385530

Si Dem. debet g. r. a. t. o. ex prop. de vi vel debet constare p. d. i. t. o.
 vero prop. ne unum e' de vi debet g. r. a. t. o. ne unum e' ergo de omni
 D. H. S. hac et similes prop. de vi e' aternus e' immutabilis
 sicut in g. r. a. t. o. demonstrat utri et tam n. sunt de vi qd

quæ prædicatam n° dicitur et vi contento sub rebus cū
Deus sit singularis non ponunt dari plura sub hoc subiecto genera
Res. cum dicitur præd. de vi debere generare sub subiecto ita
intelligendum ut nullum detur genus omni sub subiecto de quo non
dicatur

LIBER DE QUÆSTIONIBUS

JOHANNIS

Libro octavo tractat. De inventioni medij Demonstrativi et primis
capitulis aut de Defini. reliquis de cæteris causarum generibus quæ ad
Demonstra. adhiberi possunt P. A. P. V. S. P. R. S. M. V. M.

Quædam partem docet et quæst. quæ de rebus inveni potest et an
res sit eadem quæ sit tert. qualis sit quarta cui sit talis P. A. P. V. S. P. R. S. M. V. M.
probat dem quæstionem versari circa medium et quod quodam inductivæ
nam quæstione an res sit e quæstione medium quod est eadem ad rem exigere
et ita res se habet in cæteris quæst. quæ in vi quæstione quæst. cas.
Sed causa. et medium se idem sunt licet differant ratione ad in omni quæ
stione inno agat. cas. erg. in vi quæstione quæstione medium P. A. P. V. S. P. R. S. M. V. M.
Existat quatuor quæstiones de Defini. prima e an definitio de suo definiti
to Demonstrari possit eadem quæst. in. hanc 3. quæ sit Definitio quæ quæ
rum rerum de re Definitivis deinde respondet hanc potestatem quæstione
quæstione quæstione prima e non se demonstrabile e definitio re quæstione
Definitio generat semper per veritas quæstione definitio affirmativæ de definitio
se. Dem non semper generat hanc rerum in. veritabilibus et cetera

conclusionibus non definitibile de e demonstrabile raro Definitio
 e principium primu[m] Demois princi[pi]a autem n[on] sunt demon
 strabilia nisi per se[m] in se[m] admittas conclusio tertia nulli
 definitibilis absolvi e loquendo proprie Dicitur Demonstratio quia de
 finitio e suba et subiecti Demois aut. e passivus De subiecto

Docet Definitivem non posse Demonstrari De suo definito inter
 minis convertibilibus vel sylmo gposito ex pluribus Definitivibus
 quarum una per aliam de defitio demonstrat[ur] cas. e nam licet
 Demonstrari possit licet e aut rationale a posteriori tam demon
 strari non pot[est] aut rationale e essentialem h[ab]et Definitivem

Docet Definitivem non posse Demonstrari de ultimo sylmo per divi
 factio prime quia Divisio non e consequentia formatio ita
 forma conclusivem inferat sed Demonstratio inferit g[en]erale
 necessario ergo non pot[est] defitio De suo sylmo divinis demonstrari
 v. c. si inquiras genus h[ab]et p[ro]p[ri]as hanc divisioem h[ab]et vel e aut
 vos vel in adit[us] etiam concedat responsio n[on] ad hoc necessitas in
 fertur sed n[on] esse e ut porro petas tibi concedi licet esse aratione
 ut inde ad genus h[ab]et investigand[um] p[ro]cedas.

CA. IV. SECT. VIII. 7. 8.

Docet primo Definitivem nihil probari quia nec ully utri[us] quod
 probat ut pat[et] et nec per in d[ic]t[ur] aut sensum com[un]e Definitio si realis
 v[er]o et sensu singularium v[er]o probat ea nec demonstrare an si qua

in rei non perit: ad rei essentia ergo nec ad Defini: quia definitio
tantum complectitur essentia rei. Cap. 9. tradit modum quo definitio
gignitur nempe si p. essentia rei et n. per accidens alia p. dicitur cap. 10.
offert unam descriptivam et duas divi. ^{termini} descriptivas definitio est ratio
ipsius generis est explicativa prior divi. hanc est alia est definitio non
alia rei et hanc iterum duplex alia est formalis qua essentia rei essentia ex
plicat alia causalis quae et essentiam et causam eius p. se invicem pote
rior. Definitio Defini: alia sunt media alia immediata Cap. 11. ostendi
per quovis generis causa demonstrativam fieri posse cap. 12. cum causalibus
causa sunt hinc temporis affirmative generis colligitur ex pot. erit
prior et si dicitur est calor ergo est ignis negative contra colligitur posterius
ex prioris sic n. est ignis ergo nec est calor cap. 13. in q. dicitur quod arca
latenter gignitur parum referre unde univ. hinc sic. si terra melle
ergo vapores erunt si vapores ergo nubes si nubes ergo pluvia si pluvia ergo
melle et terra cap. 14. tradit rationem inveniendae definitioe intimae speciei per
divi. si dem hinc modo inquiratur rei definitioe praedicati et in eo generis hinc
dividatur p. diff. in interiora ergo sumi definitioe ad de p. om. hinc enim se totus pra
dicata essentia dicitur fieri ut in nullam aliam rem generis possit cap. 15.
probat singula tradit est minus verba facilius de finiri quam magis verba
eo cum verba plura g. teneant magis sunt acquiescat rei ubi dicitur cap. 16.
4. dicitur rationem inveniendi modum de quo nos supra cap. 17. libro tres quovis
ita est utram potius effectus potest ut causa responderet magis se hinc effectus et
causa gignitur ubi dicitur utrum unius effectus possit se plus causa dicitur et

et immediate respondet et unam in quolibet genere causa sed de mi
 ra phica da qua sit principalior Dem an illa que habet med iom
 vicinos maiori extremo an illa que minori extremo Sed posterioru
 re principaliorum: Capis tres ut emi qua st: ponit an eadem sit
 princi et qelutionis cognitio respondet non rda sione De unisy
 propria scientia respondet non conclusionis n cognitio e sitia
 proprie dicta cognitio vero principiorum e int allectus sed
 habitus principioru da an habitus principioru sit a natura sp n
 gura per actus acquirit

De Definitione et Divisione praertim vide Dialecticam
 solumca yis n qua ibi tractantur suppositio sui difficultas
 prima sit ne Definitio innum entium sciendi nota non Definitio
 dupliciter accipi primo pro sola ratione qua definiti essentia
 explicat et de illo gver sim dicere Eto pro tota enim creatura
 in qua praeter Defi priori modo euaptam quatenus locum pra
 dicari ponitur ipsum definitum loco subiecti ut hoc e dual rati
 nale qua acceptioe Definitionis vere ut emis uti Nota Eto acci
 dentia qua per istum definitum per causam solum sicut et
 substantias defini per formam et materiam adorta causa a
 qua intrinsece pendens hoc emi dicitur an e quod in Definitioe sub
 stantia genus habet locum materia differentia locum forma in
 definitioe vero accidens genus accidentis ponitur loco forme
 materia vero sibi subiectum illius velut differentia patet in da
 definitioe ut ly pni e privatio hominis an hanc nam privatio

luminis. e' genus et forma quodammodo hanc vero i
civis tibi.

ASSERTIO

Definitio e' instrumentum sciendi parit n' scientia Defini
tiva non minus quam dem. dem onstrativam colli get' veri
bus illis locis quibus aristot. dicit per Definitivem nos quod dicit
agnoscere

ASSERTIO

Definitio non dicitur instrumentum sciendi quia effectus
constat illam cognitivem constat enim Definitivem e' ipsa for
malem cognitivem quod dicitur sed dicitur instrumentum sciendi quia
es ipso quod illam habet constituitur scientia cum dicitur e'
instrumentum sciendi formaliter Dicitur instrumentum et effectus
debent e' distincta ergo definitio ut instrumentum habet di
stincta cognitivem pro effectus Dicitur sine instrumenti
accipias utam' id quod effectum a se producit dicitur sunt
debitus si e' instrumentum sciendi scribendi tunc non debet acci
pi actualis definitio si autem non instrumentum e' etiam illud
quod quomodo dicitur facti cognitivem clarum e' definitivem e' instru
mentum e' n' haec communis formula loquendi

DEFINITIONE
Adquam mentis operativem spectat
Definitio

Notae partes Definitivis dupliciter considerari videntur scilicet
n' sunt in Definitivo e' partes eius res ut sunt in illo et ipse
illius essentiam et quod dicitur cognitivem e' hanc luminis hanc

ASSERESIO.

Definitio est rei operatio intellectus patet et ex Aristotele
 per hunc modum ubi ait definitio nemini nisi includere verbo dicendi
 cum per primam operam. dicitur et apprehendimus genus et
 differentiam rei nihil affirmantes aut negantes habemus per
 factam unitivam quod dicitur rei ergo et Definitivam

DEES

Definitio est unitivam partium propterea illae sunt conivae in
 toto ut ad ipsum additum definitivum cadat supra illam
 conivae et unitivam ergo non fit Definitio sine re operatio in di
 cendi Respondeo aliud est indicare aliquid in se alteri aliud est app
 rehendere se in se aliquid in alterum prius spectat ad ream post
 erior ad ream mentis operatio nem quod etiam per speciem est in
 angelis quae sine ulla unitivae positivae per hanc simplicem
 apprehensivam et in se omnia ea cognoscunt quae sunt in re defi
 nienda

DIFFERENTIALITAS

An Definitio formaliter posita
 demonstrari

Scilicet an in conclusione inferri possit totam et per consequens
 Definitio per medium demonstratur. Respondeo. Definitio posita con
 clusivam inferri dicitur per se ita ut in conclusione totam affir
 mationem definitivam de defectu sicut de eodem quod dicitur aliud pra
 dicatum essentiale affirmamus non autem affirmamus quod dicitur illi
 essentialiter et hoc modo dicitur inferri Definitio de Defectu materialiter
 tam
 res de
 definitivam

Idcirco et in clausula non affirmat totum Def. de defecto id est
etiam affirmat quod sit eius definitio quod est in terra definitio
De defecto formaliter scilicet in actu signato Nota ratio tota hinc
finitas in eo est quod sicut res plures habeat causas a quibus in
suo esse dependet ita etiam videtur habere plures definitioes quae vi-
dentur ita posse demonstrari ut una definitio possit demonstrari
per alteram sed hic falsum subponitur nam sicut una est cuiuslibet
rei generalitas licet a pluribus causis dependens ita una tantum
est cuiuslibet rei generalitas perfecta definitio ea videlicet quae
totam eius generalitatem ^{universi} explicat quod fit ut una causa non possit
eam totam constituere in se sine alijs ita definitio quae unum tan-
genus continet non potest dici perfecta et generalitas ita defi-
nitio cum non explicet totum id quod perfecta definitio expli-
care debet.

ASSERTIO
Nullius rei generalitas demonstrari potest de ea re cuius est quod
dicitur sicut quod idem est nullius rei definitio indicat et perfecta
demonstrari potest de ea re cuius est definitio probat hoc Aristoteles
in superioribus obiectam definitionis est ipsa rei generalitas quod
idem est cum re cuius est generalitas negat in eam generalitatem ut
rem mediat illa causa a qua intrinsece pendet sed demon. est eorum
quae alteri inveniuntur ut inter illa quae et ratio vel causa generationis
Una definitio imperfecta subuenit perfecta materialiter supra
potest aliqua ratio ostendi de defecto per aliam definitioem non vocatam
definitioem est demonstrabilis quia pars demonstrat ut ad aptum ad hoc

trudinem e' rationale homo est tale adal ergo e' rationalis rōo gūo
 una tan e' unius rei definitio praetera unius modi si unius non
 probarent definitioem generis definitio ement id huius sed solum
 simpli ceter illi convenire yomoto cony conveniat hoc aut em non
 Demonstrari Definitioem. De definitioe for maliter

F S S E R T A T I O

Definitio accidentium etiam non demonstratur in ipsa tamen Dem-
 onstratione cuius ratio est quia in Demonstratioe qua prima Demon-
 stratur De subiecto continetur subiectum quod habet locum diffin-
 gendi passionis et causam eiusdem qua' ratiō integrā et perfectā
 passionis Definitioem constituent quare qui habet ratiōem dī Demon-
 strationis cognoscit etiam Definitioem passionis eam tamē De definitioe
 n' probat n' n' probat v. c. eclipsin et privationem luminis in luna et
 terra interpositam sed factum probat in luna et privationem luminis

A S S E R T A T I O

In yis rebus qui intrinsece ordinantur ad alium tanq' ad finem
 a quo accipiunt determinationem earum partium essentialium ut
 sunt res artificiosae et instrumenta Definitio assignata primae generis
 causa potest per aliam demonstrari aliquo modo n' tam propria Demon-
 stratione prima pars probatur quia Definitio data per genus causa for-
 malis ul' materialis potest demonstrari per finalem v. c. somnum et ebri-
 gationem ex tali materia et forma demonstrari per finem quia e' instituta
 ad talem finem cum n' tota ratio huiusmodi rerum seminat ex fine p-
 fixo etiam de illis demonstrari quod n' tali materia et forma consistit
 rōo pars probatur definitiois illa assignata p' generis causa formalis et materi-

alio cum non contineat causam finalem a qua intrinsece derivat
esse sicut etiam in cognitione huiusmodi rei dependeat n^o p^{er} se
explicat quod illa res sint quare licet demonstrum talem mat.
et formam esse partes essentielles domus non tam demonstrum p^{er} se
et totam definitioem: **D I F F I C U L T A S**

Quarum rerum sit definitio

Arist. negat quaedam definiiri proprie ut singularia summa ge-
nera accidentia entia per accidens **A S S E R T I O** singularia proprie n^o
definiuntur quia n^o habent aliam essentiam quam solius speciei
et generis dicitur et de singularibus ut si n^o ee sitiam

A S S E R T I O
Genera summa et Diffa et quae congrua incompleta sunt in aliquo
generi non definiuntur proprie sed describuntur ratio quia definitio
essentialis vel datae per materiam et formam vel generis et Diffa quod
in talibus non reperitur **A S S E R T I O**

Accidentia ponunt aliquomodo definiiri quae realem habent essen-
tiam et si et a physica sunt simpliciter omnia et habent proprie-
taria et Diffa Arist. quando negat accidentia definiiri haec tan-
tunt accid. ut analogica sunt entia ita etiam habere essentiam
se proinde imperfecte definiiri quae imperfectio consistit in eo primo
quod generis et Diffa accidentalis in latitudine eius valde impleta
sunt ita in eo quod accidentia non possunt definiiri nisi ponendi
in definitione eorum aliqui adiectum ut ordinem ad utrum talis esset
et si declararetur **A S S. ens p^{er} accid. n^o dicitur n^o e^{ss} omni ens sed multa**

Quia cum bonorum naturalium praestantia est scientia de ea
 agit Metaph. in genere quatenus est pars entis de eadem physicos
 qua scitio est deus virtutis aut habitus intellectum perficiens de eadem
 etiam qua ad felicitatem exercitatem idemque virtutem refertur de
 eadem logica qua effectus est Demonstrationis quam tradit illam
 obij scitis communem omnium tractatum hunc in quovis sermo dicit
 deus in Divinitate, quod dicitur etiam quod ytinabitur qua scitio in
 sententia aliter referunt ad obiectum nec sine illo explicari potest cum
 species et divisiones ab eo sortitur obiecta etiam scientiarum explicanda
 erunt. 3. illius generis et inferentiam inveniuntur 4. principia propo-
 sitionum et subalternationem continentur

DE QUOD DITATE SCIENTIAE
 DE DIFFERENTIIS

Quia nunc scientia intelligatur et quomodo generi
 Notandum est scientia varie accipitur ^{dividitur} ⁱⁿ ^{quatuor} ^{modos} ^{pro} ^{ea} ^{rationem} ^{scientia} ^{quod}
 primo posteriorum dicitur est cognitio rei per causam propriam ratione
 et in modo significet quamcumque et qualemcumque illius nostri gnitione hinc
 simplicem sive directivam sive naturalem sive supnat. verum etiam senti-
 tivam ut sive dicitur qua audimus ut enim senti. 3m eodem modo accipitur
 ut sit idem quod cognitio intellectus certa et evidens per se sive in aqua
 sita in logicam notia et dicitur **INSERITIO**
 Scientia alia naturalis vel infusa alia naturalis et acquisita infusa notatur qua
 naturalis in genere virtutibus aut studio acquiritur sed solo dei dono et gratia gaudet
 ut utroque beatificia haec utitur et intuitiva id est quae nunquam nostra industria

haberi potest vel per accidens imbuta qualis e' quod humana quod est
verum parari potest infunditur tam liber a letat e' legis et homo si forte
cognitio rerum nat. Homo infuso aut notitia grace lingua beato
rakom naralem notano que nara' uiribos haberi potest et hoc vel ex ipso
terminum penetrati sine diuersi haberi ut sit in gnitiue principi
orum vel cum diuersi qualis e' scientia Dem on n ratiua vel alia que
Dem in duas parte diuidi alia e' scient. ratiua que ex se habi. per Dem quia
alia simpliciter et proprie que habetur per Dem. proprie quod

Scientia alia e' habitua^l alia actualis^l per C. quia impossibile
semper agere e' promperando quodam mentis relicta ex actu frequen
tate que mens inclinatur ad obiecto. facilius gnoscedum enim potest
e' ipse cognitiois actus uel scientie.

Diuiditur s. scientia in part. et tota dicitur parti alia uel tota circa parte alia
obiecti totalis et e' unus habitus simplex tota alia uel tota circa totale utroque
dicere et n' e' simplex habitus sed coarctatio motuum parti aliam simpli
cum gnerentium habuna ratiua formali propri. obiect. ad quatum formale unum

Alia est abstractiua alia in quodam uel in uirtute in uirtute e' que
de actu existenti re et presenti e' vel in se ipsa vel in alio in quod
beat perfectius e' gromodo beati res creatas in Deo in uirtute abstractiua
e' que non e' de representante uel actu existente talis e' gnotio calipni dicitur
alia specularia alia pr actiua

An homo aliter scientiam rei consequi possit
Hanc inuentionem sumpti noua academia quam illustriore fecere bre
uiter carneades Pyro et plures alij quoru sentia fuit nihil unum sciri
posse imo nec hoc quidem sciri quod nihil sciri possit sciri opinari

dictorū cetero in extrema senectute forte rami cum delirans ut in quā
 strionibus Academicis ē e narā Deorum De Divinatione apparet Dicit
 sunt hi philosophi sceptici a consideratione quod multis sancto latu
 et praesertim Sicut Augustini 19 de civitate Dei cap 18 et alibi refellit

S. S. S. S. S.

Haec opinio est a rāve proors aliena quod si probat S. Augustini
 primo potest aliqvis ex illorum sententia ut beatus narali beatitudine
 sapientem amem illi beatum dicebant sed potest non ē miser ergo
 potest n̄ errare error n̄ miserum facit si beatus ē perfectus est si per
 ē maxime ergo ea parte quā ē maximum huius bonum rarior solū
 si n̄ idem rāvem miser est simpliciter ē miser similis ē alteratū
 recentiorum ex libro ethicorum cap 7 unum quod agens pervenire
 potest ad illam perfectiōem ad quam ex narā sua dirigitor intellectus
 a narā sua dirigitor ad scientiam ergo ad eam pervenire potest
 Et huius beatus nos ē sola inquirere veri sed contra scepticos miser ē
 qui semper quaerit nec tam invenit imo stultum est quaerere quod sciri
 inveniri n̄ potest si nihil sciri potest ergo nec quidem hoc sciri nihil
 sciri posse *RESPON.* nā esse contra ergo saltem dubitant et quaerunt
 an sciant se dubitare *RESPON.* necesse se an verum sit se dubitare scire
 tam esse verisimile contra infert S. Augustinus ergo scire aliquid
 esse verisimile Quarto saltem in omnibus divisione omnibus necessariis assensum
 re hodie quod libet vel ē vel nō ē s̄ advertunt se et sperare inquirere
 ambulare ergo saltem hoc certi habent se esse appetitos naralis sibi
 huius a narā videtur n̄ potest in omnibus simpliciter se fructu sed omnibus huius

è iudicium naturalis sciendi appetitus nemo n̄ eligit errare. sed certo
scire ergo non è frustra erit ergo frustra si nulla vna veritas inveniri
potest denique deestabilis est hac sententia si n̄ oia sunt tan probabi
lia et nihil certum sequetur eum qui ad vitium commisit quod homi
iudicium è excusari posse forte non fecit. forte malum non est

OBJECTIO

Id non potest sciri cuius signa tam p̄sona è signa falsi quam
signa veri sed oia qua dicuntur certo sciri posse talia sunt ergo
nihil certo sciri potest maiori constat axiomate communi et ali quid
infallibili hinc sciatu opus è ut tale sit argom. veritatis quale non
potest et falsitatis minus probatur nostra ḡntio a nostra via sensu
est quae saepe falsa pro veris enunciat ut in viride et collo col vni bre ve
ros et colores, navim stare hinc moveri rhenum in aqua reflex om̄i
aum atqz camurum esse r̄do probat hinc late et cetera cum ostendit nullo
fere scientiam in qua v̄s Philosophi conveniunt om̄i ergo in illis
sape falsis internum egi scire ut è sensibus nil v̄no dare possunt
quod habeat ea signa veri quibus similia falsi esse non possunt RE
SPON. nego mi. ad eius probatorem Quis sensus n̄ semper errare
circa proprium sensibile ablati impedimentis esse parte potest
distonita et in egi sensus non errant at illo frequentissime errant
non tamen sequitur etiam v̄di cum v̄no illis errare n̄ enim pendet
hoc iudicium precise a v̄no sensuum sed saepe sensuum cuius autem
corrigit deinde ex hoc ipso quod sensus vera percipit ut erit intelligi
mura v̄no enter sed v̄no ad sensum esse sensum errare possit

Scientia debet esse **IPSE** rerum invariabilem et constantem
 sed in mundo fluxa sunt **RES** falsum est igitur in mundo cor-
 ruptibilia esse angelis non sunt in corpore et ex aliquorum sententia calidior
 scientia est de corruptibilibus non realium quatenus praedicta quae
 oblativa in ea obiectiva de ipsis sunt invariabilia

IPSE
 Commentum hoc a Platone fuit et Platonis scientiam qualem
 fuisse in initio ab anima separata inservitorem tam privativam et ex-
 perientia fieri reminentiam priorum non novam scientiam agi-
 nibant ergo scientiam esse remembrance eadem sententia Pythagoras
 et veteres alij Philosophi cum origine et quibusdam Hæreticis et
 quibus Plinius et Sanctus Augustinus

IPSE
 et sententia naturalis repugnat et fidei Christianæ na-
 et a patribus nostris a primo concilio Tridientino damnata est
 ratio reminentia ex sententia Platoni eorum est tantum rerum singu-
 larium scientia universalium ergo utriusque opera obiecta dif-
 ferunt ergo operationes non sunt eodem modo si omnium rerum qua-
 rum scientiam habemus eorum remembrance eorum recordamur tantum
 ergo eorum potest recordari nos illas aliquando scripsisse et ne-
 mo sapientis huius meminit confirmat ex eo quod quod peritiam
 eorum senes recordamur

Si sciens est tan. reminentia ergo ad eam sufficit memoria
aliquis sensuum operationibus memoria n. iam specibus informata
n. dependet a sensibus et si vis scientia quam nunc acquirimus e
nobis indet a natura et nunc tandem reviviscit ergo non q. error
et potest quia error a natura nemini nichil est Sto. g. v. n. i.
anima et corporis natura est ergo ex se. n. sufficit ut hinc ad sci
tiam a. a. tractam perpetuo sapiat sed potest saltem aliqua re
manere et per acutem priorem cerebrum ita redire qua. prius
fuerat. Ceteris aut. r. v. m. Platonius ab aeterno non fuit ergo
cum separatim a corp. existit multa pot. ut experi. reminiscere
et novam scient. acquirere pari rati. nunc cum corpore est unum
multa experiri ante sibi ignota ergo in utraque rerum g. v. n.
de novo acquirat si aut. natura sua apta e. acquirere gnitorem rerum
singul. per experientiam ergo eodem modo pot. erit ut saltem

D. C. E. S.

Sufficere videtur habitus primus. prim. ut non videtur velle
construere de scientia. RESPOND. nego ant. nam primus p. p. a. v. n. i.
sine melio. g. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i.
per med. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i.
g. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i. v. n. i.
s. i. n. d. e. p. r. e. v. e. d. e. n. s. e. s. m. o. d. o. p. a. r. t. u. m. d. i. c. e. b. a. t. u. t. a. d. d. i. f. f. i. c. i. l. l. i. m. a. s. g. e. o.
m. e. t. r. i. c. a. s. r. e. s. p. o. n. d. e. r. e. t. n. i. l. d. o. c. e. n. d. o. s. e. d. t. a. n. c. i. n. t. e. r. r. o. r. a. n. d. o. p. r. o. e. r. g. o.
h. a. c. v. i. d. e. a. n. t. e. s. c. i. v. i. t. e. t. t. a. n. m. o. n. i. t. u. s. i. n. t. e. r. a. s. y. d. e. t. u. r. m. a. g. i. s. t. r. i. t. u. r.

236

o abas v[er]o g[ra]tia interrogat[ur]. Magistri nullam speciem potero in
primis nec dabit v[er]um intelligenti RESPON. Illam interrogat[ur]
fuisse doctrinam quam p[ro]ter de novo acquirerebat. Sum[us] n[on] dicitur
prop[ri]e abas quia ut v[er]um p[ro]ter cognitis terminis apprehendebat et assen-
t[ur]i abas v[er]o d[icitur] v[er]um in alio d[icitur] v[er]um abas

DE BECIS

Id est. anim[us] corpori advenire extrinsecus ergo anim[us] p[ro]t[ur]
ante corpus sed non fuit spiritus ergo habuit scientiam h[ab]ere
v[er]o p[ro]p[ri]e v[er]um corpori non p[ro]p[ri]e ergo etiam non manet
RESPON. sententia arist[oteli] est. anim[us] advenire extrinsecus corpori
g[ra]tia n[on] fuit efficacia natura sed p[ro]p[ri]e corpus a Deo creat[ur] v[er]
et hoc non tantum arist[oteli] sed et Galeni sententia qui v[er]um v[er]um
organizationem aut indigere aliqua v[er]um maiore

DE APPETITIBUS

Id est homo naturaliter desideret scire
Et alio loco arist[oteli] com[un]i quatuor v[er]um quomodo sit in-
telligens. appetitus duplex est v[er]um et elicitus v[er]um est pro-
pensio quaedam in rem certam naturam gemitans h[ab]ere a p[ro]p[ri]e v[er]
gravitatis v[er]um in lapide per gravitatem et ascenden-
di v[er]um in igne per levitatem v[er]um v[er]um v[er]um materia
prima habet v[er]um appetitum ad formam h[ab]ere aut appetitus
a re p[ro]p[ri]e n[on] dicitur nisi si rati[one] tant[um] appetitus elicitus
est g[ra]tia desiderat v[er]um bonum v[er]um g[ra]tia v[er]um v[er]um elicitus h[ab]ere

volō sciētiā accipitōrē autē appetitōrē vel pro potētia
appetens e ill pro autē hō post eritē modo hui sumitōrē
Nōō narale int erd vni dici quod ut cont rariū vni entō rō
quod qua con gē rariōe consent an eum ē narvā s quod contrar iū ē
Super narale f quod d nara inditum ē s quod narām sequit ut
fames et sitis o: quod non ē liberū

§ 33
Ois homo appetitū innato naturaliter scire desiderat
Ois natura in v fertur quod sua nara maxima ē con sene anem
nara ill ut vbi maxime consent aneū ē gntis certa et si ne vnt
re sicut gravitati ignari dēctam ergo in hanc narali pō
dere fertur rō ill ut v ex nara sū ē im perfectus et veluti
in tabula rasa ergo naraliter inclinatur ad perfectiōem sibi
debitam s ill ut v appetitū illicitō sciētiā desiderat ergo
et in ignato modo in sequentibus probabitur consequen liquet
nam int ill ut v recte dispositō naraliter nō dicit autē sibi
nō consent an eum nec voluntas naraliter nec ut v nō dēctam
sibi convenientē **§ 34**

Molti morant et negligunt sciētiā ergo non appetunt illis labo
rum fugere aut alijs rebus distrahi aut cupiditātibz serviri vnt
rei signa fert arctot: quā s qui nec volunt nec possunt assqū in
alijs tam aut mirantur aut horrent aut invident ergo nō parvi
estimant rō cum ut eris vris vacent volunt aliquō dēctam
pluri q nihil ferunt gravius quam rō rōtatis vel rōpōtatis dēctam

Hinc qui dicit ingenio adere raris erit

C.B.E.C. 580

Appetitus in plerisque frustratur ergo non est naturalis nam pro
fecto pauci sunt qui scient. amque in re appetitus qui raris
ipsius speciei frustratur non est naturalis si videlicet natura specificare
talibus non est datum suum habere non potest si autem raris aliorum
individui per accidens contingat quemadmodum ramiflet non dicitur
a naturalis ut si haberi sit ingenio si careat doctore si medico

C.B.E.C. 580

Vel appetitus est ad acquirenda res extrinsecas vel ad
aliquas tantum si ad eas ergo appetitus est rei impossibilis et quidem
naturalis nemo enim res contrarias acquirere potest nisi ad aliquas nullo modo
est cor adhas et non ad alias immo falsum est quod aliquam scientiam quae
non appetatur. appetitum ferri ad acquirenda res nec hinc
scitum coneri debet impossibile est enim nemo potest simul acquirere
etiam longissima etate res scientias collective potest tam acquirere
singulas brevissimae quae satis est ut appetitus non sit frustratur et naturalis

A.S.E.C. 580

Non tantum appetitum innato sed etiam elicitum vis homo scientiam
desiderat simpliciter et absolute loquendo quatenus scientia est ergo
In hoc modo naturale vel vult alii rationali ut eam si quaeptam rejicere non potest
aut incertam aut errorem desiderare quae talia sunt propter Aristot
visum res maxime diligimus est quod catervis sensibus certum sit et
Dicit ad scientiam res incertam et sit non potest apparere ratio multum
In hoc raris rejici non potest

DE DIFFERENTIIS

¶ Homo naturaliter via potest fieri

ASSEN^{da} via sui ratione, quae sunt, et quae ei possunt etiam possunt fieri, quia de eis quae tale est verum est, ut autem, verum est ubi est, aliter de eis autem, ubi est, ubi intellectus cognoscit potest ergo de eis quos quatenus

ASSEN^{da} 30 PR 30

Nemo naturaliter via fieri potest quia si potest contra naturalis attingere potest via mysteria supernaturalia non esset scientia supernaturalis. ubi nostra cognitio naturalis habet originem a sensibus sed supra naturalia nullam habent cognationem cum sensibus imo illis sepe repugnat. hinc tam naturaliter de supernaturalibus fieri potest quod non repugnat talia mysteria et possibilia, et argumenta, in quibus allata evidenter solvere.

ASSEN^{da} 30

¶ Homo ut dicitur rei naturalis scientiam acquirat non videtur esse in mundo et specie Dei auxiliio sed sufficit genus Dei naturalis ut quia contra impy naturalium rerum scientiam acquirunt non deus potest contra cum auxiliio Dei ordinario et generali potest etiam ubi est huiusmodi scientiam acquirat aliqua naturalis scientia deus non magis potest in unis sensibus in inanimatorum scientia et in calore ignis

ASSEN^{da} 30

¶ Homo ut dicitur rei naturalis in particulari scientiam acquirat via tamquam naturalium collectivam scientiam ubi ubi by acquirere a se de eorum quae vita brevis et experientia fallax pedes in rebus cognoscendis progressus occupatio curia alia multi plex remore impediuntur ex data

obis non potest ad omnem scientiam homo pertinere dicitur

OBSCURITAS

Homo non tantum super naturalia sed etiam multa corporalia discere
 non potest et non percipiat eorum accidentia eadem quae pluri-
 mum rerum sunt. Differentia latent ut herbarum aculeum lapidum
 vires licet nesciamus magnetem trahere ferrum ex eo tam plus nescimus
 quae ut in eo ferrum latere quod sit principium illius effectus quod
 dicitur autem vel ipsam formam dicitur ex eo non gnosimus. Homi. Aristoteli
 2do metaph. e. j. naturam autem mentem se habere ad manifestandum sicut dicitur
 non ut ad solam. OBSCURITAS. Mercurius quidem est et plures
 platonici gnosuerunt mysterium. OBSCURITAS. sed non divinos erant nescimus
 impij cum d. lactantio antiquos istos philosophos sicut et Sybilla multati-
 vus spiritus veritas quod mirum non videtur si animum parum loquente
 adhaerens potuerunt has gnosere. In deos qui indagantur esse d. e.
 Sophocles ubi dicitur cum in stupuit et Moyses

OBSCURITAS

Aristoteles docet intellectum nostrum esse ad omnia in potentia habilem ergo
 potest naturaliter omnia scire probatur consequentia esse intellectus ad omnia
 in potentia. E. posse omnia rebus animalari quae per se species sed non potest
 omnia animalari ergo non omnia intelligere. Intellectum nostrum esse in potentia
 non ad omnia simpliciter quocumque intelligenda sed quod ita omnia possit intelligere
 quolibet modo sed alia naturaliter alia supertotally dicitur esse in potentia
 ad illa quae sunt sui ordinis. OBSCURITAS. omnia potentia naturaliter potest percipere
 quod quod se dicitur dicitur generatur de eius generis subiecti humani ergo
 potest naturaliter de eis intelligere. nec probatur omnia potentia habere naturalem ordinem
 et essentialem ad suum obiectum ut ad omnia generis in eo ut possit dicitur.

De sciencia
In per ed utram
De sciencia cum sit determinatio aliam
non posse in uero n. eam e. frustat

appetit hie Deum per se e apprehendi hie aut em apponung pot expleri RES. app.
perci perē RES neg. maior satis hie est intellect. aliquid quod sub obiectu eius
conuincit uel posse percipere quocumq; modo siue naturalit siue si per naturalit
aliqua quid em obiecta naturalit percipit ad alia aut percipiendā hāc
quid pot em naturalit qd tam n pot exire in actum nisi inuenit ali quo nō
hanc nō quemad uisus pot uideere coram n tam quous modo indiget hinc
et dicit naturalit proportionata utq; de ens n e obiect. hie intellect. ut ab eo naturalit
intelligatur ad illi aliquid scilicet. Dicitur OB. in n. hie e appetitū naturalit oia hie
obiecta eia supnarū Ergo app. hie n e forma. I n bene sequit ex app. naturalit eia naturalit
pot intelligi siue hinc naturalit qd hie app. naturalit n e ut nar. ut illigat sed ut e in gen. qd de
naturalit facult. alia uel cum uisus eia uel beat. et hie in hie uel. qd eia eia app. hie uel. uel
ut qd hie licet expleri. **De sciencia** conuincit. Ex hie per aut em nōt eia eia
aut em de sciencia uel scilicet. **De sciencia** eia hie qua uel ab hie et
conuincit eia sunt non eia eia in particulari dicit in parti
culari quia incommuni multa de ijs sciri possunt quod si tam que
nam n eia sciri demonstrari uel de hie uel. id fuit uel
uoluntati et eia potius applicatō sciencia uel scilicet ad particularem
quam propria sciencia particulariōm satis conuincit ex nō particulari
De sciencia
Singulari pot eia definiēri ergo sciri ut n species habet genus
et differ. uel Definiri pot eia si indiuiduam habet supra
speciem et eia differ. indiuiduam quantum licet difficult app
rendamur id non obstat qd minus in se sit scilicet et Definiri hie in
plurimar speci. diff. nō apprenimur et tam speci. Definiri De Deo ut hie
laris eia eia eia ergo De singulari ut sit n abstracta uel a temp
eia uel existentiā potest etiam eia sciri. RES. neg. an. sed.
Definitio n propria uel debet explicare eia uel in ergo in hie

In naturalit talis en nobis eia que obiectum
OB. scia
In m. no est in p. hie
De?

Igg.

Quum non habet aliam essent. prout speciei ita nec habet aliam
 Defini. Deinde (quod nota bene) tractio speciei ad individuum
 & quoniam mater aliis rariis talis entitatibus et ideo quod individuum abest
 ultra speciem non tam definitivi proprie quam applicativi. Sed
 essentialis ad hanc partem colorem entitatem explicabat proprie igitur
 Defini. species in proprie summam genera et individua ad cetera Res

De singulis non est de contrariis quia contingunt sunt et non
 habita si qua alia si contingunt ne cessario quodammodo improprie
 dictam de se et de essent. e. S. S. S.

Urgo Petrus et Paulus differunt essent. Res. Res. essent. mater
 alia n. forma esse habent Distinctas entitates n. tam his
 convenientes contrariis: S. S. S.

De fortuitis de entibus per accidens non est scientia ut sit scia
 & De necessariis. Hac rariis non sunt cry. deinde ens per accidens
 non est ens unum sed entia ergo non cadit sub una sententia. Sicut de fortuna
 ut si quid de his que ferunt ut plerimum potest et sententia est
 circa et imperf. ut de pluvia alijs qd met eris qua contingat ut quod
 rariis subiecti necessaria tam rariis causa ut defectus. Unde ad quod
 melius intelligenda nota. Nam dicitur de entibus per accidens et similibus
 n. dicitur sententia duplex est sensus ut intelligi potest est de predicato
 quod innes fortuito et in conclusio inferre ut cry homo facit
 barbam aut habet caput. Del que illi de subiecto quod in fortuita
 sit vel ens per accidens de illo ut subiecto aliquid quod non generat generat
 priori modo fortuito etiam n. est scientia posteriori modo aliquid

de fort ut is potest v. c. casu e per accidens. fort uti per
ut int ens rem accidere alij hinc modo. aliud est de ente p accid n
quod rem subiectam hinc. Dico mo aliud e de ipsa cause formali
entis per accid. prius di ad ee per accid. in act u exercito de quo
ut si non potest ee scientia post erit in actu signato dicitur
ens p accid. de quo potest ee scientia nam cause formalis cuius quod
potest scientia ee gnd erari per modum unius per ee quod huius habet
propri. idem modus distinguenti accommodari potest individui que
definitur locum rationem formalem

§ 308

Thyria agit de casu et fort una meta de ente per accid. egypt. dicitur
dat. utia. RESOLV. agit de illis n in actu exercito hinc signato D.

U. ens p accidens e quod gnd ex ens ibis dicitur. p accidens
sed quod e ali e n potest una defini. sciri. RESOLV. tale ens licet
casu p accid. absolute si tam qnd erit n subali qua cause per se una
in ordine ad aliquos effectus vel proprietates potest esse casu subiecto
maxime subalternatam

§ 309

Quid de generationis dicendum. RESOLV. egypt. po de generationis p
tribus simul sumptis passivem nullam demonstrari posse raro quia
non potest dari talis passio quod egypt. n utriusq. veniat v. c. corpori
quod album e et albedini cum altera ut qditas alteram. hinc
si tam de una parte formalit. gndans aliam quod demonstrari
de connot. potest dari sententia quomodo de albo sciri potest quod
disgregat artem qua passio formalit. albedini contenti corpori
est. secundum artem ut si ne quo n disgregaret vinum

DE SSERIBI

Quia multa sunt scientia pro aliis quae pro obiecto habeat extra rationem
 vel negationes et non entia potest tam deus certa esse generis quae ratio
 ad scientias reales spectat ratio prioris quid logica et Metaphysica
 et illas maxime scientias extra rationis referuntur non habent ea pro ob-
 iecto et aliis ratio posterioris quae et extra rationis essent suam habere
 aut eliguntur et esse species et genera ita aut eligi possunt etiam habere
 passiones quae deus ostendantur an vero hanc generis fieri debeat scilicet
 proprii dicta his est de nomine

DE CONDITIOIBUS SCIENTIAE EX PARTE
 DE SSERIBI SEVE T. H.

Nota quae ex rationis omnino excludunt ut in genere statuunt ea
 parte obiecti ut si ens reale eo quod ens reale sit obiectum intellectus
 nostri aliis potentia omnis veritate circa extra realia ens rationis
 autem non nisi aequivoce sit ens conditio si intelligatur de de scientia
 Est ali vera est si de participari vel ratio sine explicanda e modo
 de conditio est ut minimum sint analogam non aut aequivoce quia aequi-
 vocum ut simpliciter est multa non conveniens in una aliqua ratione ita
 ut unam passionem habes nec uno modo demonstrari potest quod vero suffi-
 ciat analogam in antecedenti in hinc in hinc et patet ex eo quod Me-
 taphysica curat obiectum ex ens si ens quod analogum et ibidem se vo-
 lente ostendimus Tercia dicitur non sit ens per accidens non forte verum sed
 necessariam vult in verum quibilibet quarta ut obiectum habeat principia passio-
 nel partes ut Aristoteles primo posteriorum dicitur vel partes vel passio-
 nel partes

Dicit philosophus obiectum scientiae debere habere et primum et partem
et partem nam metaphysica considerat Deum in quo multa sunt passiones
vel partes vel item ens ut ens quod reales et proprie di et as passiones non
habet per primum quibus intelligi non principia ut si rem generalia et
mat etiam et formam cuius modi in Deo non sunt sed principia complexa
sive universales propositiones satis ergo est ad obiectum scientiae quod sit
vnum significet analogice ratio ut habeat principia complexa recte
habeat in complexa actus vel virtute quibus ut habeat passiones actuales
et virtuales quinto ut supponat quod sit et quod igni fieri quodam
solum an probari possit in aliqua sententia subiectum et **RESOLV** istam
posse ostendere quod rei de subiecto suo parte tali quod contra exemplo
Aristoteles in posterum capitulo 1° demonstrationis definitioem habet
anima definitioem investigantes **RESOLV** potest etiam istam ostendere et
declinare quod obiectum subiecti sui totalis a posteriori definitioem non
quod rei subiecti totalis non est praeterquam ergo potest et quantum deinde
erit potest ut ipsum quod sit non sit obiectum et clare generum quibus
etiam nos ostendi et declarari **RESOLV** et subiectum parte tali potest
monstrari a posteriori et etiam nos sic demonstrari quod de actu probat igni
et quae tam et subiectum parte tali quibus **RESOLV** obiectum totalis
non potest probari et in illa scientia cuius est obiectum si quia et sub
iecto totalis et Deum expressa cognitiis necessariis et obiectum probat
existencia subiecti totalis ergo actu erit scientia et tam subiectum
de obiecto existenti non erit scientia antequam **RESOLV**
partia obiecta simul sumpta sunt ipse totalis partia generat

Demonstari videtur et tot alia. ~~De~~ ~~esse~~ ~~quod~~ ~~idem~~ ~~est~~ ~~quod~~
 Sciencia non supponat subiectum. Et alibi est quod cum alii tenent
 comprehendit subiecta partialia et tantum in generali progreditur
 Dari aliquid subiecti. Et alibi partialia omnia continentur in
 existentia subiecti tot alibi. ~~Et~~ ~~sumpta~~ ~~est~~ ~~X.~~ ~~et~~ ~~dubitari~~ ~~potest~~
 de existentia partialis quomodo qui videt imaginem fluxus Secie
 existent. non dubitaret an aut. hoc et illa pars in illa existat ulterius
 inquirere potest. ~~Not.~~ ~~quod~~ ~~dicitur~~ ~~ex~~ ~~parte~~ ~~subiecti~~ ~~et~~ ~~intellectus~~
 nam fundamentum veritatis aut certitudinis et existentia natu-
 ralis est obiectum vnde dicitur sicut veritatem cognitionis fonsan-
 tem dicitur a circulis formalis id est primo et per se generare
 actu per verbum entis vel quodvis in specie intelligibili et in prin-
 cipio in voce vel scriptura vel signo seu simili per modo adven-
 dentiam et certitudinem admitti possunt et in quadam obiecti
 sententia que est clara connectio predicati cum subiecto, ubi
 dissentire non possunt de qua evidentia ut utitur est ita ut ex par-
 te sua quasi oculis perspicui possit et quadam etiam intell-
 ectus evidentia, qua est penetratio rei qua assensus ad hanc
 immobilitate redditur ut dissentire non possunt de qua evidentia
 loquitur Aristoteles. quod dicitur per se et in voce mente tam
 arri non posse simili modo certitudo una est ex parte subiecti.

quæ nihil aliud est quam quædam necessitas et omnino abilitas
conclusionis prædictæ cum subiecto a parte rei quæ necessitat
quæ maxime minor ve in diversis reperitur hinc alia alijs certis
ra et dicimus alia e certitudo intellctus quæ e infallibilis
quædam adhaesio et firmus assensus intellctus vbi certis hinc
ulla formidine re ita esse et non aliter. **§§** prima scientia
necessario requirit veritatem ratio veri e rem per causam gnosce
re sed rem per causam gnosce est rem vere cognoscere **§§** veritas
scientia et evidentiã illa certitudo quæ oculis aliquid clare vi
demus sed intellectiva mediata est n duplex e certitudo intellcti
va prout immediata quæ explicitis terminis statim præsentia
assentimur ut sit in principiorum cognitioni potest mediata
quæ aliter præsent. mediata ratio dicitur aliter assentimur
quomodo conclusio est evidens mediata hoc evidentiã prore n in
vobis a quibus est quædam n ratio ita sunt evidentes et non tan
gelosidem ostendunt nã se habere ut dicitur sed si motus opposit
conclusioni ostendunt esse impossibile hinc ratio evidenter inveni
plures Demonstrationis mathematica alia vero et si geloside evi
denter ostendant etiam intellectus debet illi assentiri n tamen
ostendant conclusionis oppositum e impossibile quo pacto evidentiã
videntur ratios philosophica vix nunt indetecit ex aliqua experientia

collecta Omnia ad Mariam Trigoria

202

qua coll. indoveris naturaliter solet int. ill. reddere immobiliem ut as
sentiamur et si alioquin n. appareat per se impossibile ut res reali
for. habeat in aliquo singulari probator. nunc conclusio scientia
e. gnitis rei per causam et quod haec illius causa sit sed talis
necessario e. evidens quia est clarus interior causa ut causa rati
scientia debet ei. causa sed comes certitudinis e. scientia

DISC.

videntia Dominator scientiam rati magis et minus ergo
non est de ratione illius. RESPON. discrepare videtur e. de rati albedi
nis et tam una magis minore. Invenit atque hoc n. e. abstr. dom
ut rati quoniam gradum albedinis. Denominatur res magis disti
gativam ut est ad perfectum ut certia e. rati contra analogia
e. latia et tam e. obscura ergo n. om. certia e. videtur. RESPON. Ho
non est scientiam. Aristot. elicam quia et si probat esse principis
liber e. tam liberis disponit longe praestantior et certior dicit
certis propter divinam relativam infallibilem cuius principis
sunt ut vnde cum non sit opimo nec fides merito dicitur scientia

DISC.

Subalternata scientia n. e. centralis evidens ergo probat anseu
subalternata n. scient. n. rati principis scientia subalternata
ubi operis rati vel predictis quam demonstratis. RESPON. negant
quia qui habet certia subalternatam habet vni. v. principia

Scientiam autem sicut dicitur et nata dupliciter accipiuntur primo ut
supponit principia vera ipsa quae quasi credit si non est scientia
relo ut est connotum subalternante vide sicutum tract. rdo d' effa
viti b' r

¶ S S S S S

¶ Scientia necessario requirit certitudinem rati certitudo
mandat ex evidentia ex eo n' quos quis elare videt ut a se remba
bere requirit assensum firmum et certum et certitudo dicitur
innotuita quae ex re evidenter nota nascitur alia est extrinseca
quae auctoritate dicentis nititur

¶ S S S S S

Quomodo differant Scientia opinio

Fides &

Nota prim' saltem est scientiam Platonis opinionem in sola
agitatione consistere est n' vere in intellectu cum refutat Ari. 13. de
anima Nota rdo opinionem non est arri ut est intellectus ut est
sapiencia Scientia ars quia opinioni subest falsum Nota 2o
opinionem necessario probabilem debere esse respectu intellectus opinionis
et contingenter artem aut ut contingenter appropinquam Nota 3o
opinionem et suspitionem hoc inter se differre quod suspicio est ex medio valde debili
opinio vero firmior Nota 4o opinionem binariam accipi primo genera
tim' pro quolibet assensu probabili et sic generatim accipi humanam opinionem
proprie dictam et sapientiam respectu artem pro assensu probabili qui vel habet
ex certis vel ex mediis probabili Nota 5o fidem et opinionem et accipi pro
assensu qui opponit subiecti artem rdo quod opinio vel assensu non habet fidem illam

intelligere phis. Si fram ponti uam certitudinis non puram negatiam for-
 mid. scilicet assentiendi quae duplex e prima radicalis quae n e actus de iudicij
 aut remendi ne aut sicut inna falsum sed in eo qd n e quod n e cert. si aut
 conceitio formi norum aut quod talia in uera approno arbut quae formid. ab inui
 In gressis differre alia actualis cum uiderunt format et clari hunc assenti uia
 esse uerum ut possit ed falsq ex quo sed uero solet sequi timori in uoluntate ne
 sequatur error

ASSERERE

Opio et sera iffer certitud. et euid. raro qd sera e talis qd quae ni pertu
 in uoluntate ut natural. Siminime aequi e fact. Alio sed in collect. hoc fauer.
 nequit sine euidencia. Ery. ois sera euidens. S. S. Thom. und o d educere uia theoly
 cam proprie dicitur sciam n e a qualem scilicet. Artes d e finit ut quia golanis
 euid et ueritate sunt et ueritate a teraru sciam conelabilis quia tam ueritate piam
 ni obscure in uidentes nunt.

ASSERERE

Notio opio e cum pioding q arg. probabilia sed eui. cum enecessary ne uaria
 con. lusi collig. s. aliqua piaminar uel conq. n ueritate uide. raro e quia golanis n
 pote fauer certitudie illuam quam ea fuerit quibz pender alla a uino certe n fauer
 Ery. **ASSERERE** opio. nunt pte gige sciam. raro quia probabili. raro qd ueritate ueritate proba
 bilitate tanq ueritate formid. Ery. nunt facit sciam **ASSERERE** qd e euidens in attestans
 n habet ad ueritate a formid. et si diuina sit nequit. habet piam. **ASSERERE** fide humana
 dem no euidens n e opio nec sera non iu quia ueritate formid. non ueritate quia certitudie
 pote tam ueritate hanc fidem habere formid. radicalom. Certitudie n ueritate tale me. d cui u
 nara ueritate piam in e falsum cum ueritate piam nunt. **ASSERERE** fid. humana in euidens e
 golanis q euid et opio qd utraq e golanis in ueritate et obscure ueritate me. probabili opio qd e aliqu
 tant fado auctore. diuinitate hunc. tri. i topior. hoc n dicitur d. d. no auctore dicit experitio cu
 n qd ueritate de quod ubi auctore nec ueritate habere piam qui quorime quilibz ueritate
ASSERERE fides humana in euid. in attestans et opio piam dicitur ueritate. S. Thom. quae. wa
 art. i. qd ueritate e diuina ueritate assenti golanis qd in opio. raro aliqua ueritate e
 probabili golanis ex car uel golanis uel in ueritate in fide. aut. sola auctore sed dicitur qui
 raro a ueritate formid. differre. et tam in ueritate sed in fide et golanis theoly
 sunt golanis piam dicitur. a tam differre ueritate. et obscure ueritate tam e certa ueritate piam

pro illa formalitate essentia dicitur quod non est in se autem in se
 quod in necessariis illa dicitur se esse facta in diversa ratio essentia dicitur quod
 fieri potest in probabiliibus **ASSER.** formalis radicalis est propria essentia
 his nec unquam ab ea separari potest esse vere ysis et satis probat ex defectu in opio
ASSER. formalis actualis quam alij formalis. Subiecti appellant potest ad
 opio in se ab se ut dicitur Thomas in 2o et Scotus. Hae tam auctores non est ad se esse
 quod potest esse ex natura sua esse talis ut possit habere falsi sic tam affici
 ante illa et non in nullo modo. In se et sed in se necesse est in se in alij aut
 quodam opinantur non dubitare sed putare se certo scire ratio tales opinantur
 de se in philo. et 2o. De qui bus nemo dubitat et tam in se non demonstrata
 de se in se ut quis modo probabili in se alij quod existimat necessariam illa
 opinio habet et tam aut non dubitat in se quicquid demonstrat per se
 mediantibus tam et demonstrabilis et alij in se illa demonstrata in se in nullo modo
 dubitat nec tam actualis non habet nisi ad se per se et de se in se in
 opinio quod in se in se nemo dubitat et Romani esse sed pari ut potest quod
 aut: aliquam tenere certis demon. ut obligat ut tam certo reuerentur de eam
 demon. ut se in se tam sunt qui peccant in se in se et semper in se
 Cum dubitatur et formalis. alterius generis non afficiunt in se. sicut ipse
 ex natura sua apta est afficiere sed natura sua apta est in se. afficiere fallibilis
 ergo tempore illam afficiere contra in se autem ex opposito ut se de se in se
 in se ad se in se si se habet dubitatur ad opinio certis in se aut alij in se aut
 in se non potest ergo. nec dubitatur ab opinio aut certa casu dispari satis est in se
 Hi not. in se in se in se. Specie in se potest ut est potest contra generis in se in se
 ut est potest. subiecta aliquo modo voluntati et in se motioni pendens in se in se
 in se in se antecedentis vera est in se in se in se. Specie in se in se in se in se
 ut in se in se in se in se in se in se in se in se in se in se in se in se in se
 quod est in se in se in se in se in se in se in se in se in se in se in se in se

DE SECTIS

Negz supernaturaliter fieri posse videtur ut si actus coalescantia
 quia si actus aut electio certus et inustus de eadem re simul et non
 ponunt cum simpliciter contradictorem immediatam DEUS autem
 qd actum et posse in intellectu eodem sed respectu diversorum scilicet
 respectu medij probabilis actus opinari respectu medij scientifici actus
 scientia explicata in eodem hoc potest et summa latitudo et tenuitas
 moerit simul eodem tempore non quod n. Christus in hoc summe
 habuit moerorem respectu mali presentis et futuri et simul latitudo
 respectu boni quod et futuri nam et Deum videtur et tormenta
 pati debuit. RES ION videtur potest res et probabilis ratio medij pro
 babilis et vera respectu medij evidens sed non sequitur ergo videtur po
 tesse simpliciter et evidens et n. cum probabilitas excludat certitudinem
 sicut veritas ratio. et similis e ratio in latitudo et tunc vel alio
 actibus voluntatis si n. versantur circa bonum ut bonum autem
 rationibus bonum dicitur ex quo sequitur eum qui tollit unum bonum ratione
 non tollere rem rationi verum autem dicitur uno modo in dicitur
 et qui tollit rem tollit rem verum alius rei et qui necesse etiam rem necesse
 hinc actus voluntatis contra pendere possunt ad unum obiectum posse
 n. castigatio corporis inveniuntur transiunt ut malum corporis per
 vero latitudinem ut bonum animi propositio autem vel e gformis vel

atq; ut si per unum actum ad unum an actu. in eis illat
ponto in diversis locis quod de uno in loco opinio in alio scilicet
disputabitur cum quaeritur an unum corpus quodam conk et vi in
eodem

J. S. S. R. B.

Unus et idem numero intellectus actus, non potest esse simul scitans
et opinans. Nota posse unam conclusionem uno momento cognosci per duo
media quorum unum probabiliter dicitur, ne cessarium esse hoc genus de est
ita placere medium necessarium, quod umbra terra existit in
probabile quodam efficacia huius si actus sunt eodem momentis
Ichni eodem generis per duo media propter quam causam
aliqui existimant unum esse unum actum numero continentem essen-
tialiter scientiam et opinionem sed ita non est ratio quod actus
ille cum genere differat ab actu opinionis et scientiae in hac speci-
fica differentia essentialiter in cludit certum, et in certum
qua res non minus inter se pugnant quam si duo diversitas essent
eodem tempore ut si sint effectus eodem tempore audire non possunt
eandem rem et necessarium veram et posse a falsam quod actus unum
scientiae alio opinio negat potest audire uno simplici actu
tulo actus ille necesse medio scientifico est certum et evidens
est. ad eum non habet medium probabile. non attingit potest actum
scientiae ut si formalis ratio dicitur scientifici. *W. A. W.*

QVÆRÆS
Quid ergo Medium probabile?

206 207

Non facit utrum scientiam sed intellectum solum
ad acilios capiendas Demonstrativos

ASSERVSVS

Habitus sciens et opinionis in eodem intellectu de eadem re
eodem tempore simul esse possunt ratio si quis non movetis argumentis
probabilibus acquirat alicuius rei opinio acquirat verum habitum
Scilicet autem additatur veritas illius certam Demonstrationem habitus
ille scientificus non expellit habitum opinionis

OBSECTVS

Habitus opi. et sci. inclinante ad actus diversos Ergo simul esse non
possunt consequenter proba. habitus sciens inclinatur ad unum ut sit proprius
certus et evidenter assensuri habet. opi. ut sit proprius debet esse ad
veritatem promptitudine eodem tempore intellectus habere non potest
ergo RESSON. utrum intellectus promptus et potest eodem tempore
ad certum sciendum si ut ait melior scientificus et ad dubitandum si ut
melior probabili non tam ad elicendum eodem tempore ut promptus
actum

DISCVS

Habitus opi. imperf. scilicet autem perfectus et habent se ita ut
qualiter ut lumen minus et maius intente ergo habitus perfectus dicitur
et illi imperfectum velut lumen cum est intente non potest simul
et promissum RESSON. Disparitas eadem in lumine intente non potest
Sunt etiam in quibusdam rationibus non minus lumen opponunt hi autem duo

sunt diversa species: et ideo uterque simul esse potest ut imperfectus tollat
tr. ratio diversitas est quia habituum oppositio in hac materia
tantum sumitur ex oppositio actuum qui eodem tempore dici non
possunt non ex ipsis naturis cum possit manere promissio ad eundem
actum diversis tempore eliciendum similis ratio est in potentia que
apta est affirmare et negare et quidem eodem tempore hanc promp
titudinem habet non tam eodem tempore actum dici esse potest

¶ S E R S S E
Actus opinionis est potentia habitus scientie ratio quia habitum
in intellectu habet non habet eo ut semper ut actus sed ut sub
ergo potest alio non uti et eo tempore uti alio habitu opinionis non
necesse sed probabili

¶ S E R S S E
Actus scientie potest esse cum habitu opinionis ratio quia multi
tam in habitu habitum opinionis acquirunt actum sicut et iterum
obliviscuntur et retinent tam habitum opinionis ergo actus scientie non
expellit habitum opinionis c. **¶ S E C S S E**

Quidquid tollit obiectum alicuius habitus, etiam ipsum tollit habi
tibus actus scientificos qui habentur per medium scientificum vel per
causam tollit obiectum opinionis rem scilicet incertam ergo etiam
ipsum habitum prob. manere qui habitus exens ratio ordinat ad obiectum
ergo illo sublatum manere non potest **¶ S E C S S E**. distingo manere habitus
scientificos ut modo tollit obiectum ut ne in se sit amplius in certum
quod enba est si autem actus scientificus quod scilicet tantum incertum

tant. solum respectu unius medij relinquit tamen tale VI gpara
 aliorum medijs videri possit incertum neganda est
 QUAESTIO primo an per sensus signati scientia quatuor
 artem e n an sensus habet sed an sensuum gnitis significat RES
 ION n rari quia sensus n gnoscat causas rerum ergo n parit luntia
 sensus pote gnosere causas rerum ut in mathematicis visis de me
 lum proportione aequalitatis inaequalitatis et quaedam similia
 RES ION sensus tant videt rem existentem et n possibile ergo rem
 scientifica n scit deinde esto verum quod non sit non sit tam
 e causam ergo n scit simpliciter si sci rigitur sensum cognoscere
 posse causam quoad entitatem non quoad formalitatem hinc gnosca
 re existentiam terminum n autem conueniunt QUAESTIO
 an quod scitur scientifica debeat ee gplexum an non RES ION
 quod scitur materialiter potest ee simplex id e res subiecta
 de qua passio ostenditur dicitur si sciri materialiter ee
 quod scitur formaliter n e de quo gnoscat quod sit vera conueni
 entia inter pra d. et sciri debet ee gplexum ex quo facile gnosca
 et sciri scientari ee simpl. obiectum ee gplexum licet hoc sape
 gaudantur ut sciri sumatur pro obiecto QUAESTIO qui gnosca
 et ora singularia habet scientia sensus not i gnosere via si
 gal. ergo RES ION sensus n potest gnosere via si g. sed esto gnoscat
 non tam gnoscat pro n tempore quod opus e ad scientiam

de re
huiusmodi
et mentis

QUAERES an extra sint de rebus quae sunt in mente an
extra mentem. **R**es. scienti e immediate quae sunt tantum ut in re pre
sentato per id quod e in mente sciri n est in mente. forma
li siue extra existat siue non quare obiect. scia e res non pra
senti sed ut e in mente ratio. omnis res extra intell. est
obiectum et res in intellectu est immediatam res extra intellu
e obiectum res in intel. interius. res extra. extrinsecum res
res in intel. debet existere res extra non quod ut clarior fiat
et d

DE REBUS

N res quae sunt intra animam existat

H. quia dubie et obscure ^{an extra} multi de hac re philosophi quod
visum e hanc rem paucis exponere e igitur questio cum huius
modi rem scire quid sit id quod scimus an scilicet a se existens a
parte rei an a se fieri an id quod in nostro intellectu existit

DE REBUS

Cognitio huius terminat immediate ad aliquod in anima ex
istens id est ad similitudinem rei in anima formatam quae e im
mediatum obiectum mediante aut similitud. ad res ipsas quas
per illa similitud. in anima talis e intellectu aliter quibus e
res extra animam realiter unde non negas res extra animam igno
sed nego immediate cognosci si quidem in alio in anima existens
ignoscitur tunc potest esse scita nulla re extra anima existente ergo
sciri non e de re immediate existens ratio debet esse aliquod

gunt iis obiect. immediatum sed saepe cognoscitur non
tunc debet aliud. ee immediatum **DS CES**

Illa similit. in ment e n' e' eterna sy satis e' quod obiect
Ultimatum ut aeternum eo modo quo supra in similit. e'

ASSER. rta n' e' opus obiect. sua existere extra int. electionem
Eius q' salia gnoscuntur et non existunt aut **DS CES** quod scilicet
vel e' aliquid vel nihil si aliquid ergo existit si nihil ergo existit
I' e' aliquid in aia reale extra aiam e' aliquid possibile aut
p' modum quoniam hi intellect. in **DS CES**

Obiecta suar. sunt res extra int. ell. **DS CES** sed non ut a par
te rei sed ut existant per sui expressam similit. ad. in mente scilicet
n' e' rem existere n' quidem in se sed in sui similit. ad. **DS CES**

ASSER. obiect. sua debet existere obiective id e' per sui similit.
in aia quod. Foras autem ergo com modo dicitur subiective quod ita
similit. in intellectu existit ut subiecto nam cum nihil possit sciri
sine obiect. et cu' n' sit opus rem existere debet saltem existere

DS CES
Sed aliud e' imago, aliud res ipsa, sicut aliud e' caesar, aliud im
ago eius. **RESPON.** imago dupli. intelligit. no. idu se absol. ut, et non
referatur ad aliud si dormientes gnoscunt res quas vlt. erit n'
referunt et si quis multa audivit de elephante quem nunquam
vidit si videret eleph. pictum putaret illum ee eleph. tantum modo
relative, neqz n' pot. est quis relative gnoscere caesarem in imagine

nisi referat imago caesarem, ad quod opus est, praedecesse generatione
ut id quod videt illam imaginem aliunde perceperit quod illi signifi-
cat ex quibus colligitur tantum ens reale veri vel possibile reliqua dantur
sicut sunt similitudinarie entia sic similitudinarie veri.

DE CES

Nunquid deficiat ens raris RESPOND. ex by potest fieri quod si exsistat
imaginariū ut si fingas, quod Avicenna habeat duas, et tamen inde
inferes animas velabit. Itaque quaecumque de ente raris demonstrantur
tali by potest demonstrantur si ens raris esset verum ens haec illi
guerentur contra tam verum est ens raris et ens raris quod verum
Hoc est verus homo. RESPOND. nisi fiat by potest fieri dicitur falsum est
admirari quia non ita gignit entia raris, quod illi gignit, sicut
gignit entia reali quod illi convenit. Hoc non gignit illi tunc dicitur
quod ergo hic intelligitur per ens reale RESPOND. id quod potest actu
existere non autem praedicatum cuius praedicata non implicatur
nihil est nihil, non implicat et tamen nihil non est aliquid reale

SECTIO SEPTIMA
DE GENERE SESENTIARUM

Sive de habitibus
SECTIO SEPTIMA PRIMA

Haec de habitibus disputatur non tantum logica sed omnino
Scientiarum ornamentum est proprium sapientissimis quibuslibet
multis et tunc disputatur de habitibus ut videtur S. apud S. Thomam

hæc quæstioni quadragesima usque ad quinquagesimam vigesima ræda
Socretæ Thomæ ræda mæra pby sic Vasculæ in s. Thomam, Hæreticis
Smigletium et multos alios Nota Habitvs E qualitas perma
nens natura sua in potentia naturali collocata seu actua freq
uentatione seu bono Dei, per se ordinata ad operatvem non tribu
prim facultatem agendi sed ei adhibita et adiutricem n̄ necessar
ia ad operandum simpliciter sed ad promptum, facile, delectabi
liveri, agendum tant. Sermo Ab. sermo e non de habitū qui sibi
cerum bene aut male afficit in ord. ad se qualis sancti s̄ in ord
ad operatvem qualis est prudenti

H. S. S. E. R. S. S. S.

Habituum alij sunt in potentia gnoscantibus, alij in appetentibus,
habitvs potentia intelluctiva ab Aristote. numerantur. Beato
Ubi vult cap 3 scientia prudentia sapientia s̄ s̄ Intellectus
per intellectum ut habitus Intellectus habitum primum prin
cipiorum de ceteris habitibus partim et h̄ic partim Beol. part
Juris perios agit De habitū sua hoc loco logico Aristem definit
Aristoteles E habitus rerum. Facilitas E habitus cum vera ca
tue factivas inertiæ E habitus cum falsa caue facturus Inu
ent. E habitus cum vera caue facturus seu habitus rerum agibili
um Academiici artem sic definiunt ars e collectio multarum doct
re comprehensio ad finem vtilem vita et ars medendi ex multis co
rclusionibus gressiva e cum sit animadvertere febri citantes vna
ri incisione vera et multa collecta comprehensio et observatio

generant hunc actum febriendi minime est e sanguis ex quo
actus habitus qui dicitur ars medicina existit autem Philo-
sophis et causam inquirentur cur febriendi minime sit sanguis
causam inventa constituit Scientiam Nota Artem non uno modo
accipi apud Aristotem nam primo accipitur pro si habitus est
artium et scientiarum id magis proprie pro scientiis tantum
practicis Tertio proprie pro eo habitus cuius actus transt in
alteram externam quae hinc describitur haec etiam causa est
varia et inter se pugnantis proprietates arti tribuantur ab
Aristote de Nota Differ. Artis et prudentie prudentia non
solum circa singularem rem circa Universalem licet interdum dicatur
vera circa particularem cum ratio facturi quae est singularis
cum comparatiua sua quae est circa plura versatur S. Thomae
Differ. Artium hanc tractat quod prudentia versus circa verum
et conducit ad recte iudicandum ars autem tanquam circa verum
spectat bonum artificij sine verum naturae supra quod pru-
dentia requirit bonum affectum ars minime unde est quod arti-
fex sponte errans non erubescit prudens autem si sponte erret
in actu prudentia multo magis sit culpandus Themistocles
non multo magis peccat si sponte perit at exercitum quam simpliciter
sentens quum discrimen prudentia est praestantiori arte cum
sit vis officij sicut etiam verum sine prudentia nulla vitia
a potestate sine arte vis Formale ergo obiectum prudentia

verum practicum ad mores pertinens unde S. Augustinus
 libro de libero arbitrio cap. 13 prou. sic definitur est rerum ap
 petendarum et fugiendarum scilicet alij sic prudentia e virtus
 vel habitus intellectus quia in quouis negotio particulari no
 timus quod bonum est et quod malum. Sed cum prou
 sit virtus moralis quomodo sit virtus intellectus cum sit
 virtus moralis sit voluntatis. R. cum patre Leno de iure
 et iustitia credendum. prudentia n e virtus elicitivam
 um sed directivam actuum moralium et non e est vo
 luntatis proprium sed actum intelligit aliquid aliquo prompti
 tudo voluntatis quae dicitur analog

Prudentia

Prudentia est habitus singularis veritatis est tamen
 non est certa quia qui in moralibus dubitans agit nunquam
 prudens hac tamen certitudo tanta n e quae in se
 sed tanta ut excludat anxietatem et certi palium nam
 ex prud. agunt qui eam moralem cert. habent esse illi viri
 dicit non sit hinc collige certitudo. n e sumenda ex obli
 cto per se sumpto sed preparato ad actus et in eadem re
 alius agat prudenter alius imprudenter quia sibi suffici
 entem cautionem adhibet hinc sequitur etiam prudenter nunquam
 falli nisi in opere in praesentem falli videtur qui non
 gaudet certis sufficient. curam perivem adhibet non
 dicit

Falli et quod quod importune inde sequat e illi actus viri
et utis dicitur quod prudens versari circa prudens quod non gherat
stru aliquis faciendus ut sed quod inde et illo singulari
negotio faciendum sit

§§§§§

Prudentia non tantum verum sed etiam in bonum respicit
hoc tam bonum sub ratione veri potius quam boni nam gherat
qua actus sint vera in honesta quod tales videantur

§§§§§

Prudentia officium est ut ne nocere. respiciat incertum
Jurari media ad finem idonea proponere et hoc in omni genere viri
et utum

§§§§§

Partes prudentiae sicut omnem virtutem moralium sunt
triplices subiectivae Integrantes Potentiales Subiectivae
sunt species aut genera substantiae vel quasi species aut genera substantiae
Communi aut haec numerantur Monastica prudentia quae privata
haec singularium actus recte diriguntur haec sunt
potentia simpliciter alia est quae aliorum actus dirigunt et
haec duplex Oeconomica et politica de privata agricultura
et politicorum campu dicitur imprudent. gubernandi servos
vires liberos domesticos politica ab eo em dicitur in pri
cipem et subditam utrague in Monarchia Aristocratia Democ
ratia

§§§§§

Partes integrantes illae sunt quae gubernare debent ad actum perfectum
alioquin virtutes partes integrantes numerantur ad prudentiam
agendum prudenter opus cognoscit pro creatorum id autem fit

vel Disciplina vel experientia atq; memoria requiritur
 opus superius e opus interiectum praesertim, ad quod necessa
 ria e docilitas, si ex Doctrina acquiritur, vel Solertia, si pro
 pria inventionem, sicut ad memoriam interdum experientia, Ter
 tium ad actum prudentiam necessario convenit ut vult qui dicitur ratio.
 ad rationem autem cum in praesentia recte exercetur requiritur ut media
 ordinat ad finem et exigit providentiam hinc et erunt opus est
 ut circum spectu agat et des circumstant. Gaudet et dicitur cir
 cum spectu Item ut impedimenta vitet, et e cavendis partes
 potentiales aut sunt virtutes alii quo similes principia virtutis
 quae tam non gressum eorum obicit itaq; virtus et virtutis
 e reddens uni eorum a quali et stricto autem debet omni inveniri
 nona potest aliqua virtus quae aliqua parte virtutis ut simul ex
 aliis dicitur quae pars potentialis virtutis verbi e ut religiose
 dicitur autem Deo stricto iure e debet autem et hae parte similis iudic
 non e autem potest reddere a quali tanta maiestati hinc dicitur
 at a perfecta virtutis partes potentia. prudentia hac numerant
 eufueria, Gnomi, Synesis recte iudicat e rebus et consistat
 e virtutis e consuetis iudicat ex principis ^{is} communissimorum gni
 deratione legum etiam tam naturalium quam positivarum et maxime
 ex finibus ipsarum legum Gnomi e habitus reversionis iudicandi e lege
 ex principis aliorum contra verba legis non tam contra mentem legi
 latoris hae vult ut partes potentiales potentia virtutis quae

Singula eius obiecta aliquo modo attingi non tam ad aq

DE HABITU

Si tantum sunt unum quod habet vs eius electus quo igitur quatuor
fides optimo et cetera & si habitus numerantur vs tant. quibus
infalibilit' verum attingit optimo aut fidei et ceteris potest sub
esse alium vnde subiectum hoc est

DE HABITU

Sapientia vs huius accipitur & verum est in re sua ergo
gognitiones sunt ut veritate circa res ultimatas ut circa Deum
vel circa virtutibus ut predicamenta generalia in se propria
ut similit' procedat per causas ultimatas et virtutibus si agit
in rebus materialibus & vs sapientia in rebus et contra met alia
scientiarum obiecta et artium & vs ut gignit speculativa sap
ientia accipitur hanc naturam est metaphysica de qua in gre

DE HABITU

De subiectis habituum.

Nota querit huius in quibus subiectis habitus in se possit sciri
in auctores qui in voluntate sunt qui in voluntate. intelli memoria tant
sunt qui in his et etiam in appetitu sensu vs tant, sunt qui in ob
iectis de eis prout in prudentia etiam loco motibus et in membris
corporis huius iuxta ac bratorum habitus gignunt

DE HABITU

Habitus tant' ei potest in se potest in se qua dicuntur actus in
natura est que quod obiecta in se habent ad vs suos efficiendi obiecta

272

elicivire et recipiendi (quales sunt in effectus, utiuntas, app
 et potentia sensitive an vero in his recipi possint postea.) Ratio
 Habitvs nardi quia potentiam inclinatur ad actus prompti
 obediens sed tunc facere non potest nisi potentiam informando
 ergo necessario potentiam habet uti recipiendi actum atqz
 habitum. Secundo cum habeat potentiam inclinatur ad actus etiam
 necessariis sequitur est potentiam activam. Sed habitus in ea
 potentiam manet per quam actus elicivunt et in qua recipitur
 actus autem immanens requirit potentiam simul activam et
 passivam ergo etiam habitus.

S S E R T O

Satis aut videtur munifertum est vari habitus dei Xpienti
 aliquam duabus rebus indigere ut debito modo circa sum obiect
 versari primo ut gignatur obiecto quod si per species recip
 tas qua simpliciter necessaria sunt ad actus sed ut facie
 operetur circa obiectum quod fit per habitum qui proinde
 ad operatur simpliciter necessario non est ratio de suis forma
 ab experientia quia potest inveniri plurimum actuum scilicet
 elicitos uti vult ut tunc manet facilis ad utrumque operi actus
 Itaque autem facilis ad cum non sit ipse actus sed vera aliqua
 qualitas necessaria est habitus. Secundo multa potentie sunt
 et differentes ut male vel bene circa opus sum opus vero
 ergo sunt etiam habitus ut determinentur et potius hinc qua
 illo modo operentur.

Duo sunt
 in habitu
 Obiect
 et
 facilitas

ASSERIBS

Certum e dari habitum in intellectu quid quid dicitur hunc
do rari quia intellectus difficile dimouet ab aliqua imper
rara opioe etiam cum casu firmam non habet ergo e quodam rari
cur id gerit prater habitum autem nulla dari pote ergo casu
e habitus do intellectus in operatiuibus suis magnam sape difficul
tatem habet cum autem iurari per habitum satis manifestum
est s multo clarior hinc experimur in habitibus praetio
arte scilicet et prudentia et scientia praetio quos cum vehementer
intellectus mutent dicitur n e quia sint vera aliqua quibus illi
inherentes ad eos dupliciter hinc ad i sententia sine fundamen
to sufficienter e ora hinc in clarioris que refundentur

OBSECTIS

In intellectu natura determinatus est ad intelligendam veritatem
et sufficienter proponitur ergo non indiget habitibus ut oculi dicitur
minatur est ad videndum colorem de satis gratia ex superioribus quod
sui respondendum addo nunc isto intellectu determinatus ut ad illi
quendam veritatem propriam quoniam nam cum corpore et rerum difficultate
indiget habitum ^{rerum} in intellectu ^{et claris experimur} alit a determinatum
ad veritatem nam quoniam alit autem ad quoniam ergo praeiugit is
intellectui aliquid attulit ASSERIBS

Clarior multo conuincit in voluntate esse habitus experientia

ad omni n quodam ad hoc erat em appetendum promptissimos alioque
 tardi simos rls uoluntas ea nara sua libera e ad appetendum aut re
 yciendum bona partiat cry potest d eterninari per aliquam qualitate
 Pl facilius unum appetat quam alt erum hoc aut em per multos uicij
 consequit in actibz uoluntas uicij magna E difficulte ut ad bonum
 e ad uiam et graui nara incommo de acquiritur ex quo uehementi uicij
 con sequit ut cum appetit rationali dum pnd honest appetit ^{nonnisi} ^{uicij}
 hinc horret ut arg nara incommo de ut mors em dloris quibz ne nec
 imbat appetit rationali uicij d des habitibz utq aser ut non na
 tales tan se et de per nara ce opit cat ex hinc etiam ^{hinc} ^{uicij} ^{uicij}

DE HABITU

Habitus etiam sunt in appetitu sensitivo ita s. s. pari rari
 in imaginatio seu cogitatio rari quilibet hinc per eum nida
 beam cu uillam dfferentiam quam uoluntas et intellus uicij
 eus p d ice p d ice tam obediunt uicij et uolenti facilius tam obedi
 perant et ut tunc uicij uicij uicij uicij uicij uicij uicij uicij uicij
 et p uicij uicij uicij uicij uicij uicij uicij uicij uicij uicij uicij
 irra uicij alterius appet. uicij uicij uicij uicij uicij uicij uicij uicij
 moueri Ergo potentia illis tributa est aliqua qualitas qua d gca
 si querat uicij De potentia autem imaginandi et simili bz exprese
 docet Artes cum ostendit quod am unum consequi ut sint bene memo
 rari uicij et oibz satis gcat memoriam excutendo uicij

Hinc colligitur hab. tempa fort. et abscia. similitudinem virtutum quam in modum
 uti affectibus conuenit ut gratiam ueliam esse d. pl. ut alios inuenit.
 alios inuenit. qui ueram hinc virtutis aut uirij causam alio
 in appetitu sentit uo qui hinc ueram hinc habitum hanc ueram
 proprie tam ueritas n. sunt ueritas si ad habitus tempa vel fort.
 a uoluntate tantum in appetitu autem sentit uo maneat nullo
 alio uigore nulla qualitate ad bonum determinato imo et in g. hinc
 utrum in tempa vel similitudinis nunq. erit perfecta uirij tempa
 sed g. in ueritas hinc sequeretur tempa aut. et fortis nec faceret
 nec elect. abilit. erit operaturum. **SSER. 5. 3. 3.**

Ita potentia sensitiva exterior nullus habitus hinc
 nec in potentia ueritas ueritas rari. Ita potentia sunt plane
 et terminat e ad suum obiectum et per frequentat ueritas actum
 non red dunt uo promptiores ad agendum n. n. ueritas re ueritas
 et hinc reddu uo ad ueritas promptiores.

Habitus proprie dicitur non e in ueritas rari quia habitus e
 in aliqua potentia qua circa obiectum suum e indeterminate
 vel qua potest circa illud d. ueritas modo operari sed corpus n. e
 habitus potest ueritas ueritas. **SSER. 5. 3. 3.**

Ita corp. sunt quodam dispositioes hinc habilitates quas in ueritas
 dum habitus appellamus sed in proprie sunt n. qualitates mate
 riam disponentes ad recipiendam formam itaq. in corp. ad opere
 ueritas n. sunt habitus quia ueritas operi ueritas naturaliter sunt

Determinata ser' uno tant modo versant vñ curia obicit
 vel determinantur ab aliqua quantitate frigore calore glisc
 sicuti dicitur vel ab aliqua potentia animi et motiva deter
 minat' ab intell. a voluntate. ¶ N. ipsa anima non est
 proximum subiectum habituum sed potentie aia quia
 actus n' recipiuntur immediate in aia sed mediante poten
 tia erg. et habitus

Q. B. S. E. S. S. S.
 Facientis non est aia; potentia est aia erg. non potest
 recipere aia. ¶ R. S. aia facientis non est aia tanquam
 aia facientis ultimum subiectum sit aia. potest tam unum
 aia in alio recipi ut figura in quantitate cum se habet
 inter se subordinat' contra nos aia nihil facit cum theo
 logi concedunt gratiam Dei gradum facientem immediate
 et in aia tanquam in subiecto satis n' quod quod sit

Q. B. S. E. S. S. S.
 Etiam in corpore videtur esse habitus si n' in duobus
 debet ora ponantur paria alius tam alio melius potest
 scribere canere pingere ¶ n' aliam ob causam quam quod al
 terius manus habitum scribenda adiecta est quo alio erg. canere
 ¶ R. S. S. S. S. n' paribus etiam erit eadem virtus
 quod scriptura si tam corporis dispositio in utroque sit quod
 ab humerum dispositio et quae spectant eadem cuius rei indi
 cium esse dicunt si aliqui artificii haec habitum praeferunt
 ab utriusque diuinitate restituerit ille nova manu virtutes

atqz Veteres **PHORES** an etiam brutis hominibus habere ha-
bitum. Dicitur Thomas ad proprium habitum non est habitum san-
dliquo modo inveniuntur quatenus scilicet ab hoc possunt dirigi. Gr-
egorius De ualenti sufficere in brutis inuenitur nardem ni-
ne habitum. Socrates Disp. 44 Metaphy. Sextus 3a sino nityat
brutis y venire posse habitum. ratio illis quid nec phantasia
nec appetitus brutorum ad actum suam est indeterminate ergo
habitum in se habere non possunt aut uero probat ut sit ad
appetitus illor sicut obiect. illis proponitur si ut fugiendum
fugit si ut prosequendum prosequitur. et si simile brutum
cum ualulat procedit, currit, aliis qui et uerum quid expe-
rendi hoc ut malum quod currit uitari possit cum autem
postea quidpiam agitur ut eadem phantasia simili brutis in-
geratur coram necessario agitur exempli cau. qui ad tubam
aut cymbalum saltare docuerunt eleph. edo facto paucissimo
in quo erant q narrabit ueritanti ardoris ergo. pedes leuabat
pica in di loco eodem treba sono audito redibat memoria
exultans eodem ergo. inuenitur sine ulla habitum tant. imprints
memoria que ab sensibilibus leuabat pedes probabilis est
hac sentent. eadem tam ratio negari tam. posse habitum in ap-
petitu ueritanti et phantasia. **PHORES** dicere non possunt phantasia
fieri manuetam iniuriam non ita graueri apprehendere quatenus
ptum sui ut ager ed tant. rationem diuersam perquirendi ueritanti

non autem habitus *R. S. S. O. A.* Sicut et in appetitu sensiti-
 uo et appetitu bruti diuersam est rationem minus in in-
 e determinatam quam in bruto cum aliquando potest ex imp-
 etis ratione moueri et determinari et tam. adhuc alia difficul-
 tas nam canis exiens apprehendit aliquando sumptum cibum
 praesens ut malum et fugit sed hoc a natura non habet sed ab
 aliquo quod est natura ad rationem id est. videtur esse exha-
 bitus. *S. Thomas* et alii videtur adhucendum non est his
 simpli habitus quia bruta non possunt se habere sicut vel non
 quemadmodum suis habitibus sicut potest homo quod ad enca-
 diam habitus proprie dicti. *S. Doctor* ex tunc exhibit
 quod

DE HABITIBUS

R. S. S. O. A. Non in potentia motiva sit habitus
 scilicet potentia motiva est indifferens ad varios motus
 efficiendos ergo potest per aliorum qualitatis ad rectum
 determinari sed hoc est habitus ergo secundo potentia
 motiva per actum consequitur et multo facilius mouet
 et quam absque actu verbi gratia in saltu scripturae hoc
 autem ars non est in solis potentibus apprehensivis vel ap-
 petitivis ergo est in potentia motiva vel in ipsis organi-
 cibus nisi probatur si quis scia teneat praecpta artis
 accuratissime velit ea etiam exercere et iam considerat

agens em non tam sine seque ut ipse etiam opera
ei possit sed opus est proprio saltando aut scribendo
aut fides pulsandi exercitio ergo non sufficit arsilla
gra in potentia gnos vel appetentibus sed requirit
in se exercitio et ut ut qui aliquando relinquuntur
in ipso corpore vel in potentia motiva prob. magis qui
habet habitum pulsandi fides etiam sine ulla attentio
attentus aut phantasia id agere potest alia suo gno
do et tam. hoc agit ex habitu ergo habitus non est in
solis pot. gnosentibus sed membris exterioribus ve
rui tam. Sententia. Thomas negantis gram sit ex
ponit Suarez quod habitus ille recipitur vel miratur
in potentia vel non quod dici non potest quia potentia moti
ua eu tant. activa non autem receptiva ergo habitum
non recipit et non pot. qua heat actives immo anentes
una n. pars corporis aliam movere 3 potent. motiva est
mere instrumentalis et tant. agit ex imperio illarum
habetus indiffer. tant. passivam ut agit vel non agit eo modo
quo iubetur ergo parte determinate est ex naturali subtilitate
ut ex parte obediatur nec in ulla modo rennere possit ergo non
per se determinate sed ab illa sola d. voluntate scilicet

et in brutis in appet. sent. ergo in ea non e opus habit
 si autem habi. recipiatur non in potent. motiva sed in m
 embriis corporis non est unum princip. ex poten. motiva
 et habitus spontum ad vias operatives vid. r. debet dari
 aliqua potent. quae sit subiectum huius habitus quae fin
 si non pot. e. si aut. dicitur quod in corp. non erit habitus sed dis
 positio aliqua ut caloris frigores et cetera. Quia ad
 argumenta contraria veritas potent. motiva vere gerari hab
 sed non in potentia motiva verum in intell. vel phantasia
 Dirigentibus potentiam motivam falsa ergo in ad
 probatorem. Quia des ad haec opera artis non sufficere solum
 speculativam quia habitus debet esse actu in motu ad actu
 in ipso vero exercitio in potentia dirigentibus nascitur
 talis habitus practicus. Evidenter quaedam dispositio
 multum conducit ad actum in quibus membris nam et nervi
 et muscoli hoc exercitio disponuntur ut facilius operari
 serviant neque mirum in motu cum idem visus eam in po
 tentia necriti va nulli enim veneno in utriusq. staminu
 tato hominibus ut eius non noceret quod dicitur in creatu
 v. c. cytharizandi fieri quae absq. intellectu habetur e. sed
 nonnunc tam parva est entia ut allectus est phantasia di
 rigant sed in ad vertenter quod ipsum excellentia habitus
 et scribendum e.

D I S S E R T A T I O

AN HABITVS SINT SPECIES

ordinata

Intellectus noster natura sua natus est ut habeat et indetermi-
nate

ad agendum obiecta vero ei sensibilem quandam speciem
mediante phantasia imprimunt quae specie cum sit quasi semen obiecti
nunc ergo quaeritur An ille species in intellectu ponat sint
habitus an vero habitus illi sint quaedam qualitates

Intellectus
eam per
cipiens
suscipit
redditur
ut pareat
actu
telligendi

D I S S E R T A T I O

Habitus intellectualis est distincta qualitas supradicta speciebus
per unum eorum acquiruntur et contra caput eorum et eius sectato-
res sed est Sancti Thomae et peripateticorum sententia

R E S P O N D E O

Species sunt autem actus et habitus. Quia sunt casus partium
his actuum et habituum ergo species non sunt habitus contra
habitus naturales infusi sunt qualitates et non species ut tota
Theologorum schola docet. Ergo etiam habitus naturales intellectuales
praeterea etiam intellectus postquam speciebus instructus est
non tam facile agit ergo praeterea requiritur habitus ad fa-
cilem actionem autem. probatur intellectus auctoris speciebus
rem apprehendi et facta apprehensione in iudicio sepe errat vel
haec et ergo species tantum ordinata sunt ad apprehensionem non
ad iudicium. habitus autem naturali generati sunt ut ponunt fieri in
sensibus et remissiones quae experimur in nobis ut promptissimae

agendi rei et rancoris augmentum sed hanc rari augmenti
 in speciebus n' e' ergo species non sunt habitus nisi probat
 species sunt similitudo rerum que statim ab initio perfectent
 et ubi est perfecte representant nec in ensidem recipiunt
 ut cernit in speciebus sensuum exteriorum nam corpus color
 producat et rari extensum potest rari et speci quam ualeat
 perfectissimam producit ut inq' h' in coet'is speciebus
 nec diuina rari species ille perfectiuntur D D C C S

D D C C S

Non uero est possibile ut una simplex qualitas tot obiecta
 diuersa que sub eadem sententia gerunt et ad ea inclinet sed me
 lius ponunt ut tot qualitates quot obiecta species sed non satis
 intelligitur quo modo habitus acquirunt nisi per modum
 specierum aditio deinde quo modo una et eadem qualitas ad
 noua obiecta terminabitur. R. una et simplex qualitas multa po
 test obiecta respicere sub una rari obiecta quo pacto n' mul
 torum sed unius obiecti rariem foriuntur iam augmentum
 satis intelligitur nam q' modum specierum aduentum intelligitur
 nisi extensio ad noua obiecta illis mediante rari g'nta m'cho
 aut. in contra sententia difficulter intelligitur eum non tam
 in nobis obiectis g'notendis quam in eis dem perfectis g'no
 scendis Edam illam sententia sit g'nta aut una simplici
 speciebus super ad dita quam frequens aut uem' repetitio h'nt

Et iam circa eadem obiecta ista haec facile explicari vult quod
pareto infra apparebit

D I S C U S S I O N E S

Ab bene dividatur Habitus Intellectus

in duas species

Habituum intellectuum haec quae sunt genera haec sunt
sub se alia genera et species. unam pro propria in Divisione generis
in species et congregate ut dicitur hoc defendi potest si
sapientia et licet haec capiamus nam si de se late loquamur
in eis quae sunt sapientia reliquarum et iam parti
differe sunt entitales. D. D. Divisi. Si colligat habitus est
positio per se ad optimum quod est in illius est effectus
et his habitus. Sed ut ad optimum status sui qui est proprie
gignere id aut fieri gignendo vel vitali. vel singulare et tunc
vel cum medio vel sine medio. si sine medio generat habitus primi
cipiorum si autem in eis ut si cum medio. vel hoc ad per
causas supremas et est sapi. vel interiores et Scientia in
gola vel circa agibile est prudentia vel circa amabile et
est eum aut. si autem art. versari circa singulare id id est verum
est quod finis artis est res arte facta quae est res singulari et
ipso facto non nisi in singulari exerceri. quod est

D I S C U S S I O

D D E E S

Credere hoi de uide digno e virt. illecty et idem dicitur
 dere e uirtum sed ille habi. sub nullo eorum gtrincur ery in ad
 aquata dicitur R. S. Ari. au de gntu ue inballibili ex nara
 sua qualis ex naru sua non e fides et rami qua habetur
 fide digno @

D D E E S

Experientia e singularium et ex certa gnitio et rami
 ad nullum horum pertinet R. S. hanc gnitioem ee plerumq
 sensuum i hanc gnitioem n habere rai dem uirt. illectiua
 cum oibus absqz difficult. gtingat

D D E E S E V E S S S

Quid Habitus possit
 efficiere

Habit. et actus etsi versentur circa idem obiectum sunt
 tam. specie dista quia actus nara sua immediate tendit
 in obiectum habet non nisi q actum actus aut potent. et ob
 uit giungi vel attrahendo obiectum ad potent. quam vo
 cant giunetioem representatiua que e in potentis gnitio
 tibus vel impellendo pntenti. ad obiect. quam uocant giuneti
 uem impulsiuam hanc requiritur in potent. a ppotenti iby

D S S E R S S E

is habitus potent. insarens cum a pta potent. concurrat ad
 actioem et actum producit ita S. S. omab proba q ex Aristot.
 e ethi. 6. et in M. nono ubi prudentiam et ars uocat habitus

~~ST~~

Ratio ois habi. n'uat potent. ad opera. sed hoc fieri
 n' potest nisi efficiendo operationem nisi pro. si alio modo inuad
 quam efficiendo erg. vel tollendo. impedi. vel disponendo
 potest et obiect. nihil horum dici potest non q' quia saepe
 nullum e' imped. ut cum e' ignoran. priuatiua quae tollit
 quia imped. in entum saepe nullum est ponendo formam
 aliquam neqz eadem dici potest habitus n' vel operatur
 in obiecto quod saepe est diuersus erg. alio non disponit neqz
 fant. disponit potest quia ois dispositio alicuius subiecti
 vel passio id e' ponitur ut forma recipi potest medicinali
 potestate si requiruntur dispon. in mat. etia ut recipere
 potest form. subiecti aut ralem sed habitus talis dispo. n' e' qd
 potest ex se ipsa immedrate apta est suscipere actum ergo
 non mediante habi. erg. fit ad actum productionem generat
 rit effectiue?

U B S E C S S O

Nil e' in actu quod produci possit ad aliquid erg. habi. non
 concurrat ad produ. ut roem actus prob. non subiecti actus nec
 eius intentionem nec facult. nec e' elect. actum potest produ. vult
 ergo nihil produ. ut pro. aut. n' subiecti actus subiecti actus e' pr
 essantur a pro. habitus n' n' potest dare quod n' habet si actum
 e' aliquid in actu quod sit nobilitas quam habitus pro.

E possibile ut habitus producat actum et potentia per se suff
 icit ad producendam substantiam actus ergo si una adiungitur
 haec sunt fundamenta sicuti non plane facilia variis responsiones
 afferunt optima haec est ignobilitas nunquam quod uere potest
 nobilior tanquam morale agens ver. e. tanquam partiale agens
 actum e habitus non et potentia singula sunt agentia partia
 lia et coniunctis viribus produciunt ^{actu} quatuor unum totale
 agens nobilior effectu atque idem actus dependet a potentia
 et habitu et habitus producit totum actum similiter potentia
 habitus tam actum producit dependenter a potentia sine qua
 nihil agere posset haec ergo se habitus et potentia ut duo trab
 ontes unam nauim quorum singuli totam trabonem deinde
 pot. quod em sufficit ut actum producat non ideo protra est
 habitus sui et iam q. trabent. nauim sufficienti non tam fruct
 ra e quibus, (ii)

B G E C S G E

Potent. haec integram agendi vim; ergo quid quod productum
 e ab illa productum est ergo si idem productum ut idem bis
 producit. Sed potent. hic non exercere omnem uoluntatem et sic
 uim quam exi adhibenda si habitum caret et si agens haec
 duo per modum casu tot alio uis agens nullo modo bis produciunt
 et in hac parte quod facilius quam acquirat potentia quod
 scilicet minus ei laborandum sit quod e. imbuta habitum (ii)

S. S. E. S. S. S.

Si ex tunc saepe elicitur actum Intentionem apud habitum
 qui potentia inhaerent ergo tunc saltem nun concurrat habi-
 tus ad actum ponamus n. tenere habitum ut quod quod
 tunc producat ut quibus actum? RESPOND. cum actus elicitur
 intentionem e habitum tunc habet; deinde axat g. currore p. p. p.
 ad eos gradus intentionem in actu quibus ipse habet p. p. p.
 gradus ut ad tunc gradum aug. inuat habitum actum p. p. p.
 sola producat n. tam in p. e. d. i. c. i. m. u. s. quod habitum in uat
 stem gradum quia g. fert potentia ut minore coratim ad
 hibeat ad t. ergo tota hac operatio n. uat un. requirit
 quam si habitus n. ad op. p. q. u. s. a. d. u. b. i. t. et si uer. tibi g.
 ciendum est quing. dierum alios te quor. dies h. s. curru.
 uchat et sto cogaris rie p. q. d. e. s. quis inquam na. dubit. et loq.
 is qui te uoxit plurimum uer. s. dierum promouit.

S. S. E. S. S. S.

Nullus habitus efficit alios actus sed tant. sua potentiam
 qua recipitur et ag. habitus intellectus solos actus intellectio-
 nis uoluntatis tantum. uolitionis Ratio habitus per se nil
 efficit sed inu. u. s. potentia in qua e operari potest ergo tant
 eos actus quos potent. elicare potest potent. a. t. a. n. p. o. t. e. s. t. a. l. i. q. u. i.
 sibi proprios actus et quam uis ex actibus uenit pot.

Sape sequantur actus alterius n̄ tam hoc fit elicitus sed
 per sympathiam quia sunt pot̄ radicata in ead. aia vel in
 per quia una pot. superior actus inferiores inferat rō ha
 bitus tan elicit actus ad quos reddit potent. propriam
 Sed ad actus alterius pot. suam poneret promptiorem
 erg. suos tan elicit

SSERSS

Neg. unus habitus efficit res actus suae potentia
 Sed tant. illis qui sunt similes actibus a quibus genit
 I habitus nisi inter se specie aut alia rōne conveniet
 Habitus habitus dem vim habet ab actibus a quibus genit
 Sed actus ille n̄ generat illi vim ad alios actus erga
 ad sibi similes et proportionatos cuius rei certum
 Signa. quod in una potentia sint habitus innumer

SSERSS

Habitus intellectus qui generantur ab actibus dic̄ sp
 ciei erant inter se specie different et habitus quo inel
 ligitur h̄m eē admirativum si generatur ē per actum demon
 strant em̄ ab effectu visibile scilicet specie differet ab eo
 habitu qui ap̄us ē eandem conclusivam demonstrare prae
 nale observatam hui nos loqui de duobus v. habitibus ita
 se generatis n̄ autem ut sunt sub uno subiecto alio

certū n̄ ē si tales acty q̄nd̄ erent ut sub sent s̄c̄a totali
caus̄i obiecti formalis centerij eiusdem speciei ut dicemus
Dixerunt at. Sc̄ia q̄ri pot̄ est demonstrare q̄d̄ omn̄m q̄d̄
specie d̄ictor̄ supponit habitus speciei distinctos nam ob
iecta formalia horum habituum d̄ictor̄ ergo habitus d̄ictor̄ spec
specifici n̄ d̄ictor̄ habituum sumit̄ a for. d̄ictor̄

DICES

na pot̄ ent. qūer̄o extendit̄ ut sape ad diversos actus
speciei ut notunt̄ ad actus virtutis fort. tempa. ergo
etiam habitus d̄ictor̄ actus diversa speciei q̄d̄. con. q̄
unus habitus extendit̄ ad quos actus eliciendos q̄d̄ pa
tet in simpliciter habitu fidei qui ad ord̄ credibilis e
secut̄ endit̄ R̄s. int̄. uny habitus pot̄ ē eliciere actus d̄ictor̄
speciei si sc̄ia ut sit. cad. eius form. int̄ enim n̄ tam late
patere pot̄ ē habitus solus quam habitus cum potentia

DICES

Hinc sequit̄ in v̄bis. q̄d̄. philosophia et ceterarū sci
ē duplicis habitus unum qui promptum reddit̄ int̄lectum
ut q̄ causam demonstrat p̄m q̄ effectū. Et ita esse v̄bis et pl̄
habitū alius n̄ ē habitus qui q̄ causas internas alij p̄ternas

aliis per se motas aliis q' effectus E aptos Denotat

DISPOSITIO

Quid sit ex actibus habitum generari quia potentis actibus
 videtur sequi habitum ablati actibus non dari habitum
 generatum e quo gerit causa actus habitum provocant
 an efficienter an Dispositivum ASSER. falsa e Dicitur
 sent. actus esse solum dispositivum ad inducendum habitum
 in potent. Actus vis dispositivus necessaria ad jam accide
 tis in suo subiecto procreatorem etiam necessariam e ad
 eius duratorem in subiecto si modo ex se et natura sua sit ne
 cessaria ad iam inducendum Erys si actus e Dispositivus ne
 cessarius ad iam Inductorem etiam erit necessaria ad generat
 ionem consequens Solum cry et anted. manet n habitos se
 lincite actus RESPO. Durantibus negato ma quia causa effi
 cients necessaria e ut producat effectus n tam neces
 saria e ad conservatorem sed reficitur quia cas. efficiens
 e extrinseca causa subiecto et duranti Dispositivus a hoc
 inhaeret subiecto et e rari q' vadiis ASSER. Denotat
 glocu q' ce nat cas. vni voia generare et cetis producatum

eius vicem explet cap: aq: uivida vel in perori Diffinitio
 d ex natura sua requirit ut accidens a nri sibi acto deia
 de Arles & d' Ericorum cap: i sicut ait edificando
 edificatores fiunt ut iuste agendo i vsei evadimus
 Ergo Arles ipis act. tribuit efficientiam habitum
 & a actus reales q: ites sunt nec repugnat ex natura alij
 sicutu produc: d ex realit' d' itum nullus d' d' pot' quo
 habitus

S S E R T I O

Multo minus vera e sent. Bolianij vel Boridani dicentis
 pot' en' e princip. actuum produens habitum actum d' e
 raiorem seu viam tantum qua habitus producat' ut ignis
 princip. qum produens calor: calefactio Illa actio qua pro
 ducit' calor in aqua si voluntas e principium quo producit'
 habitus temp' actus d' tempera est via qua habitus producit
 nulla n' actio distinguitur realit' d' termino cuius e actio
 actus realit' distinguit' a b habitus e n' e actio qua fit habitus
 Pro: q' actus e pot' sine actu et habitus sine actu

S S E R T I O

sicut sequit' causas actus effectrices habituum Ratio pot'
 eij causas fiunt habitus neg: sine illis sed actus sunt Dispositiones

+
 requirit

neq[ue] tantum g[er]itio[n]is cry. esse efficientes
 g[er]itio cry productur ab actu cum ante negatum sit habi
 ti terminu. internum **RISPOX** habit[us] prod[uc]t[us] posse ab actu
 & illig[er]itio[n]i vel g[er]itio crantur ut sunt in fieri vel in fac
 to esse siue aut sunt g[er]itio et termini in actio[n]e in fieri
 Habitus autem ab his actio[n]ib[us] fiunt ut sunt qualitates
 in factis esse n[on] a ut sunt actio[n]es seu termini actio[n]is in
 fieri siue solutiur hac obiectio ab actu n[on] e[st] actio actio
 & actio ergo **RISPOX** ab actu pro[ter]ea quod u[er]a ut actio
 S[ed] n[on] quod ad alia actio ab actio[n]is termino pot[est] pro[ter]ea
 actio efficien[ti]a ergo n[on] g[er]itio actio in manendi ut e[st] actio
 sed ut e[st] g[er]itio **RISPOX**

RISPOX nulla actio agens et patiens sunt idem (nil n[on] in
 agit) si habitus ab actio[n]ib[us] producentur idem erit agens et
 patiens & habitus prod[uc]t[us] actum cry actus n[on] prod[uc]t[us]
RISPOX n[on] e[st] h[ab]it[us] idem agens et p[ati]ens nam actum prod[uc]t[us]
 pot[est] e[st] et hab. n[on] recipit pot[est] t[ame]n. arg[um]ent[um] vero n[on] e[st] in h[ab]it[us]
 ut subiecto neq[ue] actus prod[uc]t[us] illum habit[us] a quo product[us]
 sed alium numero salt[em] partial[em]

RISPOX
 Actus qui efficiunt habitus nara sua nobiliores sunt ip[s]i
 habitibus t[er]m[in]o actus et habitus sunt diversa species

n^o facultat quot en^o ad operandum q^{uod} se sed tan^{to} dat simp
 li. posse quare an actus super efficiant in quot en^o hab^{et}
 super naturales uti ut sint dua^e quali. altera q^{uod} se intosa
 altera per actus physicae acquirat. RES P^{er} q^{uod} actus sup
 acquirat naturalis habitus. nam cum mentis proponunt^{ur} obi
 ecta voluntas ut circa illa se exerceat r^{ati}onem quod est potent
 nat^{ur}alis nam cum catholicis mysterijs fidei assentit^{ur} h^{ab}itu
 ut actus illius naturalis species n^{on} improprie sunt naturales
 et sup^{er}nat. quorum uny^{us} producit hab. nat^{ur}alis et ex pro^{ter} affe
 ctu^{us} dicit^{ur} meritorie supernaturalem hinc n^{on} dicunt^{ur} actus
 sup^{er}nales efficiant^{ur} pro^{ter} vere hab. super naturales contra actus
 supernaturales producit habitus. sibi proportionat^{ur} ergo per
 actum supernaturalem producit^{ur} aliquid non hab. naturalis
 ergo sup^{er}. RES P^{er} producit^{ur} naturalis hab. ad ille n^{on} est proporti
 onatus. sicut modo est quid eminenter^{is} g^{er}itur^{is} in habitu
 sup^{er}nat^{ur}ali cor^{de} q^{uod} n^{on} quod id^{em} q^{uod} actus sup^{er}nat^{ur}alis pro
 ducit^{ur} efficiant^{ur} habitum^{us} sup^{er}nat^{ur}alem. RES P^{er} in^o cor^{de} era
 sequer^{is} ut q^{uod} actum supernaturalem acquiri facultatem et eam
 n^{on} colligi p^{er} se quod est inconueniens est n^{on} in^o d^{ic}it^{ur}
 promptis ad eliciendos actus sup^{er}nat^{ur}ales hinc quod est absurd
 um

DIFFERENTIA 8.

Habitus fieri possunt unicus actus

Sensus Gabriel, Durandus, negant simpliciter S. Thomas
et alij recentiores partim negant partim affirmant sive que-
runt.

ARTICULUS PRIMA

Molti habitus unicus actu possunt gerari etiam perfecti
ut habitus scientia ratio unicus actus demonstrationis adeo debemus
esse potest ut faciat intellectum promptum ad similes actus
perpetuos eliciendos huius rei signum est, quia saepe contingit
ut tota vita revincatur aliquis actus sui ex una demerita
etiam in pueritia facta

ARTICULUS SECONDA

Habitus opinionis ut plurimum enim gignitur unicus actu
Ita S. Thomas quia argumenta probabilia cum natura sua sunt
sua sunt imbecillia non possunt efficere unum actu ut animus proprie
assentiat ut requiruntur enim ut res qui habitus ut videtur
trahatur unum a arg. probabili non videtur hoc posse efficere

ARTICULUS TERTIA

Simpliciter loquendo habitus potest gigni uno actu mobili

si actus syllogismi dialectici possunt generare habitum opinionis
 ergo etiam unus actus potest eundem facere consequentia patet
 unus actus potest esse tam uehementis et per medium tam probabi-
 le ut aequiualeat pluribus alijs actibus Ergo si possunt plures
 potest etiam unus antecedens prioribus cum semper probabilis
 possit augetur ubi si cuiquam proponatur in sentent. solem esse
 in medio uniuersi mundi ^{terram} autem in celo fixam tanquam
 astrum et tan celeri motu rapi probatur De mundo argumentu
 hoc probabile si terra tanta uelocitate moueretur quanta nul-
 la sagitta et oes hoies considerent et nemo posset contra or-
 dentem v. c. ambulare Hoc argumentum videtur habere
 uim arguendi habitum opinionis

§§§§§ quarta

Si potentis appetentibus ordinariis non generantur habitus
 unico actu in eundem tamen fieri posse uix dubitatur ratio
 prioris quia potentis appetentibus plurima contraria occur-
 rare solent propterea in illis difficulter actus signis et pars pars
 una actus tam intensa esse potest ut aequiualeat pluribus signis
 huius rei manifesta sunt quod multi unico actu inens experiant

a quibusdam rebus appetentibus abhorre et uino carosque
currere

§ SECTIO V quinta

Etiam in Potentijs sentitur interioribus (nam exterioribus
non sunt capaces habitus) unico actu generari habitus po-
test ratio saepe unus actus imaginandi tanta uoluntate pra-
teritiam peracti et res memoria infigit ut perpetuo inhaereat
semper constituat promptam potentiam ad similes actus

§ SECTIO VI sexta

Habituales Corporis quae sunt sumptae de nomine habitus di-
cuntur unico actu fieri possunt ubi tamen observandum est
habituales istas esse duplices sunt, quae ex natura requirunt ut
pluribus actibus generentur quales habituales in pedibus saltandi
in manibus mouendis et similes sunt etiam quae in uis recta quibus
boni humorum et convenienti harmonia est consistunt quales
sunt corporis morbis etc. de potentibus huius sermo est

§ SECTIO VII septima

Habituales productiuae uel ut permittunt actus ut singuli ac-
tus conferant aliquam potentiam non tamen primus est uelimus
ratio si primus actus et reliqui uel ad centesimum nihil produ-
cunt nihil ergo producat centesimus quia illi inuenit potentia

ego non dispositam ad ego pos et reliquid si ergo si enim. primi me
 produxerunt ergo potentiam non inveniuntur Ergo ad ultimum
 nullam dispositionem fecerunt Res. aliqui primum et sequentes ad
 producere aut siquid producent tamen aliquas dispositiones et
 nullum habitum producere et probant similitudine in materia
 uantis. caput atis lapidem negs n prima nec altera sed ultima caret
 lapidem non ut sed saepe cadendo sed fallunt q quia multi sunt
 habitus qui non hnt contrarium nec cum e in intell prima ne
 gationis nullus habitus e contrarius sua et opinioni ergo n
 pelli potest sed nec cum e habitus contrarius potest tolli per
 actum nisi induendo aliquam qualitatem habitum repugnans
 tend ut si in aliquo e habitus intemperantia Is factum
 temperantia non tollitur sed induendo habitum contrarium
 qui formaliter priorem petit e si priores illi actus expel
 lunt habitum contrarium ponant sibi favore habitum pro
 portio naturum quia hoc potest non e difficile quia prius
 ead pars probat oes n actus sunt ei vob. Species generis ergo
 oes sunt ex apti habitum producere et in hac parte differunt
 a gura cauante lapido prius prima n et sequentes gura dicitur

troni
mole faciunt uel putre faciunt donec euentum ut una
aliquam partem molitiam differant

QUIBUS HABITUS AB QUOMODO HABITUS
AUGEANTUR

H. augmentum habituum esse duplex Inueniunt et exten
suum intendi dicitur cum potest reddiur promptior ad actus ad
quos ante prompta erat per habit. potest ea intentione perpen
digi. eo modo quo calor in subiecto Extensio est cum potest
ad alia obiecta aut aliis partibus obiecti reddi promptior
ad quos ante prompta non erat. Ut habitus logica extendit
cum primum potentia intell. uia ad faciendos simplices syllog
promptos reddi ad faciendos dialecticos aut sophisticos sum
argumentum dicitur ex parte subiecti alterum ex parte obiecti

Hic nullus augeri potest nisi tamen per actus intentionis
quam si actus ille per intentionem proportionatus a quo dicitur
extensum potentia generatum est est ergo. Sicut Thomae
ratio

Latius habetis dem vim hui ab actu ergo et dem in ten
 sidem sed actus non potest dare maiorem intensiorem qua
 ipse heat ergo non potest dare alium gradum uti dicitur ut tria
 a quibus potest velle habet et esse respons. aliqui plures actus
 eorum intensio potest generare plures sibi sive aequales et hu
 modo potentia dedit promptiorem sed hoc est quod legatur
 quia gradus utis v. ca. excedit activitatem agentis ut quae
 consistat a gradu utis activitatis sit a proportione maioris in
 aequalitatis nam generiter simile non agit in simile

DE ACTU IMPRIMITO

is actus imprimito potest ergo in ea aliquid effici
 ergo huiusmodi aliquid non effici nequit Res 1^a nego ultimam co
 sequentiam actus non ut actus imprimito glivae quae d'hermity
 huiusmodi eum inveniunt huiusmodi intensiorem quam ipse efficere
 possit nihil sine agit ut huiusmodi quod vult non aliter ac si quis in
 forma infundat calidam calor a qua non intendit fornavia

DE ADDITIONE SIMILIUM GRADUUM IN SUBIECTO

Intensio sibi fit dea additione similium graduum in subie
 to v. c. unus gradus in quod vult deinde a ceteri usque ad decem
 ergo si quis actus vel potest efficere aliquid gradum etiam in subie

RESOL. nego assumptum n̄ n̄ intensio h̄et tan̄ dicit
las partes qualitates seu insuper eōmō ordinatas ut poste
riores a prioribus semper pendant easq̄ supponant et
semper maiori actu etatem requirunt &

RESOL. 2.

Si quis h̄ens hab. virt. ut 4. plurimos actus elicitarios
dem intensiois is promptior redire ad similes actus
ergo. Int̄ vs̄ intensioem accipit aha Hypothesis facta RES
SOL. h̄entem illum ut 4. duobus modis spectari posse
scilicet 1. in suo statu et h̄et ses̄ ericupst. perfectos mag
nativem memoriam corporis Dispositivem et h̄omō. et h̄
actus multipli et non redunt pot̄ et tam prompt
rem 2. ut habitus ḡidem 1. perfectos reliqua tam il
sunt cum vero crebris actibus per accidens illi deq̄ viri pot̄
et mem̄ri imaginativem q̄ per multos actus aduari ut faci
lius eodem h̄aru operari licet facilius vix doct̄ n̄ sit

RESOL. 3.

Act. aliq̄ ḡo nara sua et rōm̄ extremum potentia
sua prod̄ vire pot̄ esse h̄entem ut 4. n̄ tan̄ semper eō intensio
h̄abit vs̄ efficere vel p̄ h̄e h̄abitū ḡerari vel ar̄n̄stici ḡo
cūq̄m̄ h̄i cū vix p̄terit ut 4. p̄terit q̄y p̄terit intensio

quod dicitur unum hab. quod si quia si equelem grad. licet ut qu
 y impedit potest iam magis Dispositam poterit cu
 dem in ensere atqz atqz ite poterit dicit hoc qd quod esse
 gerim' eoz per actus int ensus vel et iam habet ut nostros au
 geri

SSSSSSSS

Argumentum exentium rigore proprium sit fit
 aliqua ad rationem reali ad priorem se aug. male requirit
 ad rationem realem ex parte aucta et argente si n' par arg
 eni non sit realis est raris quod nemo dicit lege Harto

Quia i. ex quibus collige extensio habitum debere d'ni
 ad em pot' contra qui n' d'ni una ratio habitus Sicut possunt
 e' necesse Est ut sit aliq' d'ni Similes si n' inclinet quoniam

ad obiecta formaliter eadem rationem poterunt argeri
 secundum intensum non extensum

SSSSSSSS

omodo Dominantur et tollantur habitus
 ut uti modo dicitur inter se dicitur dicitur i' cessante ratio seu
 medio s' cundo cessante subiecto Tertio cessante obiecto

Primo cessante ratio seu medio e' cessant e subiecto s' cessante

obicitur + inò uera obliuione

NOTA

Propositiōnis huiusmodi quādam dicitur aliter quia obicitur sua
quodā essentiam seu quādam inuentionem nō potest deinde subie
tum exquirere quod sentia ē eternum

ASSERPTIO

Habitus nō perit solo defectu causa^{ut} seruantis ratio non
perit ob defectum causa efficiētis cum efficiens ē actus
at habitus nō perit perente actū ne perit in defectu
i casu materialis quia hae ipsa ē potentia intellectus
aut uoluntatis quae sunt inuicem peribiles. Si tamē habitus
sui sunt in potentia sentia aut etiam appetitū intē
rionē saepe perit his perentibus nec ex defectu causa
finalis quia a fine exiēte res nō dependet nec ex de
fectu causa formalis cum habitus sint ipsa forma

ASSERPTIO

Habitus nō perit perire q̄ solam cessatiōem actus ut S. Tho.
et Suarez. Dicitur q̄ sentia nō qui tamē quodit per actū eius
cessans e actū habit. minui aut colligi ratio habitus ē qualitas
permanens absq̄ efficiētia et actuali influxu sui actus a
quo primum producta ē ergo in seruatiōe ab eo nō dependet

228

Sed tantum d' ja cass. consequentia liquet ex oibz rebus
 naturalibus quando unus n' effectus alius in conservatiom n'
 dependet a causa sed proxima eius int' certu' nunq' minui
 t' aut ee desinet. Si corrumpi pot' habz q' solam causam
 actus etiam fieri poterit remissio per solam causam actus
 consequens. Si falsum ergo sequela probi: si n' actus certus
 corrumpit ergo solam cum alio transi' incipit corruptio
 habz n' au' totus perit ergo minor si vero aliquid
 pot' est durare ut res concedere debent nec ulla nova corrup
 tionis causa au' ed'it perpetuo potuit durare y natura
 n' n' requirit presentiam actus &

O B S E R V A T I O N E S

S. Bon. concedit per alio remissioe disponi agens ad
 corruptioem habitus ergo multo magis Idem fiet per om
 nimodam cessatiom actus et hoc probat ut ex pericentia
 manifesta quia non agens maxime habitus int' electy
 percutit q' n' nescit neglectu' memoria res g'ntias elabi
 RESPON. Remissionis S. Bon. sicut et habitus corruptio
 et minui per cessatiom actus n' per se sed per accidens n' directe sed
 a indirecte n' casualit' sed occasionaliter ubi adverte dicitur

Dicitur quod si habitus contrarios exerendo sic fer ha
 bitum tempore formaliter expellitur hab. ut emp & error
 habitus scientia indirecte vero habitus dicitur tolli
 vel minui licet reuera nec minuat vi nec tollatur cum per
 severet in egra eius essentia potentiamq. inclinatur ad actu
 eo quod produci actum n. possit propter varia impedimenta
 quae aliunde obiciuntur et hoc p. patet in habitu memoria
 cum n. per species membra in perfectas habitus perfectus e
 eidem vero diuisi et plurimi actus et species generantur
 tres species et habitus quasi obiciuntur quia potentia
 actus maior e et ad se rapit vim potentiae agentis
 apparet in imaginatione quae si alicuius rei valde vehementer
 sit licet varios habitus generat illis tam. vix uti potest
 Et dum impedimentum e ex affectu ut si quis habeat iustitiam hab
 perfectum actum tam. intermittat in egra exerat aliquando
 sus iustitiam n. repugnantes ut spes magno studio inquirendo ut red
 dit imbecillior ad exerendos actus iustitiae licet habitus manserit quia
 propter affectum diuersarum appetunt ad actum est imped. hac ergo
 ratione habitus impediri potius dicuntur quam plane tolli
 Ex parte subiecti habitus volunt. et intell. n. sunt corrupti

ASSERENDUM

-biles sed per accid. impediri tam potunt ut nullo modo uidentur
ad actiones tamen intellectus ordinarie operari non potest nisi
dependenter aphantasia memoria phantasmatis haec a cum
exercentur per organa corporis et corruptis multis modis impediri
possunt ut apparet in ament et aegris pro pars dicitur quod de
libri in anima

S. S. S. S. S.

Si habitus Indivens habet gratiam formalem non tollit exemplum
ante fuit sed effectivum Ipse vero habitus indivens alter
tollit formaliter via Sanctus Thomae et Scoti gratia actus
habitus non repugnat et cum eo est potest quod maxime patet
in actibus artium qui ex proposito possunt esse contra nor
mam artis nec tam. ideo tollunt habitum Sicnd e calor exist
ens in igne non expellit formaliter frigus ex aqua sed calor
in aqua ab igne indidivens et talis huius etiam est ratio

S. S. S. S. S.

Si habitus tantum tollit contrarios habitus ergo dicitur
Contrarij habitus quod est in eodem subiecto saltem in gradibus re
missis ut habitus temperata ut sex et habitus intemperata ut
Duo hoc a falsum est in habitibus super naturalibus in hitis
et erroris qui in nullo etiam gradu simul est pro Aristotele.

nos loquimur de habit. naturalibus qui in gradibus remissis
 sunt possibili in eod. subiecto et quamq. actus et scia et erroris
 simul in uno gradu esse non possunt tam esse possunt simul

SS. E. R. S. S.

Deficiente aliquo sensu scientia acquirenda per eundem
 non potest haberi per inventionem licet per doctrinam acquiri
 leat non tam per proprios conceptus sed communes nota tam
 qui nos de defectu sensus a naturalitate et de sensibilibus parti-
 cularibus quae uno tantum sensu apprehenduntur non de generibus
 generum per plures de scia naturaliter acquiruntur de scia ille
 in hac vita generibus positus prob. generis in intellectu proprio
 generis rerum sensibilibus haberi non potest nisi generis ergo
 sensus debet esse proprius non intelligit generum generis non generis
 color deficiat et generis at. generis visum generis namq. tamq.
 proprie formabitur generis coloris generis hoc a generis generis
 si videre generis si ne sequitur si aliter de sensu generis
 eius illud non agere possunt

De scientijs subalternatis et
 subalternantibus.

R. utat quaedam proprietates scientiae videlicet de subalt
 ernatione de speculatione de praxi de unitate et dis
 tinctione nam de ceteris ut evidentia veritate certitudine
 quantum satis est supra attingimus porro scientiam una alteri
 subalternaturum nil est aliud quam aliam sub alia poni eo modo quo genera
 geribus subalternantibus subijciunt et subordinantur: Ita
 a subalternatio duobus modis fieri potest quod improprie cum una
 dea sub altera quae eundem rationem ponitur et quod eadem ratione
 sit ars struendi machinas et tormenta bellica subordinatur scilicet
 militari quia habent eundem finem si ferocia factoria equestri
 rdo cum una quidem alteri aliqua ratione subordinatur sed tantum
 speculative si de virtute et utique scilicet subordinatur physice
 quia haec eandem actionis naturam considerat sicut cura fine
 beatitudinis ut est quaedam actio practica physica nullam tamen habet
 imperium in seipsum moraliter. Quod ratio principiorum si medius
 na Geometria subalternata est quia medius vulnera circula
 ria vel rotunda difficilius curari probat medio geometrico
 Quod curis vulneris extrema maxime distant difficilius curantur
 sed vulneris rotundi extrema maxime distant ergo 4. cum una

subalt

¶ quatio pars alterius ut scilicet De Dⁿ. pars est eius gratia
De syllo: De his subalternariis n^o h^o non agit v^o Sec^o.
Propria subalternatio est quando una sua alteri subalternat
¶ ab ea pendat essentialiter ex nat. sua, n^o est scilicet, si ut fieri
rationem suam non habeat, nisi coniuncta cum subalternante

Origo subalternationis est proportio obiectum inter se quae
has gradus requirunt quod obiectum suum sed alternarum et
sententia est debent esse eadem secundo obiectum sua subalter-
natio seu superioris contrari debet aliquo accidenti n^o differe-
ntiali) ¶ si ad obiectum sua subalternata 3. hinc sequitur
seriam subalternatam n^o est speciem sua subalternantem
tant. illi accidenti alio subiectum quod subalternata dependere
a subalternante quia a subalternante principia sua subal-
ternata demonstrat v^o s^o unam suam subalternat in alteri
¶ non se totam ¶ hinc ¶ dicitur ¶ id aliquando ¶ at sed tantum
aliquam partem ¶ ubi tamen observat interdum tant. unam
a altera partem aliam suam alteri subalternari ¶ n^o
¶ dicunt proprie sua subalternata ¶ ex. exemplo perspective

Geometria musica arithmetica subalterna in quibus quibus
 sed supra dicta reperiuntur musica non et arithmetica non est enim obiectum
 scilicet numerum ad numerum ad musicam tantum. gratia accedens
 et aliquo suble sono ut ut eius obiectum (musicum) ut numerum
 sonus ut musica utem non est speculativa arithmetica sed illi tantum. audiunt
 aliter subiecta numerum non et sonus tantum accidentibus coniungunt
 musica proutera sua principia non nisi per arithmetica
 demonstrare quod ad hoc ut tunc quod sua principia subiecta
 arithmetica. eadem est ratio in perspectiva et Geometria hoc non de
 linea illa de univocali quod si positivum de corpore humano
 medicus de corpore humano sanabili speculatur

DE SUBALTERNA

Sua subalterna dicitur ut praesentatur a subalterna
 non hoc rationem suam quod arithmetica. indicare voluit cum dixit sub
 alterna arithmetica. quia subalterna est arithmetica quod hoc est subalter
 nata arithmetica quod est gelum. nam non tam. clare et scientificum quia
 praemissa demonstrabiles sunt et tam nuda demonstrata ergo
 adhuc obscura est clarum quod non ex demonstrativa a subalter
 nante ut s. Thomas. ratio principia sui praemissa sui

sub alt crnat a? ignorat a sub alt crnante uel si uent sola fide
 uel ex perientia si sola fide ergo obscure obyo et conclusio
 obscure si a p caperi. ergo saltem n sunt nota in terminis
 qua noning esse ulterius demonstrabiles ergo mir est illa
 euidens id qua deb eat esse Deo potissima. v. c. concl. pers
 spectue i ois res a longe uisa mir apparet si cam probat
 mathematicus quid quid uidetur sub miri angulo ming appa
 ret ad res longe distans uidet sub miri angulo ignorato ergo
 Geometria miri n. p. id euidens nec enim generalis experi simpl
 cit' haberi p. cam ergo si probat Geometria ois angulus q
 magis pronahit minor efficitur quod e magis distat magis
 prout ratio ergo quo magis distat mir efficitur ergo quod sub eo
 uidet sub minore Angulo uidetur

De ente per accid. non e sua obiectum huius sub alt crnate e p
 per accidens ergo De eo non e sua pty mir quia sepe hoc obicit
 e pty ex entibus diuersis prout ueniunt ut linea uicini
 se pty dicantur ali. De ente p accid. qua tale n e sua quia a
 accidens aliud part eo + quod tam in genere natura e ens per accid. in ois
 uno ad aliquam eua pot e ens pty huius e v. c. clausura et similia

distinguo
 mar.
 tangunt

arti ficiata In genere natura sunt entia q^{ae} accid^{unt} in genere ar
 tificiatorum sunt entia per se nec refert ut u^{el} ex entib^{us}
 unig aut si uer^{um} praedicamentoru^m q^{uod} ponant^{ur} simili^{ter} e
 Responsio Omnipotentium compositoru^m q^{uod} accid^{unt} r^{ati}oⁿe q^{uod}
 uer^{um} it^{er}u^m q^{uod} iⁿg^{er}it^{ur} n^{on} est u^{el} u^{el} q^{uod} u^{el} q^{uod} accid^{unt} u^{el} ex
 eo quodam proprietates natura^e resultant pot^{est} e^{ss}e u^{el} u^{el}
 Bonus est q^{uod} u^{el} per accid^{unt} De quod demonstrari pot^{est} e^{ss}e quod
 apta ut defendere a^{nt} plur^{im}u^m imbr^{ic} n^{on} u^{el} Ab. D^{ic}it^{ur} si q^{uod} u^{el}
 ho^{mo} u^{el} sub altera^{rum} demonstrat^{ur} in sub altera^{rum} q^{uod} magis
 ad hanc pertinet quam ad sub altera^{rum} Respon^{dit} nego
 Quod q^{uod} sub^{ter} cas^{us} p^{ro} p^{ro} d^{ic}it^{ur} e^{ss}e u^{el} sub altera^{rum} licet h^{ab}e^{at} u^{el} u^{el}
 per aliam demonstrari^{ur} D^{ic}it^{ur} ergo qui h^{ab}e^{at} sub alter
 nant^{ur} e^{ss}e facile uenit in g^{er}it^{ur} sub altera^{rum} p^{ro} p^{ro} u^{el} u^{el}
 A^{nt} euidens in c^{ir}c^u m^o n^{on} u^{el} u^{el} h^{ab}e^{at} d^{ic}it^{ur} factum e^{ss}e nam a^{nt}
 metricus v^{el} e^{ss}e non u^{el} u^{el} facile f^{ac}it^{ur} m^o u^{el} u^{el} Respon^{dit} D^{ic}it^{ur}
 nego sequelam quia nemo fore exactissima u^{el} u^{el} u^{el} u^{el}
 sub altera^{rum} g^{er}it^{ur} u^{el} u^{el} quia non facile ex u^{el} u^{el} u^{el} u^{el}
 u^{el} u^{el} u^{el} quia debet g^{er}it^{ur} m^o u^{el} u^{el} u^{el} u^{el}

quod videtur sunt genera q̄ autē. Ad id hoc mod. in
stigare effectum Difficili tunc iam non negandum quoniam
ei potest ut aliquis generans subalternantem parva
et in dē u' cat' vob' conuersi vob' subalternata dē dē
Ubi quod generat siam subalternantem ad se alterum
ta videt eventus dicit distinguere sciam a sua ergo videt
Ite essentialis sua subalternata si Differentia autē
essentialis consideratur in sua subalternata tanquam ra
tio formalis obiecti videt iure eius essentialis Diffra ob
iecti quatenus obiectum est et faceret subalternata
Differre essentialis a subalternante et quia Diffra illa
accidentalis non consideratur ut aliquid formale in
obiecto sed potius in materia quodam obiecta id con
specifica sua nec distinguit illam essentialis ratio
Quia sua ex natura et principis sui obiecti form
alis demonstrat proprietates de obiecto atqui sua
subalternata nō demonstrat suas proprietates ex natura illa

Diffra accid' essentialis sed potius ex natura sua superioris
 cuius etiam Demonstratio sua ma' applicat et non
 quod erat illam de rationem formalem obiecti quae sola
 res inde magis apparet si illa g'itio accidentariet
 obiect. for. sua subalternata ex ipso n' esset iam sub
 alternata quod in illa ratione formalis esset plane indepē
 dens ab altera

OBSECTIO.

Demā sua subalternata vidēt' sine d'cti a Demo
 strationib' sua subalternatis tam ratione conclusionis
 quam principiorum prius probat' quia d'ctam plane
 gelusionem inferunt nam medicos inferit vulnera circū
 larū difficulter sanari quod a geometria cum vulnerib'
 posteris prob' sua subalternata accipit gelusionem sub
 alternatis ad probandam suam conclusionem v. c. ad pro
 bandū vul. circūlar. Difficult' sanari sunt & principio
 quod latera circularis figurā difficulte iungunt quia a se
 maxime distant quae e conclusio geometrica B. H. d'ct.
 non diffi. for. sed mat. tant: conclusio n' illa v. c. vul. cir.
 difficult' sanantur si accipiat' formal' e gelusio geometrica

nam de uoluntate quatenus uoluntatis est demonstratio illa proprie
quatenus uero in unione tertia consistit est proprietas
metrica solum ut dicitur in demonstrationibus differens mate-
rialibus terminis nam in subalternata sunt applicata
materialia in subalternata abstracta ab omni materia
quod. Ex hoc sic patet subalternata sunt spe-
culativa. Respondeo uero quod non quia sententia est contra
eos qui putant suas practicas ad obiecta speculativa
addere audent aliquod nempe factibilitatem sed factum
nam illa factibilitas est obiectum sua practica ut
ut audent. obiecta speculativa obiecta tam practica non
audent sed formalis ipsa ratio obiecti. Respondeo in istis qui
affirmant nullam suam speculativam subalternata practica vel
contra ut naturam aeternam practicam speculativam
gynecicam geometricam medicinam physicam. Respondeo id affirmat plerumque
dependentiam harum scientiarum non iam ab illarum obiectis quod
directio. ut nauis gressu temporis navigandi ex astrologia
quod talis siderum iunctio facit tranquillum mare et de.
Respondeo de musica chirurgica medicina reposita arithmetica

Q
An Res si sia subalternans sit in una intell. et sub
alternata in alio an hui sit vera subalternatio futura
ut si dicitur pulvis heat siam subalternata proceptor
subalternante Res. n. ce quia cum una sia formalit
sub una ratione sub qua e sia n. dependet ab alia neg
principij ut erit ran qua ab alia proceptor et aprobat
inde per accid. se horent ista n. ad se invicem necesse
Vera. inter eas subalternatis in ratione sua

De Res de Res
De bona divisione sua in specul.

Non tant. sua sed et habit. et pr. actiam
dit in speculativam et pr. actiam quam dicitur
sufficiente et inde colligo quia sit de re gnatio vel
versat. curia cum ut e operabilis d. nobis vel non
e operabilis si priori modo e pr. act. n. posteriori d.
speculativa p. h. b. p. n. v. i. d. e. t. i. n. u. n. t. q. u. a
d. o. n. o. d. e. d. i. r. i. g. i. p. e. r. a. c. t. i. o. n. e. q. u. o. d. a. p. a. c. t. i. o. n. e. i. n. t. e. l. l. i. g. e. n. s.
c. o. n. t. r. o. v. e. r. s. u. i. q. u. i. d. a. p. a. r. t. i. o. n. e. i. n. t. e. l. l. i. g. u. n. t. o. p. e. r. a. t. i. o. n. e.

In superiore seu immanente per factorem exteriori
 seu transcurrentem? atqz ita Distinxerunt actiōem
 et factiōem. Aristot. ipse hac in re utitur e philoſophi
 magnū moralium? C. ultimo cytharizatiōem vocat
 actiōem et distinguit a factiōe quā n̄ relinquit op
 posse quā n̄ e mala explicatio n̄ om̄ny consentaneū
 e philoſophum senta ut intelligamus per actiōem intelligi
 etia moralē per factiōem artificiatō licet etia elyren
 factiōem operi immanentes per fact. actiōis pertransiens
 intelligant quōd totū dixerim eā ut in expli. noy fauli
 out ad quamvis sentia verba et responsiōne accommodare

Dicitur practica. *Speculativa* n̄ e demanda ab obi
 citis materialibz ut perperam sentierunt q̄ qui hoc solo
 factiōem et speculatiōem distinxerunt ut n̄a specul ut
 dicitur quā a nobis fieri non potest practica d̄ ea quā fieri
 potest. *Speculativa* quā etia practica non possit esse nisi d̄ ea
 quā fieri potest. *Speculativa* tam eadem rasi non ē hoc etenim uerſari potest
 circa rem quā a nobis potest fieri eius qz natura d̄nat
 unū si gare ut si ipas essent rasi actiōem nostram speculatiōem

nec ullo modo eas ad opus referat.

§ 55. R. 55.

Distio practica et speculativa nemenda e ex fine formali
scilicet ut haec scilicet ut practica cuius obiectum
et finis sit res operabilis et operabilis speculativa
cuius obiectum e quae habet res speculabilis et speculabilis
propterea et explicatum hoc e in prologo meo § 55. R. 55.
In sua ut pract. tant. an specul. ex intentione dicentis
an vero ex natura sua Res. 55. § 55. R. 55. § 55. R. 55.
tione dicentis speculativa quia potest per se versari circa
solum contemplatione et tamquam et quae ex natura sua e speculativa
versans circa obiectum non operabile et potest esse
practica cum illud obiectum fieri et poni § 55. R. 55. § 55. R. 55.
videtur ut pract. quae natura sua apta e ut sit principium essentiae
operandi. Unde cum natura quae versatur circa rem operabilem
quocumque tandem a dicente referat e appellanda practica
et cum quae tale obiectum et haec speculativa hinc referant
quae in prologo meo § 55. R. 55.

§ 56. R. 56.

Aliqua quatio una et eadem quae ad habitum potest e practica
et speculativa v. e. una eadem quae inveniatur ad redigendum

prop. pract. et speculatio nis hoc tam quod ad actū n° 236
p^oie pract. et speculatio nis 237

ASSESSOR

Itaque sua rationes an se continent con ditiones practicas
et speculatio nis pat et hui ex Theologia et philosophia
quarum hae proplemata multa tradit quorum et in vniuersis
finis est spūs illa multa docet erodend a eunt raliū ad opy
directā d. Intelect. g. d. i. pract. et speculatio nis n^o quasi de
uerris qui bndam qualitatibus officiat sed quā unā et
eadem indiuisibilis pot. extra simul ad praxes speculatio nis
d. i. quod idem de iudicio dicere oportet et ex his sibi sequit^{ur}
speculatio practica non ee essentialis d. i. f. r. i. n. t. e. t. v. o.

ASSESSOR

Ex si uia speculatio naturalis notum est dicitur huius et quo mar
Sed hoc maiori delectatio imo ad delect. sua speculatio dirigunt
si uia speculatio est practica dirigens alicuius potentia
operatioem. Pe nego conseq. quia siue speculatio siue practica
ad delectatioem ordinata est sed eam naturaliter delectatio
comitatur quia dum quis contemplet ueritatem in ea parte
qua optima est huius et exercet actiōem maxime naturalem
ad quā consequi notum est maxime delectatioem in vobis

ethi corū pluri by docet Arist. multo scilicet maiores
 Delectatōis animi quam corporis — — — —
 nō potest autem nisi hae de causa dicitur praeterea mani
 festo probz quia nullas leges Delectatōis illa procri
 bunt. **DEUS** cur unus actus nō potest ē praeterea specul. in
 se cum unus habens potest esse qui habens plures actus
 tant. diuersionem hanc nō potest

DEUS

et vnde nūc hāent unitatem

De his vide Rubium tract. 3. quae. 3. gni priores in
 proemis phynica? Smigletum? Diq. 17. in Logica Soarctz
 in Meta phynica? Hora celebris haec ē quoniam difficultatē
 et diuersionem pugnantem sentias cyrony huius ē quoniam ha
 ec sic nūc una nūc si ita quomō. gne clant si nō quomō dicit
 in quānt an ratiō obiecti materialis hae for. an ratiō
 abstractiōnis an ratiō versandi circa obiectum: supponit
 vero quae in prolegomenis hae habitibus et materia de nūc
 diximus

DEUS

Non ē una nūc de subiectis ē hae et peripatetica dicit
 ratiō adscient. nūc spectant subiectū quod appetant subtile
 et ratiō versandi circa unū et abstracte vbi ab illo ratiō panis

ubi ubi uel obiecti naturam conuenientis & principia
 ex quibus demonstratiues fiunt sed haec in uarijs generi
 s ubi ualde diuersa sunt ergo uis inter se distinguunt
 uis satis appert a d. Sed n. corpori naturale, linea, superficies,
 numerus, Deus, angeli, homines, res, sunt ad modum diuersa? Sed
 n. hanc et partem et proprietates diuersas? Sed n. etiam pri
 cipia diuersa, quod haec res diuersa sunt nemo negat quod
 hanc proprie. diuersas facile patet. nam linea numerus
 propriet. hanc quae sub sensum n. cadunt: cor. p. naturale, hanc
 materiam, hanc modum, quantitate, et similes sensibiles pro
 prietas separata a aet. spirituales subita, proprie hanc uera
 spirituales, quod a etiam uis principia diuisa uide patet,
 principium mathematicum e. v. c. sup. oca recta lineam
 triangulum posse aequilaterum g. it. uis hanc quantum distat
 a physico se corpus naturale quod mat. et forma. quae distat
 a motu se e. uel non e. et. Sed in ubi ubi particularis
 una e. ratio tendendi in obiectum ergo e. una omnia uis sua
 probat. ante ad. se tendunt in obiectum cu. certitudine. et. uis.
 uis et obiecta materialia sunt diuisa Res. e. mod. generalis

è mod. sive sicutam, quod aliis à in certis: nam ubi tam
diverse res, diversa primum, et passim, atque abstractio in re
ut non patet ibi, ubi diversa fiunt. Dem atque habitus diversi
Quoniam sunt illa de qua loquimur abstractio. Triplex
est et celebris abstractionum diversitas alia è in ab-
stractio à materiæ sensibili, singulari, signata, et talis è
abstractio phisicæ quæ quod erat res sensibilis sed à singula-
ritate abstractio alia è abstractio à materiæ intelligibili
qualis è à quantitate quæ ideo dicitur materiæ intelligibilis quia
quod erat ut non è in subiecto, et separatum, sub quâ forma-
litate non potest sentiri sed tantum intelligi nemo non lineam se-
paratam lineam mathematicam ab materiæ abstracta sensu
inquam intelligit à dicitur à hac abstractio à re sensibili non
tunc sed ratiōe id est per ratiōem fit ut res illa non sit sensi-
bilis ideoque dicitur materiæ intelligibilis Denique alia è ab-
stractio à materiæ sensibili et intelligibili simul. Id è aereby
quæ necque sensibilis sunt necque intelligibilis (intelligibilis)
inquam eodem quo intelligibile accipitur in re abstractio
abstractio tribuitur phisicæ, idæ mathematicæ & metaphisicæ

De triplici abstractivitate

Per hanc triplicem abstractivem triplices sunt datae scilicet
 physica, Mathematica, metaphysica, quae tam non ita distinguuntur
 abstractivem ita ut obiecti nulla sit bona ratio ratio neut possit
 sicut potest per invisibilem audibilem id est per diversam generatorem disti-
 gnantur, ita etiam scilicet nam sicut in operibus potest requiritur
 obiectum materiale nunc v. c. visus et formale visibile
 ita in sua obiectum materiale est res sensibilis res intelligibilis
 res ab utroque abstractivem formale (quae) res quae de hoc obiecto
 materiali demonstrat et formale sub qua id est ratio sub qua
 obiectum illud formale qua considerat ita in physica dicunt
 materiale obiectum est corpus formale quae est corpus natu-
 rale sub qua ut naturale est quae scilicet sufficienter ad sua disti-
 gnanda quae ratio distinctionis sensibilis appellari potest

De abstractivitate

Quomodo dicitur abstractivem a materi metaphysicae et a ratione com-
 tracta substantia et alia summa generis in se quae multa sunt et

ed facti non ut tot ut sunt dicitur eorum rationem per accidens
ut generaliter alijs sciendis obicitur Ex. 11. 12. Ex physica math. me
taphy. sine una specie atomi sua RES. 10. ita videtur nam Geome
trici perspicua verbi causa sunt habitus solum partiales Ex. 11. 12.
matematica sicut Ex. 11. 12. habitus partiales diximus in Logica
Ex. 11. 12. ergo non potest dici illa tres sua genere dicitur Ex. 11. 12.
copriant. cum non habeant sub se spe^m stricte loquendo. Contra me
guro. Logica dicitur e spe^m a metaphysica RES. 10. non videtur dicitur
quod est habitus partialis metaphysica quia abstractio logica abstr
actioni metaphysica simillima Ex. 11. 12.

Ex. 11. 12.
Sic qualibet quae sunt unius speciei sunt unius vero habitus
una numero entitas una qualitas ratio quia sui modis pra^m oibz
alijs videtur facit Ex. 11. 12. alijs vix intelligibilis Ex. 11. 12. Ex non
in quolibet sua particulari dicitur spe^m dicitur partiales habitus
in oibz pra^m oibz et specie^m eorum quomodo ex rebus specie dicitur. potest
gigni una spe^m. RES. 10. dant tales hab. ad dicitur hinc au

ro entali namini habet. dua (one) spe. dista se si ynd erend
 se paratim extra log: a dua yelu nois extra qby ncam Jent
 Speie euentali dista raios obiecti si a et sub jant uni
 rari formali eisdem are ita tant. Si for. speie audenti
 ad eum mod. quo eos philosophant de part ibi heterogenis eia
 part. hucis nam caro et os ve. quateny ab ead. are in forma
 distingunt. Spe. auct entali se paratim a dista spe. uentali
Verdes. Ex ergo: et quomodo rati habetis uniant vs fiat
 una entatis. Res. P. M. explicari hoc res videt n' posse proble
 e quod respondes: q' eos rati sunt unum ordine ad id e obiect. for
 le. id e in exc scribitis. e. in rati e entis eia cohererent et unum
 per indivisi bilita. Ita ut quod dicitur a demonstratis fides (positis
 ponendis) dicitur habitum. Extra saepe talis actus e indivisibilis et
 habitus quomodo ergo unum e indivisibile. Sp. et si quibusdam videtur
 hoc absurdum nullis donec ratiem afferant abivitatatis n' videt hinc
 absurdus videtur et quod V. aucta nra rati Thomo i dista

v. c. Habi. alicuius sua e productus per meros acty evidentesq
uond. pote ille in di nare ad actus probabiles tan RES. hoc n'e abso
curd'ens e enim quod is qui hoc habitum tem pera acquintum
per rei unum ex eod. hanti potest elicere actus temperanter edendi
causa au. huius rei videtur saltem aliqualis potest Nobilius quae
cum actu et habitu g'currit Etiam At erg. concedendum quod
actus abta fiamus prompti ad comedendum. temperate Ita qd
etiam actus abinentia tollunt impedimenta qua ante erant
trariam propens. debuitant RES. actus non pote dare qd n'het
RES. potest dare per accidens cum plura alia adiuuant na actus et
tu habitum non het et tam. dat. OB RES. quomd. e' possib. ut tam
diuersa obiecta uiarum particularium matematicarum v. c. faciat
unum habitum RES id non e' absurdum sicut n' minimo analogice

Primum
DE Quomd. sua diuidantur

RES. generales diuisiones sunt in sp. et practicam et realem
moralem, naturalem et. physicam Mot. Mathe. RES. alia e' diuio
liarum in eam de ente spiritali quae agit et proprie e' Metaphi

In ceteris cuius primarium obiect. spiritus miratur et de
varium creatis huius obiecto propter difficultatem sunt quibus
a aliis. Scientiarum Altera est physica qua agit de ente mat
eriali continet et multas practicas et specul. nomine entis ma
terialis intelligimus non tant. corpora sed etia accidentia etiam
corporum et quocumq. sunt in d. aliquo ad corpora ut autem ra
tionalis intellectus et utunt. humana quia hanc est forma corporis
alibi a sunt proprietates illius forma physica si sumpta dividit
in physicam prae accepta cuius obiect. est corpus natum quam parte
Sci. Libris suis explicat et mat. qua g. erat quantitas quam par
ticularis explicat Physica rerum duplex est vel n. agit de corpore
pluri vel de corpore apso ex simplici isto exemplo. si de simplici
vel corruptibili vel incorruptibili si de incorruptibili est de corruptibili est de corruptibili est de corruptibili
quas partes sunt. Libris de calorea
plicat hanc de calorea de qua physica agit Differt ab astronomia
qua mathematica est propria quia physica g. calorea dunt

quid erat. eorum qd mater et formam astronomia d' pro
 portiones qd et magnitudines ex proprijs principijs
 materia sua d' de corpori mixto e' quid int' cele
 ra pra' elementum. In toto universo reperit' alia' t'ad
 e' de mixtis imperfectis alia' de perfectis. Imperfecta
 sic dicta quod habeant unum Elementum ita pronomi
 natis ut aliorum mixtis. unde quid em' appareat talia sunt mix' glauc' &
 et caet' quae in meteoris Ari. exponit' reliqua' parte
 ea quae h'nt perfectam temperiem elementorum ex
 quibus componuntur mixta' perfecta alia' animata alia'
 inanimata: scilicet porro quae ex De animatis uel e' de sensi
 bilibus uel insensib: hae post erior triplex est alborid'
 Fruticaria herbacia' radicalia n' his tribus generis e' d'
 quibus Aristot. de plantis sensibilia d' triplex e' species
 cum a' h'nt quasi paruos mundy unde et m'ros
 cosmos d'ri de eo plures sunt' scilicet et quasi species
 antropologica' si enim ut qui species uel qd erat'

eius materia et partes et e species sua De aia
vel generat corpus ut sanabile et e nebalternate
priori medicina uili: qua diuidunt in actiuas et
grem platinam et Contemp. rury in uinologia que
reum naras inquit ut carum uiribz ad sanitatem
at et enologia que inuestigat causas uicium morborum
et symptomatum uia que agit De animo Huius dicitur
noctua e triplex prima que actus anime naras
Et tales sunt explicat hanc uari uolot Animarum
Huius sunt quae nebalternate que sporat uis in
relectus diuigent ut era logica altera que diu
git opera uoluntatis ad bonum dicitur et uia.
Philosophia: Scia que tractat De quantitate alia e de q
uante ut una uis q uia alia De q uibz qua difere
ta quida uolunt et hanc uia uno uoc appellari
sunt geom etia diu dicitur dicitur alia dicitur

Solincis et sup. et prop. hoc n. huius est generale nō
 geometria ubi reuertat alia agit De corpore solido
 dicitur et reo geometria. Id est solida corpora mensurans
 alia adhuc geometriam diuidant in eam qua de q̄
 ut p̄ se existit di spūat et q̄inet rari dictas ff. et
 in eam qua quantē ut coniuncta ē cū mater. sensib.
 ali q̄nd erat huius a parte p̄uici p̄uā Arithmetica dicitur
 mat. impura qua n. agit de q̄. vltima q̄nd erata
 qua r̄ur in Astrolog. p̄spicit nā Geometrica Mecha
 nica: Astro. dicitur de moribz mundanis magnde
 figura. Illuminative dicitur celestium corporum cis
 partes sunt tres gnomonica meteorologica Diotri
 ca qua positione gnomonis vel styli Tempus metitur. Me
 teorologica qua elevationū differētia ceterazq̄ ferremata
 speculatur. Topologica qua latitudinum distantias q̄m
 instrumentis Geometricis gnomi Perpetua illa ē qua ra
 dii vtrius linearum unitat utitur et angulis ex his

ex his lineis constitutis hae utrumque duplex e prima apperentia
que casu redit apperentia quae aliter quam nobis apperent red
dent uel propter distantiam uel propter nitum uel
propter mediam: Et specularia quae uersat circa uarios
refractivos Sed huiusmodi quae ex umbrarum de
signatione et ratione reddit variarum apperentiarum
ex umbris geobena e huiusmodi quae res materiales ut
aeros aeris quates tunc lineis visibilibus me
tit. Hoc si de terra Geographia si de mari Hydro
graphia si de regione Chorographia si de uno aliquo
loco aut ciuitate: Photographia huiusmodi: Mechanica
varias artes quae huiusmodi huiusmodi partes sunt huius
modi quae e edificiorum exentandorum pars or
ganopocna variarum instrumentorum et machina
rum conuincitrix et armatopocnae quae spiritibus poi
deribus quibusmodi miris quaedam efficiunt huiusmodi mouent
magiam naturalis quae nullis quidem praestigiis ma
gicis utitur sed propter praegnantiam quae uerum effectus

tales est quae videntur naturaliter fieri non posse
 Archimedes quod fecit curia gravitatem quae
 vocant Dinuram; vel potius gravitas versat ut
 Diatmetria cui subalternae musicae quam subdi
 videntur in metricam Harmonicam triplicem sive
 ritmicam plura vide apud auctores

LIBRI TOPICORUM
 Libri Topici sunt octo, quorum obiect. e. syllog. dicit
 Si cuncti d. Topici, quia maxima eorum pars in locis
 explicandis consumitur CAP. P. R. S. M. M.

Si ut dicit Aristot. Syllog. in Demonstrat. dicitur. ut Topi
 cum Sophisticum et Pseudograph: Demon: qui quae exis
 veris s. Dialect. qui ex probabili. quae vide apud Aristot.
 Ca. dicit. explicat verbi. horum libri valent non ad exercend
 a ingenia in gymnasiis Disputatib; valent quae
 familiaris amicitia valent denique ad Philosophias s.

pli. CAPVS: SECVN:

Docet materiam propinquā Sylmi. Demon. ē proble
ma. remota vero praeiudicat Dialecticā

CAPVS 457

Definit Denumerata praeiudicat docet qđ oīa pra
iudicata reuocant ad definitiōem. Et definit propo
sitivam Dialecticam. Hoc mō. proponit. dialecticā ē
interrogatio probabilis ā oīb; aut plurimis assapi
entib; et p̄i vel oīb; vel plurimis vel celebriorib;
rōs diuisit eandē mō. quā ē per se probabilis et
incam quā ē per auct. scilicet qđ alia probabilis. Cap
mō. definit problema in hunc mō. ē speculatio an
tes ad fugam vel ad verit. et gntivam aut p̄i aut
admirulans ad aliquid aliud salūm de quo neutro
operant. unde problema dicunt in res quasi spū
nā quādam dicunt moralia quā ad res practicas
gntivam quādam Theoreticā quādam logicā. Theor

Sunt quae ad mnemonicam vocat Stri. quia oribus
 quasi seipsi inferunt debet d. problema ita e
 ambiguum et quasi in neutram partem singulari
 propendens Cap. 10. Idem adfert argumenta utroque
 huiusmodi ad quolibet quod situm probandi. vel refu
 tandam. uti possunt inducendum et syllogismum sub inducendum
 exempli sub syllogismo entymema quilibet Cap. 11
 12 14. quae sunt explicat generalia instrumenta quibus
 copia proponi. Dialecticarum primum parare primum
 e. subtrahit sub medio inveniunt e. multiplex distinctio
 e. investigatio differentiarum + notitia similitudinis.

REBUS TIBI:

Sex proximis libris assignat loca ad inveniendum
 argumenti. prae praedicatis Dialecticis hoc ord. disctis
 assignat loca accidentis + loca generis. 5. D. dea propinij
 6. Definitio D. annexa definitio e. 8. instruit interrogatio
 et respondente utriusque officium explicans. quae satis auu

gva satis apud Forue:

IBRS ERM CH.
Duo sunt priore doceri rationem proponendi syllogismi
sophisti: posteriori tradit ratione eos solvendi

IBRS. PL.

Caput. 4.
Probat dari sophisti: quia ut avru aliud veru aliud
falsu ita syllogismi: Cap. 2. docet offi. sophista esse ut
sapiens videatur efficere Cap. 3. quatuor fines,
sophistarum redarguendo, aperte falsu paradoxu
obscurissimu negativu deinde dividit fallacias in
cas que in indictione consistunt et in eas que in rebus
ipsis sunt sita prioris generis sunt equivocatio am-
phi. genitio. Diversio aucto figura dictionis quo-
terioris sunt falsa cu audentis eius quod implicat
et est qui dicit ignorant. elenchi fallaciae quae

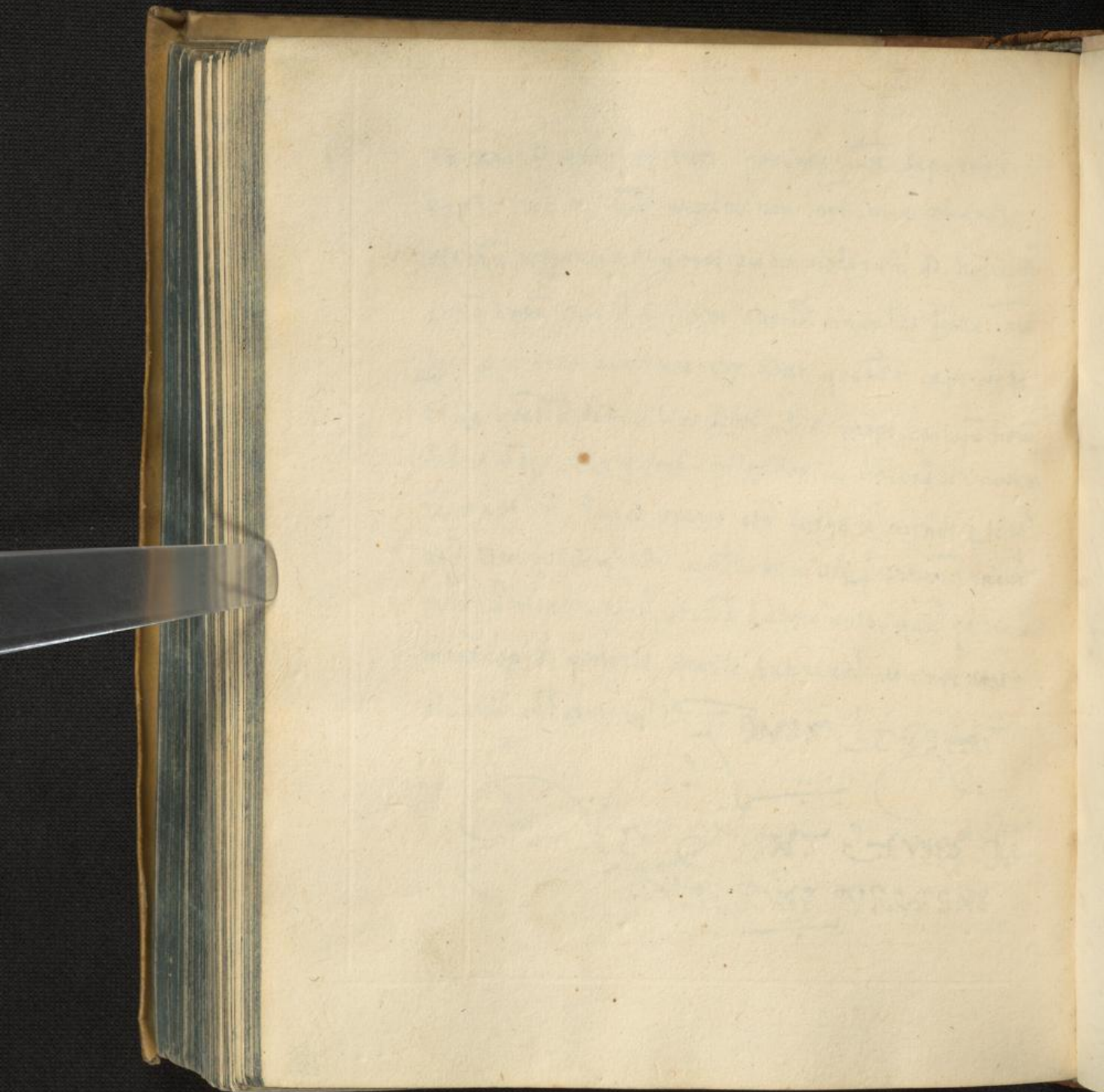
quentis petriis principij n̄ carna ut can plu
 res in terra. unius uide Font. c. libri. 8 in instituti
 onū. Cap. 4. 5. 6. 7. priores falla explicat. Ca.
 Docet ocs illas ad fallaciam ignorationis elenchi
 reuocare. C. 9. Docet car. Decept. et errorū de ignora
 tione diuinquendi multiplicia et equiuocā ca. 10
 Docet sophisticas in argumentand. pere omittēre ali
 quā p̄tē ad verū elenctū necessaria cap. 11. ut in
 qualibet scia fieri posse rod argutis sophisticas equi.
 reprehendit eos qui dicit fallacias vel in uere vel in
 iate elenctū esse uoluerunt. Cap. 12. dicit sophisticū et
 tentatiuū s̄mū eundē ee ac uia ratiōe distingui dicit
 intentiōe. C. 13. 14. 15. 16. 17. aperat m̄d. occurrēdi sophisticas et
 apine suo adducētū.

LIBRUS SECVNDVS

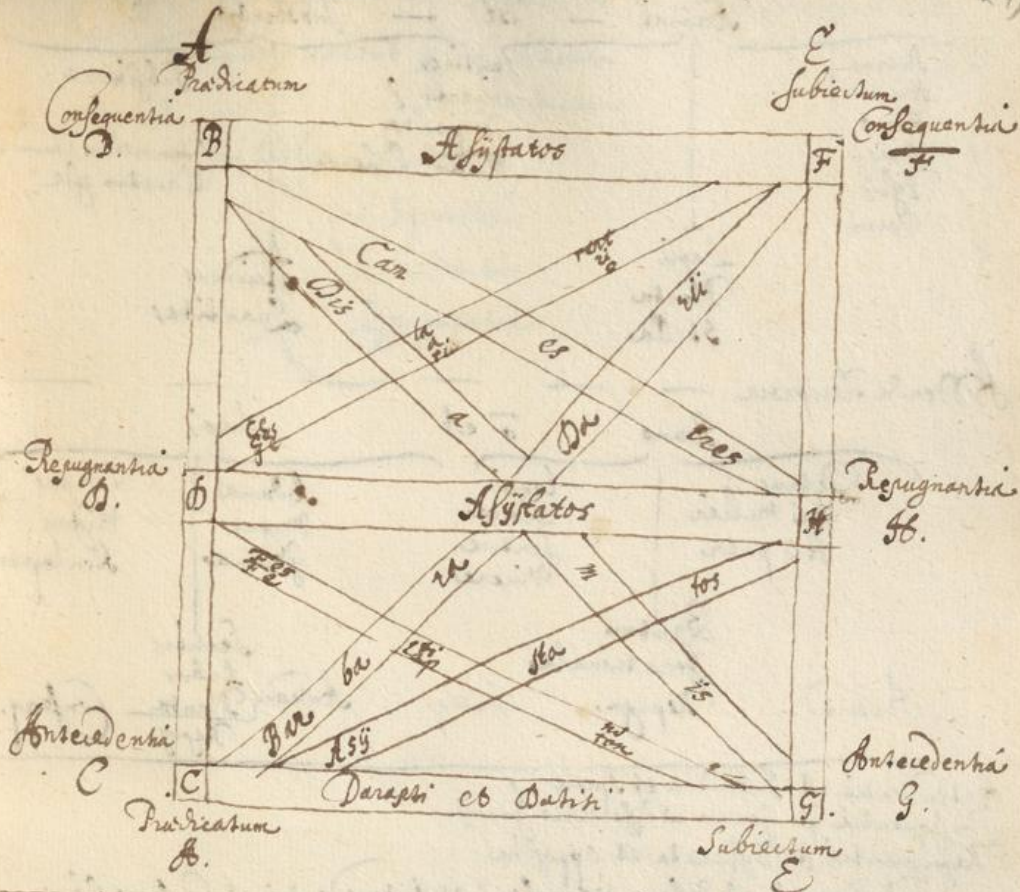
Triplīce proponit. huius Doctrina et h. ra. e. quia
 caret ne decipiam a sophisticis ratiōe ne nos ipsos

in erro. lucamus ut veri ponimus nōe sapientij
capr: tradit rāve argumenta sophistica solvendi
alterū rōpponitōis genū accommodatum ad hūc aliter
ad rō ipsā c. 4 s. 6. docet quomō. singulas fallaciarū
spe. oporteat dinoscere. c. 7. docet quātū captivū fa-
cilis quātū difficilior solvi. c. 8. propo: epilogū horū
lib. et Topi. c. 9. ponit epilog. logicus docens se invento-
re et autōre huius operis cōq. fortasse minus pfectū
atq. dico veniam tibi danda si mi aliq. errorem inveni-
erit Interim tam gratia habere iult. quod pō. nōe
necit log. d. potteris facile futurum ut inventis
aliquiū addatur @

F. J. S. I. O. S. I. A. R. I.
D. S. I. J. A. V. E. S. I.
V. A. R. I. A. V. I. S. S. I. S.

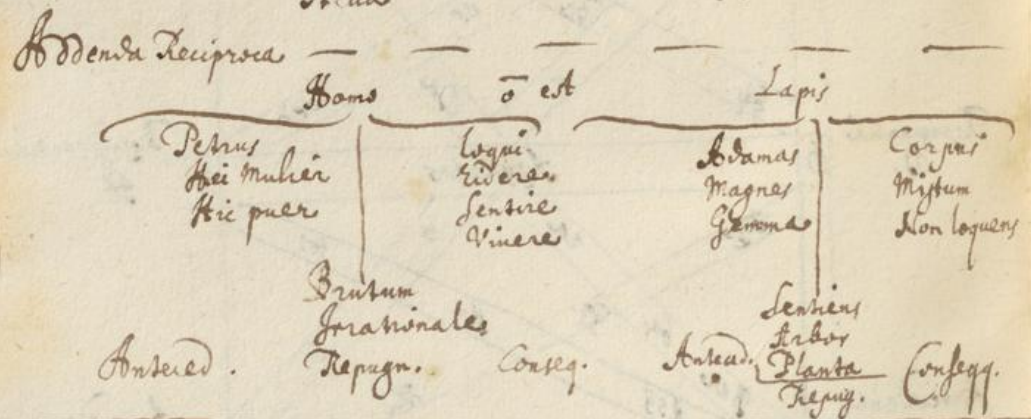
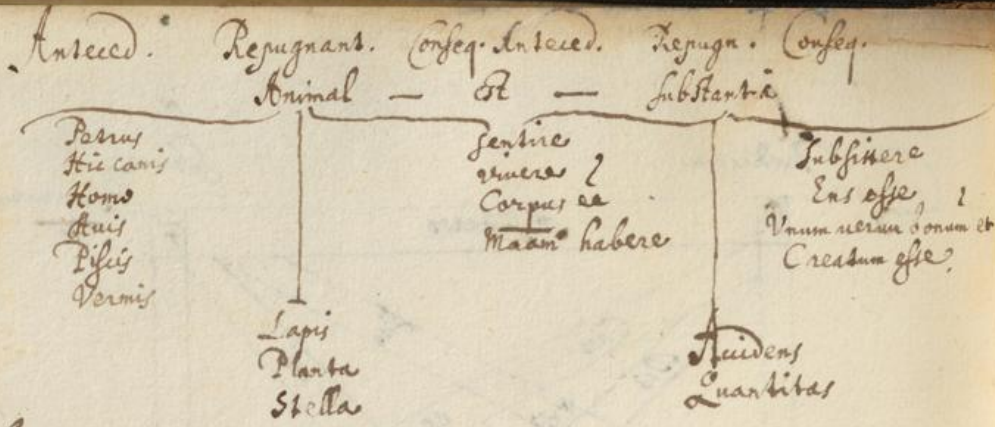

248

A notat Prædicatum
 E Subiectum
 B Consequentiā
 D Prædicati Reguantiā
 C Antecedentiā
 F Consequentiā
 H Subiecti Reguantiā
 G Antecedentiā

FE Can C a G E I D A F E n E s H E D a r E n
 G E D a c o .
 G E D a l I n a n s , s e d n o n s a n t F E B a s . H e D a s
 e s H e C a s
 Hic Voculis 3tia notat Conclusionem A. E. I O.
 Prines dua notant E Subiectum A. Prædicatum
 Confona cum E notant Subiecti Consequentiā F. Regu. H Anteced. G.
 Confona cum A. Prædicati Consequentiā B. Reguantiā D. Anted. C

Antecedentia s Individua et species
 Consequentia s Genera et Differentie generis
 Repugnantia s Disparata et opposita
 Sed Propria est Differentia positiva et Antecedentia et Conseqq fieri.

H. E. Casare Canesque Darij Difamij
 CASNAE hinc CESRE RESCEP. hinc CSN&E NISCIP
 NISNIP hinc OSROP NOSROP et ROSCOTO iungas
 Paraphra Datini Feris a Docando Festis, Feifor. Baros

- Vocales hic notans Conclusionem et qdem
- A. Universalis Aff.
 - E. Universalis Negat.
 - I. Particulare Affirm.
 - O. Particulare Negat.

syfona p. uel Initialy sillabe ut C. N. uel Finaly ut S. P.

Finaly notant S. Subiectum

P. Inadriatum

250

Initialy notant

C. Consequentiā

N. Antecedentiā

R. Repugnantia

